

*O mie
si una de
nopti*

Vol 5

O MIE ȘI UNA DE NOPTI
Volumul V

(Noptile 230-315)

Text integral
Traducere și note de Haralambie Grănescu
©Erc Press

Textul actualei versiuni reproduce ediția *Le livre des Mille nuits et une nuit*, traduction littérale et complète du texte arabe par le dr. *J. C. Mardrus*, Editions de la Revue Blanche, Paris, 1899, versiune coroborată cu traducerea în limba rusă *Kniga tâsiaci i odnoi noci*, perevod s arabskogo *M. A. Salie*, Gosudarstvennoe Izdatelstvo Hudojestvennoi Literaturî, Moskva, 1959, și cu traducerea în limba germană *Tausend und eine Nacht*, aus dem Arabischen übertragen von *Max Henning*, Druck und Verlag von Philipp Reclam Jun, Leipzig, 1895.

POVESTEA CU KAMARALZAMAN ȘI CU DOMNIȚA BUDUR, CEA MAI FRUMOASĂ LUNĂ DINTRE LUNE (continuare)

*Dar în cea de a două sute treizecea noapte*¹

Spuse:

...Luați-l pe tânărul acesta și duceți-l la hammam! Pe urmă îmbrăcați-l falnic și aduceți-l dinaintea mea mâine dimineață, la ceasul dintâi al divanului!

Și porunca fu îndeplinită pe clipă.

Iar Sett Budur se duse la dragostea sa Haiat-Alnefus și îi spuse:

— Mielușica mea, mult-iubitul nostru s-a întors! Pe Allah! am chibzuit un tertip minunat pentru ca dovedirea noastră să nu ia vreo întorsătură păcătoasă pentru unul care s-ar vedea așa ajuns din grădinar dintr-odată sultan. Și tertipul meu este în așa fel încât, dacă ar fi scris cu acele în colțul dinlăuntru al ochiului, ar sluji de bună învățătură celor dornici să se dăscălească.

Iar Haiat-Alnefus fu atâta de bucuroasă, încât se aruncă în brațele domniței Budur; și amândouă, în noaptea aceea, șezură cuminti, ca să fie gata să-l primească în toată prospețimea pe mult-iubitul inimii lor.

Or, de dimineață, la divan, fu adus Kamaralzaman, îmbrăcat falnic. Iar hammamul dase chipului său toată strălucirea, iar hainele cele ușoare, bine croite, îi sporeau mândrețea mijlocelului cel atâta de subțire și a șoldurilor voinice. Încât toți emirii, și dregătorii, și musaipii nu se minunară deloc când îl auziră pe sultan că îi spune vizirului cel mare:

— Să-i dai acestui tânăr o sută de robi ca să-l slujească, și să-i tocmești niște simbrii de la vistierie care să fie pe potriva cinului la care îl ridic pe dată!

Și îl căftăni vizir în rând cu vizirii, și îi hotărî un tain pentru casa lui, și cai, și catâri, și cămile, fără a mai socoti lăzile cele pline și dulapurile. Pe urmă plecă.

A doua zi, Sett Budur, tot cu numele de sultan peste Insula de Abanos, porunci să vină dinainte-i vizirul cel proaspăt, și îl mazili din slujbă pe vizirul cel mare de până aci, pe urmă îl căftăni pe Kamaralzaman mare vizir în locul aceluia. Iar Kamaralzaman intră pe dată în divan și sfatul fu dirigit sub ocârmuirea lui.

Dar după ce divanul se încheie, Kamaralzaman începu să cugete adânc și gândi în sineși: „Hatârurile pe care mi le dăruiește sultanul acesta tânăr în prietenia cu care mă cinstește așa, de față cu toată lumea, de bună seamă că trebuie să aibă o pricină! Dar care să fie pricina? Năierii m-au înșfacat și m-au adus aici sub învinuirea că aș fi vătămat un băiat, atunci când ei mă prepuneau că aș fi fost cândva bucătarul acestui sultan. Iar sultanul, în loc să mă pedepsească, mă trimite la hammam și mă căftănește în slujbe și toate celelalte. O, Kamaralzaman, cam care să fie pricina unei povești așa de ciudate?”

Mai cugetă o vreme, apoi strigă: „Pe Allah! am găsit pricina, ci afurisit să fie Eblis! Negreșit că sultanul acesta, care este tare tânăr și tare frumos, mă crede pesemne doritor de băieți; și nu îmi arată atâta bunăvoință decât numai din pricina aceasta. Și, pe Allah! nu pot să primesc a împlini asemenea slujbe. Ba chiar am să lămuresc pe dată atari socoteli; și dacă chiar va vrea asta de la mine ori de la el, am să-i dau pe clipă pe dată îndărăt toate lucrurile pe care mi le-a dăruit și mă lepăd de slujba de mare vizir și mă întorc la grădina mea!

Și Kamaralzaman se duse numaidecât la sultan și îi spuse:

— O, norocitul sultan, chiar că l-ai covârșit pe robul tău cu hatâruri și cu cinstiri ce nu se dau de obicei decât unor preacinstiți bătrâni albiți în înțelepciune; iar cu nu sunt decât un băiețandru dintre cei mai băiețandri. Or, dacă toate astea nu au o pricină tainică, atunci sunt minunea cea mai minunată dintre toate minunile!

La vorbele acestea, Sett Budur zâmbi a râde și se uită la Kamaralzaman cu ochi galeși și îi spuse:

— Negreșit, o, vizire al meu preafrumos, toate astea au o pricină, și anume dragostea pe care frumusețea ta a aprins-o dintr-odată înlăuntrurile mele. Întrucât chiar că sunt înrobit până peste poate de chipul tău atâta de gingaș și de senin!

Și Kamaralzaman spuse:

— Allah dealungească-i zilele sultanului! Dar robul tău are o soție pe care o iubește și pentru care plânge noapte de noapte, de la o întâmplare ciudată

care l-a despărțit de ea. Încât, o, Maria Ta, robul tău îți cere îngăduință să plece la drum, după ce are să dea îndărăt în mâinile tale slujbele cu care ai binevoit să-l cinstești!

Și Sett Budur îl luă de mână și îi spuse:

— O, vizire al meu preafrumos, stai jos! Ce mai ai să-mi spui despre călătorit și despre plecare? Rămâi aici lângă cel ce arde după ochii tăi și care este cu totul gata, dacă vrei să-i împărtășești dragostea, să te pună să domnești împreună cu el în scaunul acesta de domnie. Întrucât să știi prea bine că și eu nu am fost făcut sultan decât datorită dragostei pe care sultanul cel bătrân mi-a mărturisit-o și gingășiei pe care eu la rându-mi am avut-o față de el. Așa că dedă-te cu năravurile noastre, o, flăcăule dulce, în veacul acesta în care se dă pe drept întâietate făpturilor frumoase; și nu uita spusele cele așa de potrivite pe care unul dintre poeții noștri cei mai aleși...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șcherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar în cea de a două sute treizeci și doua noapte

Spuse:

...și nu uita spusele cele atâta de adevărate ale unuia dintre poeții noștri cei mai de seamă:

*Veacul nostru amintește
Vremurile-acelea, ah,
Când trăia moș Lotb, vestitul,
Ruda celui care-n viață
Fost-a Abraham, prieten
Al Măritului Allah!
Și bătrânul Loth, cu barba-i
Ca de sare, avea față
De fecior, ca trandafirii
Luminoși când dau în floare;
În cetatea lui fierbinte,
Unde îngeri, pasămite,
Poposeau adeseori,
Moșu-l găzduia pe-oricare,
Dându-și spornic, tuturor,
Fetele-i neostoite.*

*Ceru-l descotorosise
De-o soție-asupritoare,
Preschimbând-o-n stean de sare
Fără zbucium și alean.
Drept zic: veacul nostru-i veacul
Dulce-al celor mici de ani!*

După ce ascultă stihurile și le pricepu tâlcul, Kamaralzaman rămase până peste fire de încurcat și obrajii i se înroșiră precum o pânză învăpăiată; pe urmă spuse:

— O, Maria Ta, robul tău îți mărturisește lipsa lui de jind după asemenea lucruri, cu care nu a putut să se năvăască. Și-apoi sunt și prea mic ca să pot îndura niște poveri și niște măsuri pe care nu le-ar putea tăbârci decât pe grumazul vreunui hamal deprins!

La vorbele acestea, Sett Budur se puse pe un răs până peste poate, pe urmă îi spuse lui Kamaralzaman:

— Chiar că, o, flăcău dulce, nu pricep nimic din spaima ta! Ascultă, așadar, ceea ce am să-ți spun în privința aceasta: fie că ești mic, fie că ești baban. Dacă ești însă mic și nu ai ajuns la vârsta răspunderii, nu ești întru nimica de dojenit; întrucât nu au de ce să fie certate faptele fără de urmări ale celor mici, ori a le privi cu un ochi aspru și crunt; dar dacă ești la vârsta răspunderilor – și mai degrabă asta cred, când te aud că vorbești cu atâta chibzuință – atunci ce ai de șovăiești și te sfiești, când ești slobod să faci ce vrei cu trupul tău, și când poți să-l închini oricărei folosințe de care ai poftă, și când nimic nu se întâmplă decât numai ceea ce îți este scris? Gândește-te mai ales că mie ar trebui să-mi fie frică mai degrabă, întrucât eu sunt mai mic decât tine; ci eu pun în fapt stihurile cele atâta de desăvârșite ale poetului:

*Văzând copilul cu priviri senine,
Un zvâcnet simt cum se trezește-n mine.
El țipă-atunci: „Valeu, ești prea nămornic!”
Îi spun: „Așa-i! Și mai cu seamă spornic!”
El spune: „Ia arată-ți vitejia!”
Eu lui: „Nu-i slobod!” Ci el: „Slobozia
Ți-o dăruie eu! Grăbește-te-așadară!”
Iar eu, numai ca să nu-i stau în poară
Și ca să-i fiu pe plac cum se cuvine,*

Îmi dau silința cât pot eu mai bine!

Când auzi vorbele și stihurile acestea, Kamaralzaman văzu lumina cum se preschimbă în neguri dinaintea ochilor lui, și își lăsă fruntea în jos și îi spuse domniței Budur:

— O, sultane plin de slavă, ai în saraiul tău destule femei tinere, și roabe copile, și fecioare tare frumoase, și așa cum niciun sultan de pe aceste vremuri nu are altele asemenea. Pentru ce te lepezi de toate, ca să nu mă vrei decât numai pe mine? Au nu știi că îți este îngăduit să folosești cu femeile tot ce te ispitesc poftele, ori să-ți sporești ispitele și să-ți încerci râvnele?

Dar Sett Budur zâmbi închizându-și ochii pe jumătate și întorcându-i într-o parte, pe urmă răspunse:

— Nimica nu este mai adevărat decât ceea ce înșiruiești tu, o, chibzuite vizir al meu preafrumos! Da ce-i de făcut, dacă poftele noastre își abat dorul, dacă simțirile ni se spilcuiesc ori ni se schimbă, și dacă poftele își sucesc firea? Ce ne mai rămâne de făcut? Ci să lăsăm încolo o trâncăneală care nu poate să ducă la nimic, și să ascultăm ce spun în această privință poeții noștri cei mai prețuiți. Iacătă numai câteva stihuri de-ale lor:

Unul a spus:

*Ia uite-n suk – ispite arătoase;
Răscoapte poame. Colo, stând pe frunze
De palmier, smochinele pătrunse,
Ca zgăul murg, cu marginile grase.
Ci ia te uită dincolo, pe tavă,
La rodul dulce-al sicomorilor;
Ce fructe, zugrăvite parcă-n slavă:
Ce rumenă este chemarea lor!*

Un altul a spus:

*Să-ntrebi pe-o fetișcană: de ce oare,
Atunci când sânii-ncep să-i deie-n pârg,
Râvnește doar lămâile-acrișoare,
Iar la harbuji ori rodii nu-și dă sâng?*

Un altul a spus:

*Oh, tu mi-ești singura iubire,
Copile! Frumusețea ta
Alean mi-e, mai presus de fire;
E singura credință-a mea
Și singura mea mântuire!*

*De dragul tău am da uitării
Toate iubitele pe rând.
Văzându-mă-nchinat răbdării,
Prietenii – sărmani de gând –
Socot că-s pradă lepădării
Și schimnic că m-oi fi făcând!*

Un altul a spus:

*O, tu, Zeinab, cea cu sânii ca măslina,
Și tu, cu plete măiestrite, Hind,
Habar n-aveți voi care e pricina
Că-n preajma voastră nu mă mai alint.
Găsit-am trandafirii, cei pe care
Îndeosebi abia de-i poli găsi
Pe chipurile dulcilor fecioare!
Uf, o, Zeinab, acum, de vrei să știi,
Nu pe-un obraz de fată oarecare
Ci, ya, Zeinab, altundeva-i găsii!
Nici tu, o, Hind, cu plete zugrăvite,
Nici tu, Zeinab, cu sânii tuciurii
Nu mă mai duceți, bietele-n ispite,
Cu nurii voștri goi și cusurgii!*

Un altul a spus:

*Ia seama și ferește-te vreodată
Să faci nepotrivită-asemănare
Între obrazul spilcuit de fată
Și-al căpriorului pe care-l iată!
De-a tari vederi doar un mișel e-n stare –
Deosebirea este foarte mare!*

*Căci o femeie-ți vine dinainte,
Iar tu la fel! Ci căpriorul n-are
Cum face-așa – el pleacă-se-nainte,
Și-astfel încovoindu-se, cuprinde
Pământu-ntreg în caldă-mbrățișare –
Deosebirea este foarte mare!*

Un altul a spus:

*Copile drag, te-am dezrobit anume
Ca să fii bucuria mea pe lume,
O bucurie care nici nu pradă,
Nici nu te-ngroapă cu năpăd de roadă;
Că mare spaimă-mi bântuie amarul:
Să nu mă tăbărcească rău samarul,
Cu plozi, și cu nevoi și angarale,
Cu care-ți leagă viața niște poale!*

Un altul a spus:

*Copile dulce, rob al meu, știi bine:
Te-am slobozit ca altfel să-mi slujești,
Căci tu măcar nu zămislești în tine
Niscaiva ouă, și nici nu clocești!*

*Ah, spaimă mi-e de-un pântec de femeie
Vârtoasă-n coapse, care mi-ar plodi
Atâția prunci că n-ar ști să le deie
Pământul adăpost la câți ar fi!*

Un altul a spus:

*Atâta îmi făcu ochi dulci nevasta
Și-atâta-și juca șoldurile greu,
Că mă lăsai târât să-nfrunt năpasta
Pe-un pat de care m-am ferit mereu.
Zadarnic însă, căci n-avu norocul
Să-ntarte băiețelul jinduit.
Atunci, aprinsă la obraz ca focul,*

Țipă: „De nu-l văd repede zvâcnit,
Și de nu intră-a-și face datoria,
Să nu te miri când mâine-n zori de zi
Ai să găsești că mi-a trecut mânia
Și-n frunte-ți niște coarne vei găsi!”

Un altul a spus:

Când ceri lui Allah îndurare
Ori sfânta-i binecuvântare,
Spre slavă brațele ridici
Și strigi ceea ce vrei să strigi.

Femeile nu fac așa!
Când vor să capete ceva
De la iubitul lor – nu strigă,
Ci doar picioarele-și ridică!

Într-un sfârșit, un altul a spus:

Ades muierea cade-n aiurire:
Pentru că are și ea fund, socoate
Că la nevoie, prin asemuire,
De-l dăruiește, birui-va, poate!

I-am dovedit unei astfel de proaste
Că în atare socoteli se-nșală.
Venise într-o zi să mă adaste
Cu o zvanga, spun drept, fără greșală.

Am lămurit-o: „Eu fug ca de streche
De ceea ce vrei tu!” Ci ea-mi răspunse:
„Știu, veacul nostru lasă moda veche,
Dar nu-i nimic: cunosc cele ascunse!”

Se-ntoarse-apoi, lăsând vederii mele
Un zgău adânc, ca borta cea bătrână.
Și eu rostii atunci cu vorbe grele:
„Îți mulțumesc din inimă, stăpână!

*Ești, văd, destul de largă primitoare!
Ci teamă-mi e să nu mă pierd deodată
Într-o spărtură ce-i cu mult mai mare
Ca într-un zid de baștă răsuflată!”*

După ce Kamaralzaman ascultă toate stihurile acestea, pricepu prea bine că nu mai avea nicio cale de a se amăgi asupra gândurilor domniței Budur, pe care el o socotea tot sultan, și văzu că nu i-ar sluji la nimic să se mai împotrivească; și-apoi se simți și ispitit să afle în ce stă moda aceea nouă despre care vorbea poetul...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute treizeci și patra noapte

Spuse:

...în ce stă moda aceea nouă despre care vorbea poetul. Așa că răspunse:

— O, sultane al veacului, de vreme ce știi atâtea, fagăduiește-mi că nu avem să facem treaba aceea împreună decât numai o dată. Și, dacă mă învoiesc, să știi bine că o fac ca să încerc a-ți dovedi apoi că este mai de ales să ne întoarcem la moda străveche! Oricum, din parte-mi, mi-ar plăcea să te aud cum îmi fagăduiești hotărât că niciodată nu ai să mă mai ispitești să săvârșesc asemenea faptă, pentru care îmi cer dinainte iertare de la Allah cel fără de margini îndurător!

Iar Sett Budur strigă:

— Îți fagăduiesc apriat! Și vreau și eu să cer îndurare de la Allah cel Milosârdnic, a cărui bunătate este fără de margini, ca să ne ajute să ieșim din beznele greșalelor la lumina înțelepciunii adevărate!

Pe urmă adăugă:

— Dar chiar că trebuie numaidecât, măcar fie și numai o dată, ca să dăm dreptate poetului care a spus:

*Ne-nvinuiește lumea, prietene iubit,
Că săvârșim ce încă noi nici n-am săvârșit,
Și pune-n seama noastră mulțime de păcate
Și-atâtea rele câte prin gând le trec pe toate.
Prietene, hai dară să fim atât de buni,
S-adeverim o dată aceste mari minciuni,*

*Și dacă ne vorbește așa de rău tot natul,
Hai să gustăm încalte o dată doar păcatul!
Ne-om pocăi pe urmă, sătui de ce-am făcut.
Prietene, hai dară să ostenim tăcut,
Să-i ușurăm pe-aceia ce stau și ne defaimă
De vina-nvinuirii nedrepte, ca de-o spaimă!*

Și se ridică sprintenă și îl târî spre saltelele cele largi, întinse pe chilimuri, pe când el da oarecum să se apere și clătina din cap cu o înfațișare abătută și suspinând:

— Nu este ajutorință decât întru Allah! Nimica nu se întâmplă decât numai la porunca lui!

Și, cum Sett Budur, nerăbdătoare, îl îmbulzea să zorească, își scoase ceacșirii cei largi, apoi schimburile de in, și se pomeni deodată răsturnat pe saltea de către sultanul care se pologise peste el și îl cuprinsese în brațe. Și sultanul îi spuse:

— Ai să vezi că nici îngerii nu ar fi în stare să-ți dea o noapte ca aceasta!

După care adăugă:

— Ah, înghesuie-te!

Și își aruncă amândouă picioarele împrejurul coapselor lui și îi spuse:

— Uf! dă-mi mâna! Pune-o coala între coapsele mele, ca să se deștepte țâncul și să-l silești să lase somnul, după atâta vreme de când tot doarme!

Iar Kamaralzaman, cam stângaci totuși, spuse:

— Nu cutez!

Sultanul spuse:

— Să te ajut!

Și îi luă mâna și o duse la locul cu pricina.

Atunci Kamaralzaman simți că atingerea aceea a coapselor sultanului era tare dulce și mai moale decât untul la pipăit și cu mult mai gingașă decât mătasea. Și tare îi mai plăcu și îl ispiti să cerceteze singur și în sus și în jos, până ce mâna ajunse la o boltă pe care o găsi cutremurată până peste poate și, într-adevăr, plină de binecuvântare. Dar degeaba căută el mult și bine de jur împrejur că nu izbuti să dea de niciun minaret! Atunci cugetă în sineși: „Ya Allah! ascunse mai sunt lucrurile tale! Cum de poate să fie o boltă fără minaret?” Pe urmă își zise: „Pesemne că sultanul acesta fermecător nu este nici bărbat, nici femeie, ci vreun hadâmb alb. Țsta chiar că este searbăd de tot!” Și îi spuse sultanului:

— O, Maria Ta, nu știu, dar nu găsesc țâncul!

La vorbele acestea, Sett Budur fu cuprinsă de un râs de era să leșine...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă ca totdeauna, tăcu.

Dar în cea de a doua sute treizeci și cincea noapte

Spuse:

...Sett Budur fu cuprinsă de un râs de era să leșine. Pe urmă deodată își curmă râsul și își luă glasul ei de odinioară, cel atâta de dulce și de încântător, și îi spuse lui Kamaralzaman:

— O, soțul meu mult-iubit, ce repede ai uitat nopțile noastre frumoase de demult!

Și se ridică sprintenă și, aruncându-și cât colo hainele bărbățești cu care era îmbrăcată, și turbanul, se ivi goală toată, cu pletele despletite pe spate.

La priveliștea aceea, Kamaralzaman o cunoscă pe soția sa Budur, fiica sultanului Ghaiur, stăpânul de peste El-Bahur și El-Kussur. Și o îmbrățișă, și ea îl îmbrățișă, și o strânse, și ea îl strânse, pe urmă amândoi, plângând de bucurie, se prăbușiră în săruturi pe saltele. Iar ea îi prociti stihurile acestea, printre multe altele:

Acesta mi-e iubitul! Priviți-l: a sosit!

E-un căprior cu trupul suleget izvodit!

Priviți-l cum plutește în mersu-i ca vrăjit!

Acesta-i! Să nu credeți vreodată că s-ar plânge

De sarcina ce-n seama picioarelor o strânge,

Sub care și-o cămilă s-ar îndoi și frânge!

Priviți-l, dar! în cale-i, așterne-voi, covor,

Obrajii mei în floare. Ah, dulcele meu dor,

Țărâna de pe talpe-ți mi-e ochilor odor!

Fecioare, voi, din țara Arabiei, văzui

Cum joacă răsăritul de soare-n ochii lui –

*Cum să-i mai uit dulceața cum alta-n lume nu-i?*²

După care sultana Budur îi istorisi lui Kamaralzaman toate câte i se întâmplaseră, de la început până la sfârșit; iar el facu la fel; pe urmă el o certă și îi spuse:

— Chiar că este până peste măsură ceea ce mi-ai făcut în noaptea asta!

Ea răspunse:

— Pe Allah! a fost numai de glumă!

Pe urmă își văzură mai departe de ale lor, printre coapse și brațe, până la revărsat de zori.

Atunci sultana Budur se duse la sultanul Armanos, părintele domniței Haiat-Alnefus, îi spuse toată povestea ei adevărată, și îi mărturisi că Haiat-Alnefus, fata lui, era încă tot fată, întocmai cum i-a fost dată.

Când auzi spusele domniței Budur, fiica sultanului Ghaiur, sultanul Armanos, stăpânul peste Insula de Abanos, se minună până peste marginile minunării și porunci ca povestea aceea minunată să fie scrisă toată cu slove de aur strălucitoare pe foi de piele fără de asemănare.

Pe urmă se întoarse către Kamaralzaman și îl întrebă:

— O, fiu al sultanului Șahraman, vrei să intri în nemotenia mea, primind-o ca pe cea de a doua soție pe fiica mea Haiat-Alnefus, care este încă neprihănită ca feciorie?

Kamaralzaman răspunse:

— Sunt dator să mă sfătuiesc cu soția mea Sett Budur, căreia îi datorez cinstire și dragoste fără înconjur!

Și se întoarse către sultana Budur și o întrebă:

— Pot avea îngăduința ta ca Haiat-Alnefus să-mi fie cea de a doua soție?

Budur răspunse:

— De bună seamă că da! Întrucât eu am păstrat-o așa, ca să sărbătoresc întoarcerea ta! Și aș fi fericită să stau chiar și pe cel de al doilea rând, întrucât îi datorez multă mulțumire domniței Haiat-Alnefus pentru toate drăgălășeniile ei și pentru găzduire!

Atunci Kamaralzaman se întoarse către sultanul Armanos și îi spuse:

— Soția mea Sett Budur mi-a răspuns că se învoiește fără de murmur, mărturisind că s-ar socoti fericită dacă ar fi nevoită să rămâie, precum a spus, chiar și roabă a domniței Haiat-Alnefus!

La vorbele acestea, sultanul Armanos se bucură până peste marginile bucuriei și se duse numaidecât să stea, pentru acea împrejurare, în scaunul de domnie al județelor sale, și porunci să se adune toți vizirii, și emirii, și musaipii, și mai-marii din împărăție, și le istorisi povestea lui

Kamaralzaman și a soției acestuia, Sett Budur, de la început până la sfârșit. Pe urmă le împărtăși gândul său de a i-o da pe Haiat-Alnefus ca pe cea de a doua soție lui Kamaralzaman, și de a-l căftăni, cu acel prilej, sultan peste Insula de Abanos, în locul soției lui, sultana Budur. Și toți sărutară pământul dintre mâinile sale și răspunseră:

— De vreme ce emirul Kamaralzaman este soțul sultanei Budur, care a stat mai întâi în scaunul acesta domnesc, îl primim cu bucurie să ne fie sultan, și vom fi fericiți să fim robii lui credincioși!

La vorbele acestea, sultanul Armanos se cutremură de mulțumire până peste marginile mulțumirii, și ceru numaidecât să fie chemați cadii, martorii și căpeteniile de frunte, și să se scrie senetul de căsătorie al lui Kamaralzaman cu Haiat-Alnefus. Iar aceasta fu prilej de petreceri mari și de ospete minunate, și de sumedenie de vite junghiate pentru cei săraci și nevoiași, și de daruri pentru tot norodul și pentru toată oastea. Încât nu rămase nimeni în împărăție care să nu fi făcut urări de viață lungă și de bucurie pentru Kamaralzaman și pentru cele două soții ale sale, Budur și Haiat-Alnefus.

Iar Kamaralzaman, la rându-i, dovedi tot atâta dreptate în ocârmuirea împărăției câtă și în a-și mulțumi cele două soții; căci își petrecea câte o noapte cu fiecare dintre ele, pe rând.

Cât despre Sett Budur și Haiat-Alnefus, ele trăiră împreună într-o necurmată înțelegere desăvârșită, dăruindu-și nopțile soțului lor, da păstrându-și pentru ele ceasurile zilei.

După care Kamaralzaman trimise olăcari la părintele său, sultanul Șahraman, ca să-i povestească toate acele întâmplări fericite și să-i spună că socotea să se ducă să-l vadă de îndată ce va fi cucerit de la niște necredincioși o cetate de pe țărmul mării unde îi hăcuiseră pe locuitorii musulmani.

Într-accstea, sultana Budur și sultana Haiat-Alnefus, plodite strălucit de Kamaralzaman, dăruiră soțului lor fiecare câte un fiu, frumos ca luna. Și toți trăiră într-o fericire desăvârșită, până la sfârșitul zilelor lor! Și-aceasta-i povestea cea minunată cu Kamaralzaman și cu Sett Budur.

Iar Șeherezada, zâmbind, tăcu.

Or, micuța Doniazada, cea cu obrajii atâta de albi de obicei, se înroșise până peste poate, mai cu seamă la sfârșitul poveștii, iar ochii i se căscaseră de desfătare, de ispită și totodată de rușine, și până la urmă își acoperi privirea cu amândouă mâinile, da uitându-se printre degete.

Încât, în vreme ce Șeherezada, ca să-și dreagă glasul, își înmuia buzele într-o cupă rece cu sorbet de stafide, Doniazada bătu din palme și strigă:

— O, sora mea, ce păcat că povestea asta minunată s-a sfârșit așa de repede! Este cea dintâi de felul acesta pe care o aud din gura ta. Și nu știi de ce m-am roșit așa!

Iar Șeherezada, după ce bău o înghițitură, zâmbi din coada ochiului către surioara ei și îi spuse:

— Dar ce are să mai fie când ai să auzi *Povestea cu Aluniță*?... Dar nu am s-o istorisesc decât numai după gingașa *Poveste cu Frumosul-Fericit și cu Frumoasa-Fericită*!

La vorbele acestea, Doniazada sări în sus de bucurie și de tulburare și strigă:

— O, sora mea! mă rog ție, spune mai întâi, înainte de a începe povestea cu *Frumosul-Fericit și cu Frumoasa-Fericită*, care și îmi place peste măsură numai cât i-am auzit numele, ce este cu acel Aluniță!

Și Șeherezada răspunse:

— Păi, dulceața mea, Aluniță este un flăcău!

Atunci sultanul Șahriar, a cărui mohorâre pierise de la cele dintâi cuvinte din povestea cu Sett Budur, pe care o ascultase de la început până la sfârșit cu mare luare-aminte, spuse:

— O, Șeherezada, povestea asta cu Budur, sunt dator să-ți mărturisesc, m-a fermecat și m-a veselit și, pe deasupra, m-a stârnit să cercetez mai de aproape ce este cu moda aceea despre care vorbea Sett Budur în proză și în stihuri. Așa că, dacă în poveștile pe care ni le făgăduiești se află zugrăvită cu alte amănunte și moda aceasta despre care eu habar nu am, poți să începi numaidecât!

Dar în clipita aceea a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă cum era, tăcu.

Iar sultanul Șahriar gândi în cugetul său: „Pe Allah! nu am s-o ucid decât după ce am să ascult și alte amănunte despre moda cea nouă care mi se pare, până acum, adumbrită de multă întunerecime și de încâlceli!”

Dar în cea de a două sute treizeci și șaptea noapte

Doniazada strigă:

— O, Șeherezada, sora mea, începe, mă rog ție!

Iar Șeherezada îi zâmbi surorii sale, pe urmă se întoarse către sultanul Șahriar și spuse:

POVESTEA CU FRUMOSUL-FERICIT ȘI FRUMOASA-FERICITĂ³

Se povestește – ci Allah este mai știutor – că era în cetatea Kufa⁴ un om care se socotea printre locuitorii cei mai bogați și cei mai de frunte și pe care îl chema Primăvară⁵.

Din cel dintâi an al lui de căsătorie, negustorul Primăvară simți cum coboară asupra casei sale binecuvântarea Celui-Preaînalt odată cu nașterea unui fiu tare frumos, care veni pe lume surâzând. Încât îi puseră numele de Frumosul-Fericit⁶.

În cea de a șaptea zi de la nașterea fiului său, negustorul Primăvară se duse la sucul de robi ca să cumpere o slujnică pentru soția sa. Când ajunse în târg, aruncă o privire roată asupra femeilor și a băieților aduși spre vânzare, și văzu în mijlocul unei cete o roabă cu chipul dulce și care o căra în spinare, strânsă cu o cingătoare lată, pe fetița ei adormită.

Negustorul Primăvară gândi atunci: „Allah e darnic!” și se duse la misitiu și îl întrebă:

— Cât face roaba aceasta cu fata ei?

Misitiul răspunse:

— Cincizeci de dinari, nici mai mult, nici mai puțin!

Primăvară spuse:

— O cumpăr! Scrie senetul și ia banii!

Pe urmă, după ce scrisa se îndeplini pe clipă, negustorul Primăvară îi spuse cu blândețe femeii:

— Vino după mine, fata mea!

Și o duse la el acasă.

Când fiica socrului său îl văzu pe Primăvară că vine cu acea roabă, îl întrebă:

— O, fiu al unchiului meu, pentru ce cheltuiala asta de prisos? Întrucât eu, măcar că de-abia ridicată după lăuzie, pot să-ți țin casa ca și înainte!

Negustorul Primăvară îi răspunse cu blândețe:

— O, fiică a unchiului meu, am cumpărat-o pe roabă din pricina fetei pe care o cară în spinare și pe care noi avem s-o creștem cu copilul nostru Frumosul-Fericit. Și bine să știi tu că dacă ai s-o judeci după cât am văzut din trăsăturile ei, copilița, când are să crească, nu va avea pereche ca frumusețe în toate țările Irakului și ale Persiei și ale Arabiei.

Atunci soția lui Primăvară se întoarse spre roabă și o întrebă cu bunătate:

— Cum te cheamă?

Ea răspunse:

— Mă cheamă Îmbelșugare⁷, o, stăpână a mea!

Soția negustorului fu bucuroasă foarte de numele acela și spuse:

— Ți se potrivește, pe Allah! Dar pe fată cum o cheamă?

Ea răspunse:

— Norocire⁸.

Atunci soția negustorului Primăvară, bucuroasă până peste poate, spuse:

— Drept să fie precum spui! Iar Allah, odată cu venirea ta, facă să dăinuiască norocirea și îmbelșugarea asupra celor care te-au cumpărat, o, chip de lumină!

După care se întoarse către soțul său Primăvară și îl întrebă:

— Întrucât este îndătinat ca stăpânii să dea un nume robilor pe care i-au cumpărat, cum gândești tu să se cheme fetea?

Primăvară răspunse:

— Cum ți-o plăcea ție!

Ea răspunse:

— Să-i dăm numele de Frumoasa-Fericită⁹!

Primăvară răspunse:

— Păi de bună seamă! Nu găsesc nimica împotriva.

Și copila, în felul acesta, fu numită Frumoasa-Fericită și fu crescută laolaltă cu Frumosul-Fericit, întocmai și aidoma. Și amândoi crescură alături, sporind zi de zi în frumusețe; iar Frumosul-Fericit îi zicea Frumusei-Fericite „sora mea”, iar ea îi zicea „fratele meu”.

Când Frumosul-Fericit împlini cinci ani, se gândiră să-i sărbătorească tăierea-împrejur. Așteptară pentru aceea praznicul nașterii Prorocului (asupra-i fie ruga și mântuirea!), ca să dea acelei sfinte rânduiei toată strălucirea de frumusețe care se cerea. Așadar se săvârși cu mare fală tăierea-împrejur a Frumosului-Fericit care, în loc să plângă, nu fu departe de a găsi treaba înveselitoare și care, ca de altminteri în toate împrejurările,

zâmbea dulce. Atunci se întocmi alaiul cel numeros și falnic, alcătuit din toate rudele, prietenii și cunoscuții lui Primăvară și ai fiicei unchiului său; apoi, cu prapurii și cu tâmpinele în frunte, străbătu toate ulițele Kufei, iar Frumosul-Fericit sta cocoțat într-un polog roșu pe un catâr înfotăzat falnic cu atlazuri, iar lângă el ședea micuța Frumoasa-Fericită, care îl vântura cu o năframă de mătase. În urma pologului veneau prietenii, vecinii și copiii care vrăjeau văzduhurile cu *liu-liu-liu*-urile lor de veselie, pe când vrednicul Primăvară ducea de căpăstru catârul mândru și cuminte.

Când ajunseră acasă, oaspeții îi făcură pe rând negustorului Primăvară urările lor, înainte de a pleca, spunând:

— Binecuvântarea și bucuria să te lumineze! Bucura-te-ai o viață lungă de belșugul bucuriilor sufletului...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar în cea de a două sute treizeci și opta noapte

Spuse:

...Bucura-te-ai o viață lungă de belșugul bucuriilor sufletului!

Pe urmă anii se scurseră cu bucurie, iar cei doi copii ajunseră la vârsta de doisprezece ani.

Atunci Primăvară se duse la fiul său Frumosul-Fericit, care se juca în tovărășia Frumoasei-Fericite, și îl luă de-o parte și îi spuse:

— Iacătă, o, copilul meu, că ai împlinit vârsta de doisprezece ani, mulțumită binecuvântării lui Allah! Încât, de astăzi, nu trebuie să-i mai spui soră Frumoasei-Fericite, întrucât sunt dator să-ți spun acum că Frumoasa-Fericită este fata roabei noastre Îmbelșugare, măcar că noi am pus-o să crească împreună cu tine în același leagăn și am socotit-o ca pe fata noastră. Pe deasupra, ea de-acuma trebuie să-și acopere obrazul cu iașmacul, întrucât mama ei mi-a spus că Frumoasa-Fericită a ajuns săptămâna trecută la vârsta ei de măritiş. Încât maică-ta are să se îngrijească să-i găsească un soț care să fie pentru noi un rob credincios.

La vorbele acestea, Frumosul-Fericit îi spuse părintelui său:

— De vreme ce Frumoasa-Fericită nu este soră cu mine, vreau s-o iau chiar eu de soție!

Primăvară răspunse:

— Trebuie să cerem îngăduința de la mama sa!

Atunci
Frumosul-
Fericit se duse
la maică-sa și îi
luă mâna și i-o
sărută și o duse
la frunte; pe
urmă îi spuse:

— Vreau s-o
iau pe
Frumoasa-
Fericită, fiica
roabei noastre
îmbelșugare, de
soție tainică.

Iar mama
Frumosului-
Fericit
răspunse:

— Frumoasa-
Fericită este a
ta, copilul meu!
Întrucât tatăl
tău a cumpărat-
o în numele
tău!

Numaidecât
Frumosul-

Fericit, fiul lui Primăvară, alergă la sora lui de până aci și o luă de mână și o iubi, iar ea îl iubi și ea, și, chiar în seara aceea, se culcară împreună ca soț și soție, fericiți.

Apoi, starea aceea de lucruri neprecurmându-se nicicum, trăiră amândoi huzuriți până peste poate, vreme de încă cinci ani binecuvântați. Încât, în toată cetatea Kufei, nu se dovedea copilă mai frumoasă, ori mai dulce, ori mai gingașă decât soția fiului lui Primăvară. Tot așa nu se dovedi alta mai iscusită ori tot așa de învățată. Într-adevăr, Frumoasa-Fericită își închinase ceasurile ei de tihnă învățării *Coranului*, a științelor, a frumoasei scrieri

kufice și a scrierii obișnuite, a literaturii și a poeziei, a cântatului din lăute și din țimbele, și ajunsese așa de dibace la meșteșugul cântării, încât știa să cânte în mai bine de cincisprezece glasuri felurite, și putea, pornind doar de la cuvântul din stihul dintâi al unei cântări, să dealungească ceasuri în șir, ba chiar o noapte întreagă, mlădieri nesfârșite, care vrăjeau cu legănările și cu trilurile lor.

Încât, de câte ori nu veniseră, Frumosul-Fericit și roaba lui, Frumoasa-Fericită, în ceasurile de arșiță, să șadă în grădina lor, pe marmura dimprejurul havuzului, unde răcoarea apei și a pietrei îi pătrundea desfătător! Acolo mâncau ei harbuji de soi, cu carne topitoare și ușoară, și migdale, și alune, și semințe prăjite și sărate, și multe alte bunătăți. Și se opreau să miroasă trandafirii și iasomiile, sau să procitească stihuri vrăjitoare. Și atunci Frumosul-Fericit o ruga pe roaba lui să cânte; iar Frumoasa-Fericită își lua lăuta cea cu strunele puse în două, din care știa să scoată niște sunete fără asemuire cu niciun altul. Și amândoi cântau stihuri pe rând, precum acestea dintre multe altele minunate:

*„Frumoaso, flori și păsări plouă! Vântul
Hai să ne ducă să umblăm pământul
Către Bagdadul plin de minarete!”*

*„Ba nu, emire-al meu! Colea-n grădină,
Cu mâinile la ceafa, pe-ndelete,
Sub palmii-nalți de aur și lumină,
Doar tihna unui vis să ne desfete!”*

*„Vino, copilo! Plouă nestemate
Prin frunze-albastre; crengile se-ndoaie
Ca arcuri în azur. Ah, minunat e!
Ridică-te și scutură șuvoaie
De stropi ce ți se rătăcesc prin plete!”*

*„Ba nu, emire-al meu! Stai să te-mbete
Înmiresmatu-mi sân ca floarea dulce!
Ah, lasă pe genunchii-mi să se culce
Drag capul tău! Și-ascultă-n seară-așa
Cum cântă vântul lin: Ya leii la-la!”*

Alte dăți, cei doi tineri cântau stihuri precum acestea, îngânându-se numai cu dafful:

*Sunt fericită și ușoară
Ca dansatoarea-n danț când zboară!
Opriți-vă suspinul pe flaut, buze moi!
Opriți-vă sub deget, țimbale dulci, și voi!
Stați s-ascultați cum cântă pleteșii palmieri,
Ca niște fete zvelte cu păru-n adieri;
Se-ngână în surdină, iar șoapta frunzei lor
Răspunde înserării și vântului ușor.
Ah, fericită-s și ușoară
Ca dansatoarea-n danț când zboară!*

*Soția mea fără de pată,
Mireasmă binecuvântată,
La cântecul tău dulce vin pietrele jucând
Și singure se-așază în zid măreț, pe rând!
Cel care zămislit-a pe-acest pământ iubirea
Îngăduie-ne pururi să soarbem fericirea,
Soția mea fără de pată,
Mireasmă binecuvântată!*

*Eu doar pentru iubirea noastră
Îmi dau cu zugrăveală-albastră
Împodobindu-mi pleoapele cu kohl;
De dragul tău fac degetele-mi stol
Și-n purpuria hinnà le vopsesc:
Să-ți pară fructe roșii de gingifar domnesc,
Ori dulci curmale coapte ce ție le menesc!
Cu-arome de tămâie, și sâni, și șold îmi scald,
Ca trupul meu să-ți pară mai proaspăt și mai cald,
Sub buza-ți dulce și măiastră, –
Ah, doar pentru iubirea noastră!...*

Și iac-așa își petreceau serile și diminețile, fiul lui Primăvară și fiica Îmbelșugării, într-o viață tihnită și huzurită...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă cum era, tăcu.

Dar în cea de a două sute treizeci fi noua noapte

Spuse:

...într-o viață tihnită și huzurită.

Ci vai! ceea ce stă tras pe fruntea omului de degetele lui Allah, mâna omului nu poate să șteargă; și aripi dacă ar avea făptura, tot n-ar putea să scape de ursita ei.

Drept aceea, Frumosul-Fericit și Frumoasa-Fericită avură de îndurat o vreme urgiile sortii. Dar, până la urmă, binecuvântarea de la naștere, pe care o aduseseră cu ei pe pământ, avea să-i izbăvească din amarul cel fără de liman.

Într-adevăr, valiul care ocârmuia cetatea Kufa în numele califului auzise de frumusețea Frumosei-Fericite, soția Fiului lui Primăvară, negustorul. Și își zisese în cugetul său: „Trebuie să găsesc numaidecât un mijloc de a pune mâna pe Frumoasa-Fericită pe care toți mi-o laudă pentru desăvârșirile și meșteșugul ei la cântat! Ar fi un dar împărătesc de făcut stăpânului meu, emirul drept-credincioșilor, Abd El-Malek ben-Meruan!”

Într-o zi, așadar, valiul de la Kufa hotărî să-și pună în fapt gândul; și porunci să vină la el o bătrână tare telpiză care, de obicei, era însărcinată cu cumpăratul și cu dăscălitul aparte al roabelor copile. Și îi spuse:

— Îți cer să te duci acasă la negustorul Primăvară și s-o cauți pe roaba fiului său, tânăra pe care o cheamă Frumoasa-Fericită, despre care se spune că este atâta de iscusită la meșteșugul cântării, și atâta de frumoasă! Și trebuie să mi-o aduci aici, într-un chip ori într-altul, întrucât vreau s-o trimit ca peșcheș califului Abd El-Malek.

Și bătrâna răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și plecă îndată ca să se gătească de ducă.

Dimineața, de la întâiul ceas, se îmbracă în haine de pănură și își petrecu pe după gât un ditamai șirag de mătănii, întocmit dintr-un potop de mărgelă, își atârână la brâu o tîgvă cu apă, luă în mână o cărjă și porni cu pas ostenit spre casa lui Primăvară, oprindu-se din vreme în vreme ca să suspine cu evlavie:

— Mărire lui Allah! Nu este alt Dumnezeu decât numai unul Allah! Nu este ajutor decât întru Allah! Allah este mare!

Și nu conținu așa pe tot lungul drumului, spre deplina încredințare a trecătorilor, până ce ajunse la poarta locuinței lui Primăvară. Bătu la poartă, rostind:

— Allah e darnic! O, Milostivule! o, Binefăcătorii le!

Atunci veni să-i deschidă portarul, care era un moșneag falnic, slujitor bătrân al lui Primăvară. O văzu pe baba cea cucernică și, după ce o cercetă, nu întrezări pe fața ei pecetea vreunei evlavii, ba dimpotrivă! Și, la rândul ei, nici el nu-i fu pe plac babei, care îi aruncă o privire poncișă. Și portarul simți cu sufletul acea privire și, ca să izgonească piaza rea, rosti în gând: „Cele cinci degete de la mâna mea stângă în ochiul tău drept, și celelalte cinci de la dreapta în ochiul tău stâng!” Pe urmă, cu glas tare, o întrebă:

— Ce vrei, babo?

Ea răspunse:

— Sunt o biată bătrână care nu are altă grijă decât pe cea a rugăciunii. Or, întrucât văd că se apropie ceasul de rugăciune, aș vrea să intru în casa voastră ca să-mi fac datorințele în ziua asta sfântă!

Preacinstitul portar se burzului și îi spuse cu glas repezit:

— Tulea! aici nu e nici geamie, nici paraclis! ci e casa negustorului Primăvară și a fiului său Frumosul-Fericit!

Bătrâna răspunse:

— Știu prea bine! Dar se află vreo geamie ori vreun paraclis mai vrednic de rugăciune decât casa binecuvântată a lui Primăvară și a fiului său Frumosul-Fericit? Și să mai știi, o, portar cu chip veștejit, că eu sunt o femeie cunoscută la Damasc, în saraiul emirului drept-credincioșilor. Și am purces să cercetez sfintele locuri și să mă rog aici pe la toate colțurile vrednice de închinăciune.

Și portarul îi răspunse:

— Prea bine dacă ești cuvioasă, da asta nu-i pricină să intri aici. Urmează-ți calea pe care ai purces!

Dar baba se ținu tare, și atâta de îndelung stăruie, până ce larma glasului ei răzbătu la urechile Frumosului-Fericit, care ieși să-și dea seama de pricina gâlcevii, și o auzi pe bătrână spunându-i portarului:

— Cum poți să oprești o bătrână de seama mea să intre în casă la Frumosul-Fericit, fiul lui Primăvară, când toate porțile cele mai păzite ale emirilor și ale mai-marilor îmi sunt oricând larg deschise?

Când auzi vorbele acestea, Frumosul-Fericit zâmbi, după feleșagul său, și o rugă pe bătrână să intre. Atunci baba merse după el și ajunseră împreună

în iatac la Frumoasa-Fericită. Îi ură bună pace în chipul cel mai simțit și, dintr-o ochire, rămase năuca de frumusețea ei. Când Frumoasa-Fericită o văzu pe sfânta bătrână că intră, grăbi să se ridice în cinstea ei și îi întoarse urarea cu cinstire și îi spuse:

— Venirea ta să ne fie de piază bună, măicuță! Binevoiește a te odihni!

Și ea îi răspunse:

— Ceasul de rugăciune stă să bată, copila mea. Îngăduie-mi să mă rog!

Și se întoarse pe dată spre Mecca, și se așeză ghemuită a rugă. Și șezu așa până seara, fără să se miște, și nimeni nu cuteza s-o tulbure dintr-o îndeletnicire atâta de dumnezeiască. Și de altminteri ea însăși era așa de cufundată în cucernicie, încât nu băga de seamă nimic din ce se petrecea împrejurul ei.

Într-un sfârșit, Frumoasa-Fericită se înviteji oleacă și se apropie sfioasă și îi spuse cu glas dulce și cuviincios:

— Maică, odihnește-ți genunchii, măcar un ceas!

Bătrâna răspunse:

— Acela care nu-și trudește trupul pe lumea aceasta, nu poate năzui la tihna hărăzită celor neprihăniți și aleși de dincolo!

Frumoasa-Fericită, întărită în credință până peste poate, urmă:

— Rugămu-ne ție, o, maică a noastră, cinstește-ne masa cu lumina ta și primește să împărți cu noi pâinea și sarea.

Ea răspunse:

— M-am juruit să ajunez, copila mea. Nu pot să-mi calc jurământul. Încât nu te mai îngrija de mine și du-te la soțul tău. Voi, cei care sunteți tineri și frumoși, mâncați și beți și fiți fericiți...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute patruzecă noapte

Spuse:

...Voi, cei care sunteți tineri și frumoși, mâncați și beți și fiți fericiți!

Atunci Frumoasa-Fericită se duse la stăpânul ei și îi spuse:

— O, stăpâne al meu, mă rog ție, du-te și juruiește-o pe sfânta aceea să-și aleagă ca locuință de-acî înainte casa noastră, întrucât fața ei topită de cucernicie are să ne lumineze căminul!

Frumosul-Fericit răspunse:

— Fii liniștită! I-am pregătit într-o odaie anume un așternut nou și o saltea, precum și ibric și un lighean. Și nimeni nu are s-o tulbure.

Cât despre babă, aceasta își petrecu toată noaptea rugându-se și citind cu glas tare din *Coran*. Pe urmă, la luminat de ziuă, se ridică și se duse la Frumosul-Fericit și la iubita lui și le spuse:

— Am venit să-mi iau bun-rămas de la voi. Aibă-vă Allah întru paza sa!

Dar Frumoasa-Fericită îi spuse:

— O, maică a noastră, cum poți să ne lași așa fără nicio părere de rău, când noi amândoi ne și bucuram să ne vedem casa binecuvântată pe totdeauna de venirea ta, și când îți pregătisem odaia cea mai bună unde să-ți îndeplinești sfintele datorințe fără a fi tulburată?

Baba răspunse:

— Allah să vă ocrotească pe amândoi și să deștearnă asupra-vă darurile și milele sale! De vreme ce mila musulmană ține în inima voastră un loc atâta de ales, sunt bucuroasă să fiu adăpostită de găzduirea voastră. V-aș ruga numai să-i spuneți portarului vostru, care are un chip atâta de acru și de puțin binevoitor, să nu se mai împotrivescă a mă lăsa să intru aici la ceasul când voi putea! Acuma mă duc să cercetez locurile sfinte de la Kufa, pe unde am să mă închin lui Allah ca să vă răsplătească după bunătatea voastră; pe urmă am să mă întorc să mă dedulcesc cu găzduirea voastră!

Apoi plecă, în vreme ce amândoi îi luau mâinile și și le duceau la buze și la frunte.

Ah, sărmană Frumoasa-Fericită, dacă ai fi știut tu pricina pentru care baba aceea de catran intrase în casa ta, și gândurile negre pe care le clocea împotriva fericirii și a tihnei tale! Dar cine-i acela care poate să ghicească cele ascunse și să dezvăluiască viitorul?

Afurisita de babă ieși așadar și se îndreptă către saraiul valiului și se înfățișă dinaintea lui pe dată. Atunci el o întrebă:

— Ei, ce ai făcut, o, deznodătoare de pânze de păianjen, o, mult iscusită și fără de seamăn vicleană?

Baba spuse:

— Orice aș face, o, stăpâne al meu, nu sunt decât ucenica ta și oblăduita luminilor tale. Iacătă! Am văzut-o pe tinerica Frumoasa-Fericită, roaba fiului lui Primăvară. Pântecele plodirii n-a mai zămislit vreodată o frumusețe asemenea!

Valiul strigă:

— Ya Allah!

Bătrâna urmă:

— E întocmită din desfătări! E un știubei neprecurmat de gingășii și de farmece neprihănite!

Valiul strigă:

— O, ochi al meu! o, zvâcnet al inimii mele!

Bătrâna urmă:

— Dar ce ai mai zice când i-ai auzi sunetul glasului, mai proaspăt ca șopotul apei sub o boltă vuitoare? Ce ai mai face când i-ai vedea ochii de antilopă și privirile sfioase?

El strigă:

— Nu aş putea decât să mă minunez de ele cu toată minunarea, întrucât, precum ți-am spus, am hărăzit-o stăpânului nostru, califul. Grăbește dară cu izbândă!

Ea spuse:

— Îți cer pentru aceasta un răspăs de o lună întreagă.

El spuse:

— Ia-ți acest răspăs, da să fie cu folos! Iar la mine ai să găsești o mărinimie de care ai să fii mulțumită. Iacătă, de început, o mie de dinari ca arvună a bunăvoinței mele!

Și bătrâna înghesui mia de dinari la cingătoare și purcese din ziua aceea să bată nesmintit pragul casei Frumosului-Fericit și a Frumoasei-Fericite, iar ei la rându-le îi dovedeau din zi în zi tot mai multă cinstire și prețuire.

Or, starea aceea neprecurmându-se nicidecum, baba ajunsese sfetnica statornică a casei. Așa că într-o zi îi spuse Frumoasei-Fericite:

— Copila mea, rodirea încă nu ți-a cercetat tinerele vintre. Nu vrei să mergi să cerem binecuvântare de la sfinții cucernici, de la șeicii iubiți de Allah, de la pustnicii și de la înțelepții care sunt în legătură cu Preaînaltul? Fachirii aceia, copila mea, îmi sunt prieteni. Eu îi cunosc și le știu puterea cea mare pe care o au de a săvârși minuni și de a îndeplini lucrurile cele mai uluitoare în numele lui Allah. Vindecă orbii și ologii, înviază morții, plutesc prin văzduh, umblă pe apă. Cât despre rodirea femeilor, acesta este harul cel mai mărunț cu care i-a miluit Allah! Iar tu vei dobândi acest folos numai cât să te atingi de poala hainei lor, ori să săruți mărgелеle de la mătaniile lor!

La vorbele acestea ale bătrânei, Frumoasa-Fericită simți în sufletul ei cum se zbate dorul de rodire, și îi spuse bătrânei:

— Trebuie să-i cer stăpânului meu Frumosul-Fericit îngăduința de a ieși. Să așteptăm întoarcerea lui.

Dar baba răspunse:

— Spune-i numai soacră-tii, atâta ajunge.

Atunci tânăra nevastă se duse la soacră-sa, mama Frumosului-Fericit, și îi spuse:

— Te juruiesc pe Allah, o, stăpână a mea, să-mi dai îngăduința să plec cu această sfântă bătrână ca să mă duc să-i cercetez pe prietenii lui Allah, la sfântul lor lăcaș. Și îți făgăduiesc că am să fiu aici îndărăt până a nu sosi stăpânul meu, Frumosul-Fericit.

Atunci soția lui Primăvară răspunse:

— Fata mea, gândește-te la supărarea stăpânului tău dacă s-ar întoarce și nu te-ar găsi! Are să-mi spună: „Cum de a putut Frumoasa-Fericită să iasă așa, fără îngăduința mea? Este întâia oară când i se întâmplă asta!”

În clipita aceea, baba se băgă în vorbă și spuse către mama Frumosului-Fericit:

— Pe Allah! dăm numai o roată iute pe la locurile sfinte, și nici baremi nu am s-o las să stea să se hodiească și am s-o și aduc îndărăt fără de zăbavă.

Atunci mama Frumosului-Fericit se învoi cu plecarea, măcar că tot suspinând.

Așadar baba o luă pe Frumoasa-Fericită și o duse drept la un chioșc din grădina saraiului, o lăsă acolo numai o clipită, și alergă să-l vestească de sosirea ei pe valiu, care se și duse numaidecât la chioșc...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute patruzeci și una noapte

Spuse:

...valiul se și duse numaidecât la chioșc și rămase înlemnit în prag, așa de uluit fu de frumusețea aceea.

Când îl văzu intrând pe insul acela străin, Frumoasa-Fericită se grăbi să-și acopere fața și izbucni deodată în suspine; și căuta cu ochii o ieșire ca să fugă, dar degeaba.

Atunci, cum bătrâna nu se mai arăta nicidecum, Frumoasa-Fericită nu mai avu nicio îndoială că afurisita o vânduse, și își aduse aminte unele vorbe pe care i le spusese portarul cel cuminte despre ochii plini de prefăcătorii ai cuvioasei.

Cât despre valiu, odată încredințat că Frumoasa-Fericită era chiar aceea pe care o vedea în fața lui, ieși încuind ușa și se duse să dea niște porunci

grabnice; scrise o scrisoare către califul Abd El-Malek ben-Meruan, și dete scrisoarea și copila în seama căpeteniei străjilor sale, poruncindu-i să porceadă numaidecât la drum către Damasc.

Atunci căpetenia străjilor o luă cu sila pe Frumoasa-Fericită, o sui pe o cămilă sprintenă, încălecă și el dinaintea ei și, urmat de câțiva robi, plecă în graba mare către Damasc.

Cât despre Frumoasa-Fericită, pe tot drumul își ascunse capul sub iașmac și suspină în tăcere, fără a lua seama nici la opriri, nici la hurducături, nici la popasuri ori la plecări. Iar căpetenia străjilor nu putu să scoată de la ea nicio vorbă și niciun semn, și-așa până ce ajunseră la Damasc.

Încât, fără a zăbovi, se duse drept la saraiul emirului drept-credincioșilor, dete roaba și scrisoarea în seama căpeteniei odăiașilor, luă dovada de primire și se întoarse la Kufa precum venise.

A doua zi, califul intră în haremul său și le înștiință pe soția și pe sora sa de venirea roabei celei noi, spunându-le:

— Valiul de Ia Kufa mi-a trimis peșcheș o roabă tânără; și îmi scrie ca să-mi spună că acea roabă, cumpărată de el, este o fiică de domn, răpită din țara ei de niște negustori de robi.

Și soția îi răspunse:

— Allah sporească-ți bucuria și milele sale!

Iar sora califului întrebă:

— Cum o cheamă? Este oacheșă ori albă?

Califul răspunse:

— Încă nu am vazut-o.

Atunci sora califului, pe care o chema Sett Zahia, întrebă de iatacul în care se afla copila și se duse numaidecât s-o vadă. O găsi frântă în două, cu fața arsă de soare și scăldată în lacrimi; și era aproape leșinată.

La priveliștea aceea, Sett Zahia, care avea inima duioasă, fu cuprinsă de milă și se duse lângă copilă și o întrebă:

— De ce plângi, surioară? Tu nu știi că aici ești la adăpost și că viața îți va fi ușoară și fără de griji? Unde ai fi putut să cazi mai bine decât în saraiul emirului drept-credincioșilor?

La vorbele acestea, fata roabei Îmbelșugare ridică ochii uluiți și întrebă:

— Păi, o, stăpână a mea, oare în care cetate mă aflu, dacă aici este saraiul emirului drept-credincioșilor?

Sett Zahia răspunse:

— În cetatea Damascului. Ce, nu știai? Și negustorul care te-a vândut nu ți-a spus că ai fost cumpărată pentru califul Abd El-Malek ben-Meruan? Păi da, sora mea, de-acum înainte ești aici, în stăpânirea emirului drept-credincioșilor, iar eu sunt sora lui. Așa că șterge-ți lacrimile și spune-mi cum te cheamă.

La vorbele acestea, copila nu mai putu să-și oprească lacrimile care o sugrumau și suspină:

— O, stăpână a mea, în țara mea mi se spunea Frumoasa-Fericită!

Cum sfârși spusele acestea, intră califul. Veni la Frumoasa-Fericită, zâmbind cu bunătate, șezu lângă ea și îi spuse:

— Ridică-ți iașmacul de pe față, o, copilo!

Dar Frumoasa-Fericită, în loc să-și dezvelească fața, numai la asemenea gând se și înspăimântă de tot și își trase pânza până sub bărbie, cu mâna tremurând. Iar califul nu vroi să se supere pentru o faptă atâta de nemaipomenită și spuse către Sett Zahia:

— Ți-o încredințez pe copila aceasta și nădăjduiesc că în câteva zile ai s-o deprinzi cu tine și ai s-o îmbărbătezi și ai s-o faci mai puțin sfioasă.

Pe urmă mai aruncă o privire asupra Frumoasei-Fericite și nu putu să vadă, în afară de hainele în care sta strâns înfășurată, decât încheieturile de la pumnișorii ei gingași. Dar și numai ceea ce văzu era de ajuns ca să-l facă s-o îndrăgească până peste poate: niște pumnișori așa de minunat întocmiți nu puteau să fie decât de la o frumusețe desăvârșită! Și plecă.

Atunci Sett Zahia o luă pe Frumoasa-Fericită și o duse la hammamul din sarai, și o îmbrăcă, după scaldă, în niște haine tare frumoase, și îi înfipse în păr mai multe rânduri de mărgăritare și de nestemate; pe urmă șezu în tovărășia ei toată ziua, căutând s-o deprindă cu ea. Și Frumoasa-Fericită, măcar că era tare nedumerită de cinstirile pe care i le dovedea sora califului, nu izbutea să-și curme lacrimile și nu voia nici să dezvăluiască pricina mâhnirilor sale. Întrucât își zicea că acest lucru nu i-ar schimba nicidecum tristețea. Așa că își păstră numai pentru ea ascuțimea durerii și se mistui mai departe, zi și noapte, cu atâta alean, încât nu după multă vreme căzu bolnavă greu; și se pierdu orice nădejde de a o mai tămădui, după ce se încercaseră asupra ei hakimii cei mai vestiri de la Damasc.

Cât despre Frumosul-Fericit, fiul lui Primăvară, iacătă! Pe seară se întoarse acasă și, după tabietul lui, se tolăni pe divan și strigă:

— O, Frumoasă-Fericită!

Dar, pentru întâia oară, nimeni nu-i răspunse. Atunci se ridică repede și o chemă a doua oară:

— O, Frumoasă-Fericită!

Dar nimeni nu răspunse; și nimeni nu îndrăzni să intre. Căci toate roabele se ascuseseră și niciuna nu cuteza să se clinească. Atunci Frumosul-Fericit porni spre iatacul mamei sale și intră buzna: și o găsi pe maică-sa stând jos, tristă toată, cu mâna pe obraz și pierdută în gânduri. La priveliștea aceea, îngrijorarea lui nu făcu decât să sporească, și o întrebă cu spaimă pe maică-sa:

— Unde este Frumoasa-Fericită?...

Dar, drept orice răspuns, soția lui Primăvară izbucni în lacrimi; și pe urmă suspină:

— Ocrotească-ne Allah, o, copilul meu! Frumoasa-Fericită, în lipsa ta, a venit să-mi ceară îngăduință să iasă cu bătrâna ca să se ducă, precum mi-a spus, să-l cerceteze pe un sfânt *uali* care săvârșește minuni. Și încă nu s-a întors. Ah, fiul meu, inima mea nu mai știe ce este liniștea de când cu venirea acelei bătrâne în casa noastră. Nici portarul nostru, sluga bătrână și credincioasă care ne-a crescut pe toți, nici el nu s-a uitat vreodată la ea cu ochi tihnit! Întruna mi se părea că bătrâna aceea are să ne aducă nenorocirea cu preaîndelungile ei rugăciuni și cu privirile ei cele atâta de viclene!

Dar Frumosul-Fericit îi curmă vorba ca s-o întrebe:

— Când anume a ieșit Frumoasa-Fericită?

Ea răspunse:

— Astăzi dis-de-dimineată, după ce ai plecat la suk.

Și Frumosul-Fericit strigă:

— Iacătă, maică, la ce ne slujește să ne schimbăm datinile și să le dăm femeilor niște slobozenii cu care habar nu au ce să facă și care nu pot să le fie decât păgubitoare! Ah, maică, pentru ce i-ai îngăduit Frumoasei-Fericite să plece? Cine știe pe unde s-o fi rătăcit ori dacă nu o fi căzut în vreo apă, ori dacă vreun minaret nu s-o fi prăbușit peste ea? Ci am să dau fuga la valiu ca să-l îndatorez să purceadă numaidecât în căutarea ei!

Și Frumosul-Fericit, scos din fire, alergă la saraiul vizirului, iar valiul îl primi, fără a-l lăsa să aștepte, din cinstire pentru tătânele său Primăvară, care era socotit printre navabii cei mai de frunte din cetate. Și Frumosul-Fericit, fără ca baremi să mai zăbovească în temenelile neabătute ale salamalecului, îi spuse valiului:

— Roaba mea a plecat azi-dimineață din casa mea, însoțită de o bătrână pe care o găzduisem la noi. Am venit să te rog să mă ajuți s-o caut.

Valiul luă un glas plin de luare-aminte și răspunse:

— Păi negreșit, fiul meu! Nu mă dau în lături de la nicio osteneală, din cinstire față de vrednicul tău părinte. Du-te de-o caută din partea mea pe căpetenia agiilor și deșterne-i treaba. Este un om grozav de priceput și plin de sânge, care, fără nicio îndoială, are să vă găsească roaba în puține zile de aci.

Atunci Frumosul-Fericit alergă la căpetenia de carauli și îi spuse:

— Vin la tine din partea valiului, ca s-o găsești pe roaba mea care a plecat de-acasă.

Ceaușul agiei, stând jos pe chilim, cu picioarele încrucișate sub el, pufni de vreo două, trei ori, și întrebă:

— Și cu cine a plecat?

Frumosul-Fericit răspunse:

— Cu o bătrână care arată *așa* și *așa*. Și bătrâna este îmbrăcată cu pănură și poartă la gât niște mătânii cu boabele fără de număr.

Și căpetenia agiei spuse:

— Pe Allah! spune-mi unde se află bătrâna și mă duc pe dată să-ți aduc roaba!

La vorbele acestea, Frumosul-Fericit răspunse:

— Păi știu eu unde se află baba? Și aș mai fi venit aici dacă știam locul unde se află?

Capul de agie își mută împleticiunea picioarelor aducându-le sub el altminteri, și spuse:

— Fiul meu, nu este decât numai Allah cel Atoateștiutorul care să vadă lucrurile cele nevăzute!

Atunci Frumosul-Fericit, zădărât până peste poate, strigă:

— Pe Prorocul! numai pe tine te fac răspunzător de belea! Și, dacă va trebui, am să mă duc la valiul, și chiar la emirul drept-credincioșilor, ca să-i lămuresc în privința ta!

Celălalt răspunse:

— Poți să te duci unde ți se pare că e bine! Eu n-am învățat vrăjitoria de a vedea lucrurile cele ascunse!

Atunci Frumosul-Fericit se întoarce la valiul și îi spuse:

— Am fost la căpetenia de agii și s-a petrecut *cutare* și *cutare* lucru.

Și valiul spuse:

— Nu este cu putință! Hei, străjeri, duceți-vă și aduceți-mi-l pe plodul ăla de câine!

Iar când acela sosi, valiul îi spuse:

— Îți poruncesc să faci cercetările cele mai amănunțite ca s-o găsești pe roaba Frumosului-Fericit, fiul lui Primăvară! Trimite-ți călărașii în toate părțile; dă fuga tu însuși și caută peste tot; că trebuie s-o găsești!

Și, estimp, îi facu cu ochiul să nu săvârșească nimic; pe urmă se întoarse spre Frumosul-Fericit și îi spuse:

— În ce te privește, fiule, vreau ca de aci înainte să nu-ți mai ceri roaba decât de la barba mea! Și dacă, cine știe (căci se poate întâmpla orice), roaba nu are să se găsească, am să-ți dau chiar eu, în locul ei, zece fecioare de vârsta huriilor, cu sâni tari și cu șolduri vârtoase și întemeiate ca niște bucăți de piatră! Și am să-l silesc și pe căpetenia de agii să-ți dea tot așa din haremul lui zece roabe tinere, la fel de neprihănite ca și ochiul meu! Numai liniștește-ți sufletul, întrucât știi bine că soarta îți păstrează pururea ceea ce îți este menit, și că, pe de altă parte, nu poți să ai niciodată ceea ce soarta nu ți-a sorocit...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a doua sute patruzeci și doua noapte

Spuse:

...nu poți să ai niciodată ceea ce soarta nu ți-a sorocit!

Atunci Frumosul-Fericit își luă rămas-bun de la valiu și se întoarse acasă deznădăjduit, după ce rătăci toată noaptea în căutarea Frumoasei-Fericite. Încât a doua zi fu nevoit să zacă la pat, pradă unei slăbiciuni până peste fire și unei arșiți care nu făcu alta decât să sporească zi de zi, pe măsură ce își pierdea și bruma de nădejde în privința căutărilor poruncite de valiu. Iar doctorii chemați la patul lui răspunseră:

— Boala nu are alt leac decât întoarcerea soției sale!

Într-acestea, sosi în cetatea Kufa un persian tare priceput la doctoriceală, la meșteșugul leacurilor, la citit în stele și în nisipuri ghicitoarești. Și negustorul Primăvară grăbi să-l poftească să vină la fecioru-său. Atunci învățatul persian, după ce fu întâmpinat cu cele mai alese cinstiri de către Primăvară, se duse la Frumosul-Fericit și îi spuse:

— Dă-mi mâna!

Și îi luă mâna, îi pipăi bătaile sângelui o bună bucată de vreme, se uită cu luare-aminte la fața lui, pe urmă zâmbi, și se întoarse spre negustorul Primăvară să-i spună:

— Boala fiului tău stă în inima lui!

Și Primăvară răspunse:

— Pe Allah! drept grăiești, o, hakimule!

Învățatul urmă:

— Iar boala are ca pricină pierderea unei ființe dragi. Ei bine, cu ajutorul puterilor cele tainice, am să vă spun locul unde se află acum făptură aceea!

Și, sfârșind spusele acestea, persianul se ghemui pe vine jos, scoase dintr-un sac o pungă cu nisip pe care îl întinse dinaintea lui; pe urmă înfipse în mijlocul nisipului cinci pietre albe și trei pietre negre, le înșiră pe un rând, apoi pe două rânduri, apoi pe trei rânduri, se uită la ele rostind niște cuvinte pe limba persienească, și spuse:

— O, voi cei care mă ascultați, să știți că făptură aceea se află în ceasul de-acum la Bassra!

Pe urmă se răzgândi și spuse:

— Nu! cele trei râuri pe care le văd aici m-au amăgit. Făptura se află la ceasul de-acum la Damasc, într-un sarai mare, și în aceeași stare de zăcășie ca și fiul tău, o, strălucitele negustor!

La vorbele acestea, Primăvară strigă:

— Și ce ni se cade să facem, o, preacinstitele hakim? Îndură-te și ne lămurește, și nu vei avea a te plânge de zgârcenia lui Primăvară. Întrucât, pe Allah! am să-ți dau cât să trăiești în belșug vreme de trei vieți de om!

Și persianul răspunse:

— Liniștiți-vă amândoi sufletele și să vi se învioreze pleoapele și să vă acopere ochii fără de griji! Căci mă însărcinez să-i adun iarăși la un loc pe cei doi tineri, iar treaba este încă și mai lesne de făcut decât ți-ai închipui tu!

Pe urmă adăugă, grăind către Primăvară:

— Scoate de la brâu patru mii de dinari!

Și Primăvară se desfăcu numaidecât la cingătoare și înșiră dinaintea persianului patru mii de dinari, și încă o mie de dinari. Și persianul spuse:

— Acuma, că avem cu ce să înfruntăm toate cheltuielile, pe dată am să purced la drum către Damasc, luându-l cu mine și pe fiul tău! Și, de-o vrea Allah, avem să ne întoarcem cu aceea pe care o iubește!

Pe urmă se întoarse spre flăcăul întins pe pat și îl întrebă:

— O, fiu al preacinstului Primăvară, cum te cheamă?

El răspunse:

— Frumosul-Fericit!

Persianul spuse:

— Ei bine, Frumosule-Fericit, scoală-te, și sufletul să-ți fie izbăvit de orice grijă, întrucât poți din chiar ceasul de-acum să și socoți că ți s-a risipit boala!

Și Frumosul-Fericit, schimbat dintr-odată de înrâurirea cea bună a hakimului, se sculă și șezu așa. Iar hakimul urmă:

— Întărește-ți bărbăția și inima. Alungă toate grijile. Mănâncă, bea și dormi! Și, peste o săptămână, odată ce ți se vor întoarce puterile, am să vin să te iau ca să fac călătoria cu tine.

Și își luă rămas-bun de la Primăvară și de la Frumosul-Fericit și se duse să se gătească și el de plecare.

Atunci Primăvară îi dete fiului său alte cinci mii de dinari și îi cumpără niște cămile pe care puse să se încarce mărfuri bogate și mătăsuri de Kufa, cele atâta de frumoase la culoare, și îi dete cai pentru el și pentru alaiul lui. Apoi, când trecu săptămâna, cum Frumosul-Fericit urmase arătările învățatului și se simțea de minune, Primăvară socoti că fiul său putea fără de nicio supărare să bată drumul Damascului. Așadar Frumosul-Fericit își luă rămas-bun de la tatăl său, de la maică-sa, de la îmbelșugare și de la portar și, însoțit de urările pe care toate brațele alor săi le chemau asupra capului său, plecă din Kufa împreună cu învățatul persian.

Or, Frumosul-Fericit, la vremea aceea, ajunsese la desăvârșirea tinereții, iar cei șaptesprezece ani ai lui îi înveleau cu un puf de mătase obrajii rumeiori; ceea ce îi făcea nuri mai ademenitori, încât nimeni nu putea să se uite la el fără să se oprească vrăjit. Iar cărturarul persian nu zăbovi mult până a se lăsa dovedit de puterea cea desfatată a nurilor flăcăului, și îl îndrăgi din tot sufletul, într-adevăr, și se lipsi pe sine, cât ținu călătoria, de orice înlesnire, în folosul băiatului. Și, dacă îl vedea mulțumit, era fericit până peste fire...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute patruzeci fi treia noapte

Spuse:

...Și, dacă îl vedea mulțumit, era fericit până peste fire. În atare împrejurări, călătoria fu voioasă și fără osteneală, și ajunseră astfel la Damasc.

Numaidecât cărturarul persian se duse cu Frumosul-Fericit la sucul cel mare și închirie, pe clipă pe dată, o prăvălie mare pe care puse s-o facă tot atunci ca nouă. Pe urmă puse să se facă niște rafturi zarife, așternute cu catifea, pe care își orândui frumos șipurile sale cele scumpe, dictamele, balsamurile, prafurile, zeturile închise în cristaluri, teriacurile cele tari păstrate în aur lamur, găvanele de farfuriu persienesc cu străluciri ca de mademuri în care dospeau alifiurile cele vechi întocmite din fiertura de la trei sute de buruieni rare; și între borcanele cele pântecoase, țevării și alambicuri, puse astrolabul de aur.

După care se îmbracă în caftanul de vraci și se împodobi cu ditamai turbanul său cu șapte rotocoale, apoi se îngriji să-l îmbrace și pe Frumosul-Fericit, care urma să-i slujească de ucenic, întocmind leacurile, pisând în piulițe, croind punguțe și scriind leacurile arătate de vraci. Drept aceea, îl îmbracă el însuși cu o cămașă de mătase albastră și cu o bundă de cașmir, îi petrecu pe după șolduri un șorț de mătase vișinie pe care jucau niște fire de aur, și îi spuse să-i stea în preajmă. Apoi îi zise:

— O, Frumosule-Fericit, din clipita de-acum trebuie să-mi spui tată, iar eu am să-ți spun fiul meu, ca să nu dibăcească locuitorii din Damasc că între noi ar fi ceva ce pricepi tu!

Și Frumosul-Fericit răspunse:

— Ascult și mă supun!

Or, de-abia se deschisese prăvălia în care persianul urma să-i primească pe bolnavi, că și năpădiră din toate părțile locuitorii cu ghiotura, unii ca să-și arate beteșugul, alții numai ca să se minuneze de frumusețea flăcăului; și toți erau năuciți și vrăjiți totodată când îl auzeau pe Frumosul-Fericit cum vorbea cu hakimul pe limba persienească, de care ei habar nu aveau și pe care o găseau desfătătoare în gura preafrumosului ucenic. Dar ceea ce ducea până peste fire uluirea oaspeților era felul cum ghicea hakimul persian bolile.

Într-adevăr, învățatul se uita câteva clipite în albul ochilor bolnavului care venise la el, apoi îi da un ol mare și îi spunea:

— Pișă-te!

Și bolnavul se pișa în bocal, iar persianul ridica bocalul în dreptul ochilor și îl cerceta, apoi spunea:

— Tu ai *cutare* și *cutare* lucru!

Și bolnavul întotdeauna striga:

— Pe Allah! este adevărat!

Ceea ce făcea ca toată lumea să ridice mâinile spunând:

— Ya Allah! ce învățat de-a mirările! Nu am mai auzit să se fi pomenit vreodată una ca asta! Cum de-o putea să cunoască așa bolile după ud?

Încât nu are cum să fie de mirare că doctorul persian ajunsese vestit în câteva zile printre toți mai-marii și bogătanii pentru priceperea lui nemaipomenită, și că zvonul despre toate minunile lui ajunsese și la urechile califului și ale surorii sale El-Sett Zahia.

Așa, într-o zi, pe când hakimul ședea jos în mijlocul prăvăliei și dicta un leac Frumosului-Fericit care sta lângă el și ținea calamul în mână, o preacinstită hanâma, călare pe un măgar cu șa de atlas roșu înstelat cu nestemate, se opri la ușă, legă frâul măgarului de inelul de aramă care împodobește oblâncul șăii, apoi îi făcu semn învățatului să vină și s-o ajute să descălece. El se ridică numaidecât cu mare grabă, sări s-o ia de mână și o ajută să descălece de pe măgar și să intre în prăvălie, unde o rugă să șadă, după ce Frumosul-Fericit îi puse la îndemână o pernă, zâmbind cuviincios.

Atunci hanâma scoase de sub izar un bocal plin cu ud și îl întrebă pe persian:

— Chiar tu ești, preacinstitele șeic, vrăciul venit de la Irak-Ajami ca să săvârșească minuni de tămăduiri la Damasc?

El răspunse:

— Este chiar robul tău, da!

Ea spuse:

— Nimeni nu este rob, decât numai lui Allah! Află, dar, o, dascăle neasemuit întru știință, că în bocalul acesta este lucrul la care tu te pricepi, și care este al unei cadâne, măcar că încă fecioară, de-a stăpânului nostru, emirul drept-credincioșilor. Vracii de aici nu au putut să dovedească pricina bolii care a doborât-o la pat din cea dintâi zi a venirii ei la sarai, încât El-Sett Zahia, sora stăpânului nostru, m-a trimis să-ți aduc bocalul ca să dovedești pricina cea nedovedită.

La vorbele acestea, hakimul răspunse:

— O, stăpâna mea, se cere să-mi spui numele acelei bolnave, ca să pot să-mi fac socotelile și să aflu temeinic ceasul cel mai potrivit când să-i dau să bea leacurile.

Hanâma răspunse:

— O cheamă Frumoasa-Fericită.

Atunci hakimul începu să înșiruie pe o bucată de hârtie pe care o ținea în mână sumedenie de socoteli, unele cu cerneală roșie, altele cu cerneală verde. Pe urmă făcu socoata cifrelor roșii și pe cea a cifrelor verzi, le adună și spuse:

— O, stăpâna mea, am dovedit ce boală are! Este o suferință cunoscută sub numele de *zbaterea băierilor inimii*.

La vorbele acestea, hanâma se minună:

— Pe Allah! este adevărat! Întrucât băierile inimii ei se zbat atâta de tare, încât le și auzim!

Hakimul urmă:

— Ci am trebuință, înainte de a hotărî leacurile, să știu din ce țară este bolnava. Este un lucru de mare însemnătate, întrucât numai așa voi ști, odată ce-mi voi fi făcut socotelile, urmarea ușurătății aerului ori a greutății lui asupra băierilor bolnavei. Pe deasupra, ca să judec starea în care se află băierile ei gingașe, trebuie să știu de asemenea de câtă vreme se află la Damasc și ce vârstă anume are?

Hanâma răspunse:

— A fost crescută, pare-se, la Kufa, cetatea Irakului; este în vârstă de șaisprezece ani, întrucât s-a născut, după câte ne-a spus, în anul în care a ars sukul de la Kufa. Cât despre venirea ei la Damasc, a venit numai de câteva săptămâni.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar în cea de a două sute patruzeci și patra noapte

Spuse:

...a venit numai de câteva săptămâni.

La vorbele acestea, învățatul persian îi spuse Frumosului-Fericit, a cărui inimă bătea ca o piuă:

— Fiul meu, întocmește leacurile *cutare* și *cutare*, după învățul lui Ibn-Sina, la pontul șapte.

Atunci hanâma se întoarse spre flăcău, pe care începu să-l cerceteze mai cu luare-aminte, ca să-i spună după câteva clipe:

— Pe Allah! o, copilul meu, bolnava tare ți se mai aseamănă, iar chipul său este tot atât de frumos și de dulce ca și al tău!

Pe urmă îi zise învățatului:

— Spune-mi, o, preaalese persian, flăcăul acesta este fiul sau robul tău?

El răspunse:

— Este fiul meu, preacinstită hanâma, și robul tău!

Iar hanâma cea bătrână, peste poate de măgulită de toate acele talâmuri, răspunse:

— Chiar că nu știu de ce se cade să mă minunez mai mult aici, de știința ta, o, strălucitele hakim, ori de urmașul tău!

Pe urmă tăifăsuî mai departe cu cărturarul, pe când Frumosul-Fericit isprăvea de întocmit punguțele cu leacuri și le punea într-o cutie în care strecură un răvășel prin care, în câteva cuvinte¹⁰, îi da de știre Frumoasei-Fericite despre venirea lui la Damasc, cu hakimul persian. După care pecetlui cutia și scrisese pe capacul ei numele lui și locul unde se afla, cu litere kufice, pe care locuitorii de la Damasc nu știau să le citească, da care erau lesne de priceput de către Frumoasa-Fericită care știa bine și scrierea arăbească obișnuită și tot atâta de bine și pe cea kufică. Iar hanâma luă cutia, puse zece dinari de aur pe tejgheaua hakimului, își luă rămas-bun de la amândoi și plecă spre a se duce drept la sarai, unde grăbi să suie la bolnavă.

O găsi cu ochii pe jumătate închiși și scăldați în lacrimi la colțurile pleoapelor, ca întotdeauna. Se duse lângă ea și îi spuse:

— Ah, fata mea! fie ca leacurile acestea să-ți aducă tot atâta bine câtă desfatare mi-a stârnit mie chipul celui care le-a făcut. Este un flăcău frumos ca îngerii, iar prăvălia în care șade este un loc al desfătărilor. Iacăta cutia pe care mi-a dat-o pentru tine.

Atunci Frumoasa-Fericită, ca să nu se lepede de darul adus, întinse mâna, luă cutia și aruncă o privire pierdută spre capac; și deodată se schimbă la chip când văzu cuvintele scrise cu litere kufice: „Sunt Frumosul-Fericit, fiul lui Primăvară de la Kufa”.

Dar avu destulă tărie asupra sufletului său ca să nu leșine ori să se dea în vileag. Și îi spuse bătrânei hanâme, zâmbind:

— Spui că este un flăcău frumos? Cum arată?

Ea răspunse:

— Este o îngemănare de atâtea desfătări, încât îmi este peste putință să ți-l zugrăvesc! Are niște ochi! și niște sprâncene! ya Allah! da ce vrăjește sufletul este o aluniță pe care o are la colțul din stânga al gurii și o gropiță care i se adâncește, când zâmbește, pe obrazul drept.

La vorbele acestea, Frumoasa-Fericită nu mai avu nicio îndoială că acela nu ar fi stăpânul ei preaiubit, și îi spuse bătrânei hanâme:

— Dacă-i așa, fie ca acel chip să fie vestitor de bine! Dă-mi leacurile.

Și le luă zâmbind, și le înghiți dintr-odată. Și tot atunci văzu și răvașul, pe care îl desfăcu și îl citi. Atunci sări jos din pat și strigă:

— Maica mea cea bună, simt că m-am vindecat. Leacurile acestea sunt făcătoare de minuni. O, ce zi binecuvântată!

Și bătrâna se minună:

— Da! pe Allah! asta-i o binecuvântare de la Cel-Preaînalt!

Și Frumoasa-Fericită adăugă:

— Mă rog ție, grăbește de-mi adu de mâncat și de băut, că simt că mor de foame după aproape o lună de când n-am putut să mă ating de nimic!

Atunci bătrâna, după ce porunci să i se aducă Frumoasei-Fericite, de către roabe, niște tablale pline cu tot soiul de fripturi, de poame și de băuturi, grăbi a se duce să-i dea de știre califului despre vindecarea roabei, mulțumită priceperii hakimului persian. Și califul spuse:

— Mergi degrabă și du-i din partea mea o mie de dinari!

Și bătrâna grăbi a îndeplini porunca, după ce însă trecu pe la Frumoasa-Fericită care îi dete și ea un dar pentru hakim într-o cutie pecetluită.

Când ajunse la prăvălie, hanâma cea bătrână îi înmână cei o mie de dinari hakimului, iar cutia o dete Frumosului-Fericit, care o deschise și citi cele ce se aflau în ea. Dar atunci tulburarea lui fu așa de mare, încât izbucni în hohote de plâns și se prăbuși leșinat; căci Frumoasa-Fericită, într-un răvaș, îi istorisea pe scurt toată pățania și răpirea, din porunca valiului, și trimiterea ei ca peșcheș la califul Abd El-Malek, la Damasc.

La priveliștea aceea, hanâma cea bună îl întrebă pe vraci:

— Dar oare pentru ce a leșinat fiul tău, după ce a izbucnit mai întâi în plâns?

El răspunse:

— Dar cum ai vrea, o, preacinstito, să fie altminteri, de vreme ce roaba Frumoasa-Fericită, cea pe care am lecuit-o, este bunul chiar al aceluia pe care îl crezi fiul meu și care nu este altcineva decât fiul vestitului negustor Primăvară de la Kufa? Iar venirea noastră la Damasc nu a avut alt rost decât căutarea tinerei Frumoasa-Fericită, care a pierit într-o zi, răpită de o afurisită de babă cu ochi vânzași! Încât, o, maică a noastră, ne punem în bunăvoința ta nădejdea noastră cea mai scumpă, și suntem încredințați că

avem să te vedem cum ne ajuți să dobândim îndărăt bunul nostru cel mai sfânt!

Pe urmă adăugă:

— Și, ca zălog al îndatorinței noastre, iacătă, de început, cei o mie de dinari de la calif. Sunt ai tăi! Iar viitorul are să-ți dovedească, pe deasupra, că mulțumita pentru milele tale are în inima noastră un loc de cinste...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a doua sute patruzeci și cincea noapte

Spuse:

...mulțumita pentru milele tale are în inima noastră un loc de cinste!

Atunci hanâma cea bună grăbi mai întâi să-l ajute pe vraci să-l facă pe Frumosul-Fericit să-și vină în simțiri și îi spuse:

— Puteți să vă bizuiți pe bunăvoința și pe credința mea.

Și îi lăsă spre a se duce numaidecât la Frumoasa-Fericită, pe care o găsi cu chipul strălucind de bucurie și de sănătate. Se apropie de ea zâmbind și îi spuse:

— Fata mea, pentru ce nu ai avut dintru început încredere în maica ta? Dar și câtă dreptate ai avut să-ți plângi toate lacrimile sufletului că erai despărțită de stăpânul tău, Frumosul-Fericit cel chipeș, fiul lui Primăvară de la Kufa!

Și, întrucât văzu uimirea copilei, se grăbi să adauge:

— Tu, fata mea, poți să te bizui pe toată tăinuirea și pe credința mea de mamă față de tine. Mă juruiesc ție că am să te împreun iarăși cu cel care îți este drag, măcar de-ar fi să-mi primejduiesc și viața! Așa că liniștește-ți sufletul și las-o pe bătrână să facă pentru binele tău după priceperea ei!

Plecă apoi de la Frumoasa-Fericită, care îi sărută mâinile plângând de bucurie, și se duse să întocmească o legătură în care puse niște haine femeiești, niște giuvaieruri și toate fleacurile trebuitoare pentru o străvestire din cap până în picioare, și se întoarse la prăvălia hakimului, unde îi facu semn Frumosului-Fericit să vină cu ea mai de-o parte. Atunci Frumosul-Fericit o duse în fundul prăvăliei, după perdea, și află de la ea ce socoteli își făcuse, socoteli pe care le găsi chibzuite desăvârșit, și se lăsă călăuzit după acea socoată pe care i-o înfățișase ea.

Așa că hanâma cea de treabă îl îmbracă pe Frumosul-Fericit cu hainele femeiești pe care le adusese, și îi alungi ochii cu kohl, și îi spori cu negreală

alunița de pe obraz; pe urmă îi petrecu niște brățări pe după încheieturile mâinilor și îi înfipse niște giuvaieruri în părul acoperit cu un văl de Mossul; și, când sfârși, mai aruncă o privire asupra înfățișării lui, și găsi că era răpitor așa, și cu mult mai frumos decât toate femeile din saraiul califului laolaltă. Și îi spuse atunci:

— Binecuvântat fie Allah în fapăturile sale! Acuma, fiul meu, ți se cade să iei umbletul fetelor încă fecioare, să nu calci decât cu pași mărunței, aruncându-ți șoldul drept înainte și repezind îndărăt șoldul stâng, tremurându-ți totodată ușurel fundul cu isteciune. Mai întâi încearcă oleacă atari tertipuri, până a pleca!

Atunci Frumosul-Fericit, în prăvălie, începu să încerce acele mișcări și le săvârși în asemenea chip, încât hanâma strigă:

— Mașallah! femeile ar putea să nu se mai laude de-acuma! Ce legănări minunate de șolduri și ce zvâcnituri strălucite! Ci, pentru ca treaba să fie minunată întru totul, se cere să dai feței o închipuire mai galeșă, înclinându-ți oleacă mai mult capul și privind cu coada ochiului. Așa! e minunat! Acuma poți să vii după mine.

Și plecă împreună cu el la sarai.

Când ajunseră la ușa de intrare de la latura hotărâtă haremului, căpetenia hadâmbilor le ieși înainte și spuse:

— Nicio ființă străină nu poate intra fără poruncă anume de la emirul drept-credincioșilor. Îndărăt dară cu fata asta, ori mai bine, dacă vrei, intră tu singură!

Dar bătrâna hanâma spuse:

— Ce-ai făcut cu mințile tale, o, cunună a străjerilor? Tu cel de obicei însăși dulceața și curtenia, iei acuma un glas care nu se potrivește nicidecum cu înfățișarea ta aleasă! Ori tu nu știi, o, dăruitule cu purtări alese, că roaba aceasta este roaba sultanei Zahia, sora stăpânului nostru califul, și că Sett Zahia, dacă ar auzi de lipsa ta de cinstire față de roaba ei dragă, nu ar pregeta să poruncească să fii dat afară, ba chiar să și pună să fii descăpățânat? Și numai tu ai fi astfel pricina nenorocirii tale!

Pe urmă hanâma se întoarse către Frumosul-Fericit îi spuse:

— Haide, roabă! dă uitării lipsa aceasta de cinstire a ceașului nostru, și mai cu seamă să nu-i spui nimic stăpânei tale! Hai! Vino!

Și îl luă de mână și îl pofti să intre, pe când el își pleca galeș capul când la dreapta, când la stânga, aruncând un zâmbet din ochi căpeteniei hadâmbilor, care clătina din cap.

Odată ajunși în curtea haremului, hanâma îi spuse Frumosului-Fericit:

— Fiul meu, ți-am pregătit o odaie chiar înlăuntrul haremului, și de aici până acolo ai să te duci singur. Ca s-o găsești, vei intra pe ușa de coala, vei străbate sala ce se va înfățișa dinaintea ta, vei face o cotitură la stânga, apoi una la dreapta, vei număra apoi cinci uși și o vei deschide pe cea de a șasea: aceea este de la odaia ce ți s-a pregătit și unde va veni la tine Frumoasa-Fericită, la care mă duc să-i dau de știre. Și mă însărcinez atunci că am să vă scot pe amândoi din sarai fără a trezi luarea-aminte a străjerilor și hadâmbilor.

Atunci Frumosul-Fericit intră în harem, și, tulburat cum era, greși drumul: facu o cotitură la dreapta, apoi la stânga pe o sală lungă în rând cu cealaltă, și intră în cea de a șasea odaie...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar în cea de a două sute patruzeci și șasea noapte

Spuse:

...în cea de a șasea odaie.

Se pomeni astfel într-o sală largă, cu o boltă ușoară deasupra și cu pereți împodobiți cu versete scrise în litere de aur ce se înșiruiau peste tot, înlănțuite într-o sumedenie de rânduri desăvârșite; pereții erau căptușiți cu mătase trandafirie, ferestrele adumbrite cu niște perdele subțiri și străvezii, iar pe jos erau așternute chilimuri uriașe de la Korasan și de la Cașmir; pe sofale erau rânduie bocale cu poame și, de-a dreptul pe chilimuri, se înșiruiau tablalele acoperite cu peșchire ocrotitoare pe sub care se ghiceau, după rotunjimile și după miresmele lor minunate, acele zumaricale vestite, desfătări pentru gâtlejurile cele mai năzuroase, și pe care numai Damascul, dintre toate cetățile Răsăritului și ale lumii întregi, știa să le înzestreze cu însușirile acelea atâta de ispititoare.

Or, Frumosul-Fericit era departe de a-i da prin gând ce-i hărăziseră în sala aceea puterile cele neștiute.

În mijlocul sălii, era un jilț învelit în catifea, și altceva nimic; încât Frumosul-Fericit, necutezând să mai dea îndărăt, de frică să nu fie găsit rătăcind pe săli, se duse și șezu în jilț și își așteptă soarta.

Nu șezu așa decât de-abia câteva clipite, când deodată un foșnet de mătăsuri îi ajunse la ureche, rășfrânt de bolta sălii, și văzu intrând pe una din ușile lăturalnice o femeie tânără, cu înfățișare împărătească, îmbrăcată

cu hainele ei de casă, fără iașmac pe față ori năframă pe cap; și era urmată de o roabă copilă, cu picioarele desculțe, și care avea pe cap niște flori și ținea în mână o lăută din lemn de sicomor. Iar hanâma aceea nu era alta decât Sett Zahia însăși, sora emirului drept-credincioșilor.

Când Sett Zahia însăși văzu făptură aceea învăluită în iașmac șezând în sală, se duse la ea cu drăgălășenie și o întrebă:

— Cine ești tu, o, străino pe care nu te cunosc? Și de ce stai înfășurată așa cu iașmacul în harem, unde niciun ochi obraznic nu are cum să te vadă?

Ci Frumosul-Fericit, care grăbise să se ridice în picioare, nu îndrăzni să îngaime o vorbă și luă hotărârea să se prefacă mut. Și Sett Zahia îl întrebă:

— O, copilă cu ochi frumoși, de ce nu răspunzi? Dacă ești cumva vreo roabă alungată din sarai de fratele meu, emirul drept-credincioșilor, grăbește de-mi spune și am să pun o vorbă bună pentru tine, întrucât califul îmi împlinește toate voile.

Ci Frumosul-Fericit nu cuteză să îngaime niciun răspuns. Iar Sett Zahia gândi că muțenia aceea va fi având ca pricină faptul că se afla acolo roaba cea micuță, cu ochii holbați, uitându-se a mirare la ființa învăluită în iașmac și atâta de sfioasă. Așa că spuse:

— Du-te, micuța mea și stai dinaintea ușii, ca să nu lași pe nimeni să intre în sală aici.

Și, după ce micuța ieși, veni lângă Frumosul-Fericit, care se simți îmboldit să se strângă și mai tare în izarul lui, și îi spuse:

— Spune-mi, acuma, copilo, cine ești, și spune-mi cum te cheamă, și pricina venirii tale în sala aceasta în care nu intru decât eu și emirul drept-credincioșilor? Poți să-mi vorbești cu mâna pe inimă, întrucât te găsesc fermecătoare, și ochii tăi îmi plac tare mult! Da! chiar că te găsesc răpitoare, micuța mea.

Și Sett Zahia, care îndrăgea peste toate fecioarele albe și gingașe, până a aștepta răspunsul, o și cuprinse pe fată pe după mijloc, trăgând-o către ea, și își duse mâna la sânii ei, ca s-o alinte, totodată descopcindu-i rochia cu mâna cealaltă. Dar rămase uluită când văzu că pieptul fetei era neted ca al unui băiat! Dintru-ntâi se trase îndărăt, apoi se apropie iarăși și vru să-i salte rochia, ca să cerceteze treaba mai limpede.

Când văzu mișcarea aceea, Frumosul-Fericit socoti mai cuminte să vorbească și, luând mâna sultanei Zahia, și-o duse la buze și grăi:

— O, stăpâna mea, mă încredințez întru totul în seama bunătății tale și mă pun sub aripa ta, cerându-ți ocrotirea!

Sett Zahia spuse:

— Ți-o dăruiesc întru totul. Vorbește!

El spuse:

— O, stăpâna mea, nu sunt fată; sunt Frumosul-Fericit, fiul lui Primăvară de la Kufa. Și, dacă am venit aici, cu primejdia vieții mele, am făcut-o cu gândul de-a o găsi pe soția mea, Frumoasa-Fericită, roaba pe care valiul de la Kufa mi-a răpit-o ca s-o trimită peșcheș emirului drept-credincioșilor. Pe viața Prorocului nostru, o, stăpână a mea, ai milă de robul tău și de soția lui!

Și Frumosul-Fericit izbucni în plâns.

Și Sett Zahia o și chemase pe roaba micuță și îi spusese:

— Fugi repede, drăguța mea, la iatacul Frumoasei-Fericite și spune-i: „Te cheamă stăpâna mea Zahia!”

Pe urmă se întoarse...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar în cea de a două sute patruzeci și șaptea noapte

Spuse:

...Pe urmă se întoarse către Frumosul-Fericit și îi spuse:

— Liniștește-ți sufletul, tinere. Nu are să ți se întâmple decât lucruri de bine!

Or, estimp, hanâma cea bună se duse la Frumoasa-Fericită și îi spusese:

— Vino după mine, fata mea. Stăpânul tău mult-iubit este în odaia pe care i-am pregătit-o!

Și o duse, galbenă de tulburare, în odaia în care gândea că are să-l găsească pe Frumosul-Fericit. Încât mare le fu durerea și spaima când nu-l găsiră acolo; iar bătrâna spuse:

— De bună seamă că trebuie să se fi rătăcit pe săli! Întoarce-te, copila mea, în iatacul tău, în vreme ce eu am să mă duc să-l caut!

Și taman atunci intră și roaba copilă la Frumoasa-Fericită, pe care o găsi tremurând toată și galbenă, și îi spuse:

— O, Frumoasa-Fericită, stăpâna mea Sett Zahia te cheamă!

Atunci Frumoasa-Fericită nu mai avu nicio îndoială în ce privește pieirea ei și a mult-iubitului ei, și o urmă, clătinându-se, pe copilita cea gingașă și desculță.

Dar de-abia intrase în sală, că sora califului și veni la ea, cu zâmbetul pe buze, o luă de mână și o duse la Frumosul-Fericit, care sta tot înfășurat în

iaşmac, spunându-le amândurora:

— Iacătă fericirea!

Şi cei doi tineri se cunoscură pe clipă şi căzură leşinaţi unul în braţele celuilalt.

Atunci sora califului, ajutată de roaba cea micuţă, îi stropi cu apă de trandafiri, îi facu să-şi vină în simţiri şi îi lăsă singuri. Pe urmă se întoarse, peste un ceas, şi îi găsi stând jos, îmbrăţişaţi strâns, şi cu ochii plini cu totul de fericire şi de îndatorinţă faţă de bunătatea ei. Şi le spuse:

— Acuma ni se cade să sărbătorim întâlnirea noastră, bând împreună pentru dăinuirea în veci a fericirii voastre!

Şi numaidecât, la un semn, roaba cea micuţă şi zâmbitoare umplu pocalele cu un vin ales, şi le aduse dinaintea lor. Băură, iar Sett Zahia le spuse:

— Tare vă mai iubiţi, copiii mei! Încât, de bună seamă că trebuie să ştiţi şi nişte stihuri minunate despre dragoste şi nişte cântece frumoase despre îndrăgostiţi.

Mi-ar plăcea să vă aud cântându-mi câte ceva! Luaţi lăuta asta! Şi, rînd pe rînd, faceţi să-i răsunе sufletul cântăreţ!

Atunci Frumosul-Fericit şi Frumoasa-Fericită sărutară mâinile surorii califului, şi după ce struniră lăuta, cântară, când unul, când altul, strofele acestea minunate:

— *Sub valul meu de Kufa
Ţi-aduc cununi de floare
Şi poame poleite
Cu pulbere de soare.*

— *Iubire fără pată
Şi fără-asemănare,
Cât aur porţi în tine
Întreg Sudanul n-are!*

— *Lumină-ţi împleteşte
În plete sfântul soare;
Ţi-s ochii catifele
De la Damasc, uşoare.*

— *Priveşte! Vin la tine
Cu ceasul de-nserare,*

*Când aerul foșnește
Prielnic la visare,*

*Când străvezie cade
Mătasea nopții-n zare,
Când murmur lin suspină
În frunze și-n izvoare.*

*— Ah, te-am găsit, gazelă
A nopților stelare!
De ochii tăi și bezna
Se-aprinde, orbitoare!*

*Ah, ochii tăi, iubire,
Ah, ochii tăi în care
M-afund ca rânduneaua
În zboru-i peste mare!*

*— Apropie-te galeș
Și-adună dulcea floare,
Ca trandafirul fraged
În zboru-i peste mare!*

*Ca floarea să mă scutur
Și-n stinsă legănare
Să mă dezvălui ție
Din creștet la picioare!*

— Iubire scumpă!...

— Eu sunt!

*Eu, pârgă-aromitoare,
Curmală gata coaptă,
Și taină, și chemare!*

*Culege-mă! Și-ți fi-voi
Ca un întins de zare
Larg străbătut de vânturi
Și păsări în vâltoare¹¹ !*

De-abia se stinseseră cele de pe urmă sunete ale cântecului pe buzele Frumoasei-Fericite, topite de fericire, că deodată perdelele se și traseră la o parte și califul însuși intră în sală.

La vederea lui, tustrei săriră în picioare și sărutară pământul dintre mâinile lui. Iar califul le zâmbi tuturor și veni să șadă jos în mijlocul lor pe chilim, și porunci roabei copile să toarne vin și să aducă pocalele. Pe urmă spuse:

— Să bem ca să sărbătorim astfel întoarcerea Frumoasei-Fericite la sănătate!

Și ridică pocalul de aur și rosti:

— De dragul ochilor tăi, o, Frumoasă-Fericită!

Și bău încetișor. Puse apoi pocalul jos și, luând aminte la roaba cea cu iașmacul pe față, pe care nu o cunoștea, o întreabă pe soră-sa:

— Dar cine este tinerica asta al cărei chip îmi pare așa de frumos sub iașmacul subțire?

Sett Zahia răspunse:

— Este o prietenă a Frumoasei-Fericite, de care nu poate să se despartă; că nu poate nici să mănânce, nici să bea cu mulțumire dacă nu o știe lângă ea¹².

Atunci califul trase la o parte vâlul flăcăului și rămase uluit de frumusețea lui! Frumosul-Fericit într-adevăr încă nu avea un fir de păr pe obraji, ci numai un pufușor care așternea o umbră vrăjitoare pe albeața feței, fără a mai pune la socoteală și stropul de musc care îi zâmbea nurlu pe bărbie.

Încât califul, răpit până peste poate, strigă:

— Pe Allah! o, Zahia, chiar din astă-seară vreau s-o iau de cadână și pe fata aceasta proaspătă, și am să-i rânduiesc, ca și Frumoasei-Fericite, un iatac vrednic de frumusețea ei și o nacafa aidoma cu cea a soției mele legiuite!

Și Sett Zahia răspunse:

— Negreșit, o, fratele meu, copila este vrednică de tine!

Pe urmă adăugă:

— Tocmai mi-a venit în minte să-ți înfățișez o poveste pe care am citit-o într-o carte scrisă de unul dintre cărturarii noștri¹³.

Și califul întreabă:

— Și care-i povestea?

Sett Zahia spuse:

— Află, o, emire al drept-credincioșilor, că trăia în cetatea Kufa un flăcău pe care îl chema Frumosul-Fericit, fiul lui Primăvară...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și tăcu sfielnic.

Dar în cea de a doua sute patruzeci și opta noapte

Spuse:

...un flăcău pe care îl chema Frumosul-Fericit, fiul lui Primăvară. Era stăpânul unei roabe tare frumoase, pe care o iubea și care îl iubea și ea, întrucât amândoi fuseseră crescuți împreună în același leagăn și se bucuraseră unul de altul încă din cele dintâi vremuri ale tinereții lor. Și au fost fericiți ani în șir, până ce într-o zi vremea s-a întors împotriva lor, răpindu-i unul de lângă celălalt. Și o babă a slujit de unealtă a nenorocirii sortii crunte. Ea a răpit-o pe tânăra roabă și a dat-o pe mâna valiului cetății, care s-a grăbit s-o trimită peșcheș sultanului. Dar fiul lui Primăvară, când a aflat de pieirea celei pe care o iubea, nu avu tihnă până ce nu o găsi chiar în saraiul sultanului, în inima haremului. Dar chiar în clipita când amândoi se bucurau de întâlnirea lor și vărsau lacrimi de fericire, sultanul intră în sala în care se găseau și îi prinse laolaltă. Mânia lui fu până peste margini și, fără a mai căuta să lumineze împrejurarea, porunci să li se taie capetele la amândoi, pe clipă pe dată! Or – urmă Sett Zahia – întrucât cărturarul care a scris povestea nu ne dă și părerea sa despre hotărârea sultanului, aș vrea, o, emire al drept-credincioșilor, să-ți cer părerea ta despre fapta acelui sultan, și să știu ce ai fi făcut tu în locul lui, în acele împrejurări!

Emirul drept-credincioșilor, Abd El-Malek ben-Meruan, răspunse fără a șovăi:

— Sultanul acela ar fi trebuit să se ferească a hotărî cu atâta pripeală, și ar fi făcut mai bine să-i fi iertat pe cei doi tineri, și anume pentru trei pricini: cea dintâi este că cei doi tineri se iubeau temeinic și de multă vreme; cea de a doua este că ei, la ceasul acela, erau oaspeți ai acelui sultan, întrucât se aflau în saraiul lui; iar cea de-a treia este că un sultan nu trebuie să hotărască decât cu chibzuință și cu grijă. Socot așadar că sultanul acela a săvârșit o faptă nevrednică de un sultan adevărat!

La vorbele acestea, Sett Zahia se aruncă la genunchii fratelui ei și strigă¹⁴:

— O, cârmuitorule al drept-credincioșilor, tu, fără să știi, ai judecat singur în hotărârea ce urmează s-o împlinești! Te juruiesc pe amintirea sfântă a marilor noștri strămoși și a slăvitului nostru tată neprihănit, să fii drept în pricina pe care am să ți-o înfățișez!

Și califul, uluit, îi spuse suroră-sii:

— Poți să-mi vorbești cu toată încrederea. Dar ridică-te!

Și sora califului se ridică și se întoarse către cei doi tineri și le spuse:

— Sculați-vă în picioare!

Și ei se sculară în picioare, iar Sett Zahia îi spuse fratelui ei:

— O, emire al drept-credincioșilor, fata aceasta atâta de dulce și atâta de frumoasă, care este acoperită cu acest iașmac, nu este altcineva decât Frumosul-Fericit, fiul lui Primăvară. Iar Frumoasa-Fericită este aceea care a fost crescută împreună cu el și care a ajuns mai târziu soția lui! Iar răpitorul ei nu este altul decât valiul de la Kufa, pe care îl cheamă Ben-Yusuf El-Thekafi. Acela a mințit în scrisoarea în care îți spunea că a cumpărat o roabă pe o mie de dinari. Îți cer pedepsirea lui și iertarea acestor doi tineri atâta de vrednici de iertare. Dăruiește-mi viața lor, aducându-ți aminte că sunt oaspeții tăi și că se află adăpostiți la umbra ta!

La vorbele acestea ale suroră-sii, califul spuse:

— Negreșit! Nu am năravul să-mi întorc vorba!

Pe urmă se întoarse către Frumoasa-Fericită și o întrebă:

— O, Frumoasă-Fericită, adeverești că acesta este chiar stăpânul tău, Frumosul-Fericit?

Ea răspunse:

— Tu spui, o, cârmuitorule al drept-credincioșilor!

Iar califul încheie:

— Va dau îndărăt pe unul celuilalt!

După care se uită la Frumosul-Fericit și îl întrebă:

— Dar poți măcar să-mi spui cum ai izbutit să răzbați aici și să afli că Frumoasa-Fericită se află în saraiul meu?

Frumosul-Fericit răspunse:

— O, emire al drept-credincioșilor, dăruiește-i robului tău câteva clipite de luare-aminte și are să-ți istorisească toată povestea lui!

Și numaidecât îi deșternu califului toată întâmplarea, de la început până la sfârșit, fără să sară peste niciun amănunt.

Califul rămase uluit până peste poate și vru să-l vadă pe hakimul persian care săvârșise o faptă atâta de-a mirările; și îl căftăni hakim al saraiului său din Damasc, și îl năpădi cu huzmeturi și cu cinstiri. Pe urmă îi opri pe Frumosul-Fericit și pe Frumoasa-Fericită în saraiul său vreme de șapte zile și de șapte nopți, unde dete în cinstea lor niște ospete mari, și îi trimise la Kufa încărcăți cu daruri și cu fâlnicii. Și îl mazili pe valiul de dinainte și

căftăni în locul lui pe Primăvară, tatăl Frumosului-Fericit. Și-așa trăiră cu toții fericiți până peste fire, vreme de-o viață lungă și desfătăță.

Când Șeherezada își conteni vorba, sultanul Șahriar strigă:

— Șeherezada, povestea asta m-a vrăjit, iar stihurile mai ales m-au încântat până peste poate. Dar chiar că sunt tare nedumerit că nu am aflat aici amănuntele despre moda aceea de dragoste de care îmi pomeneai!

Iar Șeherezada zâmbi a râde ușurel și spuse:

— O, norocitul sultan, chiar acele amănunte făgăduite se află în *Povestea cu Aluniță*, pe care o păstrez să ți-o istorisesc, dacă tot nu ai somn!

Iar sultanul Șahriar strigă:

— Ce spui tu, o, Șeherezada! Păi, pe Allah! tu nu știi că, fie și cu primejdia de a muri de somn, vreau să ascult *Povestea cu Aluniță*?

Dar în clipita aceea, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și amână povestea pe a doua zi.

Încât, în cea de a două sute cincizecea noapte

Șeherezada spuse:

POVESTEA CU ALUNIȚĂ¹⁵

Mi s-a izvodit, o, norocitul sultan, că a sălășluit în Cairo un șeic falnic, care era starostele negustorilor din cetate. Și era prețuit de întregul suk pentru cinstea lui, pentru purtarea sa cuminte și aleasă, pentru vorbele-i măsurate, pentru bogăția lui și pentru mulțimea de robi și de slugi. Îl chema Șamseddin.

Într-o zi de vineri, înainte de rugăciune, se duse la hammam, pe urmă la bărbier unde, precum cer sfintele datini, puse să i se potrivească mustățile pe chiar dunga buzei de sus și să fie ras cu grijă pe cap. Apoi luă oglinda pe care i-o întindea bărbierul și se privi în ea, după ce mai întâi rostise mărturisirea de credință spre a se pune la adăpost de vreo făloșie prea vădită față de trăsăturile chipului său. Și luă seama, cu o mâhnire fără de capăt, că firele albe din barba lui ajunseseră cu mult mai multe decât cele negre, și că se cerea multă luare-aminte ca să le dibuiești pe cele din urmă din desigurile albe printre care erau împrăștiate. Și cugetă: „Barba care încărunește este semn de bătrânețe, iar bătrânețea este prevestire a morții! Sărmane Șamseddin! Iacătă-te aproape de pragul mormântului și încă nu ai niciun urmaș! Ai să te stingi și ai să ajungi ca și cum niciodată nu ai fi fost!”

Pe urmă, plin de gândurile acestea amare, se duse la geamie să-și facă rugăciunea, și de acolo se întoarse acasă, unde soția lui, cunoscând ceasul obișnuit al venirii sale, se gătise să-l întâmpine îmbăiată, și înmiresmată, și dichisită cu mare grijă. Și îi ieși înainte cu un chip zâmbăreț și îi ură seară-bună, spunând:

— O seară de fericire fie asupra-ți!

Dar starostele, fără a-i întoarce soției urarea, îi spuse cu glas acru:

— Despre ce fel de fericire îmi pomenești tu? Au poate să mai fie vreo fericire pentru mine?

Soția, uluită, îi spuse:

— Numele lui Allah fie asupra-ți și împrejuru-ți! Dar de unde asemenea închipuiri pândalnice? Ce-i lipsește fericirii tale? Și care îți este pricina de supărare?

El răspunse:

— Tu numai! ascultă-mă, aşadar, muiere! Cugetă şi tu la ciuda şi la amărăciunea care mă încearcă ori de câte ori mă duc la suk! Îi văd prin prăvălii pe negustori cum stau alături cu cei doi sau trei copii pe care îi au şi care cresc sub ochii lor. Şi sunt mândri de odraslele lor. Şi numai eu sunt păgubit de atare mângâiere! Şi adesea îmi doresc moartea, ca să mă mântui de viaţa asta fără de mângâiere! Şi mă rog la Allah, carele i-a chemat la sânul lui pe părinţii mei, să-mi scrie şi mie un sfârşit care să pună capăt zbuciumelor mele!

La vorbele acestea, soţia starostelui spuse:

— Nu te opri acum la asemenea gânduri şi hai de cinsteşte masa pe care am aşternut-o pentru tine!

Dar starostele strigă:

— Nu, pe Allah! Nu mai vreau nici să mănânc, nici să beau, nici mai cu seamă să primesc de aci înainte chiar nimic din mâinile tale! Că numai tu eşti pricina sterpiciunii noastre! Iacătă că s-au şi scurs patruzeci de ani de la căsătoria noastră, şi fără de niciun rost! Şi mereu mi te-ai tot pus împotriva să-mi mai iau şi alte soţii şi, ca o muiere hapsână ce eşti, te-ai prilejuit de slăbiciunea cărnii mele încă din cea dintâi noapte a nunţii noastre ca să mă pui să mă leg cu jurământ că niciodată nu am să aduc în casă o altă femeie de faţă cu tine, şi că niciodată nici măcar nu am să mă culc cu altă femeie afară de tine! Iar eu, ca un prost, ţi-am făgăduit toate astea. Şi ceea ce este şi mai cumplit, este că mi-am ținut făgăduiala şi că tu, când ţi-ai văzut sterpiciunca, nu ai avut mărinimia să mă dezlegi de jurământ! Ci, pe Allah! mă jur acum că mai degrabă îmi tai mădularul decât să ţi-l mai dăruiesc ție ori măcar să te mai alint vreodată. Că văd bine acum că e caznă zadarnică să mai trudes cu tine; şi tot atâta dobândă-i dacă-mi împlânt scula într-o gaură de stâncă ori dacă încerc să rodesc o țină uscată ca a ta! Da, pe Allah! e trudă irosită toată truda pe care am părdut-o în zgăul tău fără fund!

Când auzi vorbele astea, mai degrabă smucite, nevasta starostelui văzu lumina cum se preschimbă în neguri dinaintea privirilor sale şi, cu glasul cel mai acru pe care izbuti să-l ia în mânia ei, ţipă la soţul său, starostele:

— A, ghiuj stregheţat! Ia mai clăteşte-ţi gura înainte de a vorbi! Numele lui Allah fie asupra-mi şi împrejur-mi! Ferească-mă el de orice hulă şi de orice învinuire nedreaptă! Păi tu socoţi că dintre noi doi eu aş fi cea zăbavnică? Dezmântă-te, baboşule! Nu te îmboboti decât pe tine şi pe ouăle tale clocite! Păi, da, pe Allah! Că tare-s clocite, şi tare apătoase, şi tare fără

de vârtute! Du-te de cumpără cu ce să le mai desclocești și să le mai învârtozezi. Și ai să vezi tu atunci dacă rodul meu e plin de sămânță ori e sterp!

La vorbele acestea ale soției sale zburlite, starostele negustorilor rămase destul de clătinat în puterile lui și, cu glas îndoit, întrebă:

— Să zicem, precum te încumeți tu, că ouăle mele ar fi reci și străvezite și că măduva lor ar fi limpede și fără de vârtute; ai putea tu oare cumva să-mi dezvăluiești, ca să dau fuga și eu, locul unde se vinde leacul în stare să învârtozească ceea ce este apos?

Soția îi răspunse:

— Ai să găsești la cel dintâi negustor de leacuri din drum amestecul care învârtozește ouăle bărbatului și le face volnice să plodească o femeie...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute cincizeci și una noapte

Spuse:

...amestecul care învârtozește ouăle bărbatului și le face volnice să plodească o femeie.

Când auzi vorbele acestea, starostele își zise: „Pe Allah! chiar mâine am să mă duc la negustorul de leacuri să cumpăr oleacă de amestec ca acela, spre a-mi învârtoșa ouăle!”

Încât a doua zi, de cum se deschise sucul, starostele luă un bocal gol și se duse la un negustor de leacuri și îi spuse:

— Pacea să fie asupra-ți!

Negustorul îi întoarse salamalecul și îi spuse:

— O, ce dimineată binecuvântată care mi te aduce ca pe cel dintâi mușteriu! Poruncește!

Starostele spuse:

— Vin să-ți cer a-mi vinde o uncie din dresul care învârtozește ouăle bărbatului!

Și îi întinse bocalul de farfuriu.

La atare vorbe, negustorul nu știu ce să socoată, și își zise: „Starostele nostru, cel atâta de aspru îndeobște, fără de îndoială că vrea să glumească. Am să-i răspund în același chip.” Și îi spuse:

— Nu, pe Allah! ieri încă mai aveam, dar leacul acesta este atâta de căutat, încât marfa mea s-a vândut toată. Du-te dară și cere-o la vecinul meu.

Atunci starostele se duse la cel de al doilea negustor de leacuri, apoi la cel de al treilea, apoi la toți negustorii de leacuri din suk, și toți îl întâmpinară cu același răspuns, râzându-și în barbă de o cerere așa de anapoda.

Când văzu că toate căutările lui rămân fără de folos, starostele se întoarse la prăvălia lui și șezu jos acolo, potopit de gânduri și scârbit de viață. Și pe când își făcea sânge rău așa, văzu că se oprește dinaintea ușii sale șeicul misiților, un mâncător de hașiș ajuns de pomină, un bețivan, un hălpău de opiu, într-un cuvânt icoana lepădăturilor și ticăloșimii din suk. Pe nume îl chema Sesam.

Dar misitul Sesam îl cinstea tare mult pe starostele Șamseddin și nu trecea o dată pe dinaintea prăvăliei sale fără a se temeni până la pământ, rostind urările cele mai alese. Și nici în dimineața aceea nu pregetă a se ploconi cu temenelile lui obișnuite către preacinstitul staroste, care nu se putu opri a-i întoarce salamalecul cu un glas tare morocănos. Iar Sesam, care luă seama la aceasta, îl întrebă:

— Ce prăpăd așa de mare s-a putut petrece, încât să arunce atâta tulburare în sufletul tău, o, preacinstite staroste al nostru?

El răspunse:

— Păi chiar că așa! O, Sesam, vino de șezi colea lângă mine și ascultă la vorbele mele! Și ai să vezi dacă am pricină să mă mohorăsc. Socoate, Sesame, că iacătă-s patruzeci de ani bătuți de când sunt însurat, și încă nu m-am împărtășit nici baremi cu mireasma unui copil! Și până la urmă mi s-a spus că zăbăvnicia vine numai din pricina mea, care aș avea, precum se pare, sămânța prea străvezie și apa prea sălcie și fără de vârtute! Și am fost sfătuit să caut pe la negustorii de leacuri dresul care învârtoșește sămânța. Dar niciun negustor nu are atare leac în prăvălia lui. Așa că mă vezi tare nevolnic că nu pot afla cu ce să dau tăria trebuincioasă zemei celei mai de preț a insului meu!

Când auzi vorbele acestea ale starostelui, misitul Sesam, în loc să se arate mirat ori să râdă ca neguțătorii de leacuri, întinse mâna cu podul palmei întors în sus, și spuse:

— Pune un dinar în palma asta și dă-mi bocalul acela de farfuriu. Am eu ce-ți trebuie!

Și starostele răspunse:

— Pe Allah! oare este cu putință? Păi, o, Sesam, să știi bine că dacă chiar ai să izbutești în treaba asta, te-ai procopsit! Îți jur pe viața Profetului! Și iacătă, pentru început, doi dinari, nu unul!

Și îi puse cei doi dinari în palmă și îi înmâna bocalul.

Atunci dezmățatul de pomină care era Sesam se dovedi cu prilejul acela mai datat cu hakimia decât toți dresăturgiii din suk. Într-adevăr, după ce cumpără din suk toate cele de care avea trebuință, se întoarce la el acasă și se apucă numaidecât să întocmească amestecul următor: luă două uncii de peltea de piper chiubeb chinezesc, o uncie de ulei de turiță grecească, o uncie de cuișoare proaspete, o uncie de scorțișoară roșie de la Serendib, zece drahme de cardamoamă albă de la Malabar, cinci de gimbir indienesc, cinci de piper alb, cinci de ardei roșu din insule, o uncie de bace înstelate de badian indienesc, și o jumătate de uncie de schinduf de munte. Le amestecă pe toate cu iscusință, după ce le pisă și le trecu printr-o sită, turnă peste ele niște miere limpede și alcătui astfel un păsat bine legat la care mai adăugă cinci boabe de musc și o uncie de icre bine bătute. Mai adăugă și oleacă de salep subțiat cu apă de trandafiri și puse totul în bocalul de farfuriu.

Grăbi apoi să plece spre a-i duce bocalul starostelui Șamseddin, spunându-i:

— Iacătă leacul desăvârșit care întărește sămânța bărbatului și învârtoșează zeama prea apoasă...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfioasă.

Dar în cea de a două sute cincizeci și doua noapte

Spuse:

...Iacătă leacul desăvârșit care întărește sămânța bărbatului și învârtoșează zeama prea apoasă!

Pe urmă adăugă:

— Se cere să mănânci păsatul acesta cu două ceasuri înainte de a te culca. Dar mai întâi se cere ca trei zile în șir să nu mai mănânci nimic altceva decât hulubi fripți, ardeiați până peste poate, pește cu lapți și, într-un sfârșit, fudulii de berbec, fripte ușor. Și dacă, după toate astea, nu ai să ajungi să străpungi până și zidurile și să plodești și-o stâncă goală, mă învoiesc eu, Sesam, să-mi razi barba și mustățile, și te las să mă scuipi în ochi!

Și, după ce spuse vorbele acestea, îi dăde starostelui bocalul de farfuriu și plecă.

Atunci starostele cugetă: „De bună seamă că Sesam acesta, care își petrece viața în dezmăț, trebuie să se priceapă la leacuri întăritoare! Așa că am să-mi pun nădejdea în Allah și în el!” Și se întoarce acasă și grăbi să se împace

cu nevastă-sa, pe care, de altminteri, o iubea, și care și ea îl iubea, și amândoi își cerură iertăciune unul față de celălalt pentru mânia lor trecătoare și își mărturisiră toată ciuda pe care o trăiseră noaptea întreagă, certați din pricina unor vorbe fără judecată.

După care Șamseddin se apucă să urmeze de șart, vreme de trei zile, tacâmul hotărât de Sesam, și la sfârșit înfulecă și păsatul cu pricina, care i se păru minunat.

Simți atunci că sângele i se încinge până peste măsură, ca pe vremea tinereții sale, când făcea rămășaguri cu făgădarii de seama lui. Așa că se duse la nevastă-sa și o îmbucură; iar ea tot așa pe el; și amândoi rămaseră mulțumiți de ispravă, și ca spornicie, și ca vrednicie, și ca rodnicie, și ca dibăcie, și ca volnicie, și ca tărie.

Încât, în noaptea aceea, soția starostelui fu binecuvântată fără de nicio îndoială; fapt de care se încredință întru totul când luă aminte că trecură trei luni fără de niciun stropișor de sânge.

Și sarcina își urmă drumul ei firesc; și, la capătul celor nouă luni, zi la zi, soția avu o naștere fericită, da înfricoșător de anevoioasă, întrucât pruncul pe care îl naștea era mare de parcă ar fi avut un an ca vârstă. Iar moașa mărturisi, după urările îndătinate, că în viața ei nu mai văzuse copil atâta de voinic și atâta de frumos. Fapt de care nu trebuie să ne minunăm dacă ne gândim la păsatul vrăjitoresc al lui Sesam. Așa că moașa luă copilul și îl spălă, procitind numele lui Allah, al lui Mahomed și al lui Ali, și îi rosti la ureche mărturisirea de credință musulmană, și îl înfașă și îl încredință mamei, care îi dete sân până ce pruncul se sătură bine și adormi. Iar moașa rămase încă trei zile lângă lăuză, și nu plecă decât atunci când fu încredințată că totul era bine și că li se împărțiseră vecinilor zumaricalele plămădite cu prilejul acela.

În cea de a șaptea zi, presărare sare prin odaie, iar starostele intră atunci s-o firitisească pe nevastă-sa. Pe urmă o întrebă:

— Unde este darul de la Allah? Numaidecât ea i-l întinse pe noul-născut. Iar starostele rămase fermecat de frumusețea acelui copil de șapte zile care părea să aibă un an și al cărui obraz era mai strălucitor decât luna plină la răsăritul ei. Și o întrebă pe soție:

— Ce nume va să-i dai?

Ea răspunse:

— Dacă ar fi fost fată, i-aș fi pus eu numele; da întrucat este băiat, tu ai căderea să alegi!

Or, în clipita aceea, una dintre roabele care înfășau pruncul suspină de tulburare și de bucurie când văzu pe buca stângă a micuțului un semn negricios și gingaș de noroc, ca o bobită de musc, ce se ițea cu buburuza și cu strălucirea lui pe albeața pielii. Și, de altfel, și pe cei doi obraji ai pruncului strălucneau tot așa, da cu mult mai mici, câte o bobită neagră și catifelată. Încât, vrednicul staroste, stârnit de faptul acela, strigă:

— Avem să-i punem numele de Alaeddin Aluniță!

Așadar, pruncului i se puse numele de Alaeddin Aluniță; da întrucât era prea lung, i se spunea numai Aluniță. Și Aluniță fu alăptat vreme de patru ani de către două doici și de maică-sa; încât ajunse tare ca un pui de leu și rămase alb ca o iasomie și rumen ca trandafirii. Și era așa de frumos, că toate fetițele de prin vecini și ale rudelor îl îndrăgiseră nebunește; iar el le primea dovezile de dragoste, da nu se îndura niciodată să le lase să-l sărute, și le zgâria amarnic când ele îl înghesuiau prea tare; încât fetițele, ba până și fetele mai mărișoare se prilejuiau de somnul lui spre a veni să-l acopere nepedepsite cu sărutări și să se minuneze de frumusețea și de frăgezimea lui.

Când tatăl și mama lui Aluniță văzură cât de îndrăgit și de alintat era fiul lor, li se facu frică să nu îl deoache; și chibzuiră să-l ferească de o atare piază rea. Pentru aceasta, în loc să facă și ei ca alți părinți care lasă muștele și murdăria să acopere fața copiilor lor ca să nu pară prea frumoși și să nu tragă asupra lor deochiul, părinții lui Aluniță îl închiseră pe copil într-o hrubă zidită dedesubtul casei, și îl ținură să crească astfel departe de orice ochi. Și Aluniță creșcu așa, neștiut de nimeni, da înconjurat de grijile neconținute ale roabelor și ale hadâmbilor. Iar când ajunse la o vârstă mai răsărită, i se aduseră niște dascăli cărturari care îl învățară scrierea frumoasă, și *Coranul*, și științele. Iar el la rându-i ajunse tot atâta de învățat pe cât era de frumos și de bine făcut. Și părinții lui hotărâră să nu-l scoată de acolo decât atunci când barba are să-i crească și să se facă atâta de mare cât să i se târască pe pământ...

În clipita aceasta a istorisirii sale, *Șeherezada* văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfioasă.

Dar în cea de a două sute cincizeci și treia noapte

Spuse:

...decât atunci când barba are să-i crească și are să i se facă atâta de mare cât să i se târască pe pământ.

Or, într-o zi, unul dintre robi, care îi aducea lui Aluniță tablalele cu mâncăruri, uită să închidă după el ușa de la hrubă; iar Aluniță, văzând deschisă ușa aceea, pe care niciodată nu o luase în seamă, atâta de mare și de plină de perdele și de zăveze era hruba, se repezi să iasă și să suie la catul casei, unde se afla maică-sa înconjurată de fel de fel de hanâme venite în musafirlâc.

Pe atunci Aluniță ajunsese un flăcăiaș minunat de patrusprezece ani, frumos ca un înger bețivănit, și cu obrajii acoperiți cu pufușor ca o poamă, tot cu câte o aluniță pe lângă buze, de fiecare parte, fără a le mai pune la socoteală și pe cele care nu se vedeau.

Încât, atunci când îl văzură pe flăcău dând deodată buzna peste ele, femeile grăbiră să-și acopere fața, zăpăcite, și îi spuseră soției lui Șamseddin:

— Pe Allah! ce ocară ne faci de lași să intre așa peste noi un tânăr străin! Tu nu știi că neprihana este una dintre pravilele de temelie ale credinței?

Dar mama lui Aluniță răspunse:

— Chemați asupra-vă numele lui Allah! O, oaspete ale mele, flăcăul pe care îl vedeți nu e altcineva decât copilul meu cel scump, rodul lăuntrurilor mele, fiul starostelui negustorilor din Cairo, și care a fost crescut la sânul unor doici cu lapte din belșug, și pe brațe de roabe frumoase, pe umeri de fecioare alese și pe pieptul celor mai curate și mai de viță; el e ochiul mamei sale și fala tatălui său, este Aluniță! Chemați asupra-i numele lui Allah!

Iar soțiile emirilor și ale negustorilor cei bogați răspunseră:

— Numele lui Allah fie asupra-i și împrejură-i! Ci, o, mamă a lui Aluniță, cum se face că niciodată nu ni l-ai arătat pe fiul tău până astăzi?

Atunci soția lui Șamseddin mai întâi se ridică și îl sărută pe fiul ei pe ochi și îl trimise de acolo, ca să nu le mai stânjenească pe musafire, apoi le spuse:

— Tatăl său a pus să fie crescut în iatacurile de dedesubtul casei noastre, ca să-l ferească de deochi. Și a chibzuit să nu-l scoată la iveală decât după ce are să-i crească barba, întrucât frumusețea lui îl primejduiește să tragă asupra-i pacostea și piezele rele. Iar dacă a ieșit acum, de bună seamă că e din vina vreunui hadâmb care o fi uitat să închidă ușa după sine.

La vorbele acestea, oaspetele o firitisiră îndelung pe soția starostelui că avea un fecior atâta de frumos, și chemară asupra lui milele celui Preaînalt, apoi plecară.

Atunci Aluniță se întoarse lângă maică-sa și, văzând niște robi că înșăuau un catâr, întrebă:

— Pentru cine este catârul acela?

Ea răspunse:

— Este pentru tatăl tău, ca să-l aducă de la suk.

El întrebă:

— Și ce meserie are tatăl meu?

Ea spuse:

— Tatăl tău, o, lumină a ochilor mei, este negustor mare, și este staroste peste toți negustorii din Cairo; și el este capanlâul sultanului arabilor și al tuturor emirilor musulmani. Și, ca să-ți arăt cât de cât ce mare este tatăl tău, află că mușteriii nu se duc de-a dreptul la el să stea de vorbă decât pentru cumpărături falnice care trec de o mie de dinari; dar când cumpărătura este mai mică, fie ea chiar și de nouă sute optzeci de dinari, atunci treaba cade în seama slujbașilor tatălui tău, fără a-l mai sâcâi pe el. Și nicio marfă și nicio încărcătură nu poate să intre ori să iasă din Cairo fără ca mai întâi să fie prevestit tatăl tău și fără ca să fie întrebat. Allah, așadar, i-a hărăzit părintelui rău bogății fără de socoată. Preamărit fie El!

Aluniță răspunse:

— Da! Mărire lui Allah carele a făcut să mă nasc fiu al starostelui negustorilor! Și nu vreau să-mi mai petrec viața închis, departe de ochii tuturor, și de mâine trebuie să mă duc în suk cu tatăl meu!

Iar mama răspunse:

— Allah să te audă, copilul meu! Am să vorbesc cu tatăl tău despre aceasta de cum are să se întoarcă.

Încât atunci când Șamseddin se întoarse acasă, soția lui îi istorisi ce se întâmplase și îi spuse:

— Chiar că este vremea să-l iei pe fiul nostru în suk cu tine.

Starostele spuse:

— O, mamă a lui Aluniță, păi tu nu știi că deochiul este un lucru adevărat și că nu e de glumit cu niște treburi așa de amarnice? Și uiți de tristețea vecinului nostru *cutare* și a vecinului nostru *cutare* și a atâtor altora uciși de deochi? Fii încredințată că jumătate din morminte sunt pline cu morții răpuși de deochi!

Soția starostelui răspunse:

— O, tată al lui Aluniță, într-adevăr soarta omului îi este legată la gât! Cum ar putea el să scape de ea? Iar ceea ce este scris nu poate să fie șters, iar fiul va bate aceeași cale ca și tatăl său, și în viață și în moarte. Iar ceea ce astăzi este, mâine nu are să mai fie! Apoi cugetă la urmările cele negre pe care fiul tău are să le îndure într-o zi, din vina ta! Că, atunci când, după o viață pe care eu o doresc lungă și pururea norocită, ai să mori, nimeni nu are să vrea a-l privi pe fiul nostru drept moștenitor legiuit al bogățiilor și al bunurilor tale, de vreme ce până astăzi nimeni nu are habar că se află pe lume! Și așa că Haznaua Domnească are să pună mâna pe toate bunurile tale și are să-l prade pe fiul tău, fără de izbavă. Iar eu degeaba am să cer mărturia celor bătrâni, că bătrânii nu vor putea să spună decât: „Nu avem știre ca starostele Șamseddin să fi avut vreun fiu ori vreo fiică!”

Vorbele acestea înțelepțești îl făcură pe staroste să stea a chibzui, și, după o bucată de vreme, răspunse:

— Pe Allah! ai dreptate, o, femeie! De mâine am să-l iau pe Aluniță cu mine și am să-l învăț să vândă și să cumpere, și neguțatoriile, și toate dedesubturile meseriei.

Apoi se întoarse către Aluniță, pe care știrea aceea îl năucise de bucurie, și îi spuse:

— Știu că ești tare bucuros să vii cu mine. Prea bine! Află însă, fiul meu, că în suk se cade să fii cuminte și să ții ochii plecați cu sfioșenie; încât nădăjduiesc că ai să pui în fapt învățăturile cele înțelepte ale dascălilor tăi și sfaturile bune cu care ai fost hrănit.

A doua zi, starostele Șamseddin, înainte de a-l duce pe fiul său la suk, îl pofti să intre la hammam...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute cincizeci și patra noapte

Spuse:

...îl pofti să intre la hammam și, după scaldă, îl îmbrăcă într-o haină de mătase dulce, cea mai frumoasă pe care o avea în prăvălie, și îi încinse fruntea cu un turban ușor de șifon învrăstat cu firișoare de mătase aurită. După care amândoi mâncară câte ceva și băură câte un poc al de sorbet și, răcoriți astfel, ieșiră de la hammam. Starostele încălecă pe catârul cel alb pe care i-l țineau robii și îl luă la spatele lui pe fiul său Aluniță, al cărui chip fraged se făcuse încă și mai și, și ai cărui ochi strălucitori i-ar fi târât în

ispită până și pe îngeri. Apoi, călare astfel amândoi pe catâr, cu un potop de robi îmbrăcați în straie noi, care mergeau înaintea și în urma lor, luară calea către suk.

La vederea lor, toți negustorii din suk și toți mușteriii și vânzătorii rămaseră uluiți; și își ziceau unii altora:

— Ya Allah! uitați-vă la băiat! E chiar luna în cea de a patrusprezecea noapte a ei!

Iar alții spuneau:

— Dar cine să fie băiatul acela minunat care șade la spatele starostelui Şamseddin? Nu l-am mai văzut niciodată!

Pe când ei se minunau astfel la trecerea catârului pe care călărea starostele cu Aluniță, misitul Sesam tocmai trecea prin suk și îl zări și el pe flăcăiaș. Or, Sesam, din pricina dezmăturilor și a bețivănelilor cu hașiş și cu opiu, ajunsese până la urmă să-și piardă de-a binelea ținerea de minte și nu își mai amintea nici baremi de tămăduitura pe care o dovedise odinioară cu amestecul acela vrăjit pe temei de lapți, musc, peltea de chiubeb și atâtea alte lucruri minunate.

Încât, dacă îl văzu pe staroste cu flăcăiașul, începu a face zâmbre cu un chip înțelegător și a șugui buruienos pe seama lui, grăind spre negustorii care îl ascultau:

— Uitați-vă oleacă la bătrânul ăla cu barbă albă! E ca prazul! Alb pe dinafară și verde pe dinăuntru!

Și umbla de la un negustor la altul, ca să spună la fiecare vorbele-i de duh și zeflemelile, până ce nu mai rămase nimeni în suk care să nu fie încredințat că starostele Şamseddin avea un puștiulică de mameluc la prăvălia sa.

Când atare zvoană răzbătu până la urechile mai-marilor și ale negustorilor de frunte, se alcătui un divan întocmit din cei mai vârstnici și mai cinstiți dintre ei, spre a judeca asupra belelei cu starostele lor. Și, în mijlocul divanului, Sesam îi da cu gura și facea schime de scârbă și spunea:

— Nu vroim să-l mai avem în capul nostru, ca staroste al sukului, pe barbă ăsta stricat, care se freacă în târg cu flăcăiașii! Încât de astăzi avem să ne lipsim a mai merge să procitim înainte de deschiderea prăvăliilor, cele șapte stihuri din *fatihă*¹⁶ de față cu starostele. Și, astăzi chiar, avem să ne alegem alt staroste care să fie oleacă mai puțin râvnitor la puștani decât moșnegărie ăsta!

La spusa aceasta a lui Sesam, negustorii nu găsiră nimica de grăit împotriva, și se învoiră, într-un glas, cu socoata înfașată.

Cât despre cinstitul Șamseddin, apoi dacă văzu că trecuse ceasul fără ca negustorii și misiții să fi venit spre a prociti de față cu el stihurile îndătinate din *fatihă*, nu știu pe seama cui să pună o încălcare atâta de grea și atâta de potrivnică datinei. Și, întrucât îl zări nu departe de acolo pe stricatul de Sesam, îi facu semn să se apropie spre a-i spune două vorbe. Și Sesam, care nu aștepta decât semnul acela, se apropie, da încetuț și zăbovind a codeală și târomindu-și pasul fără pă sare, tot aruncând la dreapta și la stânga niște zâmbete tâlcuite spre prăvăliașii care nu mai aveau ochi decât pentru el, așa de strașnic îi mistuia inima și îi facea să dorească o dezlegare a acelei jitanii mai presus de orice în ochii lor.

Încât Sesam, știindu-se ținta tuturor privirilor și a luării-aminte a tuturor, veni tândălindu-se să se sprijine de parmaclâcul prăvăliei; și Șamseddin îl întreabă:

— Bre Sesame, da cum se face că negustorii, cu șeicul în frunte, nu au venit să procitească dinaintea mea surata dintâi din *Coran*?

Sesam răspunse:

— He! he! Habar n-am! Dar sunt niște scorneli, cam așa, care umblă prin suk, niște scorneli, cum să le zic, niște scorneli! Oricum, ceea ce știu eu prea bine, este că s-a alcătuit o tabără, întocmită din șeicii de frunte, care a hotărât să te mazilească și să cheme pe altul în slujba de staroste!

La vorbele acestea, preacinstitul Șamseddin se schimbă la chip și, cu glas totuși cumpănit încă, întreabă:

— Poți măcar să-mi spui pe ce se întemeiază hotărârea aceasta?

Sesam clipi din ochi, își fâțâi șoldurile și răspunse:

— Haida-de! taică șeicule, nu te mai ascunde pe după deget! Că știi mai bine decât oricare altul! Iar flăcăiașul ăla, pe care l-ai adus la prăvălie, nu e acolo numai așa ca să prindă muște! Oricum, să știi bine că eu, împotriva tuturor, ți-am luat apărarea, numai eu din toată adunarea, și le-am spus că tu nu ești râvnitor de flăcăi, dat fiind că eu aș fi fost cel mai dintâi care să știu, întrucât mă aflu în chelemet cu toți cei care osârduiesc mai cu drag la atare desfăt acriu. Și chiar am adăugat că băiatul acela trebuie să fie vreo rudă de-a soției tale ori fiul vreunui prieten de-al tău de pe la Tanzah, Mansurah ori Bagdad, venit la tine cu daraveli negustorești. Dar adunarea toată s-a întors împotriva mea, o, șeicule! Allah este cel mai mare, o, șeicule! Și îl ai, ca să

te alini, pe flăcăiașul acela, așa de drăgălaș, pentru care, îngăduie-mi între noi, să te firitisesc. Chiar că e tare bine...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute cincizeci și cincea noapte

Spuse:

...flăcăiașul acela atâta de drăgălaș, pentru care îngăduiește-mi, între noi, să te firitisesc. Chiar că e tare bine!

La vorbele acestea ale lui Sesam, starostele Șamseddin nu mai putu să-și înfrâneze mânia și strigă:

— Taci, o, tu cel mai stricat dintre dezmățați! Păi tu nu știi că acesta-i copilul meu? Unde îți este ținerea de minte, o, mâncătorule de hașiș?

Dar Sesam răspunse:

— Ia nu mă lua așa! Păi de când ai tu un fiu? Băiatul ăsta de patrusprezece ani doar n-o fi ieșit, așa cum e, din pântecul maică-sii?

Șamseddin îl lămuri:

— Păi, o, Sesame, nu mai ții minte că chiar tu, acum-a-s patrusprezece ani, mi-ai adus amestecătura aceea minunată care învârtoșește ouăle și le îndesește apa? Pe Allah! mulțumită ei am izbutit să dobândesc rodnicirea și să mă dăruiesc Allah cu fiul acesta! Iar tu nu ai mai venit niciodată să afli știri despre leacul tău. Iar eu, de spaima deochiului, am hotărât să fie crescut copilul în încăperea cea mare de dedesubtul casei noastre, și azi e întâia oară când iese cu mine în lume. Întrucât, măcar că socoata mea dintâi fusese să nu-l las să iasă decât atunci când are să-și țină barba în brațe, maică-sa m-a înduplecat să-l iau cu mine ca să-l învăț negustoria și să-l deprind cu daravelile pentru ziua de mâine.

Pe urmă adăugă:

— Cât despre tine, o, Sesame, sunt bucuros că într-un sfârșit te-am întâlnit, ca să mă despovărez de datorie! Iacătă o mie de dinari, pentru binele pe care mi l-ai făcut odinioară, cu leacul tău cel minunat!

Când auzi vorbele acestea, Sesam nu mai avu nicio îndoială asupra adevărului și dete fuga să-i dezmință pe toți negustorii, care pe dată se repeziră să-l firitisească mai întâi pe starostele lor și să-și ceară apoi iertăciune de la el pentru întârzierea adusă rugii de deschidere pe care, atunci pe loc, o și procitiră între mâinile sale.

După care Sesam, în numele tuturor, luă vorba și grăi:

— O, preacinstite staroste al nostru, Allah păstreze întru dragostea noastră și trunchiul copacului și ramurile lui! Și facă el ca ramurile la rându-le să înflorească și să dea poame înmiresmate și daurite! Ci, o, staroste al nostru, de obicei până și sărăcanii, cu prilejul unei nașteri, pun să se facă tot felul de bunătățuri și le împart pe la prieteni și pe la vecini; iar noi încă nu ne-am dedulcit cerul gurii cu desfătul unei *asside* cu unt și miere, care-i atâta de bună s-o deguști când faci urările pentru noul-născut! Pe când așadar căldarea cea mare cu minunata aceea de *assidă*?

Starostele Șamseddin răspunse:

— Păi cum de nu! Nu râvnesc nici eu la altceva! Și nu doar o căldare de *assidă* am să vă dăruiesc, ci un ospăț falnic la casa mea de la țară, la poarta de intrare în Cairo, în inima grădinilor! Așa că vă poftesc pe toți, o, prietenii mei, să veniți mâine dimineată la grădina mea, pe care o știți. Și acolo, de-o vrea Allah, avem să dobândim ceca ce nu a fost decât zăbovit!

De îndată ce se întoarse acasă, preacinstitul staroste puse să se facă pregătiri mari pentru a doua zi și trimise la cuptor, ca să fie rumenite dis-de-dimineată, niște oi ghiftuite vreme de șase luni numai cu iarbă verde, și niște miei întregi, cu grămezi de unt și cu tablale fără de număr și alte lucruri la fel; și, drept aceea, le puse în bobote pe toate roabele din casă care se priccpeau la meșteșugul bunătăților; și pe toți cichirgiii și plăcintarii de pe ulița Zeini. Așa încât, se cade s-o spunem, treaba, după atâtea osteneli, nu lăsa nimic de dorit.

A doua zi, de cu zori, Șamseddin plecă la grădină împreună cu fiu-său Aluniță, și puse roabele să aștearnă două ditamai fețe de mese, în două locuri osebite, destul de depărtate unul de celălalt; pe urmă îl chemă pe Aluniță și îi spuse:

— Fiul meu, am pus să se aștearnă, precum vezi, două mese osebite; una pentru cei vârstnici, iar cealaltă pentru băieții de seama ta care vor veni cu părinții lor. Eu am să-i întâmpin pe cei cu barbă, iar tu, fiule, ai să-i întâmpini pe flăcăii fără barbă.

Dar Aluniță, nedumerit, îl întrebă pe tătâne-său:

— Și pentru ce despărțenia asta și aceste două rosturi deosebite? De obicei nu se face așa decât între bărbați și femei. Iar băieții ca mine ce ar avea să se teamă de bărbații cu barbă?

Starostele răspunse:

— Fiul meu, băieții fără barbă au să se simțească mai slobozi singuri și au să se veselească mai bine între ei decât dacă ar fi de față cu părinții lor!

Și Aluniță, care nu știa pișicherlâcurile, se mulțumi cu acel răspuns.

Încât, la sosirea oaspeților, Șamseddin se rânduie să-i întâmpine pe cei vârstnici, iar Aluniță pe băieți și pe flăcăi. Și mâncară, și băură, și cântară, și se veseliră cât putură; și pe toate chipurile strălucea voioșia și bucuria; iar tămâia și mirosnele fură aprinse în cățui. Apoi, după ce masa se încheie, roabele le aduseră musafirilor cupele pline cu înghețată de șerbet. Și atunci fu ceasul pentru cei vârstnici să se lăfăiască în desfăt, pe când tinerii, de cealaltă parte, se dedară între ei la fel de fel de jocuri vesele.

Or, printre oaspeți se afla și un negustor, unul dintre mușteriii cei mai aleși ai starostelui; da acela era o pușlama de pomină, care nu lăsase să scape de zăticnelile lui niciun flăcăiandru mai chipeș din mahala. Îl chema Mahmud, da nimeni nu-l știa decât după porecla de „Deandosulea”.

Când auzi zarva pe care o faceau copiii în partea cealaltă, Deandosulea...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și se opri din povestitul îngăduit de sultanul Șahriar.

Dar în cea de a două sute cincizeci și șasea noapte

Spuse:

...Când auzi zarva pe care o faceau copiii în partea cealaltă, Mahmud-Deandosulea se înfioră până peste poate și cugetă: „De bună seamă că trebuie să se găsească vreun chilipir strașnic prin partea aceea!” Și se prilejui de neluare-aminte a tuturor ca să se scoale și să se prefacă a se duce să-și împlinească o nevoie zornică; și se strecură binișor printre pomi și ajunse în mijlocul băieților; și se poticni înmărmurit dinaintea mișcărilor lor ispitite și a chipurilor lor vrăjitoare. Și nu trecu multă vreme până să bage de seamă că, neîndoielnic, cel mai muchelef dintre ei era Aluniță. Și începu să-și facă la gânduri cum să intre în vorbă cu el și cum să-l prindă de-o parte, și cugetă: „Ya Allah! de s-ar depărta oleacă de ortacii lui!” Or, soarta îl ajută până peste nădejdiile sale.

Într-adevăr, de la o vreme, Aluniță, încins de joc și cu obrajii îmbujorați de zbânțâieli, simți și el zorul să meargă să se ușureze. Și, ca un băiat bine crescut ce era, nu vroi să se ciucească de față cu toată lumea, și se duse mai încolo pe sub pomi. Numai-decât Deandosulea își zise: „Neîndoielnic că dacă m-aș apropia de el acuma l-aș speria. Am să fac altfel!” Și ieși de după copacul unde ședea și se înfățișă în mijlocul băieților, care îl cunoscuseră și începură să-l huiduiască furișându-i-se printre picioare. Iar el, tare

mulțumit, se lăsa la cheremul lor, zâmbindu-le; pe urmă le spuse, într-un sfârșit:

— Ascultați la mine, copii! făgăduiesc că am să vă dăruiesc mâine câte o mantie nouă de fiecare, și bani cu care să vă împliniți toate chefurile, dacă izbutiți să stârniți în Aluniță patima după călătoriri și dorul de a pleca din Cairo!

Iar băieții îi răspunseră:

— O, Deandosulea, asta-i tare lesne!

Atunci îi lăsă și se întoarse să-și ia locul printre cei cu barbă.

După ce Aluniță își isprăvi treaba, când se întoarse la locul său, ortacii lui își făcură cu ochiul, iar cel mai bun de gură din ceată, uitându-se la Aluniță, îi spuse:

— În lipsa ta, am vorbit despre minunățiile călătoriilor și despre țările cele vrăjite de departe, și despre Damasc, și despre Alep, și despre Bagdad! Tu, Aluniță, care ai un tată așa de bogat, negreșit că trebuie să-l fi însoțit de multe ori în drumurile lui cu caravanele! Așa că povestește-ne și nouă câte ceva din ce ai văzut tu mai minunat!

Și Aluniță răspunse:

— Eu? Păi ce, voi nu știți că eu am fost crescut în iatacurile de sub pământ și că nu am ieșit de acolo decât ieri? Cum ați fi vrut să călătoresc în asemenea împrejurări? Că și acuma este de mirare că tata mi-a îngăduit să-l însoțesc de acasă până la prăvălie!

Atunci tot băiatul acela îi spuse:

— Sărmane Aluniță, ai fost păgubit de bucuriile cele mai alese, chiar mai înainte de a fi putut să le deguști! Dacă ai ști, o, prietene, gustul minunat al călătoritului, nu ai sta să mai zăbovești o clipită în casa tatălui tău! Poetii toți au cântat desfătărilor hoinăritului, și de altminteri iacătă doar vreo două, trei stihuri din cele câte ni s-au lăsat în privința aceasta:

*Călătorie, au cine-ar ști a spune
Farmecul tău, minune cu minune?
Prietenii dragi, tot ce-i frumos pe lume
Numai schimbare e, și numai drum e!
Chiar perlele din vânăta genune
A mărilor, ies ca să se adune,
După ce trec întinderi fără nume,
O frunte de sultan să încunune*

Ori gâtul sultănițelor anume!

Când auzi stihurile acestea, Aluniță spuse:

— De bună seamă! Dar și tihna de acasă își are și ea vraja ei!

Atunci unul dintre băieți începu să râdă și le spuse tovarășilor săi:

— Ia luați oleacă aminte la Aluniță! E ca peștii – care mor de îndată ce ies din apă!

Iar un altul puse paie pe foc spunând:

— Ba pesemne că îi e frică să nu i se veștejească trandafirii din obraji!

Iar un al treilea adăugă:

— Păi voi nu vedeți că e ca muierile – care nu pot să facă nici baremi un pas singure de cum se pomenesc pe uliță!

Iar un altul se minună într-un sfârșit:

— Dar cum așa? Măi Aluniță, păi ție nu îți este rușine să nu fii bărbat?

Când auzi toate acele zeflemeli, Aluniță se simți atâta de umilit, încât își lăsa numaidecât oaspeții și, încălecând pe catâr, luă drumul spre cetate și ajunse, cu mânia în inimă și cu lacrimile în ochi, la maică-sa, care se sperie când îl văzu în starea aceea. Și Aluniță îi spuse și ei batjocurile cu care îl potopiseră tovarășii săi, și îi mărturisi că vrea să plece numaidecât oriunde o fi, numai să plece! Și adăugă:

— Ia seama bine la cuțitul ăsta! Are să intre în pieptul meu, dacă nu vei vrea să mă lași să călătoresc!

Față de hotărârea aceea așa de neașteptată, biata mamă nu putu decât să-și înghită lacrimile și să se învoiască la gândul acela. Și așa că îi spuse lui Aluniță:

— Fiul meu, îți făgăduiesc că am să te ajut din toate puterile mele! Ci cum de la început sunt încredințată de împotrivirea tatălui tău, am să pun eu însămi să ți se pregătească o încărcătură de mărfuri, pe cheltuiala mea!

Și Aluniță spuse:

— Dar atunci, toate să se facă pe dată, înainte de a se întoarce tata!

Numaidecât soția lui Șamseddin porunci robilor să descuie un capan cu mărfuri aparte, și porunci ca mărfurile să fie împărțite în atâtea poveri câte să ajungă spre a încărca zece cămile.

Cât despre starostele Șamseddin, odată ce oaspeții plecară, îl căută zadarnic pe fiul său prin toată grădina, și într-un sfârșit află că plecase mai devreme acasă. Și starostele, înspăimântat de gândul că fiul său ar fi putut să pățească vreun necaz pe drum, dete goană catârului și ajunse cu sufletul

la gură în bățătura casei unde putu până la urmă să-și potolească spaima când auzi de la portar că Aluniță se întorsese fără de nicio supărare. Dar care nu-i fu mirarea când văzu în curte legături peste legături, gata să fie încărcate și având scrise pe ele, cu litere groase, locurile unde urmau să ajungă: Alep, Damasc și Bagdad...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute cincizeci și șaptea noapte

Spuse:

...cu litere groase, locurile unde trebuiau să ajungă: Alep, Damasc și Bagdad!

Zori atunci să suie la soția sa, care îi povesti tot ceea ce se petrecuse, precum și amarnicul prăpăd care ar fi dacă i s-ar împotrivi lui Aluniță. Și starostele spuse:

— Eu tot am să încerc să-i schimb gândul!

Și îl chemă pe Aluniță și îi spuse:

— O, copilul meu, lumineze-te Allah și răsîntoarcă-te el de la toana ta neagră! Că tu nu știi ce a spus Prorocul nostru (asupra-i fie pacea și rugăciunea!): „Fericit e omul care se hrănește cu fructul pământului său și care își găsește în țara lui mulțumirea vieții!” Iar cei de demult au spus: „Nu purcede niciodată la călătorit, de-ar fi și măcar de-o milă depărtare!” încât, o, fiul meu, îți cer să-mi spui dacă, după atari vorbe, tot mai stăruiești în hotărârea ta.

Aluniță răspunse:

— Află, o, părinte al meu, că nu vreau nicidecum să-ți fiu neascultător; dar dacă ai să te împotrivești plecării mele, nedându-mi cele de trebuință, am să mă despoi de hainele de pe mine, am să îmbrac cămașa dervișilor cei săraci, și am să purced pe jos să străbat toate țările și toate pământurile!

Când văzu că fiul său era hotărât să plece cu orice preț, starostele fu nevoit să nu se mai pună de-a curmezișul dorinței lui Aluniță și îi spuse:

— Atunci, o, copilul meu, iacătă încă patruzeci de poveri; și, în felul acesta, vei avea, pe lângă celelalte zece pe care ți le-a dăruit mama ta, cincizeci de poveri de cămile. Vei găsi în ele mărfuri pentru nevoile fiecăreia dintre cetățile în care vei intra: întrucât nu se cade să vinzi la Alep, de pildă, bogasiurile care le plac locuitorilor de la Damasc; ar fi o afacere proastă! Du-te, așadar, fiul meu, și Allah să te ocrotească și să-ți netezească

drumul! Și mai cu seamă să fii cu mare veghere când ai să străbați, în Pustia-Leului, un loc care se cheamă Valea-Câinilor. Acolo este bârlogul unor tâlhari de drumul mare, care îl au de căpetenie pe un beduin poreclit Iutele, din pricina iuțelii loviturilor și a poghiazurilor lui.

Și Aluniță răspunse:

— Întâmplările, bune ori rele, de la mâna lui Allah ne vin! Și orice aş face eu, nu voi avea decât ceea ce îmi este scris să dobândesc!

Cum vorbele acestea erau fără de cârtire, starostele nu mai spuse nimic; dar soția lui nu avu tihnă până ce nu înălță un potop de rugăciuni și până ce nu făgădui o sută de oi sfinților musulmani, și îl puse pe fiul ei sub ocrotirea cea sfântă a lui El-Saiied Abd El-Kader El-Ghilani¹⁷, ocrotitorul călătorilor.

După care starostele, însoțit de fiul său, care numai cu mare caznă izbuti să se smulgă din brațele maicii sale ce-și plânse asupra-i toate lacrimile inimii, se duse la caravana gata de mult de plecare. Și îl luă de-o parte pe bătrânul mokademm al cămilarilor și al catârșilor, șeicul Kamal, și îi spuse:

— O, preacinstite mokademm, ți-l încredințez pe copilul acesta, lumina ochilor mei, și îl pun sub aripa lui Allah și sub straja ta! Iar tu, fiul meu, îi spuse lui Aluniță, iacătă-l pe cel care are să-ți țină loc de tată, în lipsa mea. Să-l asculți și să nu faci niciodată nimic până nu te sfătuiești cu el!

Apoi îi dete lui Aluniță o mie de dinari de aur și, drept cel mai de pe urmă îndemn, îi spuse:

— Îți dau această mie de dinari, fiul meu, ca să poți să te slujești de ei și să aștepti în tihnă vremea cea mai prielnică pentru vânzarea mărfurilor tale; întrucât se cere să te ferești a vinde la vremea când prețurile sunt scăzute; trebuie să prinzi prilejul când bogasiurile și celelalte mărfuri sunt cât mai scumpe, ca să le măriți în împrejurările cele mai bune!

Pe urmă, după ce își luară bun-rămas, caravana se urni la drum și în curând fu dincolo de porțile cetății Cairo.

Or, cât despre Mahmud-Deandosulea, iacătă! Când află de plecarea lui Aluniță, își facu numaidecât și el pregătirile și, în câteva ceasuri, își și încărcase catârșii și cămilele și își înșăuase caii. Și, fără a pierde vremea, porni la drum și ajunse caravana la câteva mile de la Cairo. Și își zicea: „Acuma, în pustie, nimeni nu are să te dea în vileag și nimeni nu are să stea să te privegheze! Și ai să poți, fără de frică de a fi tulburat, să te desfătezi cu copilul acesta!”

Încât, de la cel dintâi conac, Deandosulea puse să i se întocmească corturile alături de corturile lui Aluniță, și îl povățui pe bucătarul lui Aluniță

să nu se mai ostenească să aprindă focul, dat fiind că el, Mahmud, îl poftise pe Aluniță să vină să împartă cina cu el, în cortul său. Și, în fapt, Aluniță veni în cortul lui Deandosulea, da însoțit de șeicul Kamal, mokademmul cămilarilor.

Și, în seara aceea, Deandosulea rămase cu buzele umflate. Iar a doua zi, la cel de al doilea conac, tot așa fu, și la fel în toate zilele, până ce ajunseră la Damasc; întrucât, de fiecare dată, Aluniță primea poftirea, da venea în cortul lui Deandosulea însoțit de mokademmul cămilarilor.

Dar când ajunseră la Damasc, unde Deandosulea avea, ca de altminteri și la Cairo, și la Alep, și la Bagdad, o casă a lui ca să-și primească prietenii...

În clipita aceasta a povestirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și se opri din povestitul îngăduit.

Dar în cea de a două sute cincizeci și opta noapte

Spuse:

...la Damasc, unde Deandosulea avea, ca de altminteri și la Cairo, și la Alep, și la Bagdad, o casă a lui ca să-și primească prietenii, trimise la Aluniță, care rămăsese în corturile de la intrarea în cetate, un rob ca să-l poftască, numai pe el, să vină să-l cinstească cu ospeția lui. Și Aluniță răspunse:

— Așteaptă să-i cer sfatul șeicului Kamal!

Dar mokademmul cămilarilor își încruntă sprâncenele la întrebarea aceea și răspunse:

— Nu, fiul meu, nu se cade să primești! Și Aluniță nu primi poftirea.

Șederea la Damasc nu fu lungă, și porniră pe dată la drum spre Alep, unde, cum ajunseră, Deandosulea trimise să fie poftit Aluniță; dar, ca și la Damasc, șeicul Kamal slătui să nu se dea ascultare, și Aluniță, fără a ști prea bine de ce era așa de aspru mokademmul, nu vru să i se împotrivească. Dar, și de data aceasta, Deandosulea rămase cu buzele umflate pentru drumul și cheltuielile făcute.

Dar după ce plecară de la Alep, Deandosulea se jurui că data viitoare lucrurile nu au să se mai petreacă tot așa. Încât, la cel dintâi conac pe drumul către Bagdad, puse să se facă pregătiri pentru un ospăț fără de pereche, și veni el însuși să-l poftască pe Aluniță să-i fie tovarăș. Iar, de data aceasta, Aluniță fu chiar nevoit să primească, neavând nicio pricină

întemeiată spre a se împotrivi, și se duse mai întâi în cortul său ca să se îmbrace în chipul cuvenit.

Atunci șeicul Kamal veni la el și îi spuse:

— Nechibzuit mai ești, o, Aluniță! Pentru ce ai primit poftirea lui Mahmud? Tu nu știi ce gânduri are? Și nu cunoști pricina pentru care a fost poreclit Deandosulea? Oricum, s-ar fi căzut să ceri părerea unui moșneag ca mine și despre care poeții au spus:

L-am întrebat pe-un biet moșneag:

„Ce umbli veșnic frânt de șale?”

El mi-a răspuns: „Copile drag,

Mi-am fost pierdut demult pe cale

Al tinereților șirag

Și l-am tot căutat așa,

Încovoiat, fără-ncetare,

Încât, așa cum poți vedea,

M-am gărbovit atât de tare

De nu mai pot, oricât aș vrea,

Să-mi mai îndrept biata spinare!”

Ci Aluniță răspunse:

— O, preacinstitele mokademm, ar fi totuși necuviincios să nu primesc poftirea prietenului nostru Mahmud, căruia i se spune, habar nu am pentru ce, Deandosulea! Doar nu o să mă mănânce!

Iar mokademmul răspunse repezit:

— Ba chiar! Pe Allah! are să te mănânce! A mai mâncat el până acumă destui!

La vorbele acestea, Aluniță pufni în râs și zori să se ducă la Deandosulea, care îl aștepta cu nerăbdare. Și amândoi intrară în cortul unde era întins ospățul.

Or, chiar că Deandosulea nu precupețise nimic spre a-l primi cum se cerea pe flăcăiașul cel minunat, și toate erau rânduite ca să farmece ochii și să desfăteze simțirile, încât masa fu veselă și plină de însuflețire; și amândoi mâncară cu mare poftă, și băură din același pocal, pe săturatele. Și, când vinul începu să le fiarbă în cap, iar robii se furișară afară binișor, Deandosulea, beat de vin și de patimă, se plecă spre Aluniță și, prinzându-l de obraji cu amândouă mâinile, dete să-l sărute. Dar Aluniță, tare tulburat, ridică mâna fără de veste; și sărutul lui Deandosulea nu nimeri decât palma

feciorului. Atunci Deandosulea își petrecu o mână pe după gâtul lui, iar cu cealaltă îl cuprinse pe după mijloc, și, când Aluniță îl întrebă: „Dar ce vrei să faci?”, îi spuse:

— Doar încerc să-ți lămuresc, spre a le pune în fapt, stihurile acestea ale poetului:

*Ah, ce fiori de flăcări, ce cârcei!
O, tu, lumină a ochilor mei,
Ia tot ceea ce poți să iei,
O palmă, două palme, trei,
Pe cât ți-e placul, și atât cât vrei –
Să-ți fie drag, să fim noi singurei!...*

Pe urmă, după ce spuse stihurile acestea într-un anume fel, Mahmud-Deandosulea se întoarse să i le tălmăcească flăcăiașului într-un chip mai limpede. Dar Aluniță, fără a pricepe prea bine care-i rostul, se simți tare stânjenit de fandoselile, de schimele și de dăinăielile lui, și vru să plece. Iar Deandosulea îl opri și, într-un sfârșit, îl facu să priceapă despre ce era vorba.

Când pricepu limpede socoatele lui Deandosulea și îi cântări cererea, Aluniță...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute cincizeci și noua noapte

Spuse:

...Când pricepu limpede socoatele lui Deandosulea și îi cântări cererea, Aluniță se sculă pe dată și îi spuse:

— Nu, pe Allah! Eu marfă de asta nu vând! Oricum, ca să te alini, se cade să-ți spun că, dacă aș vinde-o altora pe aur, ție ți-aș dăruia-o pe degeaba!

Și, cu toate rugămințile lui Deandosulea, Aluniță nu vru să mai zăbovească o clipită în cort; ieși destul de repezit și se întoarse grabnic în tabăra lui, unde mokademmul, tare îngrijorat, îi adăsta întoarcerea. Încât, dacă îl văzu pe Aluniță că intră cu fața aceea schimbată, mokademmul îl întrebă:

— Pe Allah! ce s-a întâmplat?

El răspunse:

— Păi chiar că nimic! Numai că trebuie să ridicăm pe dată tabăra și să plecăm la Bagdad fără de zăbavă; întrucât nu mai vreau să călătoresc cu Deandosulea! Are niște pofte până peste poate și tare stânjenitoare!

Șcicul cămilarilor spuse:

— Păi nu ți-am spus eu, fiule? Dar slavă lui Allah că nu s-a întâmplat nimic! Se cade numai să-ți spun că ar fi tare primejdios să drumețim așa, singuri. Ar fi mai bine să rămânem cum suntem acum, toți într-o caravană, ca să putem să înfruntăm loviturile beduinilor tâlhari de care colcăie pământurile de pe-aici!

Ci Aluniță nu vroi să audă de nimic și dete porunca de plecare.

Caravana cea mică plecă așadar singură la drum, și nu conteni să meargă astfel până ce într-o zi, pe la scăpătat de soare, nu mai fu decât la câteva leghe de porțile Bagdadului. Mokademmul cămilarilor veni atunci la Aluniță și îi spuse:

— Ar fi mai bine, fiul meu, să îndemnăm spre Bagdad chiar în noaptea aceasta, fără a mai poposi aici pentru conac. Întrucât locul în care ne aflăm acum este cel mai primejdios din toată călătoria: este Valea-Câinilor! Ne paște prea mare primejdie să fim prădați, dacă ne petrecem noaptea aici! Așa că să zorim a ajunge la Bagdad înainte de închiderea porților. Că, fiul meu, se cade să știi că emirul drept-credincioșilor în fiecare seară pune să se încuie cu grijă porțile cetății, ca să nu poată răzbate pe furiș înlăuntru hoardele de schismatici și să pună gabja pe cărțile de învățătură și pe scripturile cele alese, încuiate în clădirile de școală, și să le arunce în Tigrul!

Aluniță, căruia atare îndemn nu-i cădea la inimă, răspunse:

— Nu, pe Allah! nu vreau să intru în cetate noaptea, căci vreau să mă bucur de priveliștea Bagdadului în răsărit de soare! Așa că ne vom petrece noaptea aici, întrucât la urma urmei nu am niciun zor și nu călătoresc pentru daraveli negustorești, ci numai pentru cheful meu și ca să văd ceea ce nu cunosc!

Și bătrânul mokademm nu putu decât să se închine, da plângând în sineși încăpățânarea cea atâta de primejdioasă a fiului lui Șamseddin.

Cât despre Aluniță, acesta șezu să îmbuce oleacă; pe urmă, după ce robii se duseră să se culce, ieși din cort și coborî ceva mai încolo pe vale și se opri să stea jos sub un pom, în bătaia lunii. Și îi veniră în minte procitaniile pe care i le făceau dascălii săi în iatacul de sub casa în care fusese crescut și, îmbiat de un loc atâta de prielnic viselor, începu cântecul acesta al poetului:

*Sultană a Irakului, o, sfântă
Cetate-a desfătărilor depline,
Bagdadule, cetate de califi și de poeți,
De când te port în mine,
O, tu, a păcii...*

Dar deodată, până a apuca el să isprăvească întâia strofă, auzi în stânga lui o zarvă înfricoșătoare, și o goană de cai, și niște răcnete țipate de o sută de guri laolaltă! Și se întoarse și văzu tabăra năpădită de o ceată mare de beduini răsăriți din toate părțile de parcă ieșeau din pământ.

Priveliștea aceea atâta de nouă pentru el îl țintui locului și așa putu să vadă căsăpirea caravanei toate, care voise să se apere, și jaful taberei întregi. Iar când beduinii văzură că nu mai era nimeni în picioare, luară cămilele și catării și pieriră într-o clipeală de ochi pe acolo pe unde veniseră.

Când uluiala în care se afla se mai risipi oleacă, Aluniță coborî la locul unde fusese tabăra și putu să-i vadă pe toți oamenii lui măcelăriți. Și chiar și șeicul Kamal, mokademmul cămilarilor, în pofida vârstei sale albe, nu fusese cruțat mai mult decât ceilalți și zăcea mort, cu pieptul străpuns de un potop de lovituri de lance, încât Aluniță nu mai putu să îndure vederea unei priveliști atâta de cumplite și o luă la fugă, fără a cuteza să se mai uite îndărăt.

O ținu așa în fugă toată noaptea și, ca să nu stârnească lăcomia vreunui alt tâlhar, se despuie cu totul de hainele lui bogate, pe care le aruncă hăt încolo, și nu mai rămase pe el decât numai cu cămașa. Și așa, pe jumătate gol, își facu intrarea în Bagdad, la răsărit de ziuă.

Atunci, sfârșit de osteneală și nemaiputând să se țină drept pe picioare, se opri dinaintea celei dintâi fântâni din Bagdad care-i răsări în drum, la intrarea în cetate. Se spală pe mâini, pe obraji și pe picioare, și se sui pe acoperișul care adumbrea fântâna, se întinse cât era de lung și nu zăbovi să adoarmă.

Dar cât despre Mahmud-Deandosulea, acesta pornise și el la drum, dar apucase pe o cale mai întoarsă, și așa că izbutise să ocolească întâlnirea cu tâlharii; ba și ajunsese la porțile Bagdadului în chiar ceasul când Aluniță trecuse pragul și adormise deasupra fântânii.

Cum trecea pe lângă fântâna aceea, Deandosulea se abătu spre jghebul de piatră prin care curgea apa pentru vite și vru să-și dea la adăp calul însetat. Dar calul văzu umbra care se dealungca acolo a flăcăului adormit și se trase

îndărăt sforăind. Atunci Deandosulea ridică ochii spre acoperiș și era mai să cadă de pe cal când în flăcăul adormit, pe jumătate gol, de pe piatră, îl cunosc pe Aluniță...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute șazecea noapte

Spuse:

...când în flăcăul adormit, pe jumătate gol, de pe piatră, îl cunosc pe Aluniță.

Numaidecât sări jos de pe cal, se cațără pe acoperiș și înlemni de minunare dinaintea lui Aluniță, cel întins, cu capul sprijinit pe-o mână, în toropeala somnului. Și, pentru întâiași dată, putu într-un sfârșit să-și dedulcească privirile cu desăvârșirile goale ale acelui trup de cleștar tânăr pe care alunițele măslinii se ițeau așa de frumoase din albeața dimprejur. Și nu pricepea neam în urma cărui noroc da astfel în drumul său, dormind în felul acela pe fântâna de acolo, de îngerul de dragul căruia săvârșise el toată călătoria aceea. Și nu mai izbutea să-și rupă privirea de pe ispita mărunță care îi împodobește, rotundă ca o boabă de musc, buca stângă, dezvelită în clipa aceea. Și își zicea, neștiind bine la ce hotărâre să se oprească: „Ce ar fi mai cu cale să fac? Să-l trezesc? Să-l iau, așa cum e, pe calul meu și să fug cu el în pustie? Să-l aștept să se trezească, și să-i vorbesc, să-l înduișez și să-l înduplec să mă însoțească la casa mea din Bagdad?”

Într-un sfârșit, se opri la gândul acesta din urmă și, stând jos pe marginea acoperișului, la picioarele băiatului, așteptă trezirea lui scăldându-și ochii în toată limpezimea trandafirilor pe care soarele o așternea pe trupul fecioresc.

Aluniță, odată sătul de somn, își întinse picioarele și miji ochii; și tot atunci Mahmud îl și luă de mână și, cu un glas tare dulce, îi spuse:

— Nu-ți fie teamă, copilul meu, te afli la adăpost lângă mine! Da, grăbește, rogu-te, să-mi lămurești pricina împrejurării!

Atunci Aluniță se ridică în șezut și, măcar că era stânjenit văzându-se dinaintea celui îndrăgostit de el, îi istorisi pățania cu toate amănuntele. Și Mahmud îi spuse:

— Mărire lui Allah, tinere prieten, carele ți-a luat bunurile, da ți-a păstrat viața; că zice poetul:

Când scapi cu viață din vârtoare,

*Chiar și de pierzi averea toată,
Întreg prăpădul nu te doare
Mai mult ca unghia tăiată.*

Și-apoi nici bunurile tale nu sunt chiar pierdute, întrucât tot ceea ce stăpânesc eu este al tău. Haide, așadar, cu mine acasă să te îmbăiezi și să te îmbraci; și din clipita aceasta poți să socotești toate bunurile lui Mahmud ca pe chiar ale tale; viața lui Mahmud îți este închinată!

Și urmă a-i vorbi atâta de părintește lui Aluniță, încât îl înduplecă să-l însoțească.

Mahmud coborî așadar el mai întâi și îl ajută apoi pe Aluniță să încalece pe cal la spatele său, pe urmă porni la drum către casă, înfiorat de desfătare numai la atingerea de trupul cald și gol al flăcăului lipit de el.

Cea dintâi grijă a lui fu de a-l duce pe Aluniță la hammam și de a-l scâlda el însuși, fără ajutorul niciunui băieș ori al vreunei slugi; și, după ce îl îmbracă într-o mantie de mare preț, îl pofti să intre în sala în care de obicei își primea prietenii.

Era o sală desfătă de răcoare și de umbră, luminată doar de strălucirile albastrii ale smălțurilor și ale farfuriurilor, și de sclipirile ce se cerneau de sus ca niște stele. O mireasmă de tămâie vrăjitoare ducea sufletul spre grădini de camfori și de cinamoni de vis. La mijloc, cânta o fântână țâșnitoare. Era o tihnă desăvârșită și netulburată, iar vraja putea să se aștearnă plină de seninătate.

Amândoi șezură jos pe chilimuri, iar Mahmud îi întinse lui Aluniță o pernă ca să-și sprijine brațul pe ea. Bucatele fuseseră rânduie pe tablale, și ei începură să mănânce; și băură apoi vinurile cele alese cu care erau pline olurile. Atunci Deandosulea, care până aci nu se dovedise prea zornic, nu mai izbuti să se stăpânească și izbucni, procitind stihurile acestea ale poetului:

*O, dor călău! nici dulcele alint
Al ochilor, nici calda sărutare
A buzelor nu sting aprinsu-ți jind
Și nu-ți pot da vreodată alinare!*

*O, dor al meu, asupra-ți simt mereu
Povara grea de patimă amară,
Și n-ai să scapi de-amarnicul ei greu*

De n-ai să guști beția ei cea rară!

Dar Aluniță, deprins de-acuma cu stihurile lui Deandosulea, le pricepu lesne tâlcul cel cam tulbure, se ridică numaidecât și îi spuse gazdei:

— Chiar că nu înțeleg deloc stăruința ta în privința aceasta. Nu pot decât să-ți mai spun încă o dată ceea ce ți-am spus: în ziua în care le-aș vinde altora pe aur marfa aceasta, ție ți-aș dăru-i pe degeaba!

Și, fără a vrea să asculte mai mult lămuririle lui Deandosulea, se ridică hotărât și ieși.

Când ajunse afară, începu să cutreiere cetatea. Dar se și făcuse întuneric; și, întrucât nu știa încotro s-o ia, străin cum era la Bagdad, se hotărî să-și petreacă noaptea într-o geamie care i se brodi în cale. Intră așadar în curte și, când să-și scoată papucii ca să intre înlăuntru moscheii, văzu cum veneau spre el doi inși, înaintea cărora mergeau niște robi de-ai lor care țineau dinainte-le două fanare aprinse. Se trase de-o parte ca să-i lase să treacă, da cel mai bătrân dintre cei doi se opri dinaintea lui și, după ce îl măsură cu multă luare-aminte, îi spuse:

— Pacea fie asupra-ți!

Iar Aluniță îi răspunse la salamalec. Celălalt urmă:

— Ești străin, copilul meu?

El răspunse:

— Sunt de la Cairo. Tatăl meu este Șamseddin, starostele negustorilor din cetate.

La vorbele acestea, bătrânul se întoarse către tovarășul său și îi spuse:

— Allah ne ajutorează până peste gândurile noastre! Nu nădăjduiam să găsim atâta de repede străinul pe care îl căutam și care să ne scoată din încurcătură...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute șaizeci și una noapte

Spuse:

...străinul pe care îl căutam și care are să ne scoată din încurcătură.

Pe urmă îl luă pe Aluniță de-o parte și îi spuse:

— Binecuvântat fie Allah carele ni te-a scos în cale! Avem să-ți cerem un ajutor pe care avem să-l plătim din belșug, dându-ți cinci mii de dinari, haine de o mie de dinari și un cal de o mie de dinari. Iacătă! Știi și tu, o, fiul

meu, că, după legea noastră, când un musulman se leapădă întâia oară de soția lui, poate s-o ia îndărăt fără de niciun necaz, într-un răspas de trei luni și zece zile; iar dacă ajunge să se despărțească de ea și a doua oară, poate la fel s-o ia îndărăt, atunci când răspasul legiuit s-a împlinit; dar dacă se leapădă de ea și a treia oară, sau dacă, fără să se fi lepădat de ea vreodată, îi spuse numai: „Mă lepăd de tine de trei ori”, sau „Nu mai ești nimica pentru mine, mă juruiesc pe cea de a treia despărțenie!”, păi atunci, dacă-i așa, se cere, dacă soțul mai vrea s-o ia de soție iarăși, ca un alt bărbat să se însoare mai întâi legiuit cu soția lepădată, și să se lepede la rându-i de ea, după ce s-a culcat fie și măcar o noapte cu ea. Și numai atunci soțul dintâi poate s-o ia îndărăt ca soție legiuită. Or, tocmai așa-i necazul acestui tânăr care este cu mine. S-a lăsat mai deunăzi furat de un val de supărare și a țipat la nevastă-sa, care-i copila mea: „Ieși din casa mea! Nu te mai cunosc! Mă despărțesc de tine prin Cele-Trei!” Și pe dată fiică-mea, care este soția lui, și-a tras iașmacul peste ochi, dinaintea soțului ei, care acum era un străin pentru ea, și-a luat zestrea și s-a întors chiar în ziua aceea la mine acasă. Dar acum soțul ei, pe care iacătă-l, dorește fierbinte s-o ia îndărăt. A venit să-mi sărute mâinile și să mi se închine să-l împac cu nevastă-sa. Iar eu m-am învoit să-l ajut. Și numaidecât am ieșit să căutăm un bărbat care urmează să slujească de Dezlegător vreme de o noapte. Și uite-așa, fiul meu, am dat de tine. Întrucât ești străin de cetatea noastră, lucrurile au să se petreacă tainic, de față numai cu cadiul, și nimica nu are să se dea în vileag.

Starea de sărăcie lucie în care se afla Aluniță îl facu să se învoiască din toată inima cu târgul acela și își zise: „Am să dobândesc cinci mii de dinari, am să capăt haine de o mie de dinari, am să mă și desfat toată noaptea. Pe Allah! primesc!”

Și le spuse celor doi care așteptau răspunsul cu nerăbdare:

— Pe Allah! primesc să fiu Dezlegătorul!

Atunci soțul femeii, care încă nu deschisese gura, se întoarse către Aluniță și îi spuse:

— Chiar că ne scoți dintr-un mare necaz, întrucât se cuvine să-ți spun că o iubesc pe soția mea până peste poate! Numai că mi-e tare teamă că mâine dimineată, dacă ai s-o găsești pe pofta ta, nu ai să vrei să te mai desparți de ea și nu ai să vrei să mi-o dai îndărăt. În atare împrejurări, legea îți dă dreptate. Așa că, tot acum, dinaintea cadiului, ai să te îndatorezi că-mi verși zece mii de dinari ca despăgubire dacă, din nenorocire, nu ai să mai vrei să te învoiești cu despărțania, mâine.

Și Aluniță primi învoiala, întrucât era bine hotărât să nu se culce decât o noapte cu femeia împricinată.

Se duseră așadar tustrei la cadiu și, dinaintea lui, întocmiră senetul, după daunele legiuite. Iar cadiul, la vederea lui Aluniță, fu până peste poate de tulburat și îl îndrăgi amarnic. Încât avem să ne mai întâlnim cu el pe apa istorisirii acesteia.

Așa că, după ce încheiară senetul, ieșiră de la cadiu, iar tatăl femeii despărțite îl luă pe Aluniță și îl pofti să intre în casa lui. Îl rugă să aștepte în încăperea de la intrare, și se duse să-i dea de știre fiică-sii, spunându-i:

— Fata mea scumpă, ți-am găsit un băiat tare bine făcut care, nădăduiesc, are să-ți placă. Ți-l laud peste marginile laudelor. Petrece-ți cu el o noapte desfătă și nu te lipsi de nimica. Nu ai în fiecare noapte un băiat așa de minunat în brațe!

Și, după ce o dădăci astfel pe fiică-sa, tătânele cel de treabă plecă tare mulțumit la Aluniță să-i spună și lui la fel. Și îl rugă să mai aștepte oleacă până ce proaspăta lui soție va isprăvi să se gătească a-l primi.

Cât despre soțul cel dintâi, acesta se duse pe dată la o babă tare telpiză care îl crescuse, și îi spuse:

— Mă rog ție, maica mea cea bună, trebuie să închipui vreun tertip cu care să-l oprești pe Dezlegătorul pe care l-am găsit să se apropie în noaptea aceasta de soția mea cea lepădată!

Și bătrâna îi spuse:

— Pe viața ta! nimica nu este mai lesne!

Și se învălui cu iașmacul...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu, sfioasă.

Dar în cea de a două sute șaiszeci și doua noapte

Spuse:

Și se învălui cu iașmacul și se duse la casa lepădatei, unde îl văzu mai întâi pe Aluniță în încăperea de la intrare. Îi dete binețe și îi spuse:

— Am venit la tânăra cea despărțită ca să-i ung trupul cu niște unsori, așa cum fac în fiecare zi, ca s-o vindec de lepra de care este bolnavă, biata femeie!

Și Aluniță strigă:

— Ferească-mă Allah! Ce, o, maică bună? Femeia asta-i bolnavă de lepră? Și eu în noaptea asta urma să mă împreun cu ea! Întrucât eu sunt

Dezlegătorul ales de soțul ei de mai înainte.

Și bătrâna răspunse:

— O, fiul meu, păzească-ți Allah tinerețea cea frumoasă! Păi, hotărât, ai face mai bine să te oprești a te împreuna cu ea!

Și îl lăsă năuc și intră la despărțită, pe care o încredință la fel în ceea ce îl privea pe flăcăul care urma să slujească de Dezlegător. Și o sfătui să se păzească a nu se molipsi. După care plecă.

Cât despre Aluniță, acesta urmă a aștepta un semn de la tinerică spre a intra la ea. Dar așteptă mult și bine să vadă venind nimica, afară de o roabă care îi aduse o tabla cu de-ale gurii. Mâncă și bău, pe urmă, ca să-și treacă vremea, prociti o surată din *Coran*, și-apoi începu să îngâne niște stihuri dintr-un cântec, cu un glas mai vrăjitor decât glasul tânărului David dinaintea lui Saul.

Când tânăra nevestă auzi dinlăuntru glasul acela, își zise: „Ce-mi îndruga baba aia a năpastelor? Păi un ins lovit de lepră poate fi dăruit cu un glas atâta de frumos? Pe Allah! Am să-l chem și să văd cu ochii mei dacă bătrâna nu m-o fi mințit. Da mai întâi am să-i răspund.”

Și luă o lăută indienească pe care o struni meșterit și, cu un glas în stare să oprească în vânătaia cerului păsările din zbor, cântă:

*Mi-e drag un tânăr căprior
Cu ochii galeși visători,
Cu mijloc șui și pas ușor,
Că însuși ramul foșnitor
Învață-al vânturilor zbor
Văzându-i mersul plutitor.*

Când auzi cele dintâi sunete ale aceluși cântec, Aluniță se opri din lălăiala lui și ascultă cu o luare-aminte vrăjită. Și gândi: „Ce-mi îndruga baba cea vânzătoare de unsori? Pe Allah! de bună seamă că m-a mințit! Un glas atâta de frumos nu poate să fie al unei leproase!” Și numaidecât, potrivindu-și glasul după sunetele de la urmă pe care le auzi, cântă cu un glas în stare a face să joace și pietrele:

*Mă-nchin gazelei zvelte care,
Temându-se de vânător,
Ascunde-mbujorata floare
De pe obrazu-i vrăjitor.*

Și spuse astea cu o atare mlădiere de glas, încât tânăra nevestică, cutremurată de tulburare, se repezi să ridice perdelele care o despărteau de flăcău și se înfățișă vederii lui, precum luna se ivește deodată dintr-un nor. Și îi făcu semn să intre repede, și i-o luă înainte legănându-și șoldurile, de să puie pe picioare și un moșneag neputinte. Iar Aluniță rămase năuc de frumusețea, de prospețimea și de tinerețea ei. Dar tot nu cuteză să se apropie de ea, bântuit cum era de spaima că ar putea să se molipsească.

Dar deodată tinerica, fără a rosti o vorbă, într-o clipeală de ochi, se dezbracă de cămașă și de șalvări, pe care le aruncă hăt încolo, și se ivi goală-goluță și mai curată ca argintul străcurat, și mai dreaptă, și mai mlădie ca ramul de palmier tinerel.

La priveliștea aceea, Aluniță simți cum i se cutremură clironomia de la preacinstitu-i tătâne-său, copilul cel vrăjitor pe care îl purta pe sub brăcinare. Și, pricepând limpede scâncetele lui zornice, ca să-l potolească, vru să i-l treacă nevesticăi, care de bună seamă că va fi știind ce să-i facă. Ci tinerica îi spuse:

— Să nu te apropii de mine! Mi-e frică să nu mă molipsesc de lepra de pe trupul tău!

La vorbele acestea, Aluniță, fără a rosti o vorbă, se dezbracă de toate hainele de pe el, pe urmă și de cămașă și de șalvari, pe care le aruncă hăt încolo, și se ivi în goliciunea lui desăvârșită, mai limpede ca apa de izvor și mai neprihănit ca ochiul de copil.

Atunci copilandra nu mai avu nicio îndoială în ce privea tertipul de care se slujise cotoroața de codoașă, la îndemnul soțului dintâi și, beată de nurii flăcăului, se repezi la el și îl învălui cu brațele și îl trase în pat, peste care se rostogoli cu el odată. Și, gâfâind cu jind, îi spuse:

— Dovedește-ți tăriile, o, șeicule Zaharie, taică al vânărilor vârtoase!

La chemarea aceea atâta de temeinică, Aluniță o înșfacă pe copilă pe după șolduri, își ținti acadeaua vânăturoasă drept spre poarta slăvilor, și, îndemnând-o pe cripta de cleștar, o duse de ajunse iute la pragul biruințelor. Pe urmă o aduse să ocolească de la drumul cel mare, și o îmboldi amarnic, pe un drum scurt, drept spre poarta culmilor; da, întrucât vânătura șovăia dinaintea strâmtimii acelei porți întrezidite, sili strunga, spărgând capacul olului, și se pomeni atunci ca acasă, de parcă întocmitorul ziditurii ar fi luat măsurile dintr-amândouă părțile deodată. Apoi își duse mai departe căutările, cercetând pe îndelete sucul de luni, târgul de marți, bazarul de

miercuri și iarmarocul de joi. Pe urmă, după ce dezlegă astfel tot ceea ce era de dezlegat, se odihni, ca un musulman cucernic, la intrarea de vineri.

Și-așa fu călătoria de cercare a lui Aluniță și a țâncului său prin livada copilandrei...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute șaizeci și treia noapte

Spuse:

Și-așa fu călătoria de cercare a lui Aluniță și a țâncului său prin livada copilandrei.

După care Aluniță, cu pruncul visătorind mulțumit, o înlănțui dulce pe copila cea cu straturile răvășite; și câteșitrei dormiră până dimineața.

De cum se trezi, Aluniță o întrebă pe soția lui cea trecătoare:

— Cum te cheamă, inima mea?

Ea răspunse:

— Zobeida.

El îi spuse:

— Hei, Zobeida, tare îmi pare rău că sunt nevoit să te las!

Ea întrebă, tulburată:

— Și de ce să mă lași?

El spuse:

— Păi știi și tu bine că eu nu sunt decât Dezlegător!

Ea strigă:

— Nu, pe Allah! am uitat! Și îmi închipuiam, în bucuria mea, că ești un dar minunat pe care taica al meu cel bun mi-l făcea ca să-l înlocuiesc pe celălalt!

El spuse:

— Păi da, o, minunată Zobeida, sunt un Dezlegător ales și de tatăl tău și de soțul tău dintâi. Și, ca prevedere față de vreo rea-voință din partea mea, au avut grijă amândoi să mă pună să iscălesc o învoială, dinaintea cadiului, precum că mă îndatorez să le plătesc zece mii de dinari dacă în dimineața aceasta nu mă lepăd de tine. Or, chiar că nu văd cum aș putea să le plătesc atâta prăpăd de bani, eu care nu am în buzunarele mele nici baremi o drahmă. Așa că este mai bine să plec, că altminteri mă paște temnița, întrucât nu am cu ce să plătesc.

La vorbele acestea, tânăra Zobeida chibzui o clipită; apoi, sărutând ochii flăcăului, îl întreabă:

— Cum te cheamă, ochi al meu?

El spuse:

— Aluniță!

Ea strigă:

— Ya Allah! nicicând n-a fost purtat un nume mai potrivit! Ei bine, dragule, o, Aluniță, întrucât, mai mult decât toate zaharurile kandi, tare mult îmi place vânătura aceea de acadea dulce cu care mi-ai dedulcit livada toată noaptea, mă juruiesc ție că avem să dibăcim noi un vicleșug ca să nu ne mai despărțim niciodată; că mai degrabă aș muri decât să mai fiu a altuia, după ce te-am degustat!

El întreabă:

— Păi cum să facem?

Ea spuse:

— Treaba este tare la îndemână. Iacătă! Îndată are să vie taică-meu după tine și are să te ducă la cadiu ca să împlinești învoielile din senet. Tu atunci să te apropii galeș de cadiu și să-i spui: „Nu mai vreau să mă despărțesc!” El are să te întrebe: „Ce? te păgubești de cei zece mii de dinari care sunt să-i dai, și de hainele de o mie de dinari, și de calul de o mie de dinari ca să rămâi cu o femeie?” Tu să răspunzi: „Socotesc că fiecare fir de păr de-al acelei femei prețuiește zece mii de dinari! Drept aceea rămân în stăpânia unui păr atâta de scump.” Atunci cadiul acela are să-ți spună: „Este dreptul tău! da va să-i plătești soțului dintâi zece mii de dinari, ca daune.” Și atunci, dragule, ascultă bine ce-ți spun: bătrânul cadiu, om altminteri minunat, îi are tare cu drag pe flăcăiandri. Or, pesemne că ai și stârnit asupra lui o tulburare mare, sunt încredințată!

Aluniță strigă:

— Păi atunci tu socoți că și cadiul este deandosulea?

Zobeida izbucni în râs și spuse:

— Negreșit! Dar de ce te-o fi minunând atâta una ca asta?

El spuse:

— Hotărât că trebuie să fie scris ca toată viața sa Aluniță să ajungă de la un deandosulea la alt deandosulea! Ci, o, isteță Zobeida, urmează-ți mai departe, rogu-te, lămuririle. Ziceai: „Bătrânul cadiu, om altminteri minunat, îi are tare dragi pe flăcăiandri.” Să nu te apuci acuma să mă sfatuiești să-i vând marfa mea!

Ea spuse:

— Nu! ai să vezi!

Și urmă:

— Când cadiul are să-ți spună: „Trebuie să plătești cei zece mii de dinari!”, tu să te uiți la el cam așa, într-un anume chip, să-ți legeni ispitit șoldurile, nu prea tare, da oricum într-un fel de să se topească de tulburare pe chilimul lui. Și atunci, negreșit, are să-ți dea o păsuire ca să-ți plătești datoria. Și de-acî încolo, Allah cu mila!

La vorbele acestea, Aluniță cugetă o clipită și spuse:

— Asta se poate!

Și tot atunci o roabă, de după perdea, dete glas și spuse;

— Stăpână a mea Zobeida, este aici tatăl tău care îl așteaptă pe stăpânul meu!

Atunci Aluniță se sculă, se îmbracă în grabă și se duse la tatăl Zobeidei. Și amândoi, după ce se întâlniră în drum cu soțul dintâi, se duseră la cadiu.

Or, prorocirile Zobeidei se împliniră vorbă cu vorbă; dar se cade să spun că și Aluniță avu grijă să urmeze cu sfințenie sfaturile de preț pe care i le înșirase ea.

Încât cadiul, năruit cu totul de ocheadele furișe pe care i le arunca Aluniță, îi îngădui nu numai răspusul de trei zile pe care îl ceruse cu sfiiciune flăcăul, ci își încheie județul cu spusele acestea:

— Pravilele credinței noastre, precum și sfintele datini nu pot să facă din despărțania bărbatului de femeie o povară! Iar cele patru ramuri ale dreptei-credințe sunt în deplină potriveală în această privință. Pe de altă parte, Dezlegătorul, ajuns soț legiuit, se bucură de o păsuire, dată fiind împrejurarea că este străin. Îi dăm așadar zece zile spre a-și plăti datoria.

Atunci Aluniță sărută cuviincios mîna cadiului, care cugeta în sineși: „Pe Allah! Flăcăul acesta frumos prețuiește mai mult de zece mii de dinari. Și i-aș da chiar eu cu dragă inimă!” Pe urmă Aluniță își luă bun-rămas cu multă drăgălășie de la el și alergă la soția sa Zobeida...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute șazeci și patra noapte

Spuse:

...cu multă drăgălășie și alergă la soția sa Zobeida.

Și Zobeida, cu chipul străluminat de bucurie, îl întâmpină pe Aluniță firitisindu-l pentru izbânda dobândită, și-i dete o sută de dinari anume spre a orându-i, numai pentru ei doi, un ospăț care să țină toată noaptea. Și Aluniță, cu banii de la nevastă-sa, porunci pe dată să se gătească ospățul cu pricina. Și amândoi se apucară să mănânce și să bea pe săturatele. Atunci, huzuriți până peste marginile huzurului, se desfătară îndelung. Pe urmă, ca să-și mai facă poftă, coborâră la sala de petreceri, aprinseră făcliile și se porniră ei doi să cânte niște cântece de să facă pietrele să dăntuiască și zborul păsărilor să se oprească în vânătaia cerului.

Încât nu e de mirare că deodată se auziră la ușa dinspre drum a casei niște bătăi. Iar Zobeida, care le auzi dintâi, îi spuse lui Aluniță:

— Ia du-te de vezi cine bate la ușă.

Și Aluniță coborî numaidecât să deschidă.

Or, în noaptea aceea, califul Harun Al-Rașid, simțindu-și pieptul nădufit, spusese către vizirul Giafar, spătarul Massrur și poetul său drag, desfătătorul Abu-Nowas:

— Îmi simt pieptul cam apăsător. Haideți să ne preumblăm oleacă pe ulițele Bagdadului, ca să găsim ceva cu ce să ne voioșim toanele!

Și se străvestiseră tuspătru în straie de derviși persani și plecaseră să bată ulițele Bagdadului, cu nădejdea în vreo întâmplare hazlie. Și ajunseseră într-acest chip dinaintea casei Zobeidei și, când auziră cântecele și zvoana de lăute, bătură la ușă, după năravul dervișilor, fără să le pese de ceva.

Când îi văzu pe derviși, Aluniță, cum nu era un neștiutor al datorințelor de ospetie, și cum pe deasupra mai era plin de o voie bună minunată, îi primi cu toată inima și îi pofți în odaia de la intrare și le aduse de-ale gurii. Dar ei nu vroiră a primi să mănânce, spunând:

— Pe Allah! sufletele gingașe nu au trebuință de niciun fel de mâncăruri spre a-și desfăta simțirea, ci numai de o cântare frumoasă! Și băgăm de seamă că iacătă cântecele au tăcut taman odată cu venirea noastră. Oare nu cumva era o cântăreață de meserie aceea care cânta așa de minunat?

Și Aluniță spuse:

— Ba nu, domniile voastre! Era chiar soția mea.

Și le povesti pătăraniea lui, de la început până la sfârșit, fără să sară peste niciun amănunt. Ci n-ar fi de niciun folos s-o mai spunem și noi încă o dată.

Atunci căpetenia dervișilor, care era chiar califul, îi spuse lui Aluniță, care i se părea gingaș până peste poate și față de care se simțise cuprins dintr-odată de duioșie:

— Fiul meu, poți să fii liniștit în ceea ce privește cei zece mii de dinari pe care îi datorezi soțului dintâi al soției tale. Eu sunt capul *tekkei* dervișilor din Bagdad, care numără patruzeci de mădulare; noi, din mila lui Allah, suntem avuți; iar zece mii de dinari pentru noi nu sunt vreo corvoadă. Așa că îți făgăduiesc că au să ajungă la tine până în zece zile. Dar du-te și roag-o pe soția ta să ne cante ceva, de după perdea, spre a ne înviora sufletul. Întrucât, fiul meu, cântecul le slujește unora de mâncare, altora de leac, iar altora de vânturar: pentru noi îndeplinește câteșitrei slujbele deodată.

Aluniță nu se lăsa rugat mai mult; iar soția sa Zobeida binevoi a primi să cante pentru derviși. Încât bucuria lor fu până peste poate; și petrecură o noapte desfătă, ba ascultând cântecul și răspunzând: „Ah! ah!” din toată inima, ba tăifăsuind dulce, ba ascultând ticluielile soitarilor ale poetului Abu-Nowas, pe care frumusețea flăcăului îl facea să aiureze până peste marginile aiurelii.

La ziuă, dervișii cei calpi se ridicară, iar califul, până a nu pleca, puse sub perna pe care se sprijinise o pungă în care se aflau, pentru început, o sută de dinari de aur, atâta cât avea cu sine la ceasul acela. Pe urmă își luară bun-rămas de la gazda lor cea liudă, mulțumindu-i prin gura lui Abu-Nowas, care îi ticlui niște stihuri alese și care își făgădui strașnic în ceea ce îl privea că nu are să-l piardă din vedere.

Înspre prânz, Aluniță, căruia Zobeida îi dăduse cei o sută de dinari găsiți sub pernă, vru să iasă ca să se ducă în suk să facă niște târguieli; și, când deschise ușa, văzu opriți dinaintea casei cincizeci de catări încărcăți cu legături de bogasiuri, iar pe o catârcă înfotăzată falnic un copilandru, rob abisinian, minunat la chip, care ținea în mână o scrisoare făcută sul.

Când îl văzu pe Aluniță, copilandrul cel gingaș sări sprinten jos, veni de sărută pământul dinaintea flăcăului și, înmânându-i răvașul, îi spuse:

— O, stăpâne Aluniță al meu, chiar acuma tocmai am sosit de la Cairo, trimis la tine de părintele tău Șamseddin, starostele negustorilor din cetate. Îți sunt aducător a cincizeci de mii de dinari în mărfuri de preț, și a unei legături pline cu un dar de la mama ta, anume pentru soția ta Sett Zobeida, un ibric bătut cu nestemate și un lighenaș de aur ispitit...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute șaizeci și cincea noapte

Spuse:

...un ibric bătut cu nestemate și un lighenaș de aur ispitit.

Aluniță rămase atâta de uluit și de bucuros totodată de acea întâmplare de-a mirările, încât dintru-ntâi nu se gândi decât să afle ce cuprindea scrisoarea. O desfăcu și citi cele ce urmează:

„După urările cele mai depline de fericire și de sănătate din partea lui Șamseddin către fiul său Aluniță!

Află, o, fiul meu mult-iubit, că zvonul despre prăpădul care a căzut peste caravana ta și despre pierderea bunurilor tale a răzbătut până la mine. Numaidecât ți-am întocmit altă caravană de cincizeci de catări încărcăți cu mărfuri de cincizeci de mii de dinari de aur. Pe deasupra, maică-ta îți trimite un caftan frumos pe care l-a înhorboțit cu chiar mâna ei și, ca dar pentru soția ta, un ibric și un lighenaș care, îndrăznim a nădăjdui, are să-ți placă.

Întrucât într-adevăr am aflat, cu oarecare uimire, că ai slujit de Dezlegător într-o despărțanie pricinuită de rostirea Lepădării pe cele Trei. De vreme ce tu ai găsit-o pe tânăra femeie pe pofta ta, după încercare, bine ai făcut că ți-ai oprit-o. Încât mărfurile care îți vin sub paza micuțului abisinian Salim au să-ți slujească, și încă până peste trebuință, spre a-ți plăti cei zece mii de dinari pe care îi datorezi, ca daune, soțului dintâi.

Mama ta și toți ai noștri sunt bine sănătoși, nădăjduiesc întoarcerea ta grabnică și îți trimit cu drag salamalecurile lor și mărturia cea mai osebită a iubirii lor.

Să trăiești multă vreme!”

Scrisoarea și sosirea năpristan a acelor bunuri îl tulburară până într-atâta pe Aluniță, încât nu cugetă o clipită la nepotrivelile din întâmplarea aceea. Și se urcă la soția sa și îi povesti cum stau lucrurile.

Nici nu-și isprăvisese el bine lămuririle când se auziră niște bătăi la ușă, și tatăl Zobeidei cu soțul dintâi se iviră în odaia de la intrare. Veneau să încerce a-l îndupleca pe Aluniță să se despărțească prin bună-înțelegere.

Tatăl Zobeidei îi spuse așadar lui Aluniță:

— Fiul meu, aibi milă de ginerele meu dintâi, care tare o iubește pe cea care i-a fost soție! Allah ți-a trimis bunuri care îți îngăduie să cumperi cele mai frumoase roabe din târg, precum și să te însori, cu nuntă legiuită, chiar și cu fata celui mai de vază dintre emiri. Încât dă-i îndărăt bietului om soția, iar el se învoiește să se facă rob al tău!

Și Aluniță răspunse:

— Chiar că Allah mi-a trimis toate aceste bunuri ca să-l răsplătesc cu mărinimie pe cel de dinaintea mea. Sunt gata să-i dau cei cincizeci de catâri cu mărfurile de pe ei, și chiar și robulețul abisinian Salim, și să nu opresc din toate decât darul pentru soția mea, adică lighenașul și ibricul!

Pe urmă adăugă:

— Dar dacă fiica ta Zobeida se învoiește să se întoarcă la soțul ei dintâi, mă învoiesc și eu s-o dezleg!

Atunci socrul intră la Zobeida și o întrebă:

— Hei, primești să te întorci la soțul tău dintâi?

Ea răspunse, dând spornic din mâini a lepădare:

— Ya Allah! Ya Allah! Păi da el nici habar n-a avut vreodată de prețul straturilor din livada mea, și totdeauna s-a oprit la jumătatea drumului! Nu, pe Allah! rămân cu flăcăul care m-a răvășit în toate chipurile!

Când se dumiri că pentru el orice nădejde se irosise, soțul dintâi fu cuprins de o mâhnire așa de mare, încât îi plesni fierea în el acolo pe loc, pe clipă pe dată, și muri. Și iac-așa cu el!

Cât despre Aluniță, acesta urmă a se voioși mai departe cu nurlia și dibacea de Zobeida; și în toată serile, după ospăț și după un potop de năstrușnicii, de hârjoane și de alte asemenea, amândoi laolaltă îi trăgeau câte o cântare de să facă pietrele să dănțuiască și să oprească în vânățiile cerului zborul păsărilor.

În cea de a zecea zi de la însurătoarea sa, Aluniță își aduse aminte de făgăduiala pe care i-o făcuse căpetenia dervișilor că îi trimite zece mii de dinari, și îi spuse soției:

— Vezi tu ce căpetenie de mincinoși? Dacă ar fi trebuit să aștept împlinirea făgăduielii lui, acum aș fi mort de foame în temniță! Pe Allah! dacă l-aș mai întâlni vreodată, i-aș cam spune eu ce gândesc despre reaua lui credință!

Apoi, întrucât se lăsa seara, puse să se aprindă făcliile din sala de ospete și tocmai se pregătea să înceapă o cântare, ca în toate serile, când se auziră bătăi la ușă. Sări să se ducă chiar el la ușă și nu mică îi fu mirarea când îi zări pe cei patru derviși din noaptea dintâi. Pufni a răs în nasul lor și le spuse:

— Bineveniți fie mincinoșii, inșii cei de rea-credință! Ci eu tot am să vă poftesc să intrați; întrucât Allah m-a mântuit să mai am trebuință de ajutorul vostru. Și-apoi, măcar că sunteți mincinoși și fățarnici, sunteți totuși desfătători și bine crescuți!

Și îi duse în sala de ospete și o rugă pe Zobeida să le cante ceva, de după perdea. Iar ea cântă într-un chip de să le răpească mințile, de să facă pietrele să dănțuiască și de să se oprească în vânătaia cerului zborul păsărilor.

La o vreme, căpetenia dervișilor se ridică și se duse să-și îplinească o trebuință. Atunci unul dintre dervișii cei calpi, și care era poetul Abu-Nowas, se plecă la urechea lui Aluniță și îi spuse...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute șaiszeci și șasea noapte

Spuse:

...poetul Abu-Nowas se plecă la urechca lui Aluniță și îi spuse:

— O, minunată gazdă a noastră, îngăduiește-mi să-ți pun o întrebare: cum de a-i putut să crezi o clipită că tatăl tău Șamseddin ți-a trimis cei cincizeci de catări încărcăți cu bunuri? Ia să vedem! Câte zile fac ele de la Bagdad la Cairo?

El răspunse:

— Patruzeci și cinci de zile, pe puțin.

Abu-Nowas întrebă:

— Și ca să se întoarcă?

El răspunse:

— Patruzeci de zile, pe puțin.

Abu-Nowas începu să râdă și zise:

— Atunci cum ai vrea ca în mai puțin de zece zile tatăl tău să fi aflat de pierderea caravanei tale și să fi putut să-ți trimită alta?

Aluniță strigă:

— Pe Allah! bucuria mi-a fost așa de mare, încât nici nu am avut vreme să cuget la toate astea! Da, spune-mi atunci, dervișule: și scrisoarea pe care mi-a scris-o? și peșcheșul acela? de unde vin?

Abu-Nowas răspunse:

— Deh, Aluniță! dacă ai fi tot atâta de deștept pe cât ești de frumos, de mult ai fi ghicit că sub hainele de derviș ale căpeteniei noastre este însuși stăpânul nostru califul, emirul drept-credincioșilor, Harun Al-Rașid, iar cel de al doilea derviș este însuși vizirul cel înțelept, Giafar Barmecidul, iar cel de al treilea este spătarul Massrur, iar eu sunt robul și proslăvitorul tău Abu-Nowas, poet numai!

La spusele acestea, Aluniță rămase până peste poate de uluit și de năucit, și întrebă cu sfială:

— Păi, o, mărite poete Abu-Nowas, care îmi este meritul ce-a tras asupra-mi toate milele acestea ale califului?

Abu-Nowas zâmbi a râde și spuse:

— Frumusețea ta!

Și adăugă:

— Cel mai mare merit în ochii lui este acela de a fi tânăr, ispitit și nurliu. Și socoate că niciodată nu se cumpără prea scump priveliștea unei făpturi frumoase și vederea unui obraz chipeș!

Estimp, califul se întoarse să-și ia locul pe chilim. Atunci Aluniță veni să se temenească între mâinile sale și îi spuse:

— O, emire al drept-credincioșilor, Allah păstrează-te întru cinstirea și dragostea noastră, și să nu ne văduvească El nicicând de milele dărnicii tale!

Iar califul îi zâmbi și îl mângâie ușurel pe obraz și îi spuse:

— Te aștept mâine la sarai.

Apoi încheie petrecerea și, urmat de Giafar, de Massrur și de Abu-Nowas, care îl povățui pe Aluniță să nu uite să vină, plecă.

A doua zi, Aluniță, pe care nevastă-sa îl îndemnă de zor să se ducă la sarai, alege lucrurile cele mai de preț pe care i le adusese micuțul Salim, le așază într-un sipet tare frumos și pune sipetul pe capul robului cel drăgălaș; apoi, după ce fu îmbrăcat și gătit cu multă grijă de soția sa Zobeida, purcese la divan, luându-l cu sine și pe copilul cu sipetul acela. Și urcă la divan și, punând sipetul la picioarele califului, îi facu o închinare în stihuri bine ticluite, și îi spuse:

— O, emire al drept-credincioșilor, Prorocul nostru cel binecuvântat (asupra-i fie rugăciunea și pacea!) primea orice dar, ca nu cumva să pricinuiască vreo mâhnire celui care i-l închina. Robul tău ar fi și el bucuros dacă ai să binevoiești să primești sipetulul acesta ca mărturie a datorinței sale!

Atunci califul fu mulțumit de cinstirea aceea din partea flăcăului și îi spuse:

— Este prea mult, o, Aluniță, întrucât tu însuși ne și ești un peșcheș tare scump! Fii dar binevenit în saraiul meu și, de astăzi chiar, vreau să te căftănesc într-o slujbă înaltă.

Și pe dată îl și mazili din slujbă pe starostele cel mare al negustorilor din Bagdad și îl căftăni pe Aluniță în locul lui.

Pe urmă, pentru ca acea căftănire să fie aflată de toată lumea, califul scrisese un firman în care știricea faptul, porunci ca firmanul să fie înmănat valiului, care îl trecu pristavului obștesc să-l strige pe toate ulițele și prin toate sucurile din Bagdad.

Cât despre Aluniță, d-apoi el începu chiar din ziua aceea a se duce neabătut la calif, care nu mai putea să se lipsească de a-l vedea. Și, spre a-și vinde mărfurile, cum nu avea nicidecum vreme el însuși, deschise o prăvălie frumoasă, în capul căreia îl puse pe micuțul rob tuciuriu, care se dovedi de minune în meseria aceea gingașă.

De-abia se scurseră într-acest chip vreo două, trei zile, că iacătă că i se vesti califului moartea neașteptată a căpeteniei paharnicilor săi. Și califul,

pe loc, îl și căftăni pe Aluniță în slujbele baș-paharnicului, și îl dăruie cu un caftan falnic, potrivit cu slujba aceea măreață, și îi hotărî o simbrie strălucită. Și într-acest chip nu se mai despărți de el.

Peste două zile, cum Aluniță sta tot pe lângă calif, odăiașul cel mare intră, sărută pământul dinaintea scaunului domnesc și spuse:

— Păstreze-i Allah zilele califului și sporească-i-le cu tot atâtea zile câte tocmai i-a răpit moartea căpeteniei saraiului!

Și adăugă:

— O, emire al drept-credincioșilor, căpetenia saraiului a murit adineaori!

Emirul drept-credincioșilor spuse:

— Aibă-l Allah întru mila sa!

Și tot atunci îl și căftăni pe Aluniță căpetenie a saraiului în locul răposatului și îi hotărî niște simbrii încă și mai strălucite. Și într-acest chip Aluniță avea să rămână mereu alături de calif. Apoi, după ce căftânirea aceea se făcu și fu știricită în tot saraiul, califul ridică divanul, fluturând, ca de obicei, năframa...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute șaizeci și șaptea noapte

Spuse:

...califul ridică divanul, fluturându-și, ca de obicei, năframa, și nu îl mai opri la el decât pe Aluniță.

Încât, din ziua aceea, Aluniță își petrecea toate zilele la sarai; și nu se mai întorcea la el acasă decât tare târziu noaptea și se culca fericit cu soția lui căreia îi istorisea toate întâmplările de peste zi.

Iar dragostea califului față de Aluniță nu făcu decât să sporească zi de zi, până într-atâta încât ar fi fost în stare să jertfească totul, decât să lase neîmplinită fie și cea mai mărunță poftă a flăcăiandrului, precum se vădește din întâmplarea următoare.

Califul rânduise un benchet la care se aflau de față soții săi de inimă cei îndătinăți: Giafar, poetul Abu-Nowas, Massrur și Aluniță. De după perdea cânta chiar cadâna cea mai dragă califului, cea mai frumoasă și mai desăvârșită dintre cadânele sale. Și deodată califul se uită țintă la Aluniță și îi spuse:

— Prietene, îți place cadâna mea, citesc asta în ochii tăi.

Și Aluniță răspunse:

— Ceea ce îi place stăpânului trebuie să-i placă și robului!

Și califul strigă:

— Pe capul meu și pe mormântul strămoșilor mei, o, Aluniță, din clipita aceasta cadâna mea este a ta!

Și o chemă numaidecât pe căpetenia hadâmbilor și îi spuse:

— Du la casa căpeteniei saraiului meu toate lucrurile precum și pe cele patruzeci de roabe ale cadânei mele Desfătarea-Inimilor, pe urmă du-o și pe ea la casa lui într-un jeț purtat de robi.

Dar Aluniță spuse:

— Pe viața ta, o, emire al drept-credincioșilor, iartă-l pe robul tău nevrednic de a lua ceea ce este al stăpânului!

Atunci califul pricepu gândul lui Aluniță și îi spuse:

— Poate ca ai dreptate. De bună seamă că soția ta ar fi zuliară pe fosta mea cadână! Încât cadâna să rămână la sarai!

Pe urmă se întoarse către Giafar, vizirul său, și îi spuse:

— O, Giafar, se cade să coborî numaidecât la sukul de robi, întrucât azi e zi de târg, și să cumperi, la zece mii de dinari, cea mai frumoasă roabă din tot sukul. Și s-o duci pe dată acasă la Aluniță!

Giafar se ridică pe dată, coborî la sukul de robi, și îl rugă pe Aluniță să-l însoțească spre a-i arăta chiar el ce are să facă.

Or, valiul cetății, emirul Khaled, coborâse și el în ziua aceea la suk ca să cumpere o roabă pentru fecioru-său, care tocmai ajunsese la vârsta de flăcău.

Valiul cetății avea într-adevăr un fiu. Dar fiul acela era un băiat de o urâtenie cât să facă să lepede o femeie plină – scâlâmb, cu răsuflarea împutită, cu ochii câși, cu gura mare cât o veșcă de vacă bătrână. Încât îl chema Buhăilă¹⁸.

Chiar în seara din ajun, Buhăilă împlinise patrusprezece ani, iar maică-sa era îngrijorată, de o bună bucată de vreme, că nu văzuse la el niciun semn de bărbăție adevărată. Dar se liniști numaidecât când băgă de seamă, chiar în dimineața acelei zile, că fiu-său Buhăilă, ca urmare a vreunui vis, se desfatase de unul singur în somnul lui, lăsând pe saltea un semn de netăgăduit.

Dovada aceea o bucurase până peste poate pe mama lui Buhăilă și o făcuse să dea fuga la bărbatu-său să-i ducă știrea cea fericită, silindu-l să coboare pe dată la suk, însoțit de fiul său, ca să-i cumperc o roabă frumoasă pe pofta lui.

Așadar vru Ursita, care este în mâinile lui Allah, ca în ziua aceea să facă așa ca să se întâlnească în sukul de robi Giafar și Aluniță cu emirul Khaled și cu fiul acestuia, Buhăilă.

După salamaecurile îndătinate, se strânsă cu toții laolaltă și puseră să treacă pe dinaintea lor telalii, fiecare cu toate roabele albe, tuciurii ori negre, pe care le aveau.

Așa că văzură o grămadă fără de număr de copile – grecoaice, abisinience, chinezoaice și persiance – și erau gata să plece fără a se hotărî în ziua aceea la alegerea vreuneia, când însuși căpetenia misiților trecu cel din urmă, ținând de mână o copilă cu chipul descoperit, mai frumoasă ca luna plină din luna Ramadanului.

La vederea ei, Buhăilă începu să pufnească de zor spre a-și arăta jindul și îi spuse emirului Khaled, tătănele său:

— Asta e care îmi trebuie!

Iar Giafar la rându-i îl întrebă pe Aluniță:

— Aceasta te mulțumește?

El răspunse:

— Face banii!

Atunci Giafar o întrebă pe copilă:

— Cum te cheamă, o, roabă gingașă?

Ea răspunse:

— O, stăpâne al meu, Yasmina!

Atunci vizirul îl întrebă pe misit:

— Ce preț de strigare are Yasmina?

El spuse:

— Cinci mii de dinari, o, stăpâne al meu!

Atunci Buhăilă strigă:

— Eu dau șase mii!

Atunci Aluniță păși înainte și spuse:

— Dau opt mii!

Atunci Buhăilă pufni de mânie și spuse:

— Opt mii de dinari și încă unul!

Giafar spuse:

— Nouă mii și încă unul!

Dar Aluniță spuse:

— Zece mii de dinari!

Atunci misitul, temându-se ca nu care cumva cele două părți să se răzgândească, spuse:

— La zece mii de dinari, roaba Yasmina!

Și i-o dete lui Aluniță.

Când văzu așa, Buhăilă se prăbuși mestecând în vânt cu mâinile și cu picioarele, spre marea supărare a tatălui său, emirul Khaled, care nu îl adusese la suk decât ca să facă cheful neveste-sii, că altmintrelea îi era silă de el din pricina hidoșiei și a nătângiei lui.

Cât despre Aluniță, acesta, după ce mulțumi vizirului Giafar, o luă pe Yasmina și o îndrăgi, iar ea îl îndrăgi tot așa. Încât, după ce i-o înfățișă neveste-sii Zobeida, care o găsi ispititoare și îl lăudă pentru alegerea făcută, se desfătă cu ea în chip legiuit, luând-o ca pe cea de a doua soție. Și dormi în noaptea aceea cu ea, și o plodi pe dată, precum are să se vădească în urmarea istorisirii.

Dar cât despre Buhăilă, iacătă!

După ce izbutiră, cu momeli și cu șoseli, să-l ducă acasă, se aruncă pe saltele și nu mai vroi să se scoale nici să mănânce, nici să bea, și de altminteri aproape că își pierduse mințile de tot.

Pe când toate femeile din casă, uluite, o împresurau pe mama lui Buhăilă, care era năucită până peste poate, iacătă că tocmai intră pe ușă o cotoroanță de babă, care era mama unui hoțoman vestit, la ceasul acela întemnițat, în temeiul unei osânduirii la ocnă pe viață și știut în tot Bagdadul pe numele de Ahmad-Vicleanul¹⁹.

Ahmad-Vicleanul acela era atâta de dibaci în meșteșugul furțișagului, încât pentru el era un joc să șterpelească o poartă de sub chiar nasul portarului și s-o facă să nu mai fie de parcă ar fi înghițit-o, să găurească zidurile dinaintea stăpânului casei, prefăcându-se că-și face treaba mică, să smulgă genele de la ochii unui ins fără ca acela să-l vadă, să șteargă sulimanul de pe ochii unei femei fără ca ea să simtă.

Mama lui Ahmad-Vicleanul intră așadar la mama lui Buhăilă și, după salamalecuri, o întrebă:

— Care este pricina supărării tale, o, stăpână a mea? Și de ce boală zace tânărul meu stăpân, fiul tău, ocrotească-l Allah?

Atunci mama lui Buhăilă îi istorisi bătrânei, care încă de multă vreme îi slujea de aducătoare de slujnice, pricina care îi prăbușise pe toți în starea aceea. Iar mama lui Ahmad-Vicleanul strigă:

— O, stăpână a mea, numai fecioru-meu ar putea să vă scape din necaz, mă juruiesc ție pe viața ta! Cată să capeți slobozirea lui, și are să știe el să găsească vreun tertip cu care s-o aducă pe Yasmina cea frumoasă în mâinile tânărului nostru stăpân, fiul tău. Întrucât bine știi că bietul meu copil zace în lanțuri, la picioare cu un belciug de fier pe care stau săpate vorbele: „Pe viață!” Și toate astea numai pentru că a bătut niște bani calpi!

Iar mama lui Buhăilă îi făgădui ocrotire.

Drept pentru care, chiar în seara aceea, când valiul, soțul ei, se întoarse acasă, se duse la el, după cină; și se dichisise, și se parfumase, și își luase înfățișarea ei cea mai ispitită. Încât emirul Khaled, care era un om tare bun, nu putu să se împotrivească poței pe care i-o stârnea vederea soției sale și vru s-o cuprindă; ci ea se împotrivi și îi spuse:

— Juruiește-mi pe despărțenie că ai să-mi dai ceea ce am să-ți cer!

Iar el i se jurui. Și ea îl înduplecă la milă de soarta mamei celei bătrâne a hoțomanului și căpătă de la el fagăduiala slobozeniei. Încât apoi ea se lăsă în pofta soțului.

Și-așa, a doua zi dimineața, emirul Khaled, după spălările îndătinate și după rugăciune, se duse la temnița unde era întemnițat Ahmad-Vicleanul și îl întrebă:

— Hei, tâlharule, te căiești de relele săvârșite?

El răspunse:

— Mă căiesc, și o mărturisesc cu vorba întocmai precum cuget în inima mea!

Atunci valiul îl scoase din temniță și îl duse dinaintea califului, care rămase uluit până peste poate că îl mai vedea în viață, și îl întrebă:

— Ce, o, tâlharule, încă tot n-ai murit?

El răspunse:

— Pe Allah! o, emire al drept-credincioșilor, viața celui ticălos este tare grea la popreală!

Atunci califul începu să râdă în hohote și spuse:

— Trimiteți după fierar să vină să-i scoată fiarele!

Pe urmă îi spuse:

— Întrucât îți cunosc isprăvile, vreau să-ți ajut a te statornici de-acuma în căința ta, și, întrucât nimeni nu-i știe pe hoți mai bine ca tine, te căftănesc peste agia Bagdadului.

Și pe dată califul puse să se pristăvească firmanul prin care îl căftănea pe Ahmad-Vicleanul căpetenie peste agie. Atunci Ahmad sărută mâna califului

și purcese pe dată la treburile slujbei lui.

Ca început așadar, spre a-și sărbători vesel slobozenia și slujba cea proaspătă, se duse la rateșul pe care îl ținea ovreiul Abraham, tăinuitorul isprăvilor lui de odinioară, să golească vreo două-trei oluri bătrâne din băutura lui, un vin grecesc minunat. Încât atunci veni maică-sa după el să-i spună de datorința pe care urma s-o dovedească de aci înainte față de aceea care fusese cheia slobozeniei lui, soția emirului Khaled, mama lui Buhăilă; și îl găsi pe jumătate beat și ostenind să-l tragă de barbă pe ovrei, care nu cuteza să cârtească din cinstire față de slujba înfricoșată de căpetenie de agie a fostului Ahmad-Vicleanul.

Dar bătrâna tot izbuti să-l scoată de acolo și, luându-l de-o parte, îi povesti toate împrejurările care duseseră la slobozirea lui, și îi spuse că trebuia numaidecât să închipuie ceva spre a o răpi pe roaba lui Aluniță, căpetenia saraiului.

La vorbele acestea, Ahmad-Vicleanul îi spuse maică-sii:

— Treaba se va face în seara aceasta. Întrucât nimica nu este mai ușor.

Și o lăsă, ca să se ducă să rânduiască lovitura...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute șaiszeci și opta noapte

Spuse:

...Și o lăsă, ca să se ducă să rânduiască lovitura.

Or, se cade a se ști că în noaptea aceea Harun Al-Rașid intrase în iatacul soției sale Sett-Zobeida; întrucât era ziua dintâi a lunii, iar el îi hotărâse ziua aceea spre a sta de vorbă cu ea despre treburile obișnuite și să-i ceară sfatul despre toate treburile mari și mici ale împărăției lui. Că avea în ea o încredere fără de margini și-i era dragă pentru înțelepciunea și pentru frumusețea ei mereu proaspete. Dar tot așa se cade a se mai ști că emirul drept-credincioșilor avea obiceiul, înainte de a intra în iatacul soției sale, să-și lase în odaia de la intrare, pe o sofa anume, șiragul de mătânii făcut din boabe de chihlimbare și de peruzele, spada lui cea dreaptă cu mâner de jad învrâstat în rubine mari cât ouăle de porumbel, pecetea împărătească și un fânăraș de aur împodobit cu nestemate care îi lumina calea atunci când, la vreme de noapte, își cerceta în taină saraiul.

Amănuntele acestea erau bine știute de Ahmad-Vicleanul. Așa că îi slujiră spre a-și pune în fapt vicleșugul. Așteptă beznele nopții și somnul robilor,

spre a-și agăța scara de sfoară de-a lungul zidului din latura ce slujea de iatac soției califului, să se cațere acolo și să se strecoare tăcut ca o umbră în odăița de la intrare unde, într-o clipeală de ochi, puse gabja pe cele patru lucruri de preț, spre a grăbi să coboare pe acolo pe unde urcase.

De aci, dete fuga la casa lui Aluniță și, în același chip, se strecură în curte unde, fără a face nici cel mai mic zgomot, ridică una din pietrele de marmură care pardoseau curtea, săpă repede o groapă și ascunse în ea lucrurile furate. Pe urmă, după ce puse totul la loc în bună rânduială, pieri spre a se duce să bea mai departe la rateșul ovreiului Abraham.

Dar Ahmad-Vicleanul, ca hoț desăvârșit ce era, nu putu să-și înfrâne jindul de a-și însuși unul dintre cele patru lucruri furate. Așa că șterpeli fănărașul de aur și, în loc să-l îngroape laolaltă cu celelalte în fundul gropii, îl îngropă în buzunarul său, zicându-și: „Nu stă în deprinderile mele să nu-mi iau misitia. Aici mă plătesc singur!”

Dar, ca să ne întoarcem la calif, dintru-ntâi mare îi fu mirarea când nu-și mai găsi, dimineața, cele patru lucruri de preț pe sofa. Apoi, când hadâmbii întrebați se aruncară cu fața la pământ, apărându-se cu neștiința lor, califul fu cuprins de o supărare fără de margini și, până într-atâta încât își îmbracă pe clipită rantia cea cumplită a mâniei. Caftanul acela era tot numai din mătase roșie; și când califul îl îmbrăca, acesta era semnul unui prăpăd neabătut și al unor năpaste înfricoșătoare pe capul tuturor celor din preajma lui.

Califul, după ce îmbracă acel caftan roșu, intră la divan și șezu în scaunul de domnie, singur în toată sala. Și toți dregătorii și toți vizirii intrară unul câte unul și se ploconiră cu fața la pământ, și șezură prăvăliți așa, afară de Giafar care, măcar că îngălbenise, sta drept și cu ochii ațintiți la picioarele califului.

Peste un ceas de tăcere înfricoșată ca aceea, califul se uită la Giafar cel încremenit și îi spuse cu glas înfundat:

— Căldarea clocotește!

Giafar răspunse:

— Ferească Allah de orice rău!

În clipita aceea, intră valiul însoțit de Ahmad-Vicleanul.

Și califul îi spuse:

— Dă-te mai încoace, emire Khaled! Și ia spune-mi cum stăm cu liniștea obștească în Bagdad!

Valiul, tătânele lui Buhăilă, răspunse:

— Liniștea este desăvârșită în Bagdad, o, emire al drept-credincioșilor!

Califul strigă:

— Minți!

Și întrucât valiul, uluit, habar nu avea cum să-și lămurească mânia aceea, Giafar, care era mai aproape de el, îi șopti la ureche, în două vorbe, pricina care îl năuci de-a binelea. Pe urmă califul îi spuse:

— Dacă până deseară nu ai izbutit să găsești lucrurile cele de preț, care îmi sunt mai scumpe decât toată împărăția, capul tău are să spânzure deasupra porții de la sarai!

La vorbele acestea, valiul sărută pământul dintre mâinile califului și strigă:

— O, emire al drept-credincioșilor, hoțul trebuie să fie careva de la sarai, căci vinul care se oțetește cuprinde chiar în sineși floarea dospelii. Și-apoi îngăduiește-i robului tău să spuie că răspunzător nu poate să fie decât numai un ins, și anume capul de agie, care numai el are sarcina acestei veghi, și care de altminteri îi știe bob cu bob pe toți hoții din Bagdad și din împărăție! Așa încât moartea lui se cade să fie înaintea morții mele, în împrejurarea că nu s-ar găsi lucrurile pierdute.

Atunci păși înainte capul de agie, Ahmad-Vicleanul, și, după închinăciunile de cuviință, îi spuse califului:

— O, emire al drept-credincioșilor, hoțul are să fie dovedit. Dar mă rog califului să-mi slobozească un firman care să-mi îngăduiască a face cercetări la toți cei ce sălășluiesc la sarai și la toți cei ce intră aici, până și la cadiu, până și la vizirul cel mare Giafar, ori la căpetenia saraiului Aluniță!

Iar califul porunci să i se slobozască pe dată firmanul cu pricina și spuse:

— Îmi trebuie, orice-ar fi, să pun a se tăia capul cuiva, și va fi ori capul tău, ori capul hoțului. Alege! Și mă jur pe viața mea și pe mormântul strămoșilor mei că, de-ar fi hoțul acela chiar și fiul meu, moștenitorul meu la domnie, hotărârea mea va fi neabătută: moartea în spânzurătoare pe maidanul cetății!

La vorbele acestea, Ahmad-Vicleanul, cu firmanul în mână, ieși și se duse să-și ia doi străjeri de la cadiu și doi străjeri de la valiul, și își începu numaidecât cercetările, mergând la casa lui Giafar, apoi la cea a valiului și apoi la cea a cadiului. Pe urmă ajunse la casa lui Aluniță, care nici habar nu avea de ceea ce era să se întâmple.

Ahmad-Vicleanul, ținând firmanul într-o mână, iar în mâna cealaltă o vergea grea de aramă, păși în odaia de la intrare și îi dete de știre lui Aluniță despre împrejurare, și îi spuse:

— Ci eu am să mă feresc, doamne, a mă apuca de cercetări în casa prietenului de inimă al califului! Îngăduiește-mi, așadar, să plec ca și cum lucrul s-ar fi săvârșit!

Aluniță spuse:

— Ferească-mă Allah de una ca asta, o, căpetenie a agiei! Se cade să-ți îndeplinești datoria până la capăt!

Atunci Ahmad-Vicleanul spuse:

— Am s-o fac numai așa chipurile!

Și, cu o înfățișare nepăsătoare, ieși în curte și începu să dea ocol lovind în fiecare piatră de marmură cu vergeaua lui de aramă, până ce ajunse la piatra cu pricina care, la lovitură, scoase un sunet gol.

Când auzi sunetul acela, Ahmad-Vicleanul strigă:

— O, domnia ta, pe Allah! eu tare socot că aci dedesubt trebuie să fie vreo criptă bătrână în care o fi tănuțită vreo comoară din vremurile duse!

Iar Aluniță le spuse celor patru străjeri:

— Atunci încercați să săltați marmura ca să vedem cam ce poate să fie dedesubt!

Și numaidecât străjerii își înfipseră uneltele în despicăturile din jurul pietrei de marmură și o săltară. Și, dinaintea ochilor tuturor, se iviră trei dintre lucrurile luate, anume spada, pecetea și mătăniile.

La priveliștea aceea, Aluniță strigă:

— În numele lui Allah!

Și căzu leșinat.

Atunci Ahmad-Vicleanul trimise după cadu și după valiu, și după martori; și cu toții pecetluiră hârtia, iar cadu însuși se duse s-o înmâneze califului, pe când străjerii îl zeberiră pe Aluniță.

Când se văzu cu cele trei lucruri în mâinile sale, afară de fanar, și auzi că fuseseră găsite în casa celui pe care îl socotea ca pe cel mai credincios și mai de inimă prieten al său, pe care îl potopise cu hatâruri și în care își pusese o încredere fără de margini, califul rămase vreme de un ceas fără a rosti o vorbă, apoi se întoarse către căpetenia străjilor și spuse:

— Să fie spânzurat!

Numaidecât, căpetenia străjilor ieși și puse să se strige osânda pe toate ulițele Bagdadului, și se duse acasă la Aluniță, pe care îl zeberi el însuși și îi zăpsi pe clipă pe dată femeile și bunurile. Bunurile se vărsară în vistieria obștească, iar cele două femei aveau să fie strigate în târg la mezat ca roabe; da atunci valiul, tătânele lui Buhailă, spuse că o ia el pe roaba care fusese

cumpărată de Giafar; iar căpetenia străjilor porunci să fie dusă acasă la el cealaltă, care era Zobeida cea cu glas duios.

Or, căpetenia aceea de străji era chiar prietenul cel mai bun al lui Aluniță, și îi purta acestuia o dragoste ca de părinte, ce nu se dezmințise niciodată. Încât, măcar că de ochii lumii împlinea amarnicele porunci ale osândelor hotărâte de mânia califului asupra lui Aluniță, se jurui că are să scape capul fiului său de suflet, și mai întâi o puse la adăpost în chiar casa lui pe una dintre soțiile lui Aluniță, pe frumoasa Zobeida, pe care nenorocirea o zdrobise.

În chiar seara aceea, urma să aibă loc spânzurarea lui Aluniță, care până una-alta zăcea ferecat în fundul temniței. Dar căpetenia străjilor veghea asupra lui. Se duse la căpetenia temnicerilor și îl întrebă:

— Câți întemnițați ai, osândiți la spânzurătoare săptămâna aceasta?

El răspunse:

— Cam patruzeci, fără vreo doi, trei.

Căpetenia străjilor spuse:

— Vreau să-i văd pe toți.

Și îi trecu în cercetare, unul câte unul, de mai multe ori, și până la urmă îl alese pe unul care semăna de-a mirările cu Aluniță, și îi spuse temnicerului:

— Acesta are să-mi slujească precum a slujit odinioară berbecul jertfit de patriarhul din vechime, tatăl lui Ismail, în locul fiului său!

Îl luă așadar pe întemnițat și, la ceasul hotărât spânzurării, se duse să-l dea gâdelui, care numaidecât, dinaintea mulțimii fără de număr strânse pe meidan, și după săvârșirea cuvioaselor rânduiei îndătinate, petrecu frânghia pe după gâtul presupusului Aluniță și, dintr-o smucitură, îl și repezi în gol, spânzurat.

După care căpitanul străjilor așteptă întunericul spre a merge să-l scoată pe Aluniță din temniță și să-l ducă la el acasă pe sub mână. Și numai atunci îi dezvălui ce făcuse pentru el și îi spuse:

— Ci, pe Allah! o, fiul meu, pentru ce te-ai lăsat ispitit de lucrurile acelea scumpe, tu, cel în care califul își pusese toată încrederea?

La vorbele acestea, Aluniță se prăbuși leșinat de tulburare; iar când, în urma îngrijirilor, își veni în simțiri, strigă:

— Pe numele cel preasfânt și pe Proroc, o, taică al meu, sunt cu totul străin de furtul acela, și habar n-am nici de dedesubtul lui, nici cine este făptașul!

Iar căpetenia străjilor nu pregetă a-i da crezământ și rosti:

— Mai devreme ori mai târziu, fiul meu, vinovatul are să se dea în vileag! În ce te privește, nu poți să zăbovești o clipită mai mult în Bagdad, întrucât nu-i puțin lucru să ai ca vrăjmaș un sultan. Așa că am să plec cu tine, lăsând-o aici, cu nevastă-mea, pe soția ta Zobeida, până ce Allah, în înțelepciunea sa, are să schimbe starea aceasta a lucrurilor!

Apoi, fără nici baremi să-i lase răgaz lui Aluniță să-și ia bun-rămas de la soția sa Zobeida, îl luă cu sine spunându-i:

— Avem să ne ducem drept în port la Aias, pe Marea Sărată, ca de acolo să ne suim pe vreo corabie ce pleacă spre Iskandaria, unde ai să aștepti trecerea vremilor trăind liniștit; întrucât cetatea Iskandaria, o, fiul meu, este tare plăcută de locuit, iar împrejurimile ei sunt verzi și binecuvântate.

Numaidecât purceseră la drum amândoi și în curând ajunseră departe de Bagdad. Dar nu aveau nimica pe ce să călărească, și taman când se întrebau cum ar fi să facă spre a-și rostui ceva, iacătă că se întâlniră cu doi evrei, niște samsari de la Bagdad, inși tare bogați, și cunoscuți de-ai califului. Atunci căpetenia străjilor se temu ca nu cumva aceștia să se ducă să-i spună califului că îl văzuseră pe Aluniță viu. Așa că păși înaintea lor și le strigă:

— Descălecați de pe catâri!

Iar cei doi evrei, tremurând, descălecară, și căpetenia străjilor le reteză capul, le luă banii, și încălecă pe unul dintre catâri, dându-l pe celălalt lui Aluniță; și amândoi își urmară drumul mai departe către mare.

Când ajunseră la Aias, avură grijă să-și dea catârii în seama stăpânului hanului la care traseră să se odihnească, stăruind pe lângă el să-i îngrijească bine; iar a doua zi căutară împreună o corabie gata de plecare spre Iskandaria. Într-un sfârșit, găsiră una care tocmai sta să-și desfășoare pânzele. Atunci căpetenia străjilor, după ce îi dete lui Aluniță tot aurul pe care îl luase de la cei doi evrei, îl povățui stăruitor să aștepte la Iskandaria în deplină liniște știrile pe care nu are să zăbovească a i le trimite de la Bagdad, ba să și aibă nădejdi că are să vină chiar el la Iskandaria, de unde are să-l ia îndărăt la Bagdad atunci când vinovatul va fi dovedit. Pe urmă îl îmbrățișă plângând, în vreme ce corabia își și umfla pânzele. Iar el se întoarse la Bagdad.

Or, iacătă ce află acolo:

A doua zi după spânzurarea presupusului Aluniță, califul, tare rătutit încă, îl chemă pe Giafar și îi spuse:

— Ai văzut, o, vizire al meu, cum a știut Aluniță acela să fie mulțumitor față de bunătatea mea și de batjocura pe care a săvârșit-o față de mine? Dar

cum de poate o făptură așa de frumoasă să ascundă un suflet așa de urât?

Vizirul Giafar, om de înțelepciune minunată, dar care nu avea cum să izbutească a dibăci pricinile unei fapte atâta de anapoda, se mulțumi să răspundă:

— Emire al drept-credincioșilor, cele mai ciudate fapte nu sunt ciudate decât pentru că temeiul lor ne scapă. Oricum, noi nu putem să judecăm decât numai după urmarea faptului. Or, urmarea aceasta a fost aici jalnică pentru făptaș, întrucât l-a ridicat în ștreang! Ci, o, emire al drept-credincioșilor, egiptianul Aluniță avea în ochi o atare strălucire de frumusețe sufletească, încât judecata mea nu vrea să dea crezare faptului ce s-a răzvădit simțului văzului meu!

Califul, la vorbele acestea, cugetă pas de un ceas de vreme, pe urmă îi spuse lui Giafar:

— Oricum, chiar că aș vrea să mă duc să văd cum se leagănă în ștreang trupul vinovatului!

Și se străvesti și ieși cu Giafar și ajunse la locul unde presupusul Aluniță spânzura între cer și pământ.

Leșul era acoperit cu un giulgiu care îl învăluia cu totul. Încât califul îi spuse lui Giafar:

— Dă jos giulgiul!

Și Giafar trase giulgiul jos, iar califul se uită la spânzurat; și se dete îndărăt numaidecât, uluit, și strigă:

— O, Giafar, acesta nu este Aluniță!

Giafar cercetă leșul și se încredință că într-adevăr nu era Aluniță; ci nu lăsa să i se vadă nimic pe chip și, liniștit, întrebă:

— Dar pe ce cunoști, o, emire al drept-credincioșilor, că nu este Aluniță?

El spuse:

— Aluniță era mai degrabă micuț de stat, iar acesta este mult prea mare!

Giafar răspunse:

— Asta nu-i o dovadă. Spânzurătoarea alungește.

Califul spuse:

— Fosta căpetenie a saraiului avea două alunițe pe obraz, iar acesta nu are niciuna!

Giafar spuse:

— Moartea schimbă și pocește chipul!

Și califul strigă:

— Fie! da ia uită-te, o, Giafar, la talpa picioarelor acestui spânzurat: sunt tatuate pe ea, după obiceiul ereticilor din tagma lui Ali²⁰, numele celor doi mari șeici²¹! Or, știi bine că Aluniță nu era știit, ci sunit²²!

La vădirea aceasta, Giafar încheie:

— Singur Allah știe toate tainele!

Pe urmă se întoarseră amândoi la sarai, iar califul porunci să fie înmormântat leșul. Și, din ziua aceea, izgoni din mintea sa până și amintirea lui Aluniță.

Dar cât despre roaba care era cea de a doua soție a lui Aluniță, aceasta fu dusă de către emirul Khaled la Buhăilă, fecioru-său. Și, la vederea ei, Buhăilă, care nici nu se clintise din pat din ziua vânzării, se ridică gâfâind și vru să se apropie de ea și s-o cuprindă în brațe. Dar roaba cea frumoasă, scârbită și îngrețoșată de înfățișarea hâdă a gămanului, trase deodată de la brâu un jungher și, ridicând mâna, strigă:

— Pleacă ori te omor cu jungherul acesta și pe urmă mi-l înfig și mie în piept!

Atunci mama lui Buhăilă se repezi, cu mâinile înainte, și țipă:

— Cum de cutezi să te împotrivești poftelor fiului meu, o, roabă nerușinată?

Dar muierușca spuse:

— O, telpizo, da unde este legea aceea care să-i îngăduiască unei femei să țină de doi bărbați deodată? Și-apoi de când, spune-mi, de când pot câinii să sălășluiască în sălașul leilor?

La vorbele acestea, mama lui Buhăilă spuse:

— A, bine! dacă-i pe-așa, ai să vezi tu ce viață amară ai să duci aici!

Iar muierușca răspunse:

— Mai bine să mor, decât să mă lipsesc de dragostea stăpânului meu, fie el viu ori mort!

Atunci soția valiului porunci să fie dezbrăcată și îi luă hainele cele frumoase de mătase și giuvaierurile, și îi dete pe ea o păcătoasă de rochie de bucătăreasă, din păr de cămilă, și o trimise la bucătărie, spunându-i:

— De-acum înainte slujba ta de roabă aici stă în a curăța ceapa, a face focul sub cratițe, a stoarce zeama de roșii și a frământa aluatul de pâine!

Iar soția cea tânără spuse:

— Mai degrabă fac munca asta, decât să văd chipul fiului tău!

Și, din ziua aceea, trecu la bucătărie, da nu zăbovi a dobândi inimile tuturor celorlalte roabe, care nu o mai lăsau să trudească, ținându-i locul la treabă.

Cât despre Buhăilă, acesta, dacă nu putu să ajungă la roaba cea frumoasă Yasmina, căzu la pat de-a binelca și nu se mai sculă.

Or, se cade să ne aducem aminte că Yasmina, încă din cea dintâi noapte de căsătorie, rămăsese însărcinată de la Aluniță. Încât, la câteva luni de la venirea ei în casa valiului, născu la soroc un copil de parte bărbătească, frumos ca luna, căruia îi puse numele de Aslan²³, plângând întruna, și ea și toate celelalte roabe, cu lacrimi fierbinți, că nu era acolo tatăl băiatului ca să dea el însuși numele fiului său.

Micuțul Aslan fu alăptat vreme de doi ani de maică-sa și se făcu voinic și tare frumos. Și, întrucât și știa să meargă singur, vru ursita lui, într-o zi, pe când maică-sa era prinsă cu treburile, ca micuțul Aslan să suie treptele scării de la bucătărie și să ajungă în odaia în care, depănându-și mătăniile de chihlimbar, sta valiul, emirul Khaled, tatăl lui Buhăilă.

La vederea micuțului Aslan, a cărei asemănare cu taică-său Aluniță era aidoma, emirul Khaled simți cum îi năboiesc lacrimile în ochi, și îl chemă pe copil, și îl luă pe genunchi, și începu să-l mângâie, tare tulburat, și zise:

— Binecuvântat fie acela carele zămislește lucruri atâta de frumoase și le dă suflet și viață!

Estimp, roaba Yasmina băgă de seamă lipsa copilului; îl căută înnebunită peste tot și se hotărî, în pofida tuturor cuviințelor, să intre, cu ochii rățăciți, în odaia în care ședea emirul Khaled. Și îl văzu pe micuțul Aslan pe genunchii valiului; și copilul se juca înfigându-și degetele în preacinstita barbă a emirului. Dar, când o văzu pe maică-sa, micuțul se repezi înainte; iar emirul Khaled îl ținu mai departe și îi spuse Yasminei:

— Ia vino mai încoace, o, roabo! Au copilul acesta va fi fiind al tău?

Ea răspunse:

— Da, o, stăpâne al meu, este rodul inimii mele!

El o întrebă:

— Și cine este tată-său? Este vreuna dintre slugile mele?

Ea spuse, vărsând un potop de lacrimi:

— Tatăl lui este soțul meu Aluniță. Dar acuma, o, stăpâne al meu, este fiul tău!

Valiul, tare tulburat, îi spuse roabei:

— Pe Allah! tu ai spus așa! De-aci înainte este fiul meu!

Și tot atunci îl și înfie, și îi spuse mamei:

— Îți cer dar ca, de astăzi, să-l socotești pe fiul tău ca al meu, și să-l faci să creadă pentru totdeauna, când are să fie la vârsta înțelegerii, că niciodată nu

a avut alt tată decât pe mine!

Și Yasmina răspunse:

— Ascult și mă supun!

Atunci emirul Khaled se îngriji, ca un adevărat părinte, de fiul lui Aluniță, și îi dăde o creștere aleasă și îl trecu în seama unui dascăl tare învățat care era un caligraf de mână întâia și care îl învăța și scrierea cea frumoasă, și *Coranul*, și geometria, și poezia. Apoi, când tânărul Aslan se făcu mai mare, tatăl său de suflet, emirul Khaled, îl învăța el însuși să călărească, să mânuiască armele, să se înfrunte de-a călare cu lancea și să lupte în întreceri. Și ajunse în felul acesta, la vârsta de patrusprezece ani, un călăreț desăvârșit, și fu ridicat de calif la cinstea de emir, ca și tatăl său valiul.

Or, vru ursita ca într-o zi tânărul Aslan să se întâlnească cu Ahmad-Vicleanul la ușa rateșului evreului Abraham. Și Ahmad-Vicleanul îl pofti pe fiul emirului să intre să ia o răcoritoare.

După ce șezură jos, Ahmad-Vicleanul începu să bea, după năravul lui, până ce se îmbătă. Atunci scoase din buzunar fânărașul împodobit cu nestemate, pe care îl furase odinioară, și, cum începuse a se întuneca, îl aprinse. Atunci Aslan îi spuse:

— Ya Ahmad, fanarul acesta este foarte frumos. Dă-mi-l mie!

Căpetenia de agie îi zise:

— Ferească-mă Allah! Cum aş putea să-ți dau un lucru care a dus la pierzanie atâtea suflete? Află că, într-adevăr, fanarul acesta a fost pricina morții fostului cap al saraiului, un oarecare ins din țara Egiptului, pe nume Aluniță!

Și Aslan, tare stârnit, strigă:

— Spune-mi și mie povestea!

Atunci Ahmad-Vicleanul îi istorisi toată jitania, de la început până la sfârșit, fălindu-se, în beția lui, că el însuși fusese făptașul isprăvii.

Când se întoarse acasă, tânărul Aslan îi povesti maică-sii Yasmina povestea pe care tocmai o auzise de la Ahmad-Vicleanul și îi spuse că fanarul se mai afla încă în mâinile aceluia.

La vorbele acestea, Yasmina scoase un țipăt mare și căzu leșinată...

În clipita accasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar în cea de a două sute șazeci și noua noapte

Spuse:

La vorbele acestea, Yasmina scoase un țipăt mare și căzu leșinată. Iar când își veni în simțiri, izbucni în suspine și se aruncă de gâtul fiului său Aslan și îi spuse, printre lacrimi:

— O, copilul meu, Allah iacătă că face să iasă la iveală adevărul. Așa că nu pot să-ți tănuiesc mai mult taina mea! Află dar, o, Aslan copilul meu, că emirul Khaled nu este decât tatăl tău de suflet; cât despre tatăl tău de sânge, acela este soțul meu mult-iubit, Aluniță, care a fost osândit, precum vezi, în locul celui vinovat. Ești dator, așadar, o, fiul meu, să te duci de îndată la un prieten bun de odinioară al tatălui tău, preacinstitul șeic al străjilor califului, și să-i istorisești ceea ce ai aflat. Pe urmă să-i spui: „O, taică al meu, mă juruiesc ție pe Allah, răzbună-mă asupra ucigașului părintelui meu Aluniță!”

Numaidecât tânărul Aslan alergă la căpetenia străjilor saraiului, chiar acela care îi scăpase capul lui Aluniță, și îi spuse ceea ce îl învățase Yasmina să-i spună.

Atunci căpetenia străjilor, până peste poate de minunat și de bucuros, îi spuse lui Aslan:

— Slăvit fie Allah carele sfâșie vălurile și aruncă lumină în bezne!

Și adăugă:

— De mâine, o, fiul meu, Allah are să te răzbune!

Într-adevăr, în ziua aceea califul orânduise o întrecere mare la care urmau să se înfrunte de-a călare cu lăncile toți emirii și toți călăreții cei mai de frunte din Bagdad, și la care avea să se tocmească și o întrecere în jocul cu mingea și cu măciuca, tot de-a călare. Iar tânărul Aslan era și el din ceata celor ce aveau să joace cu măciuca. Și își îmbrăcase tunică de sârmă și încălecaseră calul cel mai inimos din grajdurile părintelui său de suflet, emirul Khaled. Și chiar că era strălucitor astfel; și însuși califul fu până peste poate de fermecat de înfățișarea și de tinerețea lui. Încât dori să-l aibă în ceata sa.

Și jocul începu. Și dintr-o tabără și din cealaltă, jucătorii dovediră o măiestrie mare în mișcările lor și o dibăcie minunată de a trimite mingea cu măciuca drept în mijlocul mamei lor, din goana mare a cailor.

Dar deodată unul dintre jucătorii din tabăra potrivnică celei pe care o diriguia însuși califul slobozi mingea drept spre chipul califului, și cu o lovitură atâta de iscusită și de năprasnică, încât negreșit că s-ar fi zis cu ochii și poate că și cu viața califului, dacă tânărul Aslan, cu-o sprinteneală de-a mirările, nu ar fi oprit, cu o lovitură de măciucă, taman la vreme

mingea din zbor. Și o trimise atâta de cumplit îndărăt, încât îl nimeri în spinare pe călărețul care o aruncase și îl prăvăli din șa, frângându-i șira spinării!

La fapta aceea strălucită, califul se uită la tânărul Aslan și îi spuse:

— Trăiască cei viteji, o, fiu al emirului Khaled!

Și califul coborî pe dată de pe cal, după ce puse capăt întrecerii, și își strânse emirii și pe toți călăreții care se înfruntaseră la joc. Pe urmă îl chemă pe tânărul Aslan și, dinaintea tuturor celor de față, îi spuse:

— O, neprețuitule fiu al valiului Bagdadului, vreau să te aud la cât prețuiești tu însuși răsplata ce se cuvine pentru o faptă precum a ta! Sunt gata să-ți împlinesc tot ce mi-ai cere. Vorbește!

Atunci tânărul Aslan sărută pământul dintre mâinile califului și îi spuse:

— Cer de la capul drept-credincioșilor răzbunare! Sângele tatălui meu nu a fost răscumpărat, iar ucigașul mai este viu!

La vorbele acestea, califul rămase până peste poate de nedumerit și strigă:

— Ce spui tu, o, Aslane, despre răzbunarea tatălui tău? Păi tatăl tău, emirul Khaled, iacă-tă-l colea lângă mine, viu și nevătămat, slavă lui Allah Milosârdnicul!

Și Aslan răspunse:

— O, emire al drept-credincioșilor, emirul Khaled a fost pentru mine cel mai bun dintre toți tații de suflet. Află numai că eu nu sunt fiul sângelui său, întrucât tatăl meu este căpetenia de odinioară a saraiului tău, Aluniță!

Când auzi vorbele acestea, califul văzu lumina cum se preschimbă în neguri dinaintea ochilor săi, și, cu glas sugrumat, spuse:

— Fiul meu, tu nu știi că tatăl tău s-a dovedit ticălos față de emirul drept-credincioșilor?

Dar Aslan strigă:

— Ferească-l Allah pe tatăl meu să fi fost făptașul ticăloșiei! Ticălosul se află de-a stânga ta, o, emire al drept-credincioșilor! Este capul de agie, Ahmad-Vicleanul! Poruncește să fie scotocit și vei găsi în buzunarul lui dovada ticăloșiei!

La vorbele acestea, califul se schimbă la obraz și se făcu galben cum e șofranul, și, cu glas înfricoșător, îl chemă pe capul străjilor și îi spuse:

— Scotocște-l de față cu mine pe căpetenia agiei!

Atunci căpetenia străjilor, bătrânul prieten al lui Aluniță, veni la Ahmad-Vicleanul și îi scotoci buzunarele într-o clipeală de ochi și scose deodată fânărașul de aur furat de la calif!

Atunci califul, de-abia mai izbutind să se stăpânească, îi spuse lui Ahmad-Vicleanul:

— Vino mai încoace! De unde a ajuns la tine fanarul acesta?

El răspunse:

— L-am cumpărat, o, emire al drept-credincioșilor!

Iar califul le spuse străjerilor:

— Numaidecât așterneți-l la ciomăgeală, până mărturisește!

Și pe dată Ahmad-Vicleanul fu înșfăcat de străjeri, dezbrăcat până la piele, și vergeluit, și zdrumicat sub lovituri până mărturisi tot și istorisi toată jitania, de la început până la sfârșit.

Califul se întoarse atunci către tânărul Aslan și îi spuse:

— Acuma este rândul tău. Ai să-l spânzuri cu chiar mâna ta!

Și pe dată străjerii petrecură ștreangul pe după gâtul lui Ahmad-Vicleanul, iar Aslan îl apucă strașnic cu amândouă mâinile și, ajutat de căpetenia străjilor, îl săltă pe tâlhar în vârful spânzurătorii înfipte în mijlocul meidanului de alergări.

După ce dreptatea se împlini într-acest chip, califul îi spuse lui Aslan:

— Fiul meu, încă nu mi-ai cerut niciun hatâr pentru isprava ta!

Și Aslan răspunse:

— O, emire al drept-credincioșilor, de vreme ce îmi îngăduiești a cere ceva, mă rog ție să mi-l dai îndărăt pe tatăl meu!

La vorbele acestea, califul, tulburat peste fire, începu să plângă, apoi suspină:

— Păi tu nu știi, fiul meu, că săracul taică-tău, osândit pe nedrept, a murit spânzurat? Ori mai degrabă s-ar putea să fie mort, că lucrul nu este întrutotul neîndoielnic. Drept aceea mă juruiesc pe cinstea strămoșilor mei că l-aș dăru cu cel mai mare dintre hatâuri pe acela care mi-ar da de știre că Aluniță, părintele tău, nu este mort!

Atunci căpetenia străjilor veni între mâinile califului și spuse:

— Dă-mi făgăduință de iertare!

Și califul răspunse:

— Ai făgăduință! Grăiește!

Și căpetenia străjerilor spuse:

— Îți dau de știre vestea cea bună, o, emire al drept-credincioșilor! Slujitorul tău cel credincios de odinioară, Aluniță, se află în viață!

Califul strigă:

— A, ce tot spui tu?

El răspunse:

— Pe viața capului tău, mă juruiesc ție că acesta este adevărul! Și chiar eu l-am scăpat pe Aluniță, rânduind să fie spânzurat în locul lui un osândit care i se asemuia precum se asemuiește un frate cu fratele său. Iar acum se află la adăpost în Iskandaria, unde trebuie să fie prăvăliaș în suk, pesemne.

La vorbele acestea, califul sări în sus de bucurie și îi spuse căpeteniei străjilor:

— Trebuie să pleci îndată după el și să mi-l aduci în cel mai scurt răstimp!

Și capul străjilor răspunse:

— Ascult și mă supun!

Atunci califul porunci să i se verse zece mii de dinari pentru cheltuielile de călătorie; iar căpetenia străjilor purcese numaidecât la drum spre Iskandaria, unde va să-l găsească pe Aluniță, de-o vrea Allah!

Dar cât despre Aluniță iacătă!

Corabia pe care se suise ajunsese la Iskandaria după o plutire minunată, care îi fusese scrisă de Allah (binecuvântat fie El!), iar Aluniță coborî pe țărm numaidecât și rămase vrăjit de înfățișarea cetății Iskandaria, pe care nu o mai văzuse niciodată, măcar că el se născuse în Cairo. Și se duse pe dată în suk, unde închirie o prăvălie gata orânduită cu de toate și pe care telalul sukului o striga de vânzare, așa cum se găsea. Era, într-adevăr, o prăvălie al cărei stăpân tocmai murise pe neașteptate; era dichisită, ca de obicei, cu perne, și era plină de mărfuri, lucruri trebuitoare pentru oamenii mărilor, precum pânze, frânghii, sfori, lăzi vânjoase, saci pentru mărunțișuri, arme de toate soiurile și de toate prețurile, și mai ales o ditamai grămadă de fierotenii și de vechituri mult prețuite de căpitani de nave care le cumpărau de acolo spre a le vinde oamenilor din Apus; întrucât oamenii de prin țările Apusului prețuiesc până peste poate vechiturile din vremurile de demult și își schimbă până și femeile și copiii pe, de pildă, vreo piatră talismanică ori vreo sabie ruginită de cine știe când.

Încât nu e de nicio mirare că Aluniță, în vremea anilor lungi ai surghiunului său departe de Bagdad, izbândise de minune în neguțătoria sa, dobândind înzecit; întrucât nimic nu este mai rodnic decât vânzarea de vechituri, care se cumpără, de pildă, cu o drahmă și se vând apoi cu zece dinari.

După ce vânduse tot ceea ce avusese în prăvălie, Aluniță tocmai se pregătea să vândă chiar prăvălia, când, deodată, pe un raft pe care îl știa gol

cu totul, zări ceva roșu și sclipitor. Luă lucrul acela și văzu, uluit până peste poate, că era o gemmă talismanică voinică, cu șase fețe șlefuite, și atârnată de un lăntișor de aur vechi; iar pe cele șase fețe erau săpate niște nume cu litere necunoscute, asemănătoare cu niște furnici ori cu alte gănganii la fel ca mărime. Și o tot măsură cu mare luare-aminte, când văzu dinaintea prăvăliei un căpitan de corabie, care se oprise să se uite mai de aproape la gemma pe care o zărise din uliță.

Reizul, după salamalec, îl întrebă pe Aluniță:

— O, stăpâne al meu, poți să-mi lași gemma aceea, ori poate că nu este de vânzare?

El răspunse:

— Aici totul este de vânzare, până și prăvălia!

Reizul întrebă:

— Atunci vrei să-mi vinzi gemma pe optzeci de mii de dinari de aur?

La vorbele acestea, Aluniță chibzui: „Pe Allah! gemma asta trebuie să fie cum nu s-a mai pomenit de prețioasă! Așa că să mă las greu.” Și răspunse:

— Fără de îndoială că glumești, o, reizule! Întrucât, pe Allah! eu am dat pe ea, ca preț de cumpărare, o sută de mii de dinari!

Celălalt spuse:

— Atunci, vrei să mi-o dai cu o sută de mii?

Aluniță spuse:

— Fie! Dar numai din cinstire față de tine!

Și reizul îi mulțumi și îi spuse:

— Nu am la mine atâția bani; întrucât ar fi tare primejdios să umbli prin Iskandaria cu atâta bănet. Dar hai cu mine pe corabie, unde ai să-ți capeți prețul, pe deasupra și cu un peșcheș de două viguri de pânzet, două viguri de catifea și două viguri de bogasiu.

Atunci Aluniță se ridică, încuie ușa de la prăvălie cu cheia și se duse pe corabie cu căpitanul. Și reizul îl rugă să-l aștepte pe punte, și se duse să aducă banii. Dar nu se mai ivi, și deodată pânzele se desfașurară cât erau de mari și corabia spintecă marea, ca o pasăre.

Când se văzu luat prins așa pe apă, uluiala lui Aluniță fu până peste poate. Dar de la cine putea să capete ajutor, cu atât mai mult cu cât nu vedea niciun corăbier de la care să ceară vreo lămurire, iar naia zbură pe mare ca împinsă de cel nevăzut?

Pe când sta el așa năuc și speriat, îl văzu până la urmă pe căpitan cum venea, mângâindu-și barba și uitându-se la el cu un chip șoltic, și care îi

spuse într-un sfârșit:

— Ești chiar tu, musulmanul Aluniță, fiul lui Șamseddin din Cairo, și care a fost la Bagdad la saraiul califului?

El răspunse:

— Da, sunt fiul lui Șamseddin!

Reizul spuse:

— Prea bine! peste câteva zile avem să ajungem la Genua, în țara noastră creștinească. Și ai să vezi tu, o, musulmanule, ce soartă te așteaptă acolo!

Apoi plecă.

Și-așa, plutirea dovedindu-se norocită, naia ajunse în portul Genuiei, cetatea creștinilor de la Apus. Și numaidecât o femeie bătrână, însoțită de doi bărbați, veni pe corabie să întrebe de Aluniță, care nici nu mai știa ce să socoată despre întâmplare. Da, lăsându-se în seama soartei, bună ori rea, care îl călăuzea, o urmă pe bătrâna care îl duse, de-a lungul cetății, până la o biserică ce ținea de o așezare călugărească.

Când ajunseră la ușa bisericii, bătrâna se întoarse către Aluniță și îi spuse:

— De-aci înainte trebuie să te socoți ca slugă la biserica și la stăreția aceasta. Slujba ta stă în a te scula în fiecare zi de cu zori ca să te duci dintru-ntâi la pădure să faci rost de lemne și să te întorci cât mai degrabă să speli podeaua din biserică și din stăreție, să scuturi preșurile, să mături peste tot; apoi să dai grâul prin ciur, să-l râșnești, să frământăți aluatul de pâine, să coci pâinea în cuptor; să iei o merță de linte, s-o zbrobești, s-o gătești, și să umpli cu ea trei sute șaptezeci de străchini pe care trebuie să le dai una câte una fiecăruia din cei trei sute șaptezeci de călugări din mănăstire; apoi să te duci să golești de scârnă țucalele din chiliile călugărilor; pe urmă îți închei treaba cu stropitul grădinii și cu umplerea celor patru butoaie și a hârdaielor rânduite de-a lungul zidului. Și toată treaba aceasta trebuie isprăvită în fiecare zi până în prânz. Întrucât trebuie să-ți dăruiești toate după-amiezele silindu-i pe trecători să intre, de voie de nevoie, în biserică, să asculte predica; iar dacă nu vor, iacăta coala o cârjă împodobită cu o cruce de fier cu care să-i pălești, din porunca domnului țării. În felul acesta, nu au să mai sălășluiească în cetate decât creștinii cei cucernici, care vor veni aici ca să fie binecuvântați de călugări. Și-acuma apucă-te de treabă și ia bine seama să nu uiți spusele mele!

Și, după ce rosti vorbele acestea, bătrâna se uită la el clipind din ochi și plecă.

Atunci Aluniță își zise: „Pe Allah! toate astea sunt prea de tot!” Și, nemaștiind ce să facă, intră în biserică, la ceasul acela cu totul goală, și șezu jos pe un scaun ca să încerce a chibzui la toate întâmplările ciudate câte îl potopiseră una după alta.

Se afla acolo de vreun ceas de vreme, când auzi cum răzbate până la el, pe sub pilaștri, un glas de femeie atâta de duios, încât numaidecât, uitându-și grijile, Aluniță începu s-o asculte ca vrăjit. Și așa de răpit fu de glasul acela, încât pe dată toate păsăruicile din sufletul lui începură să cânte cu toatele deodată, și simți cum pogoară în el răcoarea binecuvântată pe care o stârnește o cântare singuratică. Și se și sculase să caute glasul acela, când glasul tăcu.

Dar deodată, dintre pilaștri, se ivi un chip acoperit de văluri al unei femei care veni până lângă el și, cu un glas tremurând, îi spuse:

— Oh, Aluniță, de cât amar de vreme tot visez la tine! Într-un sfârșit, binecuvântat să fie Allah carele a îngăduit să ne găsim! Iacătă! Avem să ne căsătorim numaidecât!

La vorbele acestea, Aluniță strigă:

— Nu este alt Dumnezeu decât numai unul Allah! Hotărât că tot ceea ce mi se întâmplă nu este decât un vis! Iar când visul are să se risipească, am să mă trezesc iarăși în prăvălia mea din Iskandaria!

Dar tânăra femeie spuse:

— Ba nu, o, Aluniță, este aievea! Te afli în cetatea Genuiei, unde am pus să fii adus, fără de voia ta, cu mijlocirea reizului de sub poruncile tatălui meu, domnul cetății Genuiei. Află dar că eu sunt domnița Hosn-Mariam, fiica domnului acestei cetăți. Cu ajutorul vrăjitoriei, pe care am învățat-o de când eram copilă, mi s-a izvodit făptură și frumusețea ta, și m-am îndrăgostit așa de tare de tine, încât l-am trimis pe reiz să te caute la Iskandaria. Și ia uite la gâtul meu gemma talismanică pe care ai găsit-o în prăvălia ta, și care fusese pusă pe unul dintre rafturile tale de chiar reizul, anume spre a te ispiti pe puntea corăbiei sale. Și numaidecât ai să vezi și tu ce puteri peste fire îmi dă gemma aceasta. Da mai înainte de toate trebuie să te însori cu mine. Și atunci toate dorințele tale se vor împlini.

Aluniță o întrebă:

— O, domniță, măcar îmi fagăduiești că mă duci îndărăt la Iskandaria?

Ea spuse:

— Este cel mai ușor lucru!

Atunci el se învoi să se însoare cu ea.

Și domnița Mariam îi zise:

— Așadar vrei să te întorci de îndată la Iskandaria?

El răspunse:

— Da, pe Allah!

Ea spuse:

— Să mergem!

Și luă cornalina și o întoarse spre cer cu fața pe care era scrisă închipuirea unui pat, și cu degetul freca apăsând fața aceea, rostind: „O, cornalina, în numele lui Soleiman, îți poruncesc să-mi rostuiești un pat de călătorie!”

De-abia rosti ea vorbele acestea, că un pat de călătorie, cu toate păturile și pernele lui, se și așternu dinaintea lor. Se suiră amândoi în el și se întinseră în tihnă. Atunci domnița Mariam luă între degete cornalina, o întoarse spre cer cu una din fețe, pe care era zugrăvită o pasăre, și spuse:

— Cornalina, o, cornalina, îți poruncesc, în numele lui Soleiman, să ne duci întregi și nevătămați la Iskandaria, mergând pe calea cea mai dreaptă!

De-abia fusese rostită porunca aceasta, că patul se și ridică de la sine în văzduh, fără de nicio smucitură, se înălță până la cupolă, ieși pe fereastra cea mare și, mai iute decât pasărea cea mai iute, spintecă văzduhul, lin ca într-o vrajă și, într-un răspăs de vreme tare scurt, îi și lasă jos la Iskandaria.

Or, în chiar clipita în care puneau piciorul pe pământ, văzură cum venea spre ei un om îmbrăcat ca la Bagdad, pe care Aluniță îl și cunoscuse: era căpetenia străjilor. Tocmai coborâse și el de pe corabie, tot atunci, ca să porceadă la căutarea osânditului de odinioară. Se repezîră așadar unul în brațele celuilalt, iar căpetenia străjilor îi spuse lui Aluniță știrea despre găsirea culpeșului și despre spânzurarea lui, îi istorisi toate întâmplările câte se petrecuseră la Bagdad de patrusprezece ani încoace, și îi dete astfel de știre despre nașterea fiului său Aslan care ajunsese călărețul cel mai frumos din Bagdad.

Iar Aluniță, la rându-i, îi povesti căpeteniei străjilor toate pățaniile lui, de la început până la sfârșit. Și acestea îl minunară până peste poate pe căpetenia străjilor care, după ce tulburarea i se mai potoli, îi spuse:

— Emirul drept-credincioșilor dorește să te vadă cât mai degrabă!

El răspunse:

— Da, de bună seamă! Dar îngăduiește-mi să merg la Cairo să sărut mâna tatălui meu Șamseddin și a mamei mele, și să-i înduplec să vină cu noi la Bagdad.

Atunci căpetenia străjilor se sui și el în patul care îi și duse într-o clipeală de ochi la Cairo, chiar pe Ulița Galbenă, unde se afla casa lui Șamseddin. Și bătură la poartă. Iar mama coborî să vadă cine bătea așa și întrebă:

— Cine bate?

El răspunse:

— Sunt eu, fiul tău Aluniță!

Bucuria mamei fu fără de margini, pentru ea care de atâta amar de ani îmbrăcase hainele de jale, și căzu leșinată în brațele fiului ei. Iar preacinstitul Șamseddin tot așa.

După ce se odihniră vreme de trei zile acasă la Șamseddin, se suiră cu toții pe patul care, la porunca domniței Hosn-Mariam, îi duse întregi și nevătămați la Bagdad, unde califul îl întâmpină pe Aluniță îmbrățișându-l ca pe un fiu, și îl potopi cu huzmeturi și cu hatâruri, și pe el, și pe tatăl său Șamseddin, și pe fiul său Aslan.

După care Aluniță își aduse aminte că, la urma urmei, temeiul dintâi al norocului său fusese Mahmud-Deandosulea, care dintru-ntâi îl stârnise așa de năstrușnic să călătorească și apoi îl culesese, despuat de toate, de pe acoperișul fântânii de pe uliță. Încât puse să fie căutat peste tot și, până la urmă, îl găsi stând jos într-o grădină, înconjurat de niște băieți cu care cânta și bea. Și îl rugă să vină la sarai, unde rânduie să fie ridicat, așa deandosulea cum era, căpetenie a agiei în locul lui Ahmad-Vicleanul.

După ce își împlini și datorința aceasta, Aluniță, bucuros că își găsisese un fiu așa de frumos și de viteaz cum era tânărul Aslan, mulțumi lui Allah pentru milele sale. Și trăi până peste poate de huzurit, la Bagdad, înconjurat de cele trei soții ale sale, Zobeida, Yasmina și Hosn-Mariam, vreme de ani și ani, până ce veni să-l caute Spărgătoarea de desfătări și Despărțitoarea de prieteni! Mărire fie înălțată Aceluia pururea Neschimbător, spre carele se adună toate câte sunt zămislite!

Iar Șeherezada, isprăvind de povestit istoria aceasta, se simți oleacă ostenită și tăcu.

Atunci sultanul Șahriar, care șezuse nemișcat în luare aminte toată vremea aceasta, strigă:

— Povestea cu Aluniță, o, Șeherezada, chiar că este nemaipomenită, iar Mahmud-Deandosulea și misitul Sesam, cu leacul lui de încălzit ouăle care s-au răcit, m-au desfătat până peste poate. Dar se cere să-ți mărturisesc uimirea mea de a vedea așa de puține versuri în povestea aceasta, când tocmai mă deprinsesem cu niște stihuri minunate! Și-apoi trebuie să-ți spun că faptele lui Deandosulea încă mai au pentru mine oarecare întinericime, și așa fi bucuros să te aud că-mi dai o lămurire mai limpede, dacă firește îți este cu putință!

La vorbele acestea ale sultanului Șahriar, Șeherezada zâmbi a râde ușurel și se uită la soră-sa Doniazada, pe care o văzu înveselită până peste poate; pe urmă îi spuse sultanului:

— Acuma, o, norocitele sultan, cum micuța aceasta poate să asculte orice, am să-ți istorisesc vreo două din *Pățaniile poetului Abu-Nowas*, cel mai desfătător, și cel mai vrăjitor, și cel mai duhliu dintre toți poeții Iranului și ai Arabiei!

Iar micuța Doniazada se ridică de pe chilimul pe care sta ghemuită și dete fuga să se arunce în brațele suroră-sii, pe care o sărută cu drag și îi spuse:

— Uf, mă rog ție, Șeherezada, începe numaidecât! Fii așa de bună, o, sora mea!

Iar Șeherezada spuse:

— Cu toată voioșia inimii și ca o cinstire adusă sultanului acesta împodobit cu purtări alese!

Dar întrucât văzu că se luminează de ziuă, Șeherezada, tot sfioasă, amână povestitul pe a doua zi.

Când fu cea de a două sute șaptezecă noapte

Spuse:

Micuța Doniazada așteptă ca Șeherezada să-și isprăvească treaba ei cea de rând cu sultanul Șahriar și, ridicând capul, strigă:

— O, sora mea, mă rog ție, ce mai aștepti ca să ne istorisești snoavele despre poetul Abu-Nowas, prietenul califului, cel mai vrăjitor dintre toți poeții Iranului și ai Arabiei?

Iar Șeherezada zâmbi către sora ei și îi spuse:

— Nu aștept decât îngăduința sultanului ca să istorisesc câteva dintre pățaniile lui Abu-Nowas, care era într-adevăr un poet fără de seamăn, da și un mare dezmățat!

Atunci micuța Doniazada sări în sus și dete fuga s-o sărute pe soră-sa spunându-i:

— Oh! mă rog ție, ce-a pățit? Grăbește de ne spune!

Ci sultanul Șahriar, întorcându-se către Șeherezada, îi spuse:

— Chiar că, Șeherezada, nu aș fi supărat să te ascult cum ne istorisești vreo două, trei asemenea pățanii pe care le prepun desfătătoare. Și se cade să-ți spun că în noaptea aceasta mă simt ispitit spre niște gânduri mai înalte, și stau gata să aud din gura ta niscaiva parimii înțelepte. Așa că, dacă știi vreo poveste care ar putea să mă îmbogățească în cunoașterea poveștelor chibzuite și să-mi sporească mintea cu învățătura celor înțelepți și a celor cărturari, să nu care cumva să crezi că nu m-ar ispiti! Ba dimpotrivă! Pe urmă vei putea, dacă răbdarea mea nu va fi ajuns la capăt, o, Șeherezada, să mă veselești și cu pățaniile acelea ale lui Abu-Nowas.

La vorbele acestea ale sultanului Șahriar, Șeherezada grăbi a răspunde:

— O, norocitele sultan, chiar că astăzi toată ziua am cugetat la o poveste cu o fetișcană de o frumusețe uluitoare, și învățată de-a mirările, și pe care o chema Sympathia²⁴.

Și sultanul strigă:

— Pe Allah! nu mai zăbovi deloc să-mi împărtășești toate cele despre care mi-ai pomenit acum! Întrucât nimic nu îmi este mai drag să ascult decât spusele pline de învățătură rostite de fetele frumoase. Și tare mai doresc ca povestea făgăduită să mă mulțumească întru totul și să fie totodată un spor și o pildă de învățătură pe care orice musulman adevărat este dator s-o aibă.

Atunci Șeherezada cugetă o clipită și, ridicând un deget, spuse²⁵ :

POVESTEA CU MULT ÎNVĂȚATA SYMPATHIA

Se povestește – ci Allah este cel mai știutor a toate – că era la Bagdad un negustor tare bogat, cu o deverea nemaipomenită. Se bucura de cinstiri, de fâlnicii, de huzmeturi și de hatâruri de toate soiurile, da nu era fericit deloc, întrucât Allah nu își așternuse asupra-i binecuvântarea sa până la a-i dăruia și un copil, măcar de-ar fi fost el chiar și de parte femeiască. Încât îmbătrânise întru alean, și își vedea zi de zi oasele cum i se fac străvezii și spinarea cum i se gârbovește, fără ca să poată dobândi de la vreuna dintre soțiile lui cele multe un câștig alinător. Da într-o zi, după ce împărțise pomeni multe și după ce trecuse și pe la sfinții schivnici și se rugase cu evlavie, se culcă cu cea mai tânără dintre roabele sale și, de data aceasta, din mila celui Preaînalt, o lăasă plină pe clipă și pe dată.

În cea de a noua lună, zi la zi, soția negustorului născu norocit un copil de parte bărbătească atâta de frumos de era ca o bucată de lună.

Încât negustorul, în datorința sa față de cel Atoatedătătorul, nu uită a-și îndeplini juruințele făgăduite, și făcu daruri mari celor săraci, și văduvelor, și orfanilor, vreme de șapte zile în șir; apoi, în dimineața celei de a șaptea zile, se gândi să-i dea un nume fiului său, și îi dete numele de Abul-Hassan²⁶.

Copilul fu crescut pe brațele doicilor și pe brațele roabelor cele frumoase și fu îngrijit ca un odor scump până ce ajunse la vârsta învățaturii. Atunci fu dat în seama dascălilor cei mai cărturari, care îl învățară să citească vorbele cele dumnezeiești din *Coran.*, și îl deprinseră scrierea cea frumoasă, poezia, socotitul și mai ales dibăcia de a trage cu arcu. Încât învățătura lui întrecea ca întindere pe cea a celor de vârsta lui și pe a celor din veacul lui; și aceasta nu fu încă totul!

Într-adevăr, el adăuga la toate acele felurite învățături și un farmec vrăjitoresc, și era desăvârșit de frumos, încât iacătă cu ce stihuri poezii de pe vremurile lui i-au zugrăvit nurii cei tinerești, frăgezimea obrazilor, florile buzelor și pufușorul cel proaspăt care le împodobeau:

*Na vezi cum iată-i stau să dea în floare
Bobocii trandafirilor lui scumpi*

*De pe obrajii-i care râd în soare
Când primăvara-n crânguri pune bumbi?*

*Și nu te miri că trandafirii iar
Mai ard așa, când iată-n crugul gurii
Ca toporașii-n umbrele pădurii
Stă puful bărbăției să răsară?*

Tânărul Abul-Hassan fu așadară bucuria tatălui său, desfătul luminii ochilor lui, atâta vreme câtă îi menise ursitoarea dintru început. Da când bătrânul simți că se apropie sorocul care îi fusese hotărât, îl chemă pe fiul său să șadă jos între mâinile sale, într-o zi ca toate zilele, și îi spuse:

— Fiul meu, iacătă că vadeaua mea este aproape, și nu mi-a mai rămas decât să mă gătesc a mă înfățișa dinaintea Domnului și Stăpânului nostru. Îți las ca moștenire averi mari, multe bogății și moșii, sate întregi cu pământuri frumoase și cu livezi mănoase, care să vă ajungă, și încă din prisos, și ție și copiilor tăi și copiilor copiilor tăi. Te povățuiesc numai să știi a te bucura de ele fără de risipă, mulțumindu-i Atoateîmpărțitorului și trăind în cinstirea care i se datorează!

Pe urmă bătrânul negustor muri de boala lui, iar Abul-Hassan rămase până peste poate de mâhnit și, după ce datorințele înmormântării se împliniră, își puse semnele de jale și se încuie cu durerea lui.

Da în curând prietenii săi izbutiră să-l înveselească și să-l smulgă din jelaniile sale, și o făcură atâta de temeinic, încât îl înduplecară să intre la hammam ca să se îmbroșteze, apoi să-și schimbe hainele; și îi spuseră, spre a-l alina întru totul:

— Cel ce se răsplămădește pe sine în copiii ca tine, acela nu moare! Alungă-ți așadar jalea și cugetă cum să te folosești de tinerețea și de bunurile tale!

Încât Abul-Hassan uită încet, încet povețele tătâne-său, și până la urmă se amăgi că norocul și bogăția ar fi fără de capăt. De-atunci nu mai conținu a-și împlini toate poftele, a se deda tuturor desfătărilor, a-și petrece cu cântărețele și cu lăutăreșele, a mânca în toate zilele o grămadă de pui, întrucât îi plăceau puii, a se veseli despecetluind olurile cele bătrâne cu băuturi îmbătătoare și a asculta chinchetul pocalelor ciocnite, a chirfosi ceea ce putea chirfosi, a părădui ceea ce putea părădui, și a irosi ceea ce putea irosi, cât până la urmă se trezi într-o zi fără nimica în mâini, afară poate doar de sine însuși. Și, din toate câte i le lăsase de moștenire răposatul

tătâne-său, ca slujitori și femei, nu îi mai rămase nimica, decât numai o roabă dintre roabele cele multe.

Da iarăși trebuie să ne minunăm de la bun început de urmarea cea norocită a sortii care vroise ca roaba aceea să fie taman chiar minunea dintre toate roabele de pe toate meleagurile Răsăritului și ale Apusului, și care mai rămăsese în casă, acumă fără de strălucire, a risipitorului de Abul-Hassan, fiul răposatului negustor, într-adevăr, roaba aceea se numea Sympathia, și chiar că niciodată nu se potrivise un nume mai bine cu harurile făpturii care îl purta. Roaba Sympathia era o fetișcană dreaptă precum litera *alef*, cu un mijlocel bine întocmit și atâta de subțire și de gingaș, încât soarele nici nu ar fi izbutit să-i aștearnă umbra pe pământ; frumusețea și frăgezimea feței sale erau de-a minunelea; chipu-i era întru totul tot pecetluit limpede cu semnul binecuvântării și al buneii vestiri; gura-i era parcă pecetluită cu pecetea lui Soleiman, ca spre a străjui comoara cea scumpă de mărgăritare pe care o închidea; dinții ei erau ca două șire de salbe aidoma; cele două rodii ale sânilor ei erau despărțite prin mejdina cea mai vrăjitoare, iar buricul ei era atâta de scobit și de adânc, încât ar fi putut să cuprindă în el o uncie de unt muscat. Cât despre șerteța ei cea falnică, d-apoi aceea încheia taman cum se cuvine gingășia mijlocelului și lăsa tipărite adânc pe sofale și pe saltele groapa întocmită de fâlnicia greutateii sale. Și despre ea era vorba în cântecul acesta al poetului:

*E precum soarele-n tărie,
Ca luna-n noaptea sinilie,
Și luminoasă-i și mlădie
Precum un fir de trandafir!
Și-i toată numai bucurie,
Ca viul soarelui potir,
Ca luna-n ceruri argintie,
Ca blânda floare zoroclie
Ce-și leagănă gingașu-i fir!*

*I-i cerul scris în raza feței,
Iar pajiștile verzi din rai,
Cu dulcele izvor al vieții,
Sclipesc sub strălucitu-i strai;
Și-i însăși lumea frumuseții
Izarul ei ca un sarai.*

*Toate culorile le-mbină:
Al rozei roșu, alb de-argint,
Și alb de santal, și lumina
De mură neagră strălucind;
Iar vraja ei mereu senină
O apără de răul jind.*

*Slăvit să fie-acela care
Asupra ei a revărsat
Atăta slavă stătătoare!
Și fericit acel bărbat
Căruia-i fi-va desfătare
Duiosu-i glas înfiorat!*

Așa era roaba Sympathia, singura comoară pe care o mai avea risipitorul de Abul-Hassan.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfioasă.

Dar când fu cea de a două sute șaptezeci și doua noapte

Spuse:

...Așa era roaba Sympathia, singura comoară pe care o mai avea risipitorul de Abul-Hassan.

Așadar, dacă băgă de seamă că toată clironomia părintească se irosise fără de întoarcere, Abul-Hassan se cufundă într-o stare de deznădejde care îi răpi și somnul, și pofta de mâncare; și rămase așa trei zile și trei nopți fără să mănânce, fără să bea, fără să doarmă; încât roaba lui Sympathia ajunse să socoată că are să-l vadă cum moare și se hotărî să-l scape cu orice preț.

Se împodobi cu hainele ei cele mai potrivite spre a fi scoase la iveală și cu giuvaierurile și odoarele câte îi mai rămăseseră, și se înfățișă stăpânului ei, cu un zâmbet de semn bun pe buze, spunându-i:

— Allah are să-ți curme zbuciumările prin mijlocirea mea. Pentru aceasta, nu ai decât să mergi dinaintea stăpânului nostru, emirul drept-credincioșilor, Harun Al-Rașid, cel de al cincelea dintre coborâtorii din Abbas, și să-i ceri pe mine, ca preț de vânzare, zece mii de dinari. Dacă are să găsească prețul acesta prea ridicat, să-i spui așa: „O, emire al drept-credincioșilor, fata aceasta prețuiește încă și mai mult, lucru de care ai să-ți dai mai bine seama

dacă ai s-o pui la încercare. Ea atunci are să crească cu mult în ochii tăi, și vei vedea că nu-și are pereche și asemuire, și că este cu adevărat vrednică să-l slujească pe Stăpânul nostru califul!” Apoi îl povățui, stăruind îndelung, să se păzească de a scădea cumva prețul.

Abul-Hassan, care până la ceasul acela nu se ostenise, din nepăsare, să ia aminte la însușirile și la harurile roabei lui cele frumoase, nici baremi nu mai era în stare să prețuiască însuși darurile ce se puteau afla în ea. Cugetă numai că gândul nu era rău și că avea puțință de izbândă. Se sculă așadar pe clipă și, luând-o după el pe Sympathia, o duse dinaintea califului, căruia îi înșiră vorbele pe care ea îl povățuise să le spună.

Atunci califul se întoarse înspre ea și o întrebă:

— Cum te cheamă?

Ea spuse:

— Mă cheamă Sympathia.

El îi spuse:

— O, Sympathia, oare ești dăscălită întru învățătură și poți să-mi înșiri numele feluritelor ramuri ale cunoașterii pe care le-ai adâncit?

Ea răspunse:

— O, stăpâne al meu, am învățat sintaxa, poezia, pravilele de rând și canunele cele sfinte, muzica, astronomia, geometria, aritmetica, legile moștenirilor, și taina de a pătrunde cărțile de vrăjitorie și de a citi însemnele cele din vechime²⁷. Știu pe de rost *Cartea Cea Sfântă* și pot s-o citesc în celc șapte osebite chipuri²⁸; cunosc întocmai numărul suralelor²⁹, al verseturilor, al despărțămintelor³⁰, al feluritelor părți și al împerecherilor lor; știu câte rânduri, câte cuvinte, câte litere, câte consoane și câtc vocale cuprinde; știu de șart care surale au fost izvodite și scrise la Mecca, și care altele au fost răzvedite la Medina³¹; cunosc sunnaua și canunurile, știu să le deosebesc după datină și să le rânduiesc după temeiurile lor netăgăduite; nu îmi sunt străine nici logica, nici arhitectura și nici filosofia, precum nici elocința, rostirea cea frumoasă, retorica și întocmirea stihurilor, pe care știu să le orânduiesc și să le cadențez fără a ocoli nicio greutate de întocmire a lor; știu să le fac line și curgătoare, precum și încâlcite și întortocheate pe pofa numai a celor care se pricep; iar dacă uneori pun în ele și niște înțețoșări, aceasta-i anume spre a stârni mai tare luarea-aminte și spre a desfăta mintea celui care izbutește să le dezlege țesătura cea aleasă și gingașă; într-un sfârșit, am învățat multe și mi-am întipărit tot ceea ce am

învăţat. Încât peste toate acestea ştiu să cânt şi ştiu să dănuiesc ca o pasăre, şi să mânuiesc alăuta şi naiul, la fel cum ştiu să cânt cu toate

instrumentele cu strune, pe cincizeci de glasuri osebite.

Încât, atunci când cânt ori când dănuiesc, cel care mă vede ori mă aude îşi vinde şi sufletul; dacă, gătită şi împarfumată, păşesc legănată, ucid; dacă îmi scutur şoldurile, pun omul la pământ; dacă numai clipesc din ochi, înjunghiu;

dacă îmi scutur brăţările, orbesc privirile; dacă ating, dau viaţă; şi dacă plec de undeva, în urma mea las moarte! Mă pricep la toate măiestriile, şi mi-am desăvârşit priceperea în această privinţă până peste marginile firii, încât nu ar izbuti să-i întrezărească vânătorile decât cei mult rari care şi-ar fi pritocit anii în învăţarea înţelepciunii!

Când auzi spusele acestea, califul Harun Al-Raşid rămase uimit şi minunat văzând atâta har de vorbire şi atâta frumuseţe totodată, atâta ştiinţă şi tinereţe în aceea care şedea dinaintea sa, cu ochii plecaţi cuviincios. Se întoarse înspre Abul-Hassan şi îi spuse:

— Am să dau poruncă numaidecât să fie chemați toți dascălii cei cărturari, ca s-o pună pe roaba ta la cercare și să mă încredințez, printr-o cercetare de față cu toți și hotărâtoare, dacă este chiar atâta de învățată pe cât este de frumoasă. În împrejurarea că are să iasă biruitoare din cercetare, nu numai că am să-ți dau cei zece mii de dinari, da am să te și potopesc cu cinstiri că mi-ai adus o minune atâta de aleasă. Dacă nu, nu are să fie nimica, iar ea rămâne în stăpânirea ta!

Apoi, atunci pe loc, califul puse să fie adus cel mai mare învățat de pe vremea aceea, Ibrahim ben-Saiar³², cel care adâncise toate cunoștințele omenești: asemenea puse să fie aduși toți preoții, toți grămaticii, toți cititorii din *Coran*, și hakimii, și astronomii, și filosofii, și dascălii de pravili, și știutorii dreptei-credințe. Și cu toții dădură zor să vină la sarai și se adunară în sala de divan, fără a ști pentru care pricină fuseseră chemați.

La porunca dată de calif, șezură jos roată cu toții pe chilim, pe când la mijloc, pe un jeț de aur așezat acolo după porunceala califului, sta tânăra Sympathia, cu obrazul acoperit cu un iașmac subțire, iar ochii-i străluceau și dinții-i zâmbeau cu zâmbetul lor cuminte...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute șaptezeci și patra noapte

Spuse:

...zâmbind cu zâmbetul lor cuminte.

Când asupra acelei adunări se statornici o tăcere atâta de deplină, încât s-ar fi putut auzi până și sunetul unui ac căzând pe jos, Sympathia le făcu tuturor un salamalcc plin de gingășie și de evghenie și, într-un chip chiar că tare ales, îi spuse califului:

— O, emire al drept-credincioșilor, poruncește! stau gata să răspund la toate întrebările pe care vor vrea să mi le pună preaînvățații și preacinstiții cărturari, cititorii din *Coran*, cunoscătorii de legi, doctorii, arhitecții, astronomii, geometrii, grămaticii, filosofii și poeții!

Atunci califul Harun Al-Rașid, șezând în scaunul său de domnie, se întoarse înspre toți aceia și le spuse:

— Am poruncit să fiți aduși aici ca să cercetați atât felurimea, cât și adâncimea cunoștințelor acestei fete, și să nu precupețiți nimic spre a dovedi și cărturăria voastră și știința ei totodată!

Și toți învățații răspunseră, temenindu-se până la pământ și ducându-și mâinile la ochi și la frunte:

— Ascultăm și ne supunem lui Allah și ție, o, emire al drept-credincioșilor!

La vorbele acestea, tânăra Sympathia șezu câteva clipite cu capul plecat, cugetând, pe urmă ridică fruntea și spuse:

— O, stăpânii mei, mai întâi care este dintre voi toți cel mai învățat întru ale *Coranului* și întru datinele lăsate de Profet? (Asupra-i fie pacea și rugăciunea!)

Atunci unul dintre cărturari, arătat de către toate degetele, se sculă și spuse:

— Eu sunt omul acela!

Ea îi spuse:

— Întreabă-mă așadar tot ce poștești din învățătura ta!

Și învățatul cititor al *Coranului* întrebă:

— O, copilă, de vreme ce ai adâncit temeinic *Cartea Cea Sfântă* de la Allah, pesemne că știi numărul suralelor, al cuvintelor și al literelor pe care le cuprinde, precum și daturile credinței noastre! Spune-mi dară, pentru început, cine este Domnul tău, cine este Prorocul tău, cine este imamul tău, care este kâblaua ta³³, care este orânduirea vieții tale, care este călăuza drumurilor tale și cine sunt frații tăi?

Ea răspunse:

— Allah este Domnul meu; Mahomed (asupra-i fie rugăciunea și pacea!) este Prorocul meu; *Coranul* este pravila mea, așadar el este imamul meu; Kaaba, casa lui Allah cea ridicată de Abraham la Mecca, este kâblaua mea; pilda sfântului nostru Proroc este orânduirea vieții mele; sunnaua³⁴ îmi este călăuza la drumuri; și toți drept-credincioșii sunt frații mei!

Cărturarul urmă, pe când califul începea să se minuneze de limpezimea și de temeinicia acelor răspunsuri din gura unei copile atâta de gingașe:

— Ia spune-mi: Cum știi că este un Dumnezeu?

Ea răspunse:

— Cu ajutorul judecății!

El întrebă:

— Ce este judecata?

Ea spuse:

— Judecata este de două feluri: înnăscută și dobândită. Judecata înnăscută este cea pe care Allah a pus-o în inima celor pe care și i-a ales de slujitori,

spre a-i face să umble pe calea adevărului. Iar judecata dobândită este cea care, la un om întreg, este rodul învățaturii și al muncii statornice.

El urmă:

— Minunat! Da unde este izvorul judecății?

Ea răspunse:

— În inima noastră! Și de acolo își ridică ea îndemnurile înspre mintea noastră, în care își statornicește lăcașul.

El spuse:

— Preabine! Da ai putea să-mi spui cum ai învățat să-l cunoști pe Proroc? (Asupra-i fie rugăciunea și pacea!)

Ea răspunse:

— Prin citirea *Cărții* lui Allah, prin învățăturile care se cuprind în ea, prin dovezile și mărturiile acestui har dumnezeiesc!

El spuse:

— Strălucit! Da ai putea să-mi spui care sunt datoriile de temelie ale credinței noastre?

Ea răspunse:

— În credința noastră sunt cinci datorii de temelie: mărturisirea de credință: „Nu este alt Dumnezeu, decât numai unul Allah, iar Mahomed este trimisul lui Allah!”; rugăciunea; milostenia; postirea în luna ramadanului; hagialâcul la Mecca, atunci când se poate face.

El întrebă:

— Care sunt faptele de evlavie cele mai vrednice de cinstire?

Ea răspunse:

— Sunt în număr de șase: rugăciunea; milostenia; postirea; hagialâcul; lupta împotriva relelor porniri și a lucrurilor nelegiuite; și, într-un sfârșit, războiul sfânt!

El spuse:

— Tare bun răspuns! Da cu ce scop te rogi?

Ea răspunse:

— Numai spre a-i înfățișa Domnului temeneaua închinăciunii mele, a-i așterne preamăririle și a-mi înălța cugetul înspre tărâmurile cele senine!

El se minună:

— Ya Allah! strălucit răspuns! Da rugăciunea nu presupune oare mai întâi niște pregătiri temeinice?

Ea răspunse:

— Hotărât! Trebuie ca trupul să fie curățat întru totul prin spălările cele îndătinate, să se îmbrace niște haine pe care să nu se afle nici baremi urma vreunei pete de murdărie, să se caute un loc curat și neted de stat pe el, cu partea trupului dintre buric și genunchi bine acoperită, cu gânduri neprihănite, și întors înspre Kaaba de la Mecca cea sfântă!

— Care este însemnătatea rugăciunii?

— Ea este sprijinitoria credinței, căreia îi stă de temelie!

— Care sunt roadele rugăciunii? Care îi este folosul?

— Rugăciunea cu adevărat frumoasă nu aduce niciun folos pământesc. Ea este numai legătura duhovnicească dintre făptură și Domnul său! Ea poate să dea zece feluri de roade neaievea și cu atâta mai frumoase: luminează inima, străluminează chipul, place Preaîndurătorului, stârnește supărarea Celui rău, alungă farmecele, păzește de rele, apără de vicleșugurile vrăjmașilor, întărește mintea șovăielnică și îl apropie pe rob de Stăpânul său!

— Care este cheia rugăciunii? Și care este cheia acestei chei?

— Cheia rugăciunii este spălarea cea sfântă, iar cheia spălării este rostirea vorbelor de început: „În numele lui Allah cel fără de margini îndurător și Milostiv”.

— Care sunt datorințele de împlinit la spălare?

— După ritul ortodox al imamului El-Şafiy ben-Idris ³⁵, sunt şase: gândul bine lămurit de a te curăța numai ca să-i fii plăcut Atoatefacătorului; spălarea mai întâi a feței; apoi spălarea mâinilor până la coate; frecarea unei părți a capului; spălarea picioarelor, de la călcâie până deasupra de glezne; și păstrarea unei rânduieli neabătute în împlinirea acestor fapte felurite. Or, rânduiala aceasta prepune împlinirea a douăsprezece lucruri limpede hotărâte, și anume: dintru-ntâi să rostești vorbele de început: „În numele lui Allah!”; să-ți speli palmele până a nu le cufunda în vas; să-ți clătești gura; să-ți speli nările luând apă în căușul mâinii și trăgând-o pe nas; să-ți freci tot capul și să-ți freci urechile și pe dinafară și pe dinăuntru cu altă apă; să-ți prefiri barba cu degetele; să-ți tragi degetele de la mâini și de la picioare până ce trosnesc; să pui piciorul drept înaintea piciorului stâng; să repeți de câte trei ori fiecare spălare; să rostești după fiecare spălare mărturisirea de credință; și, într-un sfârșit, odată spălările isprăvite, să procitești pe deasupra și rugăciunea aceasta cucernică: „O, Dumnezeu! socoate-mă în rândul celor ce se pocăiesc, al slujitorilor tăi neprihăniți și credincioși! Mărire Dumnezeului meu! Mărturisesc că nu mai este alt Dumnezeu decât

numai tu! Tu ești mântuirea mea; numai de la tine cer, plin de căință, iertarea păcatelor mele! Amin!” Aceasta este rugăciunea pe care chiar Prorocul (asupra-i fie rugăciunea și pacea!) ne-a povățuit cu stăruință s-o procitim, spunând: „Voi deschide larg dinaintea celui care o va rosti cele opt porți ale raiului; iar el va putea să intre pe poarta care îi va plăcea!”

Cărturarul spuse:

— Răspunsul chiar că este dat cu strălucire! Da ce fac îngerii și diavolii în preajma celui care își face spălările?

Sympathia răspunse:

— Când omul începe a se pregăti să-și facă spălările, îngerii vin să stea de-a dreapta sa, iar diavolii de-a stânga; da de îndată ce el rostește vorbele de început: „În numele lui Allah!”, diavolii o iau la fugă, iar îngerii se apropie de el și-i întind deasupra capului un cort pătrat, de lumină, pe care îl țin atârnat la cele patru colțuri; și cântă slăvirile lui Allah și se roagă pentru iertarea păcatelor acelui om. Da dacă uită să rostească numele lui Allah, ori dacă încetează de a-l mai rosti, diavolii se întorc...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute șaptezeci și cincea noapte

Spuse:

...diavolii se întorc de-a valma și își dau toate silințele să arunce tulburarea în sufletul lui, să-i strecoarcă îndoiala și să-i înghețe cugetul și evlavia! Este de datorința insului care își face spălările să lase să curgă apa pe tot trupul său, pe tot părul, atât cel văzut cât și cel tainic, și pe mădularele rușinii, și să se frece bine peste tot și să nu se spele pe picioare decât la urmă!

Cărturarul spuse:

— Bine răspuns! Poți acum să-mi spui care sunt rânduielile de urmat la spălarea numită *tayamum*?

Ea răspunse:

— Spălarea numită *tayamum* este curățirea cu nisip și cu țărână. Această spălare se face în următoarele șapte împrejurări, întemeiate pe deprinderile Prorocului. Și se săvârșesc urmând cele patru îndrumări care se vădesc chiar din învățăturile din *Coran*. Cele șapte împrejurări care îngăduiesc asemenea spălare sunt: lipsa de apă; teama de a nu prăpădi zestrea de apă; nevoia de această apă pentru băut; frica de a nu se pierde vreo parte din ea

pe drum; bolile care opresc folosirea apei; ruperile de oase care cer odihnă spre a se vindeca; rănilor care nu îngăduie a fi atinse. Cât despre cele patru cerințe care trebuiesc îndeplinite neabătut la spălarea cu nisip și țărână, ele sunt: mai întâi să fii de bună credință; apoi să iei nisipul sau țărână cu mâinile și să faci schima de a te freca pe față cu ele; pe urmă să faci schima de a-ți freca mâinile până la coate; apoi de a-ți șterge mâinile. Mai sunt încă două datine vrednice de urmat, întrucât se află arătate în sunnă: să-ți începi spălarea cu vorbele: „În numele lui Allah!” și să-ți faci spălarea pe toate părțile de pe dreapta trupului înaintea părților de pe stânga.

Cărturarul spuse:

— E prea bine! Da, ca să ne întoarcem la rugăciune, poți să-mi spui cum se cuvine s-o săvârșești și ce anume lucruri cere?

Ea răspunse:

— Lucrurile ce se cer pentru a face rugăciunea sunt totodată și stâlpii pe care ea se sprijină. Acești stâlpi ai rugăciunii sunt: mai întâi gândul cel curat; apoi procitirea *takbirului*, adică rostirea vorbelor: „Allah este cel mai mare!”; al treilea este procitirea *fatihălei* care este suraua cu care se deschide *Coranul*; al patrulea, să te pleci cu fața până la pământ; al cincilea, să te ridici; al șaselea, să faci mărturisirea de credință; al șaptelea, să te așezi pe călcâie; al optelea, să te închini pentru Proroc, rostind: „Asupra-i fie rugăciunea și pacea lui Allah!”; al nouălea este tot a păstra gândul acela neprihănit. Alte îndatorințe pentru săvârșirea unei rugăciuni temeinice sunt scoase numai din sunnă, și anume: a ridica amândouă mâinile, cu palmele întoarse în sus, îndreptate înspre Mecca; a prociti încă o dată *fatihaua*; a prociti încă o sură din *Coran*, de pildă Suraua Vacii³⁶; a rosti alte felurite ticluituri evlavioase și a încheia cu vreo rugăciune întru Prorocul nostru Mahomed. (Asupra-i fie rugăciunea și pacea!)

Cărturarul spuse:

— Într-adevăr, s-a dat un răspuns desăvârșit! Poți acum să-mi spui cum se cere a fi împlinită dijma milosteniei?

Ea răspunse:

— Poți împlini dijma milosteniei în patrusprezece chipuri: în aur, în argint, în cămile, în vaci, în oi, în grâu, în orz, în mălai, în mei, în bob, în năut, în orez, în stafide și în curmale. În ceea ce privește aurul, dacă nu ai decât mai puțin de douăzeci de drahme de aur de la Mecca, nu ai de plătit nicio dijmă; dacă ai mai mult, dai trei la sută. Tot așa și cu argintul, se face socoteala la fel. În ceea ce privește vitele, cel care are cinci cămile, plătește cu o oaie;

cel care are douăzeci de cămile, dă una ca dijmă, și tot așa mai departe, se socotește la fel. În ceea ce privește oile și mieii, se dă una din patruzeci. Și tot așa și pentru celelalte.

Cărturarul spuse:

— Desăvârșit! Vorbește-mi acum despre postire!

Sympathia răspunse:

— Postul este ținerea de la mâncare, de la băutură și de la desfătărilor trupești, de-a lungul zilei, până la apusul soarelui, toată luna ramadanului³⁷, de îndată ce s-a ivit luna nouă. E bine să te lipsești asemenea de orice vorbărie deșartă și de citirea oricărei alte cărți decât a *Coranului*.

Cărturarul întrebă:

— Da oare nu sunt niscaiva lucruri care, la întâia vedere, ar părea că fac postul fără de folos, da care, după învățătura *Cărții*, nu-i răpesc de fapt nimica din însemnătate?

Ea răspunse:

— Sunt într-adevăr câteva lucruri care nu fac nicidecum postul fără de folos. Acestea sunt: irurile, balsamurile și unsorile; kohlul de ochi și colirurile; praful de pe drum; faptul de a-ți înghiți scuipatul; scăparea fără de voie a seminței bărbatului fie ziua, fie noaptea; privirile aruncate asupra unei femei străine nemusulmane; luarea de sânge și punerea de zbanțuri obișnuite ori cu sângerare. Acestea toate sunt lucrurile care nu iau nimica din foloasele postului.

Cărturarul spuse:

— E strălucit! Da despre cufundarea în cuget ce socoți?

Ea spuse:

— Cufundarea în cuget se săvârșește prin șederea îndelungată într-o geamie, fără a ieși afară decât pentru împlinirea nevoilor, și ferindu-te de orice atingere cu vreo femeie, precum și de folosirea graiului. Ea nu este decât un îndemn pe care îl dă sunnaua, ci nicidecum o îndatorire cerută de canunuri.

Cărturarul spuse:

— Strălucit! Aș dori acum să te aud vorbindu-mi despre hagialâc!

Ea răspunse:

— Călătoria la Mecca sau hagialâcul este o datorie pe care tot musulmanul trebuie s-o îndeplinească măcar o dată în viața lui, atunci când a atins vârsta judecății. Pentru a o îndeplini, sunt de urmat anumite cerințe. Trebuie să îmbraci haina de hagi numită *ihram*, să te păzești de orice atingere cu

femeile, să-ți razi părul, să-ți tai unghiile și să-ți acoperi capul și fața. Alte cerințe asemenea se află în sunnă.

Cărturarul spuse:

— Prea bine! da să trecem la războiul sfânt!

Ea răspunse:

— Războiul sfânt este războiul care se face împotriva necredincioșilor atunci când Islamul se află în primejdie. El nu trebuie să fie decât un război de apărare, și niciodată nu trebuie să fie spre a năvăli peste alții. De îndată ce drept-credinciosul se află sub arme, el este dator să nu dea îndărăt niciodată!

Cărturarul întrebă:

— Poți să-mi dai câteva amănunte despre vânzare și cumpărare?

Sympathia răspunse:

— Și la vânzare, și la cumpărare, amândouă părțile trebuie să se înțeleagă de bunăvoie, iar în împrejurările mai de seamă să întocmească un senet de învoire și de târguire. Da sunt unele lucruri pe care sunnaua le oprește de la vânzare ori cumpărare. Așa de pildă...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute șaptezeci și șaptea noapte

Spuse:

...Așa de pildă, este cu desăvârșire oprit să se schimbe curmale uscate pe curmale proaspete, smochine uscate pe smochine proaspete, carne uscată și carne sărată pe carne proaspătă, unt sărat pe unt proaspăt, și, îndeobște, orice merinde proaspătă pe merinde vechi ori uscată, atunci când ele sunt de același soi.

Când cărturarul cel priceput la tâlcuirea *Sfintei Cărți* auzi răspunsurile acestea ale iscusitei Sympathia, nu putu a se opri să cugete că ea știa tot atâtea cât și el, da nu vroi să se mărturisească neîn stare s-o prindă cu vreo greșală. Se hotărî așadar să-i pună niște întrebări mai dibace și o întrebă:

— Ce însemnează, ca grai, cuvântul spălare?

Ea răspunse:

— A te curăți spălându-te de toate necurățeniile de pe dinlăuntru și de pe dinafară.

El întrebă:

— Ce însemnează cuvântul „a posti”?

Ea spuse:

— A te stăpâni de la ceva.

El întrebă:

— Ce însemnează cuvântul „a da”?

Ea spuse:

— A te îmbogăți.

El întrebă:

— Da a merge în hagialâc?

Ea răspunse:

— A-ți împlini gândul!

El întrebă:

— Și a purta război?

Ea spuse:

— A te apăra.

La vorbele acestea, cărturarul se ridică drept în picioare și strigă:

— Chiar că întrebările și iscodirile mele sunt la capăt! Roaba accasta este uluitoare ca știință și ca strălucire, o, emire al drept-credincioșilor!

Da Sympathia zâmbi a râde și îi curmă vorba:

— Aș vrea, îi spuse ea, să-ți pun la rândul-mi o întrebare. Poți tu, o, învățatul cărturar, să-mi spui care sunt temeliile Islamului?

El cugetă o clipită și spuse:

— Sunt patru ca număr: credința luminată de judecata cea sfântă; dreptenia; cunoașterea datoriei și a drepturilor întocmai, precum și taina; îndeplinirea juruințelor făcute.

Ea urmă:

— Îngăduiește-mi să-ți mai pun o întrebare! Dacă nu vei izbuti s-o dezlegi, voi avea dreptul să-ți iau mantia de cărturar priceput la citirea *Cărții*!.

El spuse:

— Primesc! Pune întrebarea, o, roabo!

Ea întrebă:

— Care sunt stâlpii Islamului?

Cărturarul șezu o vreme să cugete și până la urmă nu știu ce să răspundă.

Atunci însuși califul grăi și îi spuse Sympathiei:

— Răspunde tu la întrebare, și mantia cărturarului va fi a ta!

Sympathia se temeni și răspunse:

— Stâlpii Islamului sunt douăzeci ca număr: păstrarea neabătută a învățăturii *Cărții*; trăirea după datinele și învățătura prin viu grai ale

sfântului nostru Proroc; a nu săvârși niciodată nedreptatea; a mânca numai cele îngăduite; a nu mânca ceea ce este oprit; a-i pedepsi pe răufăcători, spre a nu vedea cum sporește răutatea celor răi ca urmare a îngăduinței celor buni; a te căi de greșalele tale; a trudi întru cunoașterea credinței; a face bine vrăjmașilor tăi; a trăi cu smerenie; a-i ajuta pe slujitorii lui Allah; a te feri de orice înnoire și de orice schimbare; a dovedi bărbăție la potrivnicii și tărie la necazuri; a ierta atunci când ești tare și când ești puternic; a fi răbdător întru nenorocire; a cugeta la Allah; a cugeta la Prorocul (asupra-i fie rugăciunea și pacea!); a nu te lăsa ispitit de Cel-rău; a nu te lăsa ispitit de patimi și de pornirile cele urâte ale sufletului tău; a te închina cu totul slujirii lui Allah, din tot sufletul și cu supunere deplină!

Când auzi răspunsul acesta, califul Harun Al-Rașid porunci să i se ia pe dată mantia cărturarului și să i se dea Sympathiei; ceea ce se săvârși numaidecât, spre năucirea învățatului, care ieși din sală cu capul plecat.

Atunci se ridică un al doilea învățat, care era vestit pentru priceperea lui la cunoașterea dreptei-credințe, și pe care toți ochii îl arătau vrednic de a o cerceta pe copilandră. Acela se întoarse înspre Sympathia și îi spuse:

— Eu, o, roabo, nu am a-ți pune decât niște întrebări scurte și puține. Poți să-mi spui, dintâi, care sunt datorințele de păstrat la vremea de masă?

Ea răspunse:

— Trebuie mai întâi să te speli pe mâini, să chemi numele lui Allah și să-i aduci închinări de mulțumire. Apoi să șezi jos pe șoldul stâng, să te slujești pentru a mânca de degetul arătător și numai de cele două degete de lângă el, să nu iei decât îmbucături mici, să mesteci bine îmbucătura și să nu te uiți la vecinul tău, de teamă ca nu cumva să-l stânjenești ori să-i tai pofta de mâncare.

Învățatul întrebă:

— Poți să-mi spui acum, o, roabo, ce este *ceva*, ce este *jumătate de ceva* și ce este *mai puțin decât ceva*?

Ea răspunse fără a șovăi:

— Drept-credinciosul este *ceva*, fățarnicul este *jumătate de ceva*, iar necredinciosul este *mai puțin decât ceva*!

El urmă:

— Întocmai așa-i! Spune-mi: unde se află credința?

Ea răspunse:

— Credința sălășluiește în patru locuri: în inimă, în cap, în limbă și în cele două mâini și două picioare. Astfel, tăria inimii stă întru bucurie, tăria

capului întru adevăr, tăria limbii întru rostirea neviclenită, iar tăria mâinilor și a picioarelor întru supunere!

El întreabă:

— Câte inimi sunt?

— Sunt multe: inima drept-credinciosului, care este o inimă curată și sfântă; inima necredinciosului, care este întru totul potrivnică celei dintâi...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute șaptezeci și opta noapte

Spuse:

...inima necredinciosului, care este întru totul potrivnică celei dintâi; inima legată de lucrurile pământești și inima legată de bucuriile cugetului; și inima stăpânită de patimi, ori de ură, ori de zgârcenie; și inima fricoasă, inima arsă de iubire, inima umflată de făloșie; apoi inima luminoasă, ca inima soților sfântului nostru Proroc; și, într-un sfârșit, chiar inima sfântului nostru Proroc, inima Celui Ales!

Când auzi răspunsul acesta, învățatul ulema strigă:

— Ai dobândit adevărarea mea, o, roabo!

Atunci frumoasa Sympathia se uită la calif și spuse:

— O, căpetenie a drept-credincioșilor, îngăduiește-mi să pun la rându-mi numai o întrebare cercetătorului meu și să-i iau mantia dacă nu va putea să răspundă!

Și, după ce i se dăte îngăduința, îl întreabă pe cărturar:

— Poți să-mi spui, o, preacinstitele șeic, care este datoria ce se cere împlinită mai înaintea tuturor datoriilor, măcar că ea nu este cea mai de seamă?

La întrebarea aceasta, cărturarul habar nu avu ce să spună, iar copilandra grăbi a-i lua mantia și dăte ea însăși răspunsul:

— Este datoria spălării; întrucât stă scris limpede: să te cureți înainte de a săvârși fie și cea mai mărunță datorie de credință și înainte de orice lucru cerut de *Sfânta Carte* și de sunnă.

După care Sympathia se întoarse înspre adunare și o întreabă cu o privire roată, la care răspunse un cărturar care era unul dintre oamenii cei mai vestiți ai veacului și care nu își avea seamă la cunoașterea *Coranului*. Acesta se ridică și îi spuse Sympathiei:

— O, copilă plină de minte și de miresme desfătătoare, de vreme ce cunoști *Cartea* lui Allah, ai putea să ne dai o pildă despre temeinicia științei tale?

Ea spuse:

— *Coranul* este alcătuit din o sută patruzeci de surale sau capete, dintre care șaptezeci au fost izvodite la Mecca și patruzeci și patru la Medina. Este împărțit în șase sute douăzeci și una de părți numite *așar*, și în șase mii două sute treizeci și șase de versete. Cuprinde șaptezeci și nouă de mii patru sute treizeci și nouă de cuvinte și trei sute douăzeci și trei de mii șase sute șaptezeci de litere, la fiecare dintre ele fiind adăugate zece însemne aparte. Se află pomenite în el numele a douăzeci și cinci de proroci: Adam, Nuh, Ibrahim, Ismail, Issac, Yacub, Yussef, El-Yosh, Yunus, Lut, Salih, Hud, Șuaib, Daud, Soleiman, Zul-Kifl, Edris, Idris, Ilias, Iahia, Zakaria, Ayub, Mussa, Harun, Issa și Mahomed. (Asupra lor a tuturor fie rugăciunea și pacea!) Se află în el numele a nouă păsări sau vietăți cu aripi: țânțarul, albina, musca, pupăza, corbul, lăcusta, furnica, pasărea ababil³⁸ și pasărea lui Issa (asupra lui fie rugăciunea și pacea!) care nu este alta decât liliacul.

Șeicul spuse:

— Știința ta este minunată! Încât aș vrea să aud de la tine care este versetul în care Prorocul nostru îi judecă pe necredincioși!

Ea răspunse:

— Este versetul în care se află cuvintele: „Evreii spun despre creștini că sunt în greșeală, iar creștinii mărturisesc că evreii nu cunosc adevărul. Să știți că amândouă părțile au dreptate în ceea ce spun!”

După ce auzi vorbele acestea, șeicul se mărturisi tare mulțumit, da tot mai vioi s-o iscodească. O întrebă așadar.

— Cum a venit *Coranul* din cer pe pământ? A coborât dintr-odată și întreg, zugrăvit aidoma după tablele ce se păstrează în cer, ori poate că a coborât în mai multe dăți?

Ea răspunse:

— La porunca Stăpânului lumilor, îngerul Gabriel l-a adus Prorocului nostru Mahomed, emirul trimișilor lui Allah, și anume în versete, după împrejurări, într-un răspas de vreme de douăzeci de ani.

El întrebă:

— Care sunt soții lui Mahomed care au avut grijă să adune laolaltă toate versetele cele împrăstiate ale *Coranului*?

Ea spuse:

— Aceștia sunt patru: Abi ben-Kaab, Zeid ben-Tabet, Abu-Obeida ben-Al-Gerrah și Othman ben-Affan. (Aibă-i Allah pe câteșipatru întru milele sale!)

El întreabă:

— Cine sunt cei care ne-au învățat și ne-au lăsat de moștenire felul de a citi cum se cuvine *Coranul*?

Ea răspunse:

— Sunt patru: Abdallah ben-Massud, Abi ben-Kaab, Moaz ben-Ciabal și Salem ben-Abdallah.

El întreabă:

— Cu care prilej a coborât din cer versetul următor: „O, drept-credincioșilor, nu vă lipsiți de bucuriile pământești în toată deplinătatea lor!”

Ea răspunse:

— Atunci când câțiva dintre soții lui Mahomed, vrând să împingă cucernicia mai departe decât se cuvine, hotărâseră să se scopească și să îmbrace haine de păr de cămilă...

În clipita accasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a două sute șaptezeci și noua noapte

Spuse:

...hotărâseră să se scopească și să îmbrace haine de păr de cămilă.

După ce auzi răspunsurile acestea ale Sympathiei, cărturarul nu se putu opri să nu strige:

— Mărturisesc, o, emire al drept-credincioșilor, că această copilă este fără de asemănare ca știință!

Atunci Sympathia ceru învoire a-i pune o întrebare șeicului, și îi spuse:

— Poți să-mi spui care este versetul din *Coran* în care se află de douăzeci și trei de ori litera *kaf*, care este cel în care se află de șaisprezece ori litera *mim*, și care este cel în care se află de o sută patruzeci de ori litera *ain*?

Cărturarul rămase cu gura căscată, fără a putea să dea nici cel mai mic răspuns; iar Sympathia, după ce îi luă mantia, grăbi să arate versetele cerute, spre uluirea tuturor celor de față.

Atunci din mijlocul adunării se ridică un doctor vestit pentru întinderea cunoștințelor sale și care scrisese niște cărți foarte prețuite. Se întoarse înspre Sympathia și îi spuse:

— Ai vorbit strălucit despre lucrurile sufletești; este vremea să cercetăm și cele trupești. Înfățișează-ne, o, preafrumoasă roabă, trupul omului, alcătuirea, nervii oasele și vertebrele sale, și pentru ce Adam a fost numit Adam!

Ea răspunse:

— Numele de Adam vine de la cuvântul arab *adim* care însemnează pielea, fața pământului, și i-a fost dat celui dintâi om, care a fost plămădit dintr-o grămadă de lut alcătuită din pământ din osebite locuri ale lumii. Așa capul lui Adam a fost făcut din pământ adus de la Răsărit, pieptul din pământ de la Kaaba, iar picioarele din pământ de la Apus. Allah a întocmit trupul dăruindu-l cu șapte porți de intrare și cu două porți de ieșire: cei doi ochi, cele două urechi, cele două nări și gura, iar de cealaltă parte una dinainte și una dindărăt. Apoi Zămislitorul, spre a-i da lui Adam și o fire, a îngemănat în el cele patru stihii: apa, pământul, focul și văzduhul. Într-acest fel, trupul galben și slab are firea focului, care este fierbinte și uscat; trupul sprinten și oacheș are firea pământului, care este rece și uscat; cel albicios și molatic are firea apei, care este rece și umedă; iar cel rumen și gras are firea văzduhului, care este cald și uscat. După care Allah a desăvârșit întocmirea trupului omenesc. A pus în el trei sute șazeci de vine și două sute patruzeci de oase. Și i-a dăruit trei imbolduri: imboldul de a trăi, imboldul de a se înmulți și imboldul de a mânca. Apoi i-a pus o inimă, o splină, doi bojogi, șase mațe, un ficat, doi rărunchi, un creier, două ouă, un vânar și o piele. L-a înzestrat cu cinci simțuri călăuzite de șapte duhuri ale vieții. În ceea ce privește rânduiala acestor măruntaie, Allah a pus inima în piept la stânga, iar dedesubtul ei burta, apoi bojogii spre a sluji de vânturare inimii, ficatul de-a dreapta spre a sluji de pază inimii, și încolăcitura mațelor, și coșul pieptului. În ceea ce privește capul, pe acesta l-a alcătuit din patruzeci și opt de oase; în ceea ce privește coșul pieptului, acesta este alcătuit din douăzeci și patru de coaste la bărbat și din douăzeci și cinci la femeie; coasta aceasta adăugită se află de-a dreapta și slujește spre a adăposti copilul în pânțele mamei și spre a-l sprijini ocolindu-l.

Doctorul cel cărturar nu putu a-și stăpâni uluirea, apoi adăugă:

— Poți să ne vorbești acum despre semnele bolilor?

Ea răspunse:

— Semnele bolilor sunt de două feluri: cele de pe dinafară și cele de pe dinlăuntru, și slujesc spre a ne da de știre despre felul boalei și despre cât este ea de primejdioasă. Hakimul iscusit în meseria lui poate într-adevăr să

ghicească boala chiar și numai după bătaile sângelui în vinele bolnavului; într-acest chip el află starea de uscăciune, de fierbințeală, de înțepeneală, de răceală și de umezeală; asemenea știe că un om care are ochii galbeni trebuie să aibă ficatul bolnav, că un altul care are spinarea încovoiată trebuie să aibă pieptul picnit rău de răceală. Cât despre semnele cele lăuntrice care călăuzesc cercetarea hakimului, acelea sunt: vărsăturile, durerile, umflăturile, scaunele și udurile.

El întreabă:

— Care sunt pricinele durerilor de cap?

Ea răspunde:

— Durerea de cap se datorește mai întâi mâncărilor, atunci când sunt ghiftuite în pântece până a nu fi fost mistuite cele de dinainte; se mai datorește de asemenea și meselor luate fără a-ți fi foame. Lăcomia la mâncare este pricina tuturor bolilor care bântuie pământul. Acela care vrea să-și lungească viața se cuvine așadar să fie cumpătat la mâncare și, pe deasupra, să se scoale de dimineață, să se ferească a-și pierde nopțile, să nu se lăcomească la femei, să nu se dedea peste măsură la sângerări și la zbanțuri cu sânge, și, într-un sfârșit, să-și vegheze pântecele. Pentru aceea, trebuie să-și împartă pântecele în trei părți, pe una s-o umplă cu mâncare, pe alta cu apă, iar pe cea de a treia cu nimic-nimica, spre a-și lăsa răsuflarea slobodă și pentru ca sufletul să se poată lăfăi în voie. Asemenea va face și cu mațele, a căror lungime este de optsprezece palme.

El întreabă:

— Care sunt semnele de gălbinare?

Ea răspunde:

— Gălbinarea, care este o boală cu fierbințeli, se vădește prin gălbejeala pielii, amăreala gurii, amețeli, sporirea bătailor sângelui în vine, vărsături și silă de femei. Acela care este atins de ea se află în prada unor necazuri mari, ca sângerări de mațe, încingere de plămâni, dropică și umflături, precum și o lânzezeală alimănită care, după ce slăbănogeste trupul, poate să stârnească racul ori lepra.

El spuse:

— Este desăvârșit! Da cum se împarte învățarea meseriei de hakim?

Ea răspunde:

— Se împarte în două părți: cercetarea bolilor și cercetarea leacurilor.

El spuse:

— Văd că știința ta nu lasă nimica de dorit. Da ai putea să-mi spui care este apa cea mai bună?

Ea răspunse:

— Este apa curată și proaspătă, păstrată în vase răcoroase îmbibate cu vreo mirosună plăcută ori numai înmiresmată cu aburi de tămâie. Nu trebuie a fi băut decât la un răspăs de vreme de la masă. Te ferești astfel de tot soiul de metehne și pui în fapt spusa Prorocului (asupra-i fie rugăciunea și pacea!) care a spus: „Pântecele este sălașul tuturor bolilor, lipsa de scaun este pricina tuturor bolilor, iar curăția este temeiul tuturor leacurilor.”

El întrebă:

— Care este mâncarea cea mai bună dintre toate mâncărurile?

Ea răspunse:

— Este cea gătită de mâna unei femei și care nu a cerut osteneli prea scumpe și pe care o mănânci cu inima mulțumită. Mâncarea numită *tharid*³⁹ este de bună seamă cea mai gustoasă dintre toate bucatele, întrucât Prorocul (asupra-i fie rugăciunea și pacea!) a spus: „Tharidul este de departe cea mai bună dintre bucate, așa cum Aișa⁴⁰ este cea mai cinstită dintre femei!

El întrebă:

— Ce gândești despre poame?

Ea spuse:

— Acestea, ca și carnea de oaie, sunt hrana cea mai sănătoasă. Da nu trebuie să le mănânci după ce le-a trecut vremea.

El zise:

— Vorbește-ne despre vin!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a două sute optzecea noapte

Spuse:

Sympathia răspunse:

— Cum poți să mă întrebi despre vin, când *Cartea* este atâta de lămuritoare în privința lui? În pofida multelor lui virtuți, vinul este oprit pentru că tulbură mințile și înfierbântă patimile. Vinul și jocurile de noroc sunt două lucruri de care drept-credinciosul trebuie să se ferească, de teama celor mai rele năpaste!⁴¹

El spuse:

— Răspunsul tău este înțelept. Poți să ne vorbești acum despre luarea de sânge?

Ea răspunse:

— Hărăcsirea este de nevoie pentru toți oamenii care au sânge prea mult. Ea trebuie să se facă după o ajunare, într-o zi de primăvară, fără de nori, fără vânt și fără ploaie. Când ziua aceea cade într-o zi de marți, luarea de sânge își are cele mai de folos urmări, mai ales dacă ziua este cea de a șaptesprezecea din lună. Chiar că nimica nu poate să fie atâta de bun ca hărăcsirea – pentru cap, pentru ochi și pentru sânge. Da nimica nu este mai rău ca luarea de sânge dacă ea se va face la vreme de arșiță mare ori de geruri mari și dacă, totodată, mănânci lucruri sărate ori acre și dacă mai e și într-o miercuri ori sâmbătă.

Cărturarul cugetă un răstimp și spuse:

— Până aici ai răspuns desăvârșit, da aş vrea acum să-ți pun o întrebare de căpătâi, care va să ne dovedească dacă știința ta se întinde asupra tuturor lucrurilor de temei ale vieții. Poți dară să ne vorbești limpede despre împreunarea bărbatului cu femeia?

Când auzi atare întrebare, copilandra se înroși toată și lăsă capu-n jos; ceea ce îi dăde a crede califului că nu era în stare ce să răspundă; da ea nu zăbovi a sălta capul și, întorcându-se înspre calif, îi spuse:

— Pe Allah, o, emire al drept-credincioșilor, tăcerea mea să nu fie socotită cumva ca datorită neștiinței mele în această privință, căci răspunsul se află pe vârful limbii mele, da se împotrivește a-mi ieși de pe buze, din cinstire față de stăpânul nostru califul!

Ci el îi spuse:

— Aș avea o desfătare până peste poate să aud răspunsul acela de pe buzele tale. Fii, așadară, fără de teamă și vorbește limpede!

Atunci preaînvățata Sympathia spuse:

— Împreunarea este fapta prin care se împreunează bărbatul cu femeia. Ea este un lucru minunat și multe sunt binefacerile și virtuțile ei. Împreunarea ușurează trupul și despovărează mintea, alungă mâhnirea, potolește fierbințeala patimii, stârnește dragostea, mulțumește inima, alină sărăcia și aduce îndărăt somnul pierdut. E vorba, firește, despre împreunarea dintre un bărbat și o femeie tânără, da e cu totul altceva dacă femeia este bătrână, întrucât nu se află prăpăd pe care să nu-l aducă atare împreunare. A te împreuna cu o femeie bătrână însemnează a te primejdui la betșuguri fără de număr, precum, printre altele, durerea de ochi, durerea de rărunchi,

durerea de șolduri și durerea de spinare, într-un cuvânt, e de spaimă! Se cuvine, așadar, să te păzești de ea ca de o otravă fără de leac. Mai bine-i să cauți a găsi pentru lucrul acesta o femeie isteață, care pricepe dintr-o ochire, care grăiește cu picioarele și cu mâinile și care îl scutește pe stăpânul ei de a mai avea trebuință de o grădină și de straturi de flori⁴². Orice împreunare deplină este urmată de umezeală. Această umezeală izvorăște la femeie din tulburarea pe care o trăiesc preacinstitele ei părți, iar la bărbat este apa pe care o revarsă cele două ouă ale lui. Apa aceea urmează o cale tare întortocheată. Într-adevăr, bărbatul are o vână groasă din care pornesc toate vinele celelalte. Sângele care udă acele vine, în număr de trei sute șizeci, se adună până la urmă într-un scoc ce se afundă în oul din stânga. În oul acesta stâng, sângele, silit să se tot rotească, ajunge într-un sfârșit de se limpezește și se preface într-o zeamă albă care se încheagă din pricina căldurii oului și a cărei mireasmă seamănă cu cea a laptelui de palmier...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute optzeci și doua noapte

Spuse:

...o zeamă albă care se încheagă din pricina căldurii oului și a cărei mireasmă seamănă cu cea a laptelui de palmier.

Cărturarul strigă:

— Ce răspuns plin de pricepere! Da mai am să-ți pun două întrebări, și atâtă tot. Poți să-mi spui care este viețuitoarea care nu trăiește decât închisă și care moare de îndată ce răsuflă aer slobod? Și care sunt poamele cele mai bune?

Ea răspunse:

— Cea dintâi este peștele; iar celelalte sunt chitra și rodia!

Când auzi toate acele răspunsuri ale preafrumoasei Sympathia, cărturarul nu putu a se opri să se mărturisească neînstare a o prinde cu vreo greșeală în știință, și dete să se așeze la locul său. Da Sympathia îl opri și îi spuse:

— Se cade ca la rândul-mi să-ți pun și eu o întrebare: poți tu să-mi spui, o, cărturarule, care este lucrul rotund ca pământul și care sălășluiește într-un ochi, și care ba se desparte de acel ochi, ba se afundă în el, care se împreunează fără a avea mădular bărbătesc, care se desparte de soața lui la vremea nopții spre a se îmbrățișa cu ea la vremea zilei, și care își alege de așezare îndeobște marginile?

La întrebarea aceasta, cărturarul degeaba își tot munci mintea, că habar nu avu ce să răspundă, iar Sympathia, după ce îi luă mantia, la îndemnul califului răspunse ea însăși:

— Este nasturele și cheutoarea!

După care, dintre preacinstiții șeici, se ridică un astronom, care era cel mai vestit dintre astronomii din împărăție și la care preafrumoasa Sympathia se uită zâmbind, încredințată de la bun început că el are să găsească ochii ei mai tulburători decât toate stelele din ceruri.

Astronomul veni așadar să șadă dinaintea copilei și, după începutul îndătinat, o întrebă:

— De unde se ridică soarele și unde se duce după ce apune?

Ea răspunse:

— Află că soarele se ridică din apele Răsăritului și apune în apele Apusului. Aceste ape sunt în număr de o sută optzeci. Soarele este sultanul zilei, așa cum Luna este sultana nopților. Iar Allah a spus în *Carte*: „Eu sunt cel carele am dat soarelui lumina și lunii strălucirea și carele le-am tras crugurile cele neschimbătoare ca să vă înlesnesc cunoașterea socoatei zilelor și anilor. Eu sunt cel carele am hotărât o măsură rotirii stelelor și am oprit luna să se ajungă vreodată cu soarele, ca și nopții de a întrece ziua! Într-acest chip, ziua și noaptea, negurile și lumina, fără ca să-și amestece vreodată alcătuirea lăuntrică, se asemuiesc statornic!”

Astronomul cel învățat strigă:

— Ce răspuns minunat de temeinic! Ci, o, copilo, poți să ne vorbești și despre celelalte stele și să ne spui despre rosturile lor bune sau rele asupra sorții noastre?

Ea răspunse:

— Dacă ar fi să vorbesc despre toate stelele, ar trebui să închinăm pentru aceasta mai mult de un divan. Așa că nu am să spun decât câteva vorbe despre ele. În afară de Soare și de Lună, mai sunt încă cinci: Utared (Mercur), El-Zohrat (Venus), El-Merrikh (Marte), El-Muștari (Jupiter) și Zohal (Saturn). Luna, rece și umedă, cu urmări bune asupra sorții, are ca zodie Cancerul, ca zenit Taurul, ca asfințit Scorpia, și ca nadir Capricornul. Planeta Saturn, rece și uscată, cu urmări proaste, are ca zodie Capricornul și Vărsătorul, zenitul ei este Cumpăna, asfințitul Berbecul, iar nadirul ei este Capricornul și Leul. Jupiter, cu urmări binefăcătoare, este cald și umed, și are ca zodie Peștele și Săgetătorul, ca zenit Racul, ca asfințit Capricornul, și ca nadir Gemenii și Leul. Venus, fierbinte, cu urmări binefăcătoare, are ca

zodie Taurul, ca zenit Peștii, ca asfințit Cumpăna și ca nadir Berbecul și Scorpia. Mercur, cu urmări când bune, când rele, are ca zodie Gemenii, ca zenit Fecioara, ca asfințit Peștii, ca nadir Taurul. Într-un sfârșit, Marte, cald și umed, are ca zodie Berbecele, ca zenit Capricornul, ca asfințit Racul și ca nadir Cumpăna.

După ce auzi răspunsul acesta, astronomul tare se mai minună de adâncimea științelor tinerei Sympathia. Da tot mai dete să încerce a o încurca și îi puse o întrebare mai grea, spunându-i:

— O, copilă, socoți că vom avea ploaie luna aceasta?

La atare întrebare, preaînvățata Sympathia lăasă capu-n jos și cugetă îndelung; ceea ce îl facu pe calif să prepună ca se mărturisea neînstare să răspundă. Da ea își ridică pe dată capul și îi spuse califului:

— O, emire al drept-credincioșilor, nu voi vorbi decât numai cu o învoire, anume de a spune tot ceea ce gândesc!

Califul, nedumerit, spuse:

— Ai învoirea!

Ea spuse:

— Atunci, o, emire al drept-credincioșilor, mă rog ție să-mi împrumuți o clipită sabia ta spre a-i tăia căpățâna acestui astronom care nu este decât un duh crunt și un necredincios!

La vorbele acestea, califul și toți cărturarii din adunare nu se putură opri să nu râdă. Ci Sympathia urmă:

— Într-adevăr, află și tu, astronomule, că sunt cinci lucruri pe care numai unul Allah le știe: ceasul morții, căderea ploii, dacă plodul din pânțele maicii sale este de parte bărbătească ori de parte femeiască, întâmplările zilei de mâine și locul unde va să moară fieștecare!

Astronomul zâmbi a râde și spuse:

— Întrebarea mea nu ți s-a pus decât spre încercare. Poți oare, și astfel nu avem să ne depărtăm prea tare de ale noastre, să ne spui ce rosturi au stelele asupra zilelor săptămânii?

Ea răspunse:

— Duminica este ziua închinată Soarelui. Când anul începe într-o duminică, este semn că noroadale vor avea multe de îndurat din pricina asupririi și a jecmănelilor sultanilor, a domnilor și a ocărmuitorilor lor, că are să fie secetă, că mai cu seamă păstăioasele nu vor rodi deloc, că strugurii se vor strica și că au să fie lupte crâncene între crăimi. Da la toate acestea tot Allah este mai știutor!

Lunea este ziua închinată Lunei. Când anul începe cu o luni, este semn bun. Vor fi ploi din belșug, mult grâu și struguri; da are să fie și ciumă, iar pe deasupra inul nu are să crească și bumbacul are să fie prost; și-apoi jumătate din vite vor muri zăticnite de molimă. Ci Allah este cel mai știutor! Marțea, ziua închinată lui Marte, poate să fie început de an. Atunci cei mari și tari vor fi pândiți de moarte, prețul la grâne va crește, ploaia va fi puțină, peștele puțin, mierea se va vinde bine, păstăioasele se vor vinde pe nimic, semințele de in vor fi la preț tare ridicat, recolta de orz va fi minunată; da mult sânge se va vărsa, și are să fie o molimă în măgari, al căror preț va crește până peste poate. Ci Allah este cel mai știutor! Miercurea este ziua lui Mercur. Când anul începe miercurea, aceasta este semn de omoruri mari pe mare, de multe zile cu furtuni și cu trăsnete, de scumpete la grâne și de prețuri ridicate la ridichi și la ceapă, fără a mai socoti o molimă ce va bântui printre prunci. Da Allah este mai știutor! Joia este ziua închinată lui Jupiter. Dacă anul se deschide cu ea, este semn de înțelegere între neamuri, de dreptate din partea ocârmuitorilor și a vizirilor, de cinste din partea cadiilor, și de binefaceri mari asupra lumii, printre altele de belșug de ploi, de poame, de grâne, de bumbac, de in, de miere, de struguri, și de pește. Ci Allah este mai știutor! Vinerea este ziua închinată Venerei. Dacă anul se deschide cu ea, este semn că roua va fi îmbelșugată, primăvara tare frumoasă, da are să se nască o potopenic de copii, atât de parte bărbătească, precum și de parte femeiască, și au să fie mulți castraveți, harbuji, dovlecei, vinete și roșii, precum și napi. Ci Allah este mai știutor! Sâmbăta este ziua lui Saturn. Vai de anul care începe cu această zi! Vai de anul acela! Are să fie o zgârcenie deplină și din partea cerului și din partea pământului, foametea va urma războiului, bolile după foamete, iar locuitorii Egiptului și ai Siriei vor țipa amarnic sub asuprirea care îi va apăsa și sub răutatea ocârmuitorilor! Ci Allah este mai știutor!

După ce auzi răspunsul, astronomul strigă:

— Cât de întru totul minunat este și acest răspuns! Da poți tu să ne mai spui și la ce loc sau la care cat al cerului se află rânduie cele șapte planete?

Sympathia răspunse:

— De bună seamă! Planeta Saturn se află chiar în cel de al șaptelea cer; Jupiter se află ridicat în cel de al șaselea cer; Marte la cel de al cincilea; Soarele la cel de al patrulea; Venus la al treilea; Mercur la al doilea; iar Luna la cel dintâi cer!

Pe urmă Sympathia adăugă:

— La rându-mi acumă să te întreb...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute optzeci și patra noapte

Spuse:

...La rându-mi acumă să te întreb! Care sunt cele trei feluri de stele?

Cărturarul degeaba se tot cugetă și își tot ridică ochii înspre cer, că nu izbuti să scape de belea. Atunci Sympathia, după ce îi înșfacă mantia, răspunse singură la întrebarea pe care o pusese:

— Stelele se împărțesc în trei soiuri, după menirea pe care o au: unele sunt prinse de bolta cerului, ca niște făclii, și slujesc să lumineze pământul; altele sunt așezate în văzduh, ca agățate de ceva nevăzut, și slujesc să lumineze mările; iar stelele de cel de al treilea soi sunt mișcătoare după vroia degetelor lui Allah: se văd cum lunecă la vreme de noapte și slujesc la a-i bate cu pietre și a-i pedepsi pe diavolii care vor să înfrunte poruncile Celui Preaînalt!

La vorbele acestea, astronomul se mărturisi cu mult mai prejos ca știință față de preafrumoasa copilă și ieși din sală. Atunci, la porunca dată de calif, urmă un filosof, care veni să stea dinaintea Sympathici și o întrebă:

— Poți să ne vorbești despre necredință și să ne spui dacă ea se naște odată cu omul!

Ea răspunse:

— La aceasta vreau să-ți răspund cu chiar cuvintele Prorocului nostru (asupra-i fie rugăciunea și pacea!) care a spus: „Necredința umblă printre fiii lui Adam așa cum sângele umblă prin vine, de îndată ce ei se lasă ispitiți să blesteme pământul și ceasurile de pe pământ. Cea mai mare fărădelege este blestemarea timpului și a lumii: căci timpu-i însuși Allah, iar lumea este lucrarea lui Allah!

Filosoful strigă:

— Cuvintele acestea sunt dumnezeiești și veșnice! Spune-mi acumă care sunt cele cinci fapte plămădite de Allah și care au băut și au mâncat fără ca să fi ieșit ceva nici din trupul, nici din pânțelele, nici din dindărătul lor?

Ea răspunse:

— Cele cinci fapte sunt: Adam, Simcon (Șumun), cămila lui Saleh, berbecul lui Ismail și pasărea care l-a văzut pe sfântul Abu-Bekr în peșteră!

El îi spuse:

— Desăvârșit! Mai spune-mi și care sunt cele cinci fapte din grădina raiului care nu sunt nici oameni, nici ginii, nici îngeri?

Ea răspunse:

— Acestea sunt: lupul lui Iacob, câinele celor șapte adormiți, măgarul lui El-Azir, cămila lui Saleh și catârul sfântului nostru Proroc (asupra-i fie rugăciunea și pacea!)

El întrebă:

— Poți să-mi spui care este omul a cărui rugăciune nu se facea nici în cer, nici pe pământ?

Ea răspunse:

— Este Soleiman, care își facea rugăciunea pe un chilim atârnat în văzduh, între cer și pământ!

El spuse:

— Lămurește-mi faptul următor: un bărbat se uită dimineața la o roabă, și a și săvârșit un lucru neîngăduit; tot el se uită la aceeași roabă la amiază, și lucrul acum este îngăduit; se uită la ea după amiază, și lucrul iarăși este neîngăduit; la asfințitul soarelui îi este îngăduit să se uite la ea; noaptea îi este oprit; iar dimineața poate să se apropie de ea pe deplin în toată voia! Poți să mă lămurești cum de se pot urma niște împrejurări așa de osebite atâta de repede într-o zi și o noapte?

Ea răspunse:

— Lămurirea este ușoară! Un bărbat își aruncă privirile dimineața asupra unei roabe care nu este a sa, și, după *Sfânta Carte*, faptul este neîngăduit. De la amiază o cumpără, și atunci poate să se uite la ea cât vrea și să se desfete cu ea; după amiaza, dintr-o pricină sau alta, îi dă slobozenia, și pe dată nu mai are îngăduință să-și arunce ochii asupra ei; da la asfințitul soarelui se însoară cu ea și totul îi este îngăduit; noaptea, se hotărăște să se despărțească de soția lui, și nu mai poate să se apropie de ea; da dimineața o ia iarăși de soție, după datinele obștești, și atunci poate să-și înnoade iarăși legăturile cu ea!

Filosoful spuse:

— Este drept! Poți să-mi spui care este mormântul care a început să umble cu cei ce se afla în el?

Ea răspunse:

— Este chitul care l-a înghițit pe prorocul Iona în pântecele său!

El întreabă:

— Care este valea pe care soarele nu a luminat-o decât numai o dată și pe care nu o va mai lumina niciodată, până la ziua învierii?

Ea răspunse:

— Este valea care s-a săpat de toiagul lui Moise când a despiciat marea spre a lăsa să treacă norodul său când cu fuga!

El întrebă:

— Care este cea dintâi pulpană care s-a târșăit pe pământ?

Ea răspunse:

— Este pulpana rochiei mamei lui Ismael, Agar, atunci când a măturat pământul dinaintea Sarei!

El întrebă:

— Care este lucrul care răsuflă fără să fie însuflețit?

Ea răspunse:

— Este dimineața! Întrucât se spune în *Sfânta Carte*: „Atunci când dimineața răsuflă...”

El spuse:

— Spune-mi ceea ce poți în privința unei socoteli pe care iacăt-o: un stol de porumbei se abate pe un copac; unii dintre ei se opresc pe ramurile de sus, iar ceilalți pe ramurile de jos. Porumbeii care stau în vârful copacului le spun celor de jos: „Dacă unul dintre voi ni se alătură, stolul nostru are să fie de două mai mare decât al vostru; dar dacă unul dintre noi coboară la voi, aveți să ajungeți cât și noi ca număr.” Câți porumbei se aflau acolo?

Ea răspunse:

— Erau doisprezece porumbei cu toții. Într-adevăr, în vârful copacului erau șapte, iar pe ramurile de jos erau cinci. Dacă unul dintre porumbeii de jos s-ar fi adăugat celor de sus, numărul acestora din urmă s-ar fi ridicat la opt, ceea ce înseamnă de două ori patru; dar dacă unul dintre cei de sus ar fi coborât la cei de jos, ar fi rămas câte șase de fiecare parte. Ci Allah este mai știutor!

După ce auzi toate aceste felurite răspunsuri ale copilei, filosoful, de teamă ca fetișcana să nu-l întrebe și pe el, și întrucât ținea la mantia sa, grăbi a-și lua tălpășița și a pieri.

Și atunci se ridică omul cel mai cărturar al veacului, înțeleptul Ibrahim ben-Saiyar, care veni să ia locul filosofului și îi spuse preafrumoasei Sympathia:

— Vreau să socot că te mărturisești biruită dintru început și că este de prisos să te mai cercetez!

Ea răspunse:

— O, preacinstitele cărturar, te-aș povățui să trimiți după alte haine în locul celor pe care le porți, întrucât peste câteva clipite va trebui să ți le iau!

Cărturarul spuse:

— Vom prea bine vedea! Care sunt cele cinci lucruri pe care le-a plămădit Preaînaltul înainte de Adam?

Ea răspunse:

— Apa, pământul, lumina, întunericul și focul!

El întreabă:

— Care sunt lucrurile făurite de chiar mâinile Atotputernicului, pe când toate celelalte lucruri au fost zămislite numai ca urmare a voinței sale?

Ea răspunse;

— Scaunul domnului, Pomul din grădina Raiului, raiul și Adam! Da, aceste patru lucruri au fost plămădite de chiar mâinile lui Allah, pe când, ca să le făurească pe toate celelalte lucruri, a spus doar: „Să fie!” și ele au și fost!

El întreabă:

— Cine este tatăl tău întru Islam și cine este tatăl tatălui tău?

Ea răspunde:

— Tatăl meu întru Islam este Mahomed (asupra-i fie rugăciunca și pacea!), iar tatăl lui Mahomed este Abraham, prietenul lui Allah⁴³!

— Pe ce se întemeiază credința întru Islam?

— Pe mărturisirea de credință: *La ilah ill'Allah, ua Mohammad rassul Allah*⁴⁴!

— Care este lucrul care la început a fost un lemn și pe urmă a ajuns să aibă viață?

— Este toiagul lui Moise și care a fost preschimbat în șarpe. Este acel toiag care putea să se facă, după împrejurări, dacă era înfipt în pământ, fie pom roditor, fie un copac mare și des spre a-l apăra pe Moise de arșița soarelui, fie un câine uriaș care veghea la paza turmei pe vreme de noapte.

— Poți să-mi spui care este femeia zămislită dintr-un bărbat, fără a fi fost purtată în pânțele unei mame, și care este bărbatul care a fost zămislit de o femeie fără de ajutorul vreunui tată?

— Este Eva care s-a zămislit din Adam, și Iisus care s-a născut din Maria⁴⁵!

Cărturarul urmă...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute optzeci și șasea noapte

Spuse:

...Cărturarul urmă:

— Vorbește-mi despre osebitele feluri de foc!

— Este focul care mănâncă, dar care nu bea: focul din lumea aceasta; este focul care mănâncă și care bea: focul iadului; este focul care bea, dar care nu mănâncă: focul soarelui; într-un sfârșit, este focul care nici nu mănâncă, nici nu bea: focul lunii!

— Care este tâlcul acestei cimilituri:

Când beau, îmi curge de pe buze

Graiu-n cuvinte bine-aduse.

Dar mersul meu și vorba mea

Nu le aude nimenea.

Și-n viață n-am de nicio cinste parte,

Și nimeni nu mă plânge după moarte.

Ea răspunse:

— Este pana de scris!

— Da tâlcul cesteilalte cimilituri:

Sunt o pasăre, dar nu am habar

Nici de puf, nici de pene, nici de carne, nici de sânge măcar.

Și mă puteți mânca oricum:

Fie prăjită, fie fiartă, fie așa cum sunt acum.

Da-i greu să se dea pe față

Dacă am murit sau dacă mai sunt în viață.

Iar la culoare, nu vă mint:

Sunt ca de aur și de argint!

Ea răspunse:

— Chiar că sunt prea multe cuvinte spre a-mi da de înțeles că este vorba de un biet ou. Încearcă-te, așadar, să mă întrebi ceva mai anevoios!

El întrebă:

— Câte cuvinte i-a spus cu totul Allah lui Moise?

Ea răspunse:

— Allah i-a spus lui Moise o mie cinci sute cincisprezece cuvinte!

El întreabă:

— Care este începutul plămădirii?

Ea spuse:

— Allah l-a plămădit pe Adam din humă uscată; huma a fost înmuiată cu spumă; spuma a fost scoasă din mare; marea din neguri; negurile din lumină; lumina dintr-o iasmă din mare; iasma din mare dintr-un rubin; rubinul dintr-o stâncă; stânca din apă; iar apa a fost făcută prin cuvântul atotputernic: „Să fie!”

— Da tâlcul cesteilalte cimilituri:

Mănânc – și n-am nici pânțece, nici gură;

Jivine-nfulec, pomi, și-orice făptură.

Bucatele mă țin în viață doară,

Ci orice băătură mă omoară.

— Este focul!

— Da tâlcul acestei cimilituri:

Fără de bucurie strâns lipiți,

Stau noaptea-ntreagă doi îndrăgostiți

De strajă-n lunga lor îmbrățișare –

Și se despart când soarele răsare.

— Sunt cele două caturi ale ușii!

— Care este înțelesul acesteia:

Trag pururea cu trudă după mine

O coadă lungă care-n drum mă ține.

Măcar că am ureche, pot să jur

Că nu aud nimica dimprejur.

Prin truda mea pe alții îi îmbrac,

Ci eu rămân tot gol și tot sărac.

— Este acul!

— Care este lungimea și lățimea podului Sirat⁴⁶?

— Lungimea podului Sirat, pe care trebuie să treacă toți oamenii în ziua învierii, este de trei mii de ani de cale, o mie spre a urca pe el, o mie spre a-i

străbate întinsul, și o mie spre a coborî de pe el. Este mai îngust decât ascuțișul unui paloș și mai subțire decât un fir de păr!

El întrebă:

— Poți să-mi spui acum de câte ori are îngăduință Prorocul (asupra-i fie rugăciunea și pacea!) să mijlocească pentru un drept-credincios?

Ea răspunse:

— De trei ori, nici mai mult, nici mai puțin!

— Cine este cel dintâi care a îmbrățișat credința în Islam?

— Este Abubekr!

— Așadar tu nu socoți că Ali ar fi fost musulman înaintea lui Abubekr?

— Ali, din mila lui Allah, nu a fost niciodată închinător la idoli; întrucât de la vârsta de șapte ani Allah l-a îndreptat pe calea cea dreaptă și i-a luminat inima, dăruindu-l cu credința lui Mahomed (asupra-i fie rugăciunea și pacea!)

— Așa-i! ci aș vrea să știu limpede care dintre cei doi este cel mai mare ca vrednicii, în ochii tăi, Ali sau Abbas?

La întrebarea aceasta tare viclenită, Sympathia pricepu că învățatul căuta să scoată de la ea un răspuns de ocară; căci, dacă i-ar fi dat întâietate lui Ali, ginerele Prorocului, l-ar fi nemulțumit pe calif, care era coborâtor din Abbas, unchiul lui Mahomed (asupra-i fie rugăciunea și pacea!). Așa că dintru-ntâi începu să roșească, pe urmă îngălbeni, și, după o clipită de chibzuință, răspunse:

— Află, bre Ibrahim, că nu este nicio întâietate între doi care își au fiecare vrednicii la fel de strălucite!

Când auzi răspunsul acesta, califul rămase până peste poate de încântat și, sărind în picioare, strigă:

— Pe Stăpânul Kaabei! ce răspuns minunat, o, Sympathia!

Ci cărturarul urmă:

— Poți să-mi spui despre ce este vorba în cimilitura aceasta:

*E dulce cum o alta nu-i sub cer;
Ca sulița-i, dar fără vârf de fier;
Toți o-ndrăgesc – sărac ori bogătan –
Și-o-nfulecă în seri de ramadan.*

Ea răspunse:

— Este trestia de zahăr!

El spuse:

— Mai am să-ți pun câteva întrebări, și am să ți le pun repede. Poți să-mi spui, așadar, fără prea multe vorbe: Ce este mai dulce ca mierea? Ce este mai ascutit ca paloșul? Ce este mai iute ca urmări decât otrava? Care este bucuria de o clipită? Care este fericirea ce durează trei zile? Care este ziua cea mai fericită? Care este bucuria de o săptămână? Care este datoria pe care până și un ticălos nu poate să n-o plătească? Și care este pacostea ce ne apasă până la mormânt? Care este bucuria inimii? Care este chinul minții? Care este amarul unei vieți? Care este boala fără de leac? Care este ocară ce nu se mai poate șterge? Care este jivina ce trăiește prin locuri pustii și sălășluiește departe de cetăți, care fuge de om și care îngemănează chipul și firea a șapte viețuitoare?

Ea răspunse:

— Până a vorbi, vreau mai întâi să-mi dai mantia!

Atunci califul Harun Al-Rașid îi spuse Sympathiei:

— De bună seamă că ai dreptate. Da poate că vei binevoi, din cinstire față de vârsta lui, să răspunzi tu mai întâi la aceste întrebări!

Ea spuse:

— Mai dulce ca mierea este dragostea copiilor! Limba este mai ascutită ca paloșul! Bucuria dragostei nu ține decât o clipită. Fericirea de trei zile este cea pe care o trăiește soțul la vremea soroacelor soției sale, întrucât se mai hodinește și el! Ziua cea mai fericită este cea cu noroc la alișverișuri! Bucuria care ține o săptămână este cea a nunții! Datoria pe care toată făptură trebuie s-o plătească este moartea! Purtarea cea urâtă a copiilor este pacostea ce ne apasă până la mormânt! Bucuria inimii este solia supusă soțului ei! Chinul minții este o slugă ticăloasă! Sărăcia este amarul vieții! Firea cea urâtă este boala fără de leac! Ocară de neșters este necinstirea unei fete! Cât despre jivina care trăiește în locuri pustii și fuge de om, aceea este lăcusta, întrucât ea îngemănează chipul și firea a șapte vietuitoare: are într-adevăr cap de cal, gât de taur, aripi de vultur, picioare de cămilă, coadă de șarpe, pânțe de scorpie, și coarne de gazelă⁴⁷ !

Față de atâta deșteptăciune și de atâta știință, califul Harun Al-Rașid rămase lămurit peste toate și îi porunci învățatului Ibrahim ben-Saiyar să-și dea tinerei mantia. Cărturarul, după ce se lepădă de mantie, ridică în sus mâna dreaptă și mărturisi de față cu toată lumea că fetișcana îl întrecuse la cărturărie și că ea era minunea veacului.

Atunci califul o întrebă pe Sympathia:

— Știi să cânti din alăute și să le însoțești cu glasul tău cântarea?

Ea răspunse:

— Da, de bună seamă!

Numaidecât califul puse să se aducă o alăută într-un toc de atlas roșu încheiat cu un ciucure mare de mătase galbenă și închis cu o copcă de aur.

Sympathia scoase alăuta din toc și văzu că de jur împrejurul ei erau scrijelate aceste stihuri în litere înlănțuite și înflorate:

*Am fost o creangă verde –
Și păsări cântătoare
Mă învățau duioase
Să cânt și eu ca ele.
Acum, sub mâna dulce
A gingașei fecioare,
Răsună cânt de păsări
În glasul strunei mele⁴⁸.*

Ea atunci o strânse în brațe, se plecă asupra-i ca o mamă peste sugarul ei, scoase niște sunete pe douăsprezece glasuri osebite și, în mijlocul încântării tuturor, cântă cu un glas ce răsună în toate inimile și stoarse lacrimi de tulburare din toți ochii⁴⁹.

Când isprăvi, califul se sculă în picioare drept și strigă:

— Sporească-și în tine darurile sale Allah, o, Sympathia, și aibă-i întru mila sa pe toți cei care ți-au fost dascăli și pe cei care ți-au dat zile!

Și, pe clipă pe dată, puse să i se socotească lui Abul-Hassan zece mii de dinari de aur într-o sută de pungi și îi spuse Sympathiei:

— Spune-mi, o, copilă minunată, vrei să intri în haremul meu și să ai un sarai și o nafaca de trai numai a ta, sau mai degrabă să te întorci cu tânărul acesta, stăpânul tău de mai înainte?

La vorbele acestea, Sympathia sărută pământul dintre mâinile califului...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute optzeci și șaptea noapte

Spuse:

...Sympathia sărută pământul dintre mâinile califului și răspunse:

— Allah reverse-și milele asupra stăpânului nostru califul! Da roaba lui ar vrea să se întoarcă în casa stăpânului ei de mai înainte!

Califul, departe de a se arăta supărat de o atare dorință, se înduplecă numaidecât la cererea ei, și porunci să i se verse în dar alți cinci mii de dinari, și îi spuse:

— Deie Allah să fii tot pe atâta de pricepută la dragoste pe cât ești întru ale minții!

Pe urmă gândi să pună vârf mărinimiei sale căftânindu-l pe Abul-Hassan într-o slujbă de seamă la sarai; și îl îngădui printre ortacii săi cei mai de inimă. Pe urmă ridică divanul.

Atunci Sympathia, împovărată cu mantiile cărturarilor, și Abul-Hassan, încărcat cu pungile cele pline de dinari de aur, ieșiră amândoi din sală, urmați de toți cei din adunare care, tot minunându-se de cele ce văzuseră și auziseră, ridicau mâinile spre cer și strigau:

— Unde este pe lume o mărinimie asemenea cu cea a urmașilor lui Abbas?

— Acestea sunt, o, norocitul sultan, urmă Șeherezada, vorbele pe care preaînvățata Sympathia le-a rostit în mijlocul adunării cărturarilor și care, trecute nouă de moștenire prin hronicele domnești, slujesc de atunci încoace ca învățătură pentru toate femeile musulmane.

Pe urmă Șeherezada, văzând că sultanul Șahriar își și încruntase sprâncenele și cugeta în chip înfricoșat, zori a trece la *Pățaniile poetului Abu-Nowas*, și începu pe clipă pe dată povestirea, pe când micuța Doniazada, pe jumătate picotind, se deșteptă dintr-odată, tresărind la auzul numelui de Abu-Nowas, și se pregătea, cu ochii holbați de luare-aminte, să asculte cu toate urechiile ei.

PĂȚANIA POETULUI ABU-NOWAS⁵⁰

Se povestește – ci Allah este mai știutor – că, într-o bună noapte, califul Harun Al-Rașid, cuprins de nesomnie și cu mintea tare frământată, ieși singur din saraiul său și plecă să dea o roată prin grădinile lui, spre a cerca să-și însenineze urâtul. Ajunse așa dinaintea unui kiosk cu ușa deschisă, da cu intrarea tăiată de trupul unui hadâmb arap adormit pe prag de-a curmezișul. Păși peste trupul robului și intră în încăperea care alcătua acel kiosk, și văzu mai întâi un pat cu perdelele lăsate, luminat la dreapta și la stânga de două făclii mari. Lângă pat se afla o măsuță pe care era o tabla, iar pe tabla o oală de vin acoperită cu o cană mare întoarsă cu fundul în sus.

Califul se miră să găsească asemenea lucruri în kioscul acela de care habar nu avea și, apropiindu-se de pat, ridică perdelele și rămase înmărmurit de uimire față de frumusețea adormită ce i se înfățișă privirii. Era o roabă tânără, frumoasă ca luna în plinătatea sa și pe care nu o acoperea decât vălul părului ei despletit.

La priveliștea aceea, califul, încântat până peste poate, luă cana care acoperea gura oalei, o umplu cu vin și rosti în sinea sa: „Pentru trandafirii obrazilor tăi, copilă!” și o bău încetișor. Pe urmă se plecă asupra chipului feciorelnic și așternu o sărutare pe o aluniță neagră care surâdea în colțul din stânga al buzelor.

Da sărutul acela, cât fu el de ușor, o trezi pe copila care, dând cu ochii de emirul drept-credincioșilor, se ridică iute în capul oaselor, plină de spaimă. Ci califul o liniști și îi spuse:

— O, tânără roabă, iacătă o alăută lângă tine! De bună seamă că știi să scoți din ea niște sunete vrăjitoare. Cum m-am hotărât să-mi petrec noaptea aceasta cu tine, măcar că habar nu am cine ești, nu m-aș mohorî nicidecum să te văd cum o mânuiești, însoțind-o cu glasul tău!

Atunci tânăra luă alăuta și, după ce o struni, scoase din ea niște sunete vrăjite, pe douăzeci și unul de glasuri osebite⁵¹, încât califul se înflăcăra până peste marginile înflăcărării, iar fetișcana, luând aminte la aceasta, nu pregetă a trage foloase. Și așa că îi spuse:

— Sufăr, o, cârmuitorule al drept-credincioșilor, de răutățile sortii!

Califul întreabă:

— Da cum așa?

Ea spuse:

— Fiul tău El-Amin, o, cârmuitorule al drept-credincioșilor, m-a cumpărat acum câteva zile pe zece mii de dinari spre a-ți da în dar făptură mea. Ci soția ta Sett Zobeida, luând știre de rostul acesta, i-a întors fiului tău banii pe care îi cheltuise pentru cumpărarea mea și m-a dat pe mâinile unui hadâmb arap ca să mă încuie în kioscul acesta lăturalnic!

Când auzi atare spuse, califul rămase până peste poate de supărat și îi făgădui copilei că are să-i dea a doua zi un sarai numai pentru ea, cu o nafaca vrednică de frumusețea ei. Pe urmă, după ce o luă o dată în stăpânire, ieși cu grabă, îl trezi pe hadâmbul adormit și îi porunci să se ducă numaidecât să-i dea de știre poetului Abu-Nowas că trebuie să vină pe dată la sarai.

Într-adevăr, califul avea năravul să trimită după poet ori de câte ori avea vreo supărare, ca să-l asculte cum ticluiește cântece sau să-l vadă cum pune în stihuri vreo întâmplare pe care i-o povestea.

Hadâmbul se duse așadar acasă la Abu-Nowas și, negăsindu-l acolo, porni să-l caute prin toate locurile obștești din Bagdad și, până la urmă, îl găsi într-un rateș de pomină rea din fundul mahalalei de la Poarta Verde. Se apropie de el și îi spuse:

— O, Abu-Nowas, te cheamă stăpânul nostru, califul!

Abu-Nowas izbucni în râs și răspunse:

— Cum vrei tu, o, taică al albețelor, să mă mișc de aici, când sunt ținut zălog de un flăcăiaș prieten cu mine?

Hadâmbul întreabă:

— Unde este și care este acela?

El răspunse:

— Este un puștan zarif și cu obrazii fragezi și gingaș. I-am făgăduit o danie de o mie de drahme; da cum nu am la mine banii, nu pot să plec în chip cuviincios până nu-mi plătesc datoria!

La vorbele acestea, hadâmbul strigă:

— Pe Allah! Abu-Nowas, arată-mi-l pe băiatul acela și, dacă chiar este așa de zarif pe cât pari a da tu de înțeles, totul ți se va ierta, și cu prisosință!

Pe când ședeau ei așa de vorbă, puștanul își arată capul cel frumos în deschizătura ușii, iar Abu-Nowas oftă întorcându-se înspre el:

— Dacă ramul s-ar clătina, ce cânt de păsări ar mai fi...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a două sute optzeci și opta noapte

Spuse:

...Dacă ramul s-ar clătina, ce cânt de păsări ar mai fi!

Atunci băiatul intră de-a binelea în sală. Era într-adevăr de cea mai mare frumusețe și era îmbrăcat cu trei tunici puse una peste alta și de culori osebite: cea dintâi era cu totul albă, cea de a doua roșie, cea de a treia neagră.

Când Abu-Nowas îl văzu mai întâi îmbrăcat în alb, simți cum izbucnește în mintea lui focul stihuirii, și ticlui în cinstea sa stihurile acestea:

*El se ivi în haina-i albă
Ca laptele; cu ochii galeși
Arzând sub pleoapele-i albastre;
Și cu gingașii trandafiri
De pe obrazii-i dulci; și parcă
Înălțând laude în cale-și
Celui ce-a zămislit atâtea
Amăgitoare-nchipuiri!*

*Iar eu îi strig cu jale multă:
„Cum treci așa pe lângă mine,
Când eu m-aș da de bunăvoie
Și fericit pe mâna ta,
Cum ceea ce-i sortit spre jertfă
Stă cu privirile senine
Sub lovitura celui care
Urmează viața să i-o ia?”
El îmi răspunde: „Nu mai spune
O vorbă, ci privește, iată,
Ce-a zămislit Zămislitorul!
Nimic nu-i veșted și nici calp:
Alb îmi e trupul, haina albă,
Și fața-mi albă-i, fără pată,*

*Și soarta mi-e la fel de albă –
E alb din alb, și alb pe alb!*

Când auzi stihurile acestea, puștiul zâmbi a râde și se dezbrăca de haina cea albă ca să se arate numai în roșu. La priveliștea aceea, Abu-Nowas simți cum îl potopește cu totul tulburarea poeticească și, pe clipă, ticlui stihurile acestea:

*El se ivi în haine roșii
Ca și cruntata-i amăgire!
Iar eu strigai în aiurare:
„Cum poți tu, cel strălucitor
Ca luna, să-ți aprinzi deodată
Obrajii, fără șovăire,
Cu-al nostru sânge să-mbraci haina
Însângeraților bujori?”*

*El îmi răspunde: „Zorii proaspeți
Mi-au dat veșmânt întâia oară.
Acum în flăcări mă îmbracă
Mărețul soare! Iată cum
De flăcări mi-s obrajii, haina!
Și buzele îmi sunt de pară!
Și-i roșu vinul lor, și roșu-i
Pe roșu, totu-i roșu-acum!*

Când auzi stihurile acestea, puștanul își aruncă dintr-o zvâcnire tunica roșie și se ivi îmbrăcat în haina cea neagră pe care o purta de-a dreptul pe piele și care îi închipuia și mai bine mijlocelul cel strâns cu un brâu de mătase. Și Abu-Nowas, la priveliștea aceea, fu cuprins până peste măsură de aiurare și ticlui stihurile acestea în cinstea lui:

*El se ivi în haine negre
Ca noaptea, neprivind la taina
Din sufletu-mi. Și-i spun: „Nu vezi
Cum ard de tot și nu mai pot?
Ah, văd acum: ti-e negru părul,
Și ochii negri, neagră haina,*

*Ca neagra mea ursită! Negrit
Pe negru, numai negru, tot!”*

După ce îl văzu pe flăcău și auzi stihurile acelea, trimisul califului îl iertă în sufletul său pe Abu-Nowas și se întoarce pe clipă pe dată la sarai, unde îi târăși califului întâmplarea care i se cășunase lui Abu-Nowas și îi istorisi cum se zălogise poetul într-un rateș, neputând să plătească banii făgăduiți puștanului cel zarifl

Atunci califul, tare zădărit, da și înveselit totodată, îi dete hadâmbului banii de trebuință slobozeniei de sub zălog și îi porunci să se ducă să-l scoată de acolo într-o clipită și să i-l aducă dinainte, fie cu bună voie, fie cu de-a sila.

Hadâmbul dete fuga să îplinească porunca și se întoarce curând, sprijinindu-l cu greu pe poetul care se clătina, aburit de băătură. Iar califul îl certă cu un glas pe care se străduia să-l facă mânios; pe urmă, văzând că Abu-Nowas hohotea de râsete, se duse lângă el, îl luă de mână și porni cu el înspre kioscul în care se afla copilandra⁵².

Când o văzu cum ședea pe pat și învăluită toată numai în mătase albastră și cu chipul coperit cu un văl străveziu de mătase sinilie, pe copila cea cu ochi mari și negri care zâmbea a râde de schimele lui, Abu-Nowas se simți dintr-odată trezit din beție, ba, pe deasupra, îl mai și cuprinse pojarul minunării, încât, stârnit pe clipă, ticlui stihurile acestea în cinstea ei:

*Frumoasei cea cu văl albastru-i spune:
„Să-i fie milă de cel ars de chin.”
Spune-i: „Mă-nchin la alba ta minune,
Cum nu-i nici trandafir și nici iasmin.*

*Dă-mi zâmbetu-ți cum nu-s mărgăritare,
Cum nu-s rubine să-l asemuiesc!
Dă-mi ochii-ți fără neagra defăimare
Cu care cei pizmași mă ponegresc!”*

După ce Abu-Nowas își isprăvi ticluirea, copila îi aduse o tabla cu băuturi califului⁵³, care, vrând să se veselească, îl pofti pe poet să bea singur tot vinul din pocal. Abu-Nowas se supuse cu bunăvoie și nu trecu mult până ce să simtă asupra minților sale urmările ametoitoare ale băuturii. Atunci îi veni o toană califului, spre a-l speria pe Abu-Nowas, să se ridice deodată și, cu

spada în mână, să se repeadă asupra lui, prefacându-se că dă să-i taie căpățâna.

La priveliștea aceea, Abu-Nowas, speriat, o luă la goană prin sală tipând cât îl ținea gura; iar califul fugea după el prin toate colțurile, împungându-l cu vârful spadei. Apoi îi spuse într-un sfârșit:

— Gata! Întoarce-te la locul tău să mai bei o cupă! Și totodată îi facu semn copilei să ascundă cupa, lucru pe care ea îl și făcu pe dată, ascunzând cupa sub rochie. Ci Abu-Nowas, cu toată beția lui, băgă de seamă și ticlui pe loc stihurile acestea:

*Ciudată-ncurcătură
E-ncurcătura mea:
O tânără cuminte
Se schimbă într-o hoată
Și-mi fură dulcea cupă;
Apoi sub fusta-i grea
O pune la fereală –
Să vezi ce boroboată!
La locul tocmai unde
Eu însumi m-aș băga.
Eh, locu-acela nu pot
Și n-am să-l dau pe față
Din dragostea mea pentru
Califul de colea!*

Când auzi stihurile acestea, califul se puse pe râs și, cu chip că șuguește, îi spuse lui Abu-Nowas:

— Pe Allah! din ceasul de-acum m-am hotărât să te căftănesc într-o slujbă înaltă. De-aci vei fi căpetenia evghenită peste codoșii din Bagdad!

Abu-Nowas începu să pufnească și i-o întoarse pe clipă:

— Păi dacă-i pe-așa, o, căpetenie a drept-credincioșilor, mă pun sub poruncile tale și mă rog ție să-mi spui de nu carecumva ai trebuință de codoșlâcul meu?

La vorbele acestea, califul fu cuprins de o mânie mare și răcni la hadâmb să se ducă numaidecât să-l cheme pe Massrur, spătarul, împlinitorul județelor sale. Și peste câteva clipite, Massrur și sosi, iar califul îi porunci să-l dezbrace pe Abu-Nowas de toate hainele de pe el...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute nouăzecea noapte

Spuse:

...și califul îi porunci să-l dezbrace pe Abu-Nowas de toate hainele de pe el, să-i așeze un samar pe spinare, să-i pună un căpăstru, să-i înfigă o strămurare în fund, și să-l poarte dichisit așa pe dinaintea tuturor iatacurilor cadânelor și ale celorlalte roabe, ca să poată sluji de batjocură tuturor celor ce sălășluiau la sarai, pe urmă să-l mâie la poarta cetății și, dinaintea întregului norod al Bagdadului, să-i taie capul și să i-l aducă pe o tabla. Și Massrur răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și numaidecât se și apucă de treabă spre a împlini poruncile califului.

Îl luă, așadar, pe Abu-Nowas, care socotea cu totul zadarnic să încerce a mai întoarce mânia califului, și, după ce îl dichisi în chipul poruncit, porni să-l preumbe încetișor pe dinaintea feluritelor iatacuri al căror număr era întocmai cât al zilelor dintr-un an.

Or, Abu-Nowas, a cărui faimă de poznaș era știută de tot saraiul, nu zăbovi a stârni mila tuturor femeilor care, spre a-și arăta mai limpede mila lor, fiecare la rându-i, începură să-l potopească cu aur și cu giuvaieruri, și până la urmă se strânsură și porniră în urma lui, spunându-i tot felul de vorbe bune; până ce vizirul Giafar Al-Barmaki, care tocmai trecea pe acolo spre a se duce la sarai unde era chemat de o treabă de cea mai mare însemnătate, îl zări ba cum plângea, ba cum se jeluia, și îi spuse:

— Au tu ești, Abu-Nowas? Da ce fărădelegei ai săvârșit de ești pedepsit așa?

El răspunse:

— Pe Allah! nu am săvârșit nici baremi mireasma unei nelegiuiri! Nu am făcut decât să procitesc câteva dintre stihurile mele cele mai frumoase dinaintea califului, care, în chip de mulțămită, m-a blagoslovit cu hainele lui cele mai frumoase!

Califul, care în clipita aceea se afla aproape de tot, ascuns pe după o ușă de la un iatac, auzi răspunsul lui Abu-Nowas și nu se mai putu ține să nu izbucnească în râs. Îl iertă pe Abu-Nowas, îi dăruie un caftan de fală și o grămadă de bani și îl păstră, ca și în trecut de soț al său nedespărțit la ceasurile lui de urât ⁵⁴.

După ce Șeherezada sfârși de istorisit pățania aceasta a poetului Abu-Nowas, micuța Doniazada, care răsese cuprinsă de un râs înghesuit pe care și-l tot înăbușea degeaba în chilimul pe care ședea ghemuită, dete fuga la soră-sa și îi spuse:

— Pe Allah! surioara mea Șeherezada, ce duhlie este povestea aceasta și ce nostim era de privit Abu-Nowas străvestit! Tare ai fi dulce de ne-ai mai istorisi câte ceva despre el!

Ci sultanul Șahriar pufni:

— Nu îmi place chiar deloc Abu-Nowas ăla! Dacă ții numaidecât să-ți vezi capul retezat într-o clipită, nu ai decât să urmezi a-i istorisi năzbâtiile. De nu, și ca să izbutim să trecem și noaptea asta, grăbește să-mi spui vreo poveste cu călătoriri; întrucât, din ziua când împreună cu fratele meu Șahzaman, sultanul de la Samarkand Al-Ajam, am drumețit prin țările cele depărtate, în urma pățaniei cu soția mea cea afurisită căreia am pus să i se taie capul, m-a prins cheful de tot ceea ce are vreo legătură cu călătoriile cele pline de învățăminte. Dacă dar vei ști vreo poveste cu adevărat plăcută de ascultat, nu zăbovi s-o începi; căci în noaptea aceasta nesomnia mea este mai amarnică decât oricând!

La vorbele acestea ale sultanului Șahriar, vorbăreața de Șeherezada strigă:

— Chiar că aceste povești de călătorie sunt cele mai uluitoare și mai desfătătoare dintre toate câte le-am povestit! Va să judeci numaidecât, o, norocitul sultan; întrucât chiar că nu se află în nicio carte vreo poveste de asemuit cu cea a călătorului pe care îl cheamă Sindbad Marinarul⁵⁵. Și tocmai cu povestea aceasta aș vrea să te desfat, o, norocitul sultan, de vreme ce binevoiești a-mi îngădui!

Și pe dată Șeherezada istorisi:

POVESTEA CU SINDBAD MARINARUL

Mi s-a povestit și mie că, pe vremea calfului Harun Al-Rașid, în cetatea Bagdadului trăia un ins pe care îl chema Sindbad Hamalul. Era un biet om sărac și se deprinsese, spre a-și dobândi pâinea cea de toate zilele, să care poveri pe cap. Într-o bună zi se brodi să care o povară tare grea; și taman ziua aceea era o zi peste fire de caldă; încât hamalul se chinuia amarnic cu povara și asuda cumplit. Arșița se făcuse de neîndurat, când, într-un sfârșit, hamalul tocmai trecea pe dinaintea unei case care pesemne că era a vreunui negustor bogat, judecând după pământul care, de jur împrejur, era măturat bine și stropit cu apă de trandafiri. Sufla o adiere tare plăcută; iar lângă poartă se afla o laviță mare și albă pe care să tot stai. Încât hamalul Sindbad, ca să se odihnească și să mai soarbă oleacă de aer curat, își puse sarcina pe lavița cu pricina, și simți numaidecât o adiere ce răzbătea pe poarta aceea până la el, curată și plină de o mireasmă dulce; așa că se desftă de toate acestea, și șezu și el jos la un capăt al laviței. Atunci îi ajunse la urechi un zvon de strune și de alăute care însoțeau niște glasuri răpitoare ce cântau niște cântece într-o limbă aleasă; și-i mai ajunseră la ureche și niște glasuri de păsări cântărețe care îl proslăveau pe Allah preaînaltul în graiuri vrăjite; și osebi, printre altele glasuri de turturele, de privighetori, de mierle, de bulbiulii, de guguștiuci și de hulubi răzători. Atunci se minună în sufletul său și, de desfătarea mare pe care o trăia, își îți capul prin crăpătura porții și văzu, în fund, o ditamai grădină prin care foiau slujitori tineri, și robi, și slugi, și inși de toate cinurile și se aflau lucruri ce nu s-ar fi putut găsi decât pe la casele de crăimi și de sultani.

După aceea, răbufni înspre el o pală de miresme de bucate minunate și isptite, pală în care se amestecau tot soiul de aburi îmbietori de la fel de fel de bunătațuri și de băuturi de neam ales. Atunci hamalul nu se mai putu ține să nu ofteze; și își întoarse ochii înspre cer și strigă:

— Slavă ție Doamne Atoatefăcător și Atoatedătător! Că tu îi dai bunurile tale cui îți place, fără de nicio socotință! O, Dumnezeu meu! dacă strig către tine, nu o fac spre ați cere socoteală de faptele tale, întrucât făptură nu are a-l socoti cu nimica pe Domnul său cel Atotputernic! Da iau și eu așa seama!

Mărire ție! Tu dai și bogăția și sărăcia, tu înalți și tot tu coborî, cum ți-s voile, și ești pururi drept, măcar că noi nu putem pricepe! Așa, ia uite la stăpânul aestei case bogate... E norocit până peste marginile fericirii! Trăiește în desfătarea miresmelor acestea vrăjitoare, a aburilor aceștia îmbietori, a bucatelor acestea ispitite, a băuturilor acestea alese fără de samăn! E fericit și voios și tare mulțumit, pe când alții, eu de pildă, sunt la capătul cel mai de pe urmă al osteneții și al sărăciei!

Pe urmă hamalul își sprijini obazul în palmă și, din toate beregățile lui, cântă stihurile acestea, pe care le ticluia tot atunci:

*Vreun biet sărac fără de casă
S-a mai văzut ca, într-o zi,
Într-un sarai al lui deodată
Să-i fie dat a se trezi?
Mie mi-e dată doar trezirea
Tot mai sărac, și zi a zi.*

*Iar sărăcia mea sporește
Pe cât i-i dat mai greu să poarte
Poveri sporite pe grumazul
Trudit și-ncovoiat de moarte –
Pe când voioși și-n tihnă alții
Petrec la sânul buneii soarte!*

*Schimba-se-va vreodată oare
Și-ntoarce-mi-se-va spre bine
Ursita care fără preget
Sub grelele-i poveri mă ține?
Ah, oare ghiftuiții vieții
Nu sunt tot oameni ca și mine?*

*Ca mine sunt și ei, așa e!
Ci tot nu mi se curmă chinul:
Ca ei degeaba sunt, se vede!
Ni se asemuie preaplinul
Aidoma precum oțetul
E asemuitor cu vinul!*

*O, Doamne, dacă pentru mine
Nu ai nimic din câte toate,
Nu socoti că-ți fac vreo vină
Sau că vreau să te judec, poate.
Ești darnic, bun, atotputernic!
Și ce faci tu – faci cu dreptate!*

Când sfârși de cântat stihurile acestea, Sindbad Hamalul se sculă și dete să-și pună iarăși povara pe cap și să-și vadă de drum, când iacătă că pe poarta de la sarai ieși venind înspre el un rob mititel, cu chip zarif, nurliu la înfățișare, cu haine tare mândre, care îl luă gingaș de mână spunându-i:

— Hai să vorbești cu stăpânul meu, întrucât dorește să te vadă!

Hamalul, tare fâstâcit, se tot căzni să nascocoască vreo pricină care să-l poată scăpa de a-l urma pe robul cel tinerel, da degeaba. Așa că își lăsă povara la portar în tindă și intră împreună cu copilul în curte.

Văzu o casă strălucită, plină de slugi alese și cuviincioase, iar în mijlocul casei se deschidea o sală largă în care fu poftit. Dete acolo peste o adunare mare de oameni, alcătuită din niște inși cu înfățișare falnică și din niște oaspeți tare simandicoși. Băgă de seamă că erau și flori de toate neamurile, mirosne de toate felurile, bunătățuri de toate soiurile, zaharicale, peltea de migdale, poame minunate, și un potop uluitor de tablale pline cu miei rumeniți și cu bucate scumpe, și alte tablale pline cu băuturi făcute din zeamă de struguri. Mai luă seama și la niște scule de cântat pe care le țineau pe genunchi niște roabe frumoase ce ședeau jos rânduite cum se cere, fiecare după rostul care îi era menit.

În mijlocul sălii, printre ceilalți meseni, hamalul zări un bărbat cu chip falnic și luminat, cu o barbă albită de ani, cu trăsături tare alese și tare plăcute de privit, și cu o înfățișare care era întru totul plină numai de cuviință, de bunătate, de evghenie și de măreție.

Dacă văzu acestea toate, hamalul Sindbad...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a două sute nouăzeci și una noapte

Spuse:

...Dacă văzu acestea toate, hamalul Sindbad rămase năuc și își zise în sineși: „Pe Allah! locuința aceasta este vreun sarai de pe tărâmul ginnilor

cei atotputernici, ori palatul vreunui împărat, ori al vreunui sultan!” Apoi grăbi să ia înfățișarea pe care o cereau buna-creștere și buna-cuviință, făcu temenelile de bună pace dinaintea tuturor celor de acolo, rosti urările ce li se cădeau, sărută pământul dintre mâinile lor, și la urmă rămase în picioare, cu capul plecat a cinstire și sfială.

Atunci stăpânul casei îi spuse să se apropie și îl pofti să stea jos lângă el, apoi, după ce îi ură bun venit cu un glas tare prietenos, îi dădu să mănânce, îmbiindu-l cu tot ce avea mai acătării, și mai ispititor, și mai cu iscusință gătit din toate bucatele câte umpleau tablalele. Iar Sindbad Hamalul nu pregetă a face cinste îmbierilor, da numai după ce rosti vorbele de preamărire a Celui Preaînalt. Mâncă dară pe săturatele; apoi îi mulțumi lui Allah, spunând:

— Preamărit fie El în toată împrejurarea!

După care se spală pe mâini și mulțumi tuturor mesenilor pentru bunăvoință.

Numai atunci stăpânul, urmând datinele care nu îngăduie să-l întrebi nimica pe un oaspete decât după ce i-ai dat să mănânce și să bea, îi spuse hamalului:

— Fii binevenit aici! Poartă-te întocmai precum ți-e placul! Fie-ți ziua binecuvântată! Ci, o, oaspete al meu, poți să-mi spui cum te cheamă și ce meserie ai?

El îi răspunse:

— O, stăpâne al meu, mă cheamă Sindbad Hamalul, iar meseria mea stă în aceea de a purta pe cap poveri, în schimbul unei plăți.

Stăpânul locului zâmbi a râde și îi spuse:

— Află, o, hamalule, că numele tău este la fel cu numele meu, întrucât pe mine mă cheamă Sindbad Marinarul!

Apoi urmă:

— Mai află, o, hamalule, că dacă te-am rugat să vii aici, am facut-o ca să-ți mai aud o dată stihurile cele frumoase pe care le-ai cântat când ședeai afară pe laviță!

La vorbele acestea, hamalul rămase tare încurcat și spuse:

— Allah fie asupra-ți! nu mă dojeni prea tare pentru fapta aceea necugetată; că nevoile, truda și sărăcia, care nu îți mai lasă nimica în mână, îl învață pe om necuviința, prostia și neobrăzarea!

Ci Sindbad Marinarul îi spuse lui Sindbad Hamalul:

— Să nu-ți fie deloc rușine de ceea ce ai cântat și să nu fii stânjenit nicidecum aici, întrucât de astăzi înainte ești fratele meu. Numai grăbește, rogu-te, de-mi cântă stihurile acelea pe care le-am auzit și care tare m-au mai încântat!

Atunci hamalul cântă stihurile cu pricina, care îl bucurară până peste poate pe Sindbad Marinarul.

Încât, când stihurile se încheiară, Sindbad Marinarul se întoarse înspre Sindbad Hamalul și îi spuse:

— O, hamalule, află că și eu am o poveste care este uluitoare și pe care o țin ca să ți-o istorisesc la rândul-mi. Așa că am să-ți spun toate pățaniile câte mi s-au întâmplat și toate încercările câte le-am pățimit până să răzbat la fericirea de acum și să locuiesc în palatul acesta. Și ai să vezi atunci cu prețul câtor cumplite și ciudate cazne, cu prețul câtor belele, al câtor necazuri și al câtor prăpăduri la început am dobândit bogățiile acestea în mijlocul cărora mă vezi că trăiesc la bătrânețele mele. Că tu de bună seamă că habar nu ai de cele șapte călătorii nemaipomenite pe care le-am făcut eu și că fiecare dintre aceste călătorii în parte este un lucru atâta de peste fire, încât, numai de cugeți la ele, și rămâi năuc și uluit până peste poate. Da tot ceea ce va să vă povestesc, ție și tuturor preacinstiților mei oaspeți, nu mi s-a întâmplat la urma urmei decât pentru că așa fusese hotărât dintru început de către ursită și pentru că tot ceea ce este scris trebuie să se împlinească, fără a fi chip să ocolești ori să scapi!

Cea dintâi istorisire dintre istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este călătoria lui cea dintâi

Aflați, o, voi toți, domniile voastre, o, prea străluciților, și tu, preacinstite hamal care te numești ca și mine Sindbad, că tatăl meu a fost unul dintre cei mai mari printre semenii săi și printre negustori. Avea la casa lui bogății fără de număr, de care se sluzea fără de contenire spre a împărți mile la cei săraci, da cu chibzuință, întrucât la moartea sa mi-a lăsat de moștenire, pe când eram încă la o vârstă fragedă, avuții multe, moșii și sate.

Când am ajuns la vârsta de bărbat, am pus mâna pe toate acestea și mi-a plăcut să mănânc mâncăruri nemaipomenite și să beau băuturi nemaipomenite, să leg chelemet cu tot soiul de tineri și să mă fudulesc cu haine peste fire de scumpe, și să benchetuiesc cu prieteni și cu cei de-o seamă cu mine. În felul acesta am ajuns să mă încredințez că tot așa are să

ție mereu, spre marele meu folos. Și urmai să trăiesc mai departe așa un lung răspas de vreme, până ce într-o zi, întorcându-mă din rătăcirea mea și venindu-mi în minți, luai seama că bogățiile mi se fituiseră, starea mi se schimbase și bunurile mi se duseseră. Atunci, trezindu-mă de-a binelea din trândăvia mea, mă pomenii pradă spaimei și năucirii că voi ajunge într-o zi la o bătrânețe în ticăloșie. Și tot atunci îmi veniră în minte niște vorbe pe care răposatului taică-meu îi plăcea să le tot spună, vorbele stăpânului nostru Soleiman ben-Daud (asupra lor a amândurora fie rugăciunca și pacea!): *Trei lucruri sunt mai de dorit decât altele trei: ziua morții este mai puțin amarnică decât ziua de naștere, un câine viu face mai mult decât un leu mort, și mormântul este mai de râvnit decât sărăcia.*

La gândurile acestea, mă sculai pe clipă și, pe dată, adunai ceea ce îmi mai rămăsese din haine și din lucrurile de casă și le vândui fără de zăbavă la mezat, dimpreună cu toate rămășițele câte se mai aflau sub mâna mea, ca bunuri, acareturi și pogoane. Într-acest chip, strânsei o sumă de trei mii de drahme...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a două sute nouăzeci și doua noapte

Spuse:

...strânsei într-acest chip o sumă de trei mii de drahme, și numaidecât îmi veni în cap să mă călătoresc înspre meleagurile și țările altor oameni, căci îmi amintii de vorbele poetului, care a spus:

*E mai frumoasă faima dobândită
Prin trudă grea, căci faima, pasă-mi-te.
Este copila cea nemuritoare
A multor nopți de trudă, nedormite!*

*Cel dornic de-a avea mărgăritare,
De orice fel, să nu se mai înșele:
Întâi și-ntâi să se scufunde-n mare
Spre-a strânge bogățiile acele!*

*Zadarnice rămân, până la moarte.
Nădejdele celui ce nu asudă,
Celui ce vrea numai să aibă parte*

De faima lumii, fără nicio trudă.

Așa că, fără a mai pregeta, dădui fuga în suk unde făcui cu grijă o grămadă de târguieli de fel de fel de mărfuri și de mărunțișuri de toate soiurile. Cărai de îndată totul pe puntea unei corăbii pe care se și aflau mai mulți negustori gata de plecare, și, cu sufletul dedat de-acuma cu gândul mării, văzui corabia cum se depărtează de Bagdad și coboară pe fluviu până la Bassra, lângă mare.

De la Bassra, naia își îndreptă pânzele înspre largul mării și apoi, vreme de zile și nopți, plutirăm trecând de la un ostrov la alt ostrov, și dintr-o mare într-altă mare, și de la un pământ la alt pământ! Și la fiecare loc unde coboram, ne vindeam mărfurile ca să cumpărăm altele și izbuteam niște trocuri și niște schimburi tare prielnice.

Într-o zi, pe când pluteam de mai multe zile fără a mai fi zărit pământ, văzurăm cum răsare din mare un ostrov ce ni se păru, după verdeța lui, vreo grădină minunată dintre grădinile raiului. Încât reizul corăbiei binevoi să tragă la țarm și, odată ancora aruncată și scara lăsată, ne îngădui să coborâm pe uscat.

Noi, negustorii toți, coborârăm luând cu noi toate cele de trebuință pentru hrană, precum și sculele de bucătărit. Unii se apucară să aprindă focul și să gătească de mâncare și să spele rufe, în vreme ce alții se mulțumiră să se preumble, să se desfete și să se hodinească de ostenele de pe mare. Eu fusei dintre cei care râvniră să se preumble și să se bucure de frumusețile verdeței de care erau acoperite țămurile acelea, uitând cu totul și de masă și de băutură.

Pe când ne lăfaiam noi așa, simțirăm dintr-odată cum ostrovul se cutremură din toate măruntaiele lui și cum ne trage o izbitură atâta de cumplită, încât ne azvârli la câteva picioare în sus de la pământ. Și, într-aceeași clipită, îl văzurăm pe reizul corăbiei că se ivește la capătul de dinainte al naiei, și cu un glas amarnic și cu niște semne înfricoșate țipa înspre noi:

— O, călătorii mei, fugiți! Degrabă! Suiți-vă iute pe punte! Lăsați tot! Lepădați-vă de tot ce aveți acolo și scăpați-vă sufletele! Fugți de genunea care vă așteaptă! Dați zor repede! Că ostrovul pe care vă aflați nu e niciun ostrov! E un chit uriaș! S-a pripășit în mijlocul mării acesteia din vremurile de demult; și i-au crescut copacii pe spinare, din nisipurile pe care le-a adus marea! L-ați trezit din somnul lui! I-ați tulburat tihna și i-ați stricat

mulțumirea aprinzând focul pe spinarea lui! Și iacătă-l că se mișcă! Fugiți, că are să se scufunde în marea care are să vă înghită fără de întoarcere! Fugiți! Lăsați tot! Eu mă duc!

La vorbele acestea ale căpitanului, călătorii înfricoșați își lasară acolo toate lucrurile, și haine, și scule, și căldări, și o luară la goană înspre corabia care își și trăsese ancora. Câțiva izbutiră să ajungă taman la țanc; alții nu mai izbutiră. Întrucât chitul se și urnise din loc și, după câteva zvâcnituri înfricoșate, se cufundă în mare cu tot ce se afla pe spinarea lui, iar valurile care se izbeau și se întrezbeau se închiseră la loc deasupra lui și deasupra lor pe totdeauna.

Or, eu fusei din rândul celor ce rămaseră părăsiți pe chitul acela și se înecară!

Ci Allah Preaînaltul mă izbăvi și mă scăpă de la înec punându-mi sub mână o bucată de lemn scobit, o copaie din cele mari pe care le aduseseră călătorii ca să-și spele rufele în ea. Dintru-ntâi mă agățai de copaie, pe urmă izbutii să încălec deasupra ei, cu niște cazne amarnice pe care mă făcură în stare să le săvârșesc primejdia și dragostea de sufletul meu, care îmi era scump! Atunci începui să bat apa cu picioarele precum cu niște vâsle, în vreme ce valurile se jucau cu mine și mă făceau să mă răstorn ba la dreapta, ba la stânga!

Cât despre căpitan, acela dete zor a se depărta, cu toate pânzele în vânt, dimpreună cu cei pe care putuse să-i scape, fără să se mai îngrijeze de cei care mai pluteau încă. Aceștia nu zăboviră a pieri, pe când eu vâsleam cu picioarele, trudindu-mă din toate puterile, ca să încerc a ajunge corabia pe care o urmaș așa cu ochii până ce îmi pieri din vedere, și peste mare se lăsă noaptea, aducându-mi încredințarea pierderii și a părăsirii mele.

Rămăsei să lupt astfel cu genunea vreme de o noapte și o zi întreagă. Până la urmă, vântul și curgerea valurilor mă împinseră până la țărnișii unei insule povârnite, acoperiți cu ierburi agățătoare ce coborau de-a lungul râpelor și se scaldau în mare. Mă agățai de răgăliile acelea și izbutii, ajutându-mă cu picioarele și cu mâinile, să mă cațăr până sus pe mal.

Atunci, scăpat astfel de la o pieire atâta de neîndoielnică, mă gândii să-mi cercetez trupul, și văzui că era plin de vânătăi, iar picioarele îmi erau umflate și pecetluite de urmele de mușcături făcute de peștii care își umpluseră pântecul cu carnea mea. Da eu nu simțeam nicio durere, așa de amorțit eram de truda și de primejdia prin care trecusem. Mă prăbușii

așadar pe ostrov, cu burta pe pământ, ca un leș, și leșinai, cufundat într-o năucire deplină.

Rămăsei în starea aceea până a doua zi și nu mă trezii decât datorită soarelui care cădea drept asupra mea. Dădui să mă scol, da picioarele mele umflate și dureroase nu vroiră să mă ajute, și căzui îndărăt la pământ. Atunci, tare înnegurat de starea în care mă vedeam adus, începui să mă târăsc, ba împingându-mă cu mâinile și cu picioarele, ba mergând în genunchi, ca să caut ceva cu ce să mă hrănesc. Într-un sfârșit, izbutii să ajung într-un câmp plin cu pomi roditori și udat de niște izvoare cu o apă curată și minunată. Și mă odihnii acolo vreme de mai multe zile, mâncând poame și bând apă de la izvoare. Încât sufletul meu nu zăbovi a se învigoră și a-mi însufleți iarăși trupul vlăguit care putu să se miște mai lesne și să-și capete iar folosința mâinilor și a picioarelor, ci nu chiar întru totul, căci, ca să merg, fusei silit să-mi întocmesc o pereche de cârje cu care să mă sprijin oleacă. Într-acest chip, putui să mă preumblu încetișor printre pomi, visătorind și mâncând poame, și îmi petrecui ceasuri îndelungi minunându-mă de meleagul acela și preamărind lucrarea Celui Atotputernic.

Într-o zi, pe când mă preumblam pe țărni, văzui ivindu-mi-se în depărtare ceva ce gândii să fie vreo fiară sălbatică ori vreo dihanie dintre dihăniile mărilor. Lucrul acela mă stârni atâta de tare, încât, în pofida simțămintelor amestecate ce se frământau în mine, pornii să mă apropiu de el, aci înaintând, aci trăgându-mă îndărăt. Și, într-un sfârșit, văzui că era o iapă minunată, legată la un pripon. Era așa de frumoasă, încât dădui să mă mai apropiu oleacă de ea ca s-o văd mai de aproape, când deodată un răcnet înfricoșător mă îngheță și mă țintui locului, măcar că nu-mi mai doream decât să fug cât mai iute; și, tot atunci, de dedesubtul pământului, ieși un ins care, cu pași mari, venea asupra mea și-mi țipa:

— Cine ești? Și de unde vii? Și ce pricină te-a îndemnat să te primejduiești pe aici?

Eu răspunsei:

— O, stăpâne al meu, află că sunt un om străin și că mă aflam pe puntea unei corăbii când m-am înecat cu alți mulți călători. Ci Allah m-a miluit cu o albie de lemn pe care m-am încălecat și care m-a slujit până ce valurile m-au aruncat pe țărmul acesta!

După ce auzi vorbele mele, omul mă luă de mână și îmi spuse:

— Haide după mine!

Și pornii după el. Atunci mă îndemnă să cobor într-un bordei de sub pământ, și mă pofti să intru într-o încăpere mare unde mă îmbie să stau jos la locul de cinstire, și îmi aduse ceva de mâncare, întrucât îmi era foame. Și mâncai până ce mă saturai și îmi fu îndeajuns și până ce sufletul mi se potoli. El atunci mă întrebă despre pățania mea, iar eu i-o istorisii de la început până la sfârșit; și el se minună de-a minunarelele. Pe urmă adăugai:

— Allah fie asupra-ți, o, stăpâne al meu, nu mă dojeni prea tare de ceea ce am să te întreb! Eu iacătă că ți-am istorisit tot adevărul despre pățania mea, și aș vrea acuma să știi tu cine ești și care este pricina șederii tale în încăperea aceasta de sub pământ și pricina care te-a făcut să priponești cârlana aceea singurică pe țărmul mării!

El îmi spuse:

— Află că pe ostrovul acesta suntem mai mulți care, așezați la locuri osebite...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a doua sute nouăzeci și treia noapte

Spuse:

Află dar că pe ostrovul acesta suntem mai mulți care, așezați la locuri osebite, slujim de pază la caii împăratului Mihrajan⁵⁶. La fiecare lună plină, fiecare dintre noi aduce aici o iapă de soi, încă fecioară, o leagă pe țărm și coboară să se ascundă degrabă în hruba de sub pământ. Atunci, ispitit de duhoarea de iapă, iese din valuri un cal dintre caii de mare⁵⁷ care se uită și la dreapta și la stânga și care, dacă nu vede pe nimeni, se repede la iapă și o prăsește. Apoi, după ce și-a isprăvit lucrarea cu ea, se lasă jos de pe spinarea ei și dă s-o ia cu el. Da ea, legată de pripon, nu poate să se ia după el; el atunci nechează cumplit și o tot îmboldește cu capul și cu picioarele, și forăie tot mai cumplit. Noi atunci îl auzim și pricepem că și-a isprăvit ploditul; ieșim degrabă din toate părțile și dăm fuga la el, aruncându-i răcnete mari, care îl sperie și îl silesc să se întoarcă în mare! Cât despre iapă, d-apoi ea rămâne însământată și fată un mânz ori o mânză care prețuiește cât o comoară întreagă și care nu-și poate avea seamăn pe toată fața pământului. Și chiar astăzi are să vină calul de mare. Și îți făgăduiesc că, odată treaba isprăvită, am să te iau cu mine și am să te înfățișez împăratului nostru Mihrajan, și am să-ți arăt țara noastră. Binecuvântat fie

așadar Allah carele te-a ajutat să mă întâlnești, întrucât fără de mine ai fi murit de alean în sihăstria aceasta, fără să-i mai fi văzut vreodată pe ai tăi și țara ta, și fără ca să fi știut cineva vreodată ce s-a ales de tine!

La vorbele acestea, îi mulțumii îndelung paznicului iepei și urmaii a tăifasui cu el mai departe, când deodată calul de mare ieși din apă, se repezi asupra iepei și o însămânță. Și când isprăvi ceea ce avea de isprăvit, se lăsă jos de pe ea și vru s-o ia cu sine; or, ea nu putea să se desprindă de la pripon, și săpa pământul cu copita și necheza. Ci paznicul iepei sări afară din hrubă, îi strigă cu țipete mari pe tovarășii săi, și cu toții, înarmați cu paloș, cu darde și cu scuturi, se repeziră la calul de mare care, cuprins de frică, o lăsă pe cea priponită și se duse să se afunde ca un bivoli în mare și pieri sub ape.

Atunci toți ceilalți paznici, fiecare cu iapa lui, se strânsă împrejurul meu și mă potopiră cu firitiselile și, după ce iarăși îmi deteră să mănânc și mâncară și ei împreună cu mine, mă poftiră să încălesc pe o iapă de soi și, la îndemnul paznicului dintâi, mă îmbiară să-i însoțesc la împăratul stăpânul lor. Iar eu primii pe dată; și pornirăm cu toții împreună.

Când ajunserăm în cetate, însoțitorii mei o luară înainte și se duseră să dea de știre stăpânului lor despre cele câte mi se întâmplaseră. După care se întoarseră la mine și mă duseră la palat; și, cu îngăduința ce mi se dădă, intrai în sala împărătească și ajunsei să mă înfățișez între mâinile împăratului Mihrajan, căruia îi deșternui urările mele de bună pace.

Împăratul îmi întoarse urarea de bună pace, îmi spuse câteva vorbe de bun venit și dori să audă din gura mea istoria pățaniei mele. Mă supusei numaidecât și îi istorisii tot ce mi se întâmplase, fără a sări niciun amănunt.

Istorisirea aceasta îl minună cu totul pe împăratul Mihrajan, care îmi spuse:

— Fiul meu, pe Allah! de n-ar fi fost norocul tău de a avea o viață lungă, de bună seamă că la ceasul de-acum te-ai fi prăpădit demult, după atâtea încercări și nenorociri. Ci mărire lui Allah pentru mântuirea ta!

Îmi mai spuse încă multe alte vorbe binevoitoare, mă îngădui de-acum în preajma lui și, ca să-mi dea o dovadă de bunăvoia lui față de mine și de prețuire față de priceperea mea întru ale mărilor, mă căftăni pe loc căpetenie peste schelele și cheiurile din ostrovul său și calemgii al intrărilor și al plecărilor tuturor corăbiilor.

Ci slujbele mele cele noi nu mă împiedeau a merge în fiecare zi la sarai ca să-i temenesc împăratului urările mele, care se deprinse cu mine până

într-atâta, încât mă îndrăgise mai mult decât pe toți cei din preajma sa, lucru pe care mi-l dovedea prin daruri fără de număr și prin peșcheșuri de-a mirările, și tot așa în fiecare zi. Încât dobândii atâta înrâurire asupra lui, încât toate jalbele și toate delele împărăției se judecau prin mijlocirea mea, spre binele tuturor locuitorilor.

Ci toate grijile acelea nu mă făceau să uit nicidecum de țara mea și nici să-mi pierd nădejdea că am să mă întorc vreodată acolo. Așa că niciodată nu pregetam să-i iscodesc pe toți călătorii care soseau pe insulă și pe toți năierii, întrebându-i dacă nu cunosc Bagdadul și în ce parte a lumii se află. Da niciunul nu știa ce să-mi răspundă în privința aceasta; și toți îmi spuneau că nu au auzit vreodată pomenindu-se ceva despre asemenea cetate, nici nu au auzit pe unde s-ar găsi. Și teama mea sporea tot mai tare că am să mă văd osândit să trăiesc așa în țară străină, iar năucirea mea era peste măsură când vedeam că oamenii nici habar nu aveau despre cetatea mea și nu știau nimic despre drumul care să ducă acolo.

Pe vremea șederii mele pe ostrovul acela, am avut prilejul să văd lucruri de-a mirările, și iacătă câteva dintr-o sumedenie.

Într-o zi, ducându-mă, după obiceiul meu, la craiul Mihrajan, am găsit la el niște inși din țara Indiei, care, după salamalecurile rostite și dintr-o parte și din cealaltă, binevoiră să-și plece urechea la întrebările mele și îmi povestiră că în țara Indiei sunt o sumedenie de caste, dintre care cele mai de seamă sunt două, casta șatriiților, alcătuită din oamenii dreți și de neam ales care niciodată nu săvârșesc mișelii ori fapte nevrednice, și casta brahmanilor, care sunt oameni neprihăniți, niciodată nu beau vin și îndrăgesc bucuria, blândețea în purtări, caii, pohvala și frumusețea. Tot de la acei indieni învățați am aflat și că cele mai de seamă caste se împart în alte șaptezeci și două de caste care nu au niciun chelemet una cu alta. Fapt care m-a minunat până peste marginile minunării.

Pe ostrovul acela, am avut și prilejul să văd un pământ care se afla sub stăpânia împăratului Mihrajan și care se numea Cabil⁵⁸. Acolo noapte de noapte se auzeau zvoane de țimbale și de dairale. Și am putut să iau aminte că locuitorii erau tare ageri la judecată și rodnici în gânduri frumoase. De altminteri li se și dusesse pomina printre călători și negustori.

În mările acelea îndepărtate, am văzut într-o zi un pește lung de o sută de coți, precum și alți pești care semănau la înfățișare cu bufnițele.

Chiar că, o, stăpânii mei, am mai văzut și alte lucruri tare de pomină și minunății uluitoare despre care, dacă v-aș povesti, aș ajunge prea departe.

Mă mulțumesc să adaug că am mai zăbovit pe ostrovul acela vremea trebuitoare spre a afla multe lucruri și spre a mă îmbogăți de pe urma a tot felul de schimburi, vânzări și cumpărări.

Într-o zi, ședeam în picioare pe țărm, îndeplinindu-mi slujbele, cum aveam de obicei, și mă sprijineam ca totdeauna în ghionderul meu, când văzui că intră în schelă o corabie mare plină cu negustori. Așteptai până ce corabia își aruncă temeinic ancora și își lăsă în jos scara, ca să mă sui pe punte și să-l caut pe reiz spre a-i scrie încărcătura. Năierii așternură la pământ dinaintea mea toată încărcătura, pe care o însemnai bucată cu bucată; și, după ce își isprăviră treaba, îl întrebai pe reiz:

— Mai ai și altceva pe corabie?

El îmi răspunse:

— O, stăpâne al meu, ar mai fi niște mărfuri în cala corăbiei, da acelea nu se află acolo decât numai întru păstrare, întrucât stăpânul lor, care pornise la drum odată cu noi, e mult de atunci, s-a înecat și s-a prăpădit. Iar acum am cam vrea să vindem mărfurile acelea, și banii luați să-i ducem rudelor răposatului, la Bagdad, sălașul păcii!

Eu atunci, tulburat până peste marginile tulburării, strigai:

— Și cum îl chema pe negustorul acela, o, reizule?

El îmi răspunse:

— Sindbad Marinarul!

La vorbele acestea, cătai mai cu luare aminte la căpitan și cunoscuți că era chiar stăpânul corăbiei care fusese nevoit să ne părăsească pe spinarea chitului. Și strigai cu toată gura mea:

— Eu sunt Sindbad Marinarul!

Apoi urma:

— După ce chitul s-a trezit din pricina focului aprins pe spinarea lui, eu am rămas printre cei care nu au mai izbutit să ajungă la corabia ta și s-au înecat. Da am scăpat mulțumită copaiei de lemn pe care o aduseseră negustorii ca să-și spele rufele. Așa că am încălecat pe copaia aceea și am vâslit cu picioarele cum aș fi vâslit cu niște lopeți! Și a urmat ceea ce a urmat, cu îngăduința Atoateorânduitorului!

Și îi istorisii căpitanului cum am izbutit să scap și prin câte necazuri am răzbătut până la acele slujbe înalte de logofăt de schelă la împăratul Mihrajan.

Când auzi spusele mele, reizul strigă:

— Nu este mântuire și tărie decât numai întru Allah cel Preaînalt și Atotputernic!...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a două sute nouăzeci și patra noapte

Spuse:

...Nu este mântuire și tărie decât numai întru Allah cel Preaînalt și Atotputernic! Nu mai este nici cuviință, nici cinste, la nicio făptură pe lumea aceasta! Cum de cutezi tu, o, scribălău viclean, să te dai a fi Sindbad Marinarul, când noi toți l-am văzut cu ochii noștri pe Sindbad cum s-a înecat dimpreună cu toți negustorii! Ce rușine pe tine să minți cu atâta nerușinare!

Eu atunci răspunsei:

— Hotărât, o, reizule, că minciuna este traftirul mișeilor! Ascultă-mă, așadar, întrucât va să-ți dau dovezile că eu sunt chiar Sindbad cel înecat!

Și îi istorisii reizului niște întâmplări știute numai de mine și de el, și care se petrecuseră de-a lungul acelei afurisite de călătorii pe apă. Atunci căpitanul nu mai avu nicio îndoială asupra mea și îi chemă pe negustorii călători, și cu toții laolaltă mă firitisiră pentru mântuirea mea și îmi spuseră:

— Pe Allah! nu ne vine să credem că ai putut să scapi de la înec! Ci Allah ți-a mai dat o viață în dar!

Pe urmă căpitanul zori a-mi da îndărăt mărfurile, iar eu pusei să fie duse pe dată la suk, după ce mă încredințai pe deplin că nu lipsea nimica din ele și că pecetea mea se afla încă pe toate agarlâcurile.

De cum ajunsei în suk, desfacui legăturile și îmi vândui cea mai mare parte din mărfuri cu un câștig de o sută la unu, da avusei grijă să pun de-o parte câteva lucruri de preț pe care grăbii a le duce peșcheș împăratului Mihrajan.

Împăratul, când îi istorisii despre sosirea reizului și a corăbiei sale, rămase peste măsură de uimit de acea potriveală neașteptată, și, întrucât tare mă îndrăgea, nu vroi să-mi rămână dator ca filotimie, și îmi dăruia la rându-i niște peșcheșuri neprețuite care nu întru puțin slujiră a mă îmbogăți de-a binelea. Căci nu pregetai a vinde tot și a încherba astfel o avere mare pe care o adusei pe puntea corăbiei cu care chiar purcesesem în acea călătorie.

După care mă dusei la sarai ca să-mi iau rămas-bun de la împăratul Mihrajan și ca să-i mulțumesc pentru toate filotimiile și pentru ocrotința sa. Își luă bun-rămas de la mine spunându-mi niște vorbe tare tulburătoare, și

nu mă lăsă să plec decât după ce iarăși îmi mai dăruî niște daruri scumpe și niște odoare pe care nu mă mai înduram să le vând, de data aceasta, și pe care de altminteri le vedeți dinaintea voastră aci în sală, o, preacinstiți musafiri ai mei! Avusei grijă să iau cu mine, drept tot calabalâcul, mirosmele pe care le miroșiți acum, lemnul de aloe, camforul, tămâia și sandalul, care cresc pe ostrovul acela de departe.

Zorii atunci să sui pe punte, iar naia ridică pe dată pânzele, cu îngăduința lui Allah. Și-așa că fuserăm ocrotiți de noroc și ajutați de soartă de-a lungul acelei plutiri care ținu zile și nopți în șir, și într-un sfârșit ajunserăm într-o dimineață, bine sănătoși, dinaintea Bassrei, unde nu ne oprirăm decât numai tare scurtă vreme, și intrarăm, într-un sfârșit, cu sufletul bucuros, în cetatea păcii, Bagdadul, țara mea.

Ajunsei într-acest chip, încărcat de bogății și cu mâna gata de împărțit daruri, pe ulița mea, și intrai în casa mea, unde îi găsi pe ai mei și pe prietenii mei, toți bine sănătoși. Și îmi cumpărai numaidecât o mulțime de robi, atât bărbați, cât și femei, și mameluci, și femei nurlii de taină, și arapi, și pământuri, și case, și acareturi, mai multe decât avusesem cândva, la moartea tatălui meu.

În viața aceasta nouă, uitai de necazurile trecute, de năpastele și de primejdiile îndurate, de jalea surghiunului, de caznele și de ostenele călătoriei. Mă înconjurai de prieteni mulți și desfătători, și trăii, într-o viață plină de huzur și de zăfăeturi, și ferită de griji și de supărări, o tare lungă bucată de vreme, bucurându-mă din tot sufletul de ceea ce îmi era poftă, mâncând bucate minunate și bănd băuturi scumpe.

Și-așa cu cea dintâi dintre călătoriile mele!

Ci mâine, de-o vrea Allah, am să vă istorisesc, o, oaspeți ai mei, cea de a doua dintre cele șapte călătorii pe care le-am săvârșit, și care este încă și mai nemaipomenită decât cea dintâi!

Și Sindbad Marinarul se întoarse înspre Sindbad Hamalul și îl rugă să ceneze cu el. Pe urmă, după ce îl omeni cu multă cinstire și dragoste, îi dăruî o mie de galbeni și, până a se despărți de el, îl pofti să vină și a doua zi, spunându-i:

— Tu pentru mine vei fi o desfătare prin comportarea ta civilizată și o încântare prin purtările tale alese!

Iar Sindbad Hamalul răspunse:

— Pe capul și pe ochii mei! Mă supun cu cinstire! Și necurmată fie bucuria în casa ta, o, stăpâne al meu!

Atunci ieși de acolo, după ce iarăși mulțumi, și luă cu el darul pe care îl primise, și se întoarse acasă la el minunându-se până peste marginile minunării și gândind toată noaptea la cele câte le auzise și le trăise.

Încât, de cum se facu dimineață, grăbi a se întoarce la casa lui Sindbad Marinarul...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a două sute nouăzeci și cincea noapte

Spuse:

...grăbi a se întoarce la casa lui Sindbad Marinarul, care îl întâmpină cu un chip prietenos și îi spuse:

— Fie-ți prietenia un lucru la îndemână aici! Și bună voia fie cu tine!

Iar hamalul dete să-i sărute mâna, și cum Sindbad nu vroia să-i îngăduiască, îi spuse:

— Lumineze-ți Allah zilele și statornicească-și milele asupra ta!

Și, întrucât ceilalți oaspeți și sosiseră, începură să se așeze roată împrejurul feței de masă întinse, pe care musteau mieii fripți și daureau puii, în mijlocul plăcintelor cele ispitite și al zumaricalelor cu fistic, cu nuci și cu struguri! Și mâncară, și băură, și se veseliră și își bucurară mințile și auzul ascultând cântecele lăutelor sub degetele dibace ale lăutarilor.

Când isprăviră, Sindbad, în mijlocul oaspeților tăcuți, grăi într-astfel:

Cea de a doua istorisire dintre istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a doua călătorie a lui

Mă aflu așadar în cea mai huzurită viață când, într-o bună zi, mi se năzări în minte gândul la călătorit înspre meleagurile altor oameni; și sufletul meu se simți cuprins amarnic de jindul de a purcede să se preumbe și să se bucure de priveliștile altor pământuri și ale altor ostroave, și de a se minuna de lucrurile cele necunoscute, fără ca totuși să dea uitării vânzarea și cumpărarea prin feluritele țări.

Mă oprii cu hotărâre la acest gând și mă pregătii pe dată să-l duc la împlinire. Și plecai la suk unde, punând la bătaie o sumă de bani destul de mare, cumpărai mărfuri potrivite cu neguțătoria la care chibzuisem; le

întocmii în legături strașnice și le cărai la țărmul apei, unde găsii degrabă o corabie frumoasă și nouă, înzestrată cu pânze de soi bun, și plină de năieri și de o grămadă uluitoare de scripeți de toate chipurile. Înfățișarea ei mă umplu de încredere și îmi încărcai pe ea numaidecât tot calabalâcul, la fel cum făceau și mulți alți negustori pe care îi cunoșteam și cu care nu mă supăra să fac călătoria.

Plecarăm chiar în ziua aceea; și avurăm o plutire minunată. Călătorirăm de la ostrov la ostrov și de la o mare la altă mare vreme de zile și nopți în șir, și la fiecare popas ne duceam la negustorii din partea locului, și la oamenii de vază și la cumpărători, și cumpăram și vindeam și izbândeam niște trocuri cu bun câștig pentru noi. Și plutirăm așa mai departe, și ajunserăm, călăuziți de soartă, la un ostrov tare frumos, acoperit cu pomi mari, cu poame din belșug, bogat în flori, sălășluit de cântec de păsări, scăldat de ape vioare, da cu totul lipsit de orice așezare și de orice făptură omenească.

Reizul binevoi a se îndupleca dorinței noastre și a poposi acolo câteva ceasuri, și aruncă ancora lângă mal.

Coborârăm pe dată și ne duserăm să sorbim aerul cel proaspăt din pajiștile umbrite de pomii printre care se hârjoneau păsările. Eu, căpătuit cu câte ceva de-alc gurii, mă dusei să șed jos lângă un izvor de apă limpede, ferit de soare sub niște ramuri dese, și mă bucurai cu o mulțumire peste fire să mănânc oleacă și să beau chiar din apa aceea desfătătoare. Pe deasupra, o adiere lină aducea un susur molcom și îmbia la odihnă deplină, încât mă întinsei pe iarbă și mă lăsai furat de somn, în sânul acelei reveneli și al miresmelor dimprejur.

Când mă deșteptai, nu mai zării niciun călător, iar corabia plecase fără ca să fi luat cineva aminte la lipsa mea. Așa că degeaba mă tot uitai eu ba la dreapta, ba la stânga, ba înainte, ba îndărăt, că nu văzui pe nimeni pe tot ostrovul în afară de mine însumi. În zări, pe mare, o pânză se depărta și curând îmi pieri din vedere.

Eu atunci rămăsei cufundat într-o buimăceală fără de asemuire și care nu ar fi avut cum să fie mai mare; iar de ciudă și de mâhnire simții că fierea sta gata să plesnească în mine. Întrucât ce aveam să mă fac pe ostrovul acela pustiu, când îmi lăsasem pe puntea corăbiei toate lucrurile și toate bunurile? Ce năpaste aveam să mai pătesc oare în sihăstria aceea necunoscută? La atare gânduri deznădăjduite, strigai:

— Pentru tine, orice nădejde e pierdută, Sindbad Marinarule! Dacă ai izbutit întâia oară să scapi de belea, ca urmare a unor împrejurări brodite de

soarta cea norocoasă, nu care cumva să crezi că tot așa are să fie mereu, întrucât, cum spune zicala, *urciorul dus prea des la apa, până la urmă tot crapă!*

Și cu asta mă pusei pe plâns și pe gemut, apoi începui să scot niște țipete înfricoșate, până ce deznădejdea se statornici temeinic în inima mea. Atunci mă izbii peste cap cu amândouă mâinile și iarăși răcnii: „Au ce zor aveai, amărâtule, să te călătorești iar, când la Bagdad trăiai în huzururi? Nu aveai tu mâncăruri minunate, băuturi minunate și haine minunate? Ce-i mai lipsea mulțumirii tale? Au călătoria dintâi nu ți-a fost de nicio pildă?” Atunci mă prăbușii cu fața la pământ, plângându-mi de pe acum moartea și spunând: „Ai lui Allah suntem și la el ne întoarcem!” Și în ziua aceea era să înnebunesc.

Da întrucât până la urmă văzui limpede că toate părerile de rău îmi erau zadarnice, iar căința prea târzie, mă lăsa în seama sortii. Mă sculai în picioare și, după ce rătăcii fără de rost o vreme, mi se făcu oarecum frică de vreo întâlnire pârdaľnică cu vreo fiară de pradă ori cu vreun vrăjmaș neștiut, și mă cocoțai în vârful unui pom de unde începui să mă uit mai cu luare-aminte la dreapta și la stânga; da nu izbutii să zăresc altceva decât cerul, pământul, marea, copacii, păsările, nisipurile și stâncile. Totuși, cercetând mai cu grijă în zare, mi se păru că năzăresc o închipuire albă și uriașă. Atunci, îmboldit de nădejdi, mă dădui jos din pom; da, cuprins de frică, nu mă îndreptai decât tare încetișor și cu îndoială într-acolo. Când nu mai rămase decât o depărtare mică între mine și albeața aceea, pricepui că era o boltă grozav de mare, orbitor de albă; largă la poale și tare înaltă. Mă apropiai și mai mult de ea și îi dădui ocol; da nu găsii nicăieri ușa de intrare pe care o căutam. Atunci vrusei să mă cațăr deasupra pe ea; da era așa de netedă și de alunecoasă, încât nu avusei nici dibăcia, nici sprinteneala, nici puțința de a mă lipi de ea. Mă mărginii atunci s-o măsor: însemnai pe nisip urma pasului dintâi, și mai dădui un ocol numărându-mi pașii. Găsii astfel că ocolul era taman de o sută cincizeci de pași, mai degrabă mai mult decât mai puțin.

Pe când mă tot chibzuiau în ce chip ar fi să fac ca să dau de vreo ușa de intrare ori de ieșire din bolta aceea, luai seama că deodată soarele pieri și că ziua se preschimbă într-o noapte întunecată. Gândii dintru-ntâi că o fi vreun nour mare care trecea prin dreptul soarelui, măcar că lucrul era cu neputință în toi de vară. Ridicai așadar capul ca să mă uit la nourul acela ce mă minuna, și văzui o pasăre nemăsurată, cu niște aripi năprasnice, care zbura

prin dreptul ochiului soarelui, pe care astfel îl acoperea cu totul, revărsând întunericul peste ostrov.

Minunarea mea atunci trecu până peste marginile marginilor, și îmi adusei aminte de ceea ce îmi povestiseră niște călători și niște năieri, pe vremea tinereții mele, în privința unei păsări nemaipomenite, numită *rokh*, care s-ar afla într-un ostrov tare depărtat, și care poate să ridice și un elefant. Pricepui atunci că ceea ce vedeam acolo trebuia să fie acea *rokh*, și că bolta lângă care mă găseam trebuia să fie vreun ou din ouăle acelei *rokh*! Ci de-abia apuca eu să cuget la asta, că pasărea se și abătu asupra oului și se așeză deasupra lui ca spre a-l cloci. Și chiar că își întinse aripile cele nemăsurate asupra oului, își lăsă cele două picioare să se sprijine pe pământ și de-o parte și de cealaltă, și adormi pe el! (Binecuvântat fie Acela carele nu doarme din vecii vecilor!)

Atunci eu, care mă întinsesem cu burta lipită de pământ și mă aflam chiar lângă unul dintre picioare, care mi se părea a fi mai gros decât trunchiul unui copac bătrân, mă sculai repede, desfășai banda de mătase a turbanului...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a două sute nouăzeci și șasea noapte

Spuse:

...mă sculai repede, desfășai banda de mătase a turbanului, îl pusei în două și îl răsucii în așa chip, încât să întocmesc din el o frânghie groasă, mă încinsei cu el bine pe după mijloc, și la urmă îl petrecui cu amândouă capetele pe după unul din degetele păsării, făcând un nod de toată nădejdea. Că îmi zisesem în cugetul meu: „Pasărea aceasta nemăsurată are să-și ia până la urmă zborul și, în felul acesta, are să mă scoată din pustietatea de aici și are să mă ducă în vreun loc unde să dau de ființe omenești. Oricum, locul unde am să fiu lăsat tot are să fie mai de dorit decât ostrovul acesta pustiu pe care sunt singurul locuitor!”

Iacă-așa! Și, cu toate foielile mele, pasărea nici nu mă simți că mă aflam acolo, de parcă aș fi fost vreo musculiță fără de însemnătate ori vreo furnică la preumblare!

Șezui în starea aceea toată noaptea, fără să pot închide un ochi, de teamă ca pasărea să nu-și ia zborul și să mă ridice pe când dorm. Ci ea nici nu se clinti până în revărsat de ziuă. Atunci numai se ridică de pe ou, dădu un

tipăt înfricoșat și își luă zborul ducându-mă și pe mine cu ea. Se înalță și se tot înalță, atâta de sus, încât gândeam că am și ajuns la bolta cerului; pe urmă deodată se lăsă în jos cu atâta repeziciune de nici nu-mi mai simțeam greutatea, și ajunse cu mine pe pământ. Se așează pe un loc prăpăstios, pe când eu, fără a mai zăbovi, dădui zor să-mi dezleg turbanul, cu o spaimă nebună să nu fiu ridicat iarăși până a nu fi avut răgaz să mă desprind din legătura mea. Ci izbutii să mă dezleg fără de neazuri și, după ce mă scuturai și îmi trăsei hainele la loc pe mine, mă depărtai grabnic până ce ieșii din preajma păsării, pe care în curând o văzui cum se ridică iarăși în văzduhuri. De data aceasta, ținea în gheare ceva mare și negru, care nu era altccva decât un șarpe de o lungime nemaipomenită și de o înfățișare îngreșătoare. Îndată pieri, îndreptându-și zborul înspre mare.

Eu, tulburat peste poate de toate câte pățisem, îmi aruncai privirile de jur împrejur și rămăsei pironit locului de spaimă. Într-adevăr, mă pomenii adus într-o vale largă și adâncă, împrejmuită din toate părțile de niște munți atâta de înalți, încât, ca să-i măsoar cu privirea, trebui să-mi dau așa de tare capul pe spate, că turbanul mi se rostogoli dindărăt pe pământ. Și pe deasupra mai erau și așa de povârniți, încât ar fi fost cu neputință să te cațeri pe ei și socotii că orice încercare în privința aceasta este zadarnică!

La atare încredințare, jalea și deznădejdea mea ajunseră fără de margini, și răcnii: „Oh! cu cât ar fi fost mai bine pentru mine să nu mă fi urnit de pe ostrovul cel pustiu pe care mă găseam, și care era de o mie de ori mai de dorit decât sihăstria goală și uscată de aici, unde nu e nimic nici de mâncat, nici de băut. Acolo barem erau plini de poame pomii, și izvoare cu apă vioară; da aici numai stânci vrăjmașe și pleșuve, unde să mori de foame și de sete! O, prăpădul meu! Nu se află ajutor și tărie decât numai întru Allah cel Atotputernic! De fiecare dată nu scap de la o nenorocire decât ca să cad într-alta mai rea și mai deplină!”

Mă ridicai totuși de unde șezusem și pornii prin valea aceea ca s-o cercetez oleacă, și luai seama că era toată cioplită numai în pietre de diamant. Peste tot împrejurul meu, pământul era presărat cu diamante mai mari ori mai mici, desprinse din munte, și care în unele locuri alcătuiau niște grămezi înalte cât omul.

Tocmai începusem să mă las ispitit a le privi cu oarecare luare-aminte, când o priveliște mai înfricoșătoare decât toate grozăviile trăite până atunci mă îngheță ținându-mă de spaimă. Printre stâncile de diamant văzui cum se strecurau paznicii lor, care erau niște șerpi negri, mulți fără de număr,

mai groși și mai mari decât palmierii, și care negreșit că puteau să înghită, fiecare dintre ei, un elefant din cei voinici. La ceasul acela, începuseră a se trage înspre găurile lor; întrucât la vremea zilei se ascund ca să nu fie înhățați de pasărea rokh, dușmanul lor, și nu umblă decât noaptea.

Eu atunci, cu grijă nemăsurată, încercam să mă depărtez de acolo, uitându-mă bine unde îmi pun piciorul și gândind în sinea mea: „Iacătă, dacă ai vrut să te lăcomești la mila sortii, o, Sindbad, om cu ochi nesățios și pururea gol, ce ai dobândit în schimb!” Și, pradă tuturor acestor spaime îngemănate, mă strecuram mai departe fără de țință prin valea diamantelor, hodonindu-mă din vreme în vreme prin locurile care mi se păreau mai ferite, și așa până la căderea nopții.

În toată vremea aceasta, îmi uitasem cu totul și de mâncat și de băut, și nu mă mai gândeam decât cum să ies din beleaua aceea și cum să-mi mântui de șerpi sufletul. Într-acest chip dădum până la urmă, chiar lângă locul unde mă prăbușisem, peste o bortă cu intrarea tare îngustă, da destulă ca să pot să mă strecur pe ea. Așa că mă dușeam acolo și intram în bortă, având grijă să astup intrarea cu o stâncă pe care izbutii s-o rostogolesc până la ea. Liniștit întrucâtva astfel, pașii mai înspre adânc și mă apucau să caut ungherul cel mai tihnit ca să dorm acolo, în așteptarea dimineții, și gândeam: „Măine, de cum s-o revărsa de ziuă, am să ies să văd ce mi-a mai hărăzit ursita!”

Tocmai dam să mă tolănesc așadar, când băgai de seamă că ceea ce dintru-ntâi luasem drept o stâncă mare și neagră era un șarpe înfricoșător, încolăcit să-și clocească ouăle. Atunci simți carnea mea toată grozăvia acelei priveliști, iar pielea mi se zbârci ca o frunză uscată și se înfioră din tot întânzișul ei; și mă prăbușii fără de simțire la pământ și așa rămăsei până dimineața.

Atunci, pricepând că încă nu fusesem înfulecat, avusei putere să mă târăsc până la ieșire, să dau stânca la o parte și să mă strecur afară, unde ajunsei ca beat și fără a mai putea să mă țin pe picioare, atâta de sfârșit eram de lipsa de somn și de mâncare, și de spaima aceea fără de istov.

Mă uitai împrejur, și deodată, la câțiva pași de nasul meu, văzui cum cade un hălcoi de carne care se izbi cu plesnet de pământ. Năucit dintru-ntâi, sării în lături, apoi ridicai ochii ca să-l văd pe cel ce vroia să mă strivească astfel; da nu văzui pe nimeni. Atunci îmi adusei aminte de o poveste pe care o auzisem odinioară din gura unor negustori călători și a unor căutători de nestemate prin munții de diamant, în care se istorisea că, neputând să coboare în valea cea de neajuns, căutătorii de diamante se slujeau de un

tertip tare ciudat spre a dobândi pietrele cele de preț. Tăiau câteva oi, le hăcuiau în hartane mari și le aruncau în fundul văii unde aveau să cadă în colțurile diamantelor care se înfigeau în ele adânc. Atunci păsările rokh și vulturii cei uriași veneau și se prăvăleau asupra acelei prăzi și o ridicau din vale ca s-o ducă la cuiburile lor, de pe vârful munților, ca să slujească de hrană puilor lor. Atunci căutătorii de diamante se repezeau la pasăre dând din mâini și răcnind amarnic, ca s-o facă să lase prada și s-o silească să-și ia zborul. Ei atunci scotoceau hartanul și luau diamantele pe care le găseau înfipite în el.

Îmi dădu atunci prin gând că tot aș mai putea să-mi scap viața și să ies din valea aceea care tare mi se părea că ar fi chiar mormântul meu. Mă sculai, așadar, și începui să strâng de pe jos o ditamai grămadă de diamante, alegându-le pe cele mai dolofane și mai frumoase. Le pusei peste tot pe mine: îmi umplui buzunarele, mi le strecurai între haină și cămașă, îmi ghiftuii turbanul și șalvarii, și mi le băgai până și prin căptușeala de la haine. După care desfășai banda de mătase a turbanului ca și întâia oară...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfioasă.

Dar când fu cea de a două sute nouăzeci și șaptea noapte

Spuse:

...După care desfășai banda de mătase a turbanului ca și întâia oară, mă încinsei peste mijloc și mă dusei să mă întind sub hartanul de oaie, pe care mi-l legai strașnic pe piept cu cele două capete ale turbanului.

Ședeam așa de o bună bucată de vreme, când deodată mă pomenii săltat în văzduh, ca o pană, între ghearele cele uriașe ale unei păsări rokh, și eu și hartanul de carne de oaie. Și, într-o clipeală de ochi, eram afară din vale, pe culmea muntelui, în cuibul rokhului, care se și pregătea să sfâșie și carnea oii și carnea mea, spre a-și hrăni puii de rokh. Da deodată izbucni o zarvă ce se apropia și care o înfricoșă pe pasăre și o sili să-și ia zborul și să mă lase acolo. Eu atunci mă desfăcui din legături și mă ridicai în picioare, cu urmele de sânge pe haine și pe chip.

Văzui atunci că se apropie de locul în care mă afluam un negustor care căpătă o înfățișare tare descumpănită și tare înfricoșată când dădu cu ochii de mine. Da când văzu că nu-i vreau niciun rău și că de altminteri nici nu mă mișcăm, se plecă peste hartanul de carne și îl cercetă, fără a izbuti să

găsească diamantele pe care le căuta. Atunci își ridică larg înspre cer brațele și se jelui, spunând:

— O, ce înșelătorie! O, ce pagubă pe mine! Nu se află ajutor decât numai întru Allah! Mă adăpostesc întru Allah împotriva Procletului și Afurisitului!

Și își plesnea palmele una de alta, cu vădelile unei deznădejdi nemărginite.

La priveliștea aceea, pașii înspre el și îi urai bună pace. Da el, fără a-mi răspunde la salamalec, mă țintui cu mânie și îmi strigă:

— Cine ești? Și cu ce drept ai venit aici să furi bunul meu?

Eu răspunsei:

— Fii fără de teamă, o, vrednice negustor, întrucât nu sunt un hoț, iar bunul tău nu a fost întru nimic zăticnit. Sunt o făptură omenească, și nicidecum un ginn păcătos, cum pari să socoți tu. Ba chiar sunt un om cinstit dintre oamenii cei cinstiți, iar odinioare eram de felul meu negustor, mai înainte de a fi dat de niște belele până peste poate de ciudate. Cât despre pricina venirii mele aici, aceasta este o poveste pe care am să ți-o istorisesc numaidecât. Da mai întâi vreau să-ți dovedesc gândurile mele bune, dăruindu-ți câteva diamante, pe care le-am cules eu însumi din afundul acelei genuni pe care niciun ochi omenesc nu a scrutat-o vreodată!

Scosei îndată de la brâu câteva mostre de diamante arătoase și i le înmânai, spunând:

— Iacătă un chilipir la care nu ai fi cutezat să nădăjduiești în viața ta!

Atunci stăpânul hartanului de oaie fu cuprins de o bucurie de neînchipuit și îmi mulțumi îndelung și, după un potop de temeneli, îmi spuse:

— O, stăpâne al meu, ești o binecuvântare! Păi da numai un diamant de acesta ajunge să mă îmbogățească până la cele mai adânci bătrânețe! Că eu în viața mea nu am văzut ceva asemenea nici pe la curțile de împărați ori de sultani!

Și iarăși îmi mulțumi și, într-un sfârșit, îi strigă și pe ceilalți negustori care se aflau acolo și care veniră să se strângă împrejurul meu, urându-mi bună pace și bun sos. Iar eu le istorisii pățania mea cea ciudată, de la început până la sfârșit. Ci nu ar fi de niciun folos s-o mai spunem și noi încă o dată.

Atunci negustorii, dezmeticindu-se din uluiala lor, mă firitisiră îndelung pentru izbăvirea mea, spunându-mi:

— Pe Allah! te-a scos soarta dintr-o prăpastie din care nimenea până la tine nu s-a mai întors!

Apoi, întrucât mă vedeau topit de osteneală, de foame și de sete, grăbiră a-mi da din plin să mănânc și să beau, și mă duseră într-un cort unde îmi

vegheară somnul, care ținut o zi întreagă și o noapte.

Dimineața, negustorii mă luară cu ei, pe când eu începeam să simt tot mai pe deplin bucuria că scăpasem din primejdiile acelea ce nu s-au mai pomenit. După o călătorie destul de scurtă, ajunserăm la o insulă tare plăcută, pe care creșteau niște pomi falnici cu umbra așa de deasă și de largă, încât fiecare dintre ei ar fi putut să adăpostească lesne vreo sută de oameni. Și chiar din pomii aceia se scoate zeama cea albă, cu miros tare și plăcut, care este camforul. Pentru aceasta, se înjunghie pomul în partea de sus, și se prijoane într-un vas zeama care se scurge în chip de picături de clei și care nu este altceva decât mierea pomului.

Tot pe ostrovul acela am văzut și dihania cea de spaimă care se cheamă *karkadan*⁵⁹ și care paște pe acolo întocmai cum pasc vacile și bivoli prin pajiștile noastre. Trupul dihaniei aceleia este mai gros decât trupul de cămilă; nasul ei are în vârf un corn lung de zece coți și pe care este scrijelat chipul unei ființe omenești. Cornul acela este așa de tare, încât îi slujește karkadanului să se înfrunte cu elefantul și să-l biruiască, apoi să-l împungă și să-l salte de la pământ, până ce elefantul moare. Atunci grăsimea elefantului mort se scurge în ochii karkadanului, care este orbit astfel și se prăbușește pe loc. Atunci din slava văzduhurilor se năpustește asupra lor a amândurora cumplita pasăre rokh, care îi ia în gheare pe amândoi odată și îi cară la cuibul ei spre a-și hrăni puii.

Văzui de asemenea felurite soiuri de bivoli.

Sălășluirăm acolo o bucată de vreme ca să ne desfătăm de aerul curat; ceea ce îmi dădu răgaz să-mi schimb diamantele pe galbeni și pe arginți buni, mai mulți decât puteau să încapă în stiva unei corăbii. Pe urmă plecarăm de acolo, de la ostrov la ostrov și de la un uscat la alt uscat, și de la o cetate la altă cetate, pe unde mă minunam de fiecare dată de lucrarea cea frumoasă a Atoatefăcătorului, mai izbutind ba ici, ba colo ceva vânzări, cumpărări și schimburi, și ajunserăm într-un sfârșit în țara cea binecuvântată, la Bassra, ca de acolo să urcăm la Bagdad, sălașul păcii!

Atunci grăbii să dau fuga pe ulița mea și să intru în casa mea, încărcat de pungi fără de număr, cu dinari de aur și cu diamantele cele mai frumoase pe care nu avusesem inimă să le vând. Încât, după revărsările de bucurie ale întoarcerii printre rudele și prietenii mei, nu pregetai a mă purta cu filotimie, împrăștiind daruri împrejurul meu, fără a uita pe nimenea.

Apoi îmi cheltuii viața cu voioșie, mâncând bucate alese, bând cu poftă, îmbrăcându-mă cu haine bogate și nelipsindu-mă nicidecum de tovărășia

oamenilor dezmiertați. Încât în fiecare zi aveam o sumedenie de oaspeți de vază care, auzind ce se spunea despre pățaniile mele, mă cinsteau cu venirea lor spre a-mi cere să le istorisesc călătoriile mele și să le zugrăvesc și lor cum merg treburile prin țările cele depărtate. Iar eu chiar că simțeam o mulțumire aievea să-i lămuresc despre toate cele; ceea ce îi facea pe toți să plece firitisindu-mă că scăpasem dintr-atâtea primejdii cumplite, și minunându-se de povestirile mele până peste marginile minunării. Și iacă- așa luă sfârșit cea de a doua călătorie a mea.

Ci mâine, o, prietenii mei...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a două sute nouăzeci și opta noapte

Spuse:

...Ci mâine, o, prietenii mei, de-o vrea Allah, am să vă istorisesc pățaniile din cea de a treia călătorie a mea pe mare, care de bună seamă că este, de departe, cu mult mai de-a mirările și mai uluitoare decât cele două dintâi!

Pe urmă Sindbad tăcu. Atunci robii aduseră de mâncat și de băut tuturor oaspeților, care erau uluiți de minunare după câte le fusese dat să audă. Apoi Sindbad Marinarul porunci să i se aducă o sută de galbeni lui Sindbad Hamalul, care îi luă, mulțumind îndelung, și plecă chemând asupra capului gazdei sale milele lui Allah, și ajunse acasă minunându-se de toate câte le văzuse și auzise.

Dimineața, hamalul Sindbad se sculă, își facu rugăciunea cea de dimineață și se duse iarăși la Sindbad cel bogat, precum îi ceruse acela. Și fu primit cu toată inima, și întâmpinat cu multe cinstiri, și poftit să ia parte la ospățul din ziua aceea și la zaiafeturile care ținură toată ziua. După care Sindbad Marinarul, înconjurat de musafirii plini de luare-aminte și de cuvioșie, își începu povestirea în chipul următor:

Cea de a treia istorisire din istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a treia călătorie

Aflați, o, prietenii mei – ci Allah le știe mai bine decât cel plămădit de el! — că în viața cea desfătăță pe care o duceam de la întoarcerea mea din cea de a doua călătorie, în mijlocul bogățiilor și al huzurului, până la urmă

ajunsei să-mi piară cu totul din minte necazurile îndurate și primejdiile dovedite, și să mă sastisesc de trândăvia netulburată a traiului meu la Bagdad. Încât sufletu-mi jinduia cu foc o schimbare și priveliștea lucrurilor călătoritului. Iar eu însumi mă pomenii ispitit iarăși de dorul de negustorii, de chilipiruri și de câștiguri. Or, numai ambiția este pricina nenorocirilor noastre, totdeauna. Aveam să află în curând aceasta în chipul cel mai înfricoșat.

Așadar îmi pusei numaidecât gândul în fapt și, după ce mă încărcai cu mărfuri bogate din țară, plecai de la Bagdad la Bassra. Acolo găsii o corabie mare care se și umpluse cu călători și cu negustori care toți erau oameni de treabă, cinstiți, cu inimă bună, plini de bună-cuviință și în stare să-ți facă un bine și să trăiască între ei în cea mai aleasă înțelegere. Încât nu șovăii să sui lângă ei pe corabia aceea; și, de cum ajunsei pe punte, desfășurărăm pânzele, cu binecuvântarea lui Allah asupra noastră și asupra călătoriei noastre.

Călătoria chiar că începu cu cele mai bune semne. Prin toate locurile pe unde trăgeam la țarm izbândirăm deveruri strălucite, preumblându-ne întruna și îmbogățindu-ne mintea cu toate lucrurile cele noi pe care fără de conținere le vedeam. Și chiar că nimica nu lipsea mulțumirii noastre, și eram până peste măsură de voioși și de bucuroși. Într-o bună zi, ne aflam în larg de mare, departe tare de țările musulmane, când deodată îl văzurăm pe reizul corăbiei că își trage niște lovituri strașnice peste obraji, după ce scrutase zările îndelung, își smulge părul din barbă, își sfâșie hainele și își dă turbanul de pământ. Pe urmă începu să se vaicăre, să geamă și să scoată niște țipete de deznădejde.

La priveliștea aceea, noi cu toții îl înconjurărăm pe căpitan și îi spuserăm:

— Au ce este, o, reizule?

El răspunse:

— Aflați, o, pașnicilor călători, că vântul potrivnic ne-a biruit și ne-a făcut să ne abatem de la drumul nostru ca să ne arunce în marea aceasta a urgiei. Și, spre a adăuga și stropul cel de pe urmă buclucului nostru, ne mână soarta înspre țămurii aceluia ostrov pe care îl vedeți dinaintea domniilor voastre și de unde nimenea, după ce a ajuns acolo, nu a izbutit să scape cu zile. Ostrovul acela este Ostrovul Maimuțelor! Simt limpede, în adâncul sufletului meu, că suntem pierduți cu toții, fără de mântuire!

Nici nu își isprăvise reizul lămuririle acestea, că ne și pomenirăm cu corabia împresurată de un potop de făpturi împăroșate ca maimuțele, mai

multe decât un stol de lăcuste; alte maimuțe, într-o mulțime de neînchipuit, scoteau niște urlete care ne înghețară pe loc. Iar noi nu cutezam nici să le lovim, nici să le alungăm, nici măcar să împingem vreuna dintre ele, de frică să nu se năpustească toate asupra noastră și, datorită numărului lor, să ne omoare până la unul: întrucât se știe bine că numărul vine totdeauna de hac vitejiei. Așa că nu vrurăm a face nicio mișcare, pe când din toate părțile eram năpădiți de maimuțele acelea care începură să pună gabja pe toate câte aveam. Tare mai erau hâde. Erau chiar mai hâde decât tot ceea ce văzusem eu mai hâd până în ziua aceea a vieții mele. Erau împăroșate și înflocoșate, cu niște ochi galbeni pe chipurile lor negre; erau mici de tot la stat, de-abia de vreo patru șchioape ca înălțime, da strâmbăturile și țipetele lor erau mai cumplite decât tot ce s-ar putea născoci în privința aceasta! Cât despre graiul lor, degeaba ne tot vorbeau și ne suduiau ele clămpănind din fălci, că nu izbuteam să le pricepem neam, măcar că le cinsteam cu cea mai aleasă luare-aminte. Încât le văzurăm cum își pun în fapt socoata cea mai afurisită. Se cățărară pe catarge, desfăcură pânzele, rețeară toate parâmele cu dinții și până la urmă smulseră și cârma naiei. Atunci corabia, împinsă de vânt, porni înspre țărm, unde se înnisipi. Iar maimuțele cele mărunte ne înșfacară pe toți, ne împinseră să coborâm unul câte unul, ne lăsară pe mal și, fără a se mai îngrija de noi, se cocoțară iarăși pe corabia pe care izbutiră s-o împingă spre larg și pieriră toate odată cu ea pe întinsul mării.

Noi atunci, năuciți până peste poate, socotirăm că ar fi zadarnic să mai zăbovim așa pe țărm uitându-ne la mare, și ne afundarăm spre inima ostrovului, unde oblicirăm într-un sfârșit niște pomi roditori și o apă curgătoare: ceea ce ne îngădui să ne mai înviorăm oleacă spre a întârzia cât mai îndelung cu puțință o moarte care ni se părea neîndoielnică tuturora.

Pe când ne aflam în starea aceea, ni se păru că năzărim printre pomi o clădire tare înaltă, care avea o înfățișare de părăsire. Ne prinse ispita să ne apropiem de ea; și când ajunserăm acolo, văzurăm că era un palat...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a două sute nouăzeci și noua noapte

Spuse:

...văzurăm că era un palat tare înalt, în chip de pătrat, împreimuit cu ziduri strașnice, și care avea o poartă mare de abanos cu două canaturi. Cum poarta aceea era deschisă și cum nu era păzită de niciun portar, intrarăm și

ne pomenirăm de-a dreptul într-o sală largă cât o băătură. În sala aceea nu se aflau alte lucruri decât niște unelte urieșești de bucătărie și niște frigări nemăsurat de lungi; pe jos, ca drept preșuri, nu erau decât niște mormane de oase, unele albite de mult, altele încă proaspete. Încât acolo înlăuntru stăpânea o duhoare care ne strâmba nasurile până peste poate. Da cum eram sfârșiți de istoveală și de spaimă, ne lăsarăm să lunecăm la pământ cât eram de lungi și adormirăm adânc.

Soarele amurgise de mult, când un bubuit de tunet ne făcu să tresărim și să ne trezim dintr-odată; și văzurăm cum coboară din tavan dinaintea noastră o făptură cu chip de arap, înalt cât un palmier, care era mai cumplit de văzut decât toate maimuțele laolaltă. Avea niște ochi roșii ca doi tăciuni aprinși, dinții din față lungi și ieșiți ca niște colți de gligan, o ditamai gură cât o gaură de fântână, niște buze care îi spânzurau până pe piept, niște urechi ce fluturau ca urechile de elefant și care îi acopereau umerii, și niște unghii cârligate ca ghearele de leu.

La priveliștea aceea, începurăm dintru-ntâi să ne zbârcim de spaimă, pe urmă rămaserăm înțepeniți ca morții. Ci el se duse și șezu jos pe o laviță înaltă rezemată de perete și de acolo începu să ne cerceteze tăcut, unul câte unul, cu toți ochii lui. După care păși înspre noi, veni drept la mine, ochindu-mă dintre toți ceilalți negustori, întinse mâna și mă înșfacă de pielea de la ceafa, cum ai înșfaca o legătură de rufe. Mă suci apoi și mă răsuci în toate chipurile, pipăindu-mă cum face măcelarul cu un cap de oaie. Ci de bună seamă că trebuie să mă fi găsit nu prea pe pofta lui, fleșcăit de spaimă cum eram, și cu grăsimea de sub piele topită de ostenele călătoriei și de necazuri. Atunci îmi dădu drumul lăsându-mă să mă rostogolesc la pământ, și îl înșfacă pe vecinul de lângă mine, și îl apipăi precum mă apipăise și pe mine, da spre a-l arunca apoi și a-l înșfaca pe următorul. Îi luă în felul acesta pe toți negustorii, unul după altul, și ajunse la urmă de tot la căpitanul corăbiei.

Or, reizul era om gras și plin de carne, și de altminteri era cel mai teafăr și cel mai zdrahon dintre toți inșii de pe naie. Încât alegerea uriașului cel înfricoșător nu zăbovi a se opri asupra lui: îl luă în gheare cum ar ține măcelarul un miel, îl trânti la pământ, îi puse un picior în gât și, dintr-o smucitură, îi și frânse grumazul. Apucă atunci o ditamai frigare dintre frigările pomenite și i-o înfipse în gură spre a i-o petrece până prin fund. Atunci aprinse un foc mare de lemne în cuptorul de lut care se afla în sală, îl propti în toiul flăcărilor pe reizul întiglat și începu să-l răsucească încetișor-

încetișor până la prăjirea deplină, îl trase atunci din foc și se apucă să-l rupă în bucăți, cum s-ar face cu un pui de găină, slujindu-se de unghii. După care înfulecă totul într-o clipeală de ochi. Pe urmă supse oasele, le goli de măduvă și le aruncă peste mormanele ce se grămădeau în sală.

Când își isprăvi cina, uriașul cel înfricoșător se duse să se întindă pe laviță, ca să mistuie, și nu zăbovi să adoarmă, sforăind întocmai ca un bivoli pe care l-ai sugruma, ori ca un măgar pe care l-ai stârni să ragă. Rămase să doarmă așa până dimineața. Îl văzurăm atunci că se scoală și că pleacă precum venise, lăsându-ne înghețați de spaimă.

Când ne încredințarăm pe deplin că plecase, ne smulserăm din tăcerea îngrozită pe care o păstrasem toată noaptea, ca să ne împărtășim într-un sfârșit unii altora gândurile și ca să suspinăm și să ne tânuim, cugetând la soarta ce ne așteaptă.

Și ne spuserăm cu jale:

— De ce n-om fi murit noi înecați în mare ori mâncați de maimuțe, mai bine decât să fim prăjiți pe jar? Pe Allah! asta-i o moarte tare afurisită! Da ce să faci! Ceea ce vrea Allah aceea va să se întâmple! Nu este mântuire decât numai întru Allah cel Atotputernic!

Ieșirăm atunci din clădirea aceea și toată ziua ne vânzolirăm prin insulă, căutând vreo ascunzătoare unde să ne punem la adăpost, da degeaba; că ostrovul acela era neted și nu avea nici peșteri, nici nimic care să ne scape de căutările uriașului. Încât, cum se lăsa seara, găsirăm că era mai cuminte să ne întoarcem la palat.

Da de-abia ajunsesem noi acolo, că omul cel cumplit își și vădi sosirea cu un bubuit de tunet și cu înșfăcarea unuia dintre negustorii tovarăși ai mei, pe care, după pipăituri și frământături, zori să-l înțigleze, să-l frigă și să-l înfulece în pânțelele său, pentru ca apoi să se întindă pe laviță și să sforăie ca o vită cu beregățile tăiate, până dimineața. Se deșteaptă atunci și se întinse grohăind crâncen, și plecă, fără a se mai îngrija de noi, de parcă nici nu ne-ar mai fi văzut.

După ce plecă, și întrucât avurăm vreme să cugetăm la starea noastră cea jalnică, strigarăm cu toții deodată:

— Haidem să ne aruncăm în mare și să murim înecați, mai degrabă decât să sfârșim fripți și înfulecați! Că atare moarte este tare cumplită!

Cum stam gata să punem în fapt socoata aceasta, unul dintre noi se ridică și spuse:

— Ascultați-mă, fraților! Nu socotiți că ar fi mai bine să-l omorâm noi pe omul cel negru, până a nu ne prăpădi el?

Eu atunci, la rându-mi, ridicai un deget și spusei:

— Ascultați-mă, fraților! În împrejurarea că chiar aveți să vă hotărâți a-l omorî pe omul cel negru, s-ar cădea dintru-ntâi să începem cu a ne folosi de trunchiurile de pomi de care este plin malul ca să ne întocmim o plută cu care să putem fugi de pe ostrovul acesta blestemat, după ce avem să mântuim lumea de varvarul acesta mâncător de musulmani! Avem să răzbatem atunci până la vreo insulă, cu mila soții care are să ne trimită vreo corabie ca să ne întoarcem în țara noastră! Oricum, chiar dacă pluta noastră are să se scufunde și noi să ne înecăm, tot avem să ocolim frigarea și tot nu vom fi săvârșit o faptă nelegiuită omorându-ne singuri. Moartea noastră arc să fie o mucenicie și are să fie ținută la socoteală în ziua Răsplătirii...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei suta noapte

Spuse:

...Moartea noastră are să fie mucenicie și are să fie ținută la socoteală în ziua Răsplătirii!

Atunci negustorii strigară toți:

— Pe Allah! E un gând strălucit și o faptă cugetată!

Numaidecât ne duserăm pe țărm și ne întocmirăm pluta cu pricina, pe care avuserăm grijă să punem ceva merinde, precum poame și niște nolbotine bune de mâncat; apoi ne întorserăm la dam să așteptăm tremurând venirea omului negru.

Și veni, cu un bubuit de tunet; iar nouă ni se păru că vedem întrând un câine uriaș turbat. Trebui să ne îndârjim a mai vedea iarăși, fără să crâcnim, cum e înțiglat și prăjit unul dintre soții noștri, care fu ales pentru grăsimea și trupeșia lui, după pipăituri și frământături. Da după ce fiara cea înfricoșătoare adormi și începu să sforăie cu bufnituri, socotirăm să ne prilejuim de somnul lui spre a-l face neprimejdios pe totdeauna.

Drept aceea, luarăm două dintre frigările uriașe de fier și le încinserăm în foc până se făcură albe de roșii; apoi le înșfăcarăm vârtos cu mâinile de capătul cel rece și, întrucât erau tare grele, ne însoțirăm mai mulți spre a le ridica pe fiecare în parte. Și ne apropiarăm încetișor, și toți laolaltă împlântarăm cele două frigări dintr-odată în cei doi ochi ai insului cel negru

și cumplit care dormea, și împinserăm în ele din toate puterile noastre, în așa chip încât rămase orb pe deplin.

Pesemne că trebuie să fi simțit o durere până peste poate, căci răcnutul pe care îl dădu fu așa de înfricoșat, încât dintr-odată ne rostogolirăm pe jos cât colo. Și sări de-a orbișelea și, întinzându-și mâinile în gol, încerca, urlând și bâjbâind în toate părțile, să-l înșface pe vreunul dintre noi. Da noi avusesem răgaz să ne ferim și să ne aruncăm cu pânțele la pământ, care la dreapta, care la stânga, într-așa chip încât el nu da decât de gol, de fiecare dată. Încât, dacă văzu că nu poate să izbândească, până la urmă se îndreptă pe pipăitele înspre ușă și ieși dând niște țițete înfricoșate.

Noi atunci, încredințați că uriașul orb are să moară până la urmă de chin, prinserăm a ne mai liniști și, cu pas agale, ne îndreptarăm înspre mare. Potrivirăm oleacă mai bine pluta, ne aburcarăm pe ea, o desprinserăm de la țărm și începurăm să vâslim ca să ne depărtăm, când deodată îl văzurăm pe uriașul cel orb cum gonea după noi, călăuzit de o muiere uriașă, încă și mai cumplită și mai hădă decât el. Când ajunseră pe țărm, scoaseră niște strigăte năprasnice văzând că ne depărtam; pe urmă fiecare înșfacă niște bucătoaie de stâncă și începu să ne bată cu ele, aruncându-le asupra plutei. Izbutiră astfel să ne nimerească și să-i înece pe toți tovarășii mei, în afară de mine și de alți doi. Și tustrei dovedirăm într-un sfârșit să ieșim dincolo de bătaia pietrelor aruncate după noi.

Ajunserăm curând în largul mării unde fuserăm luați de vânt și împinși înspre un ostrov care se află la două zile depărtare de cel pe care era să pierim înțiglați și fripți. Puturăm să găsim acolo niște poame care să nu ne lase să ne dăm sufletul; apoi, întrucât se și făcuse noapte bine, ne cățărarăm într-un copac ca să ne petrecem noaptea acolo.

Când ne trezirăm dis-de-dimineată, cel dintâi lucru ce ni se înfățișă dinaintea ochilor înspăimântați fu un șarpe cumplit, gros cât copacul în care ne aflam, și care își sulița înspre noi niște ochi ca pojarul, căscând o gură mare cât o șură. Și deodată se desfășură, iar capu-i se și îți deasupra noastră, în vârful pomului. Îl hăpăi în gură pe unul dintre tovarășii mei și îl îmbucă până la umeri, apoi, cu încă o înghițitură, îl înfulecă de tot. Și îi și auzirăm oasele nenorocitului cum trosneau în pânțele șarpelui, care lunecă jos din pom și ne lăsă zdrobiți de spaimă și de jale. Și gândeam: „Pe Allah! fiecare fel de moarte este mai păcătos decât cel de mai înainte!”

Bucuria că scăpasem de frigarea căpcăunului cel negru se preschimba acumă într-o presimțire încă și mai rea decât toate câte le pătimisem! Nu

este mântuire
decât numai
întru Allah!

Da tot mai
avuserăm
putere să ne
dăm jos din
pom și să
culegem câteva
poame pe care
le mâncărăm, și
să ne potolim
setea cu apa de
la izvoare.
După care
scotocirăm prin
ostrov căutând
vreun copac
mai de temei
decât cel din
noaptea trecută,
și până la urmă
dibăcirăm un
pom de o
înălțime
uluitoare care
ni se păru că ar
putea să ne

adăpostească mai cu folos. Ne cățărăm în el la căderea nopții și, după ce ne așezărăm cât puturăm mai bine, începusem să ațipim, când un șuiert și o zarvă de ramuri frânte ne deșteptă, și, până a avea vreme să facem vreo mișcare ca să ne ferim, șarpele îl și înșfăcase pe tovarășul meu, care rămăsese cățarat ceva mai jos decât mine, și dintr-o înghițitură îl și înfulecase pe trei sferturi. Îl văzui apoi cum se încolăcește împrejurul pomului și cum face să trosnească în pântecul lui oasele celui de pe urmă tovarăș al meu pe care îl isprăvea de înghițit. Apoi, lăsându-mă mort de spaimă, se trase de pe copac.

Și rămăsei mai departe înțepenit în pom până dimineața, și de-abia atunci mă îndemnai să cobor. Cea dintâi pornire a mea fu de a mă duce să mă arunc în mare, ca să isprăvesc cu o viață ticăloasă și plină de spaima care de care mai cumplite; ci mă oprii în drum, întrucât sufletul nu mi se învoia, dat fiind că sufletul este un lucru de preț; ba chiar îmi și oblici un gând de la care mi s-a și tras scăparea.

Mă apukai să caut niscaiva lemne și, după ce le găsii din belșug, mă întinsei pe pământ și luai o butură mare pe care mi-o înțepenii strașnic la tălpile picioarelor, în toată lungimea ei; luai pe urmă alta și mi-o înțepenii pe latura din stânga, o alta pe latura din dreapta, o a patra peste pânțele, și o a cincea, mai groasă și mai lungă decât celelalte, mi-o înțepenii la cap. Într-acest chip mă aflam înconjurat de niște pereți de ciotârci care, din toate părțile, steteau stavilă dinaintea gurii șarpelui. Când isprăvii, rămăsei întins pe pământ și așteptai acolo ce mi se hărăzise de soartă.

La căderea nopții, șarpele nu zăbovi să se ivească. De cum mă zări, se și repezi la mine și dădu să mă înfulece în pânțele lui; da se împiedică în rascote. Atunci începu să se vânzolească și să se târcolească împrejurul meu ca să încerce să mă înhațe pe la vreun loc mai prielnic, ci nu dovedi să izbutească în pofida tuturor strădaniilor lui și măcar că mă hărțui în toate chipurile. Își trecu astfel toată noaptea chinându-mă, iar eu mă și vedeam mort și-i simțeam în față răsuflarea împuțită. Până într-un sfârșit mă lăsă acolo, în revărsat de ziuă, și plecă plin de ciudă asupra mea și până peste poate de îndârjit și de mâniat.

După ce mă încredințai că plecase într-adevăr...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute una noapte

Spuse:

...După ce mă încredințai că plecase într-adevăr, întinsei mâna și mă desfăcui din curpenii cu care mă legasem de crăcane. Da eram așa de amortit, că nici nu izbutii dintru-ntâi să-mi mișc mâinile ori picioarele și, vreme de câteva ceasuri, nici nu mai nădăjduii că am să mai pot vreodată să-mi dobândesc iarăși folosința lor. Da până la urmă tot izbutii să mă ridic în picioare și, încet, încet, putui să pășesc și să umblu de colo, colo prin insulă. Mă îndreptai înspre mare unde, de cum ajunsei, zării în depărtări o corabie, cu toate pânzele în vânt, lunecând cu iuțeală mare.

La priveliștea aceea, începui să-mi vântur mâinile și să țip ca un nebun; pe urmă îmi desfășai banda de mătase a turbanului și, agățându-l de o drughineată dintr-un pom, îl săltai deasupra capului și mă siliu să fac niște semne care să se bage de seamă de pe naie.

Se îndură soarta ca strădaniile să nu-mi fie zadarnice. Într-adevăr, văzui curând cum corabia își întoarce puntea și se îndreaptă înspre uscat; și, nu peste mult, eram cules de reiz și de oamenii lui.

De cum ajunsei pe puntea corăbiei, dintru-întâi mi se dădură niște haine ca să-mi acopăr golătatea, dat fiind că încă de mult mi se rupsesse cele cu care eram îmbrăcat; pe urmă mi se aduse să mănc, ceea ce făcui cu mare poftă, după atâtea ajunări pătimate; da ceea ce chiar că îmi vrăji sufletul fu mai cu seamă o apă proaspătă taman cum se cuvine și cu adevărat desfătă, din care băui pe săturate. Încât inima mi se liniști și sufletul mi se potoli, și simții tihna și bunăvoia cum coboară într-un sfârșit în trupul meu istovit.

Începui așadar să trăiesc iarăși, după ce văzusem moartea cu ochii mei amândoi; și îl binecuvântai pe Allah pentru mila lui și îi mulțumii că pusese capăt pătimirilor mele. Într-acest chip, nu zăbovii să mă scutur pe deplin de tulburările și de ostenele mele, până într-atâta cât nu eram departe de a gândi că toate acele năprâsnicii nu mi se întâmplaseră decât în vis.

Plutirea ne fu minunată și, cu îngăduința lui Allah, vântul ne fu prielnic toată vremea și ne ajută să tragem norocit la țarmurii unui ostrov pe nume Salahata, unde urma să facem popas și la cheiul căruia reizul porunci să se arunce ancora spre a le îngădui negustorilor să coboare și să-și vadă de alișverișurile lor.

După ce călătorii coborâră pe uscat, cum numai eu rămăsesem pe punte, din lipsă de mărfuri de vândut ori de cumpărat, reizul veni la mine și îmi spuse:

— Ascultă ce vreau să-ți spun! Ești om sărac și străin, și ne-ai povestit câte necazuri ai pățimit în viața ta. Încât aș vrea acuma să-ți fiu de oarecare folos și să te ajut să te întorci în țara ta, așa ca, atunci când ai să te gândești la mine, să te gândești cu drag și să chemi asupra-mi milele lui Allah!

Eu îi răspunsei:

— De bună seamă, o, reizule! nu am să preget să mă rog pentru tine!

El îmi spuse:

— Află că, de-atunci sunt câțiva ani, am avut cu noi un călător care s-a pierdut pe un ostrov unde făcusem popas. Și de-atunci încoace nu am mai avut nicio știre despre el și nu știm dacă a murit ori dacă mai este în viață.

Cum avem în cala naiei mărfurile rămase de la acel călător, mi-a venit în gând să ți le încredințez pentru ca, oprindu-ți misiția cuvenită din câștig, să le vinzi pe ostrovul acesta și să-mi aduci prețul lor pentru ca eu, când am să mă întorc la Bagdad, să pot să i-l înmânez, dacă o fi izbutit să se întoarcă în cetatea lui.

Iar eu răspunsei:

— Îți datorez ascultare și supunere, o, stăpâne al meu! Și chiar că am să-ți port și mai multă îndatorință pentru ceea ce vrei să mă faci a dobândi în chip cinstit!

Atunci căpitanul le porunci năierilor să scoată mărfurile din stivă și să le ducă pe țărm, pentru mine. Pe urmă îl chemă pe sameșul de pe corabie și îi spuse să le socotească și să le scrie, bucată cu bucată. Și sameșul răspunse:

— Ale cui sunt mărfurile acelea și pe numele cui trebuie să le scriu?

Reizul răspunse:

— Pe stăpânul mărfurilor îl chema Sindbad Marinarul. Acuma scrie-le pe numele acestui călător sărman, și întreabă-l cum îl cheamă.

Vorbele acestea ale căpitanului, rămăsei uluit de mirare și strigai:

— Păi eu sunt Sindbad Marinarul!

Și, privind cu luare aminte la reiz, cunoscui că el era cel care, la începutul celei de a doua călătorii a mea, mă uitase pe ostrovul pe care adormisem.

Încât tulburarea mea fu până peste poate la brodeala aceea neașteptată, și urmai:

— O, reizule, au nu mă mai cunoști? Eu sunt, chiar eu, Sindbad Marinarul, cel născut la Bagdad! Ascultă povestea mea! Adu-ți aminte, o, căpitane, că chiar eu sunt cel care a coborât pe ostrov, sunt atâția ani de atunci, și care nu s-a mai întors. Într-adevăr, adormisem lângă un izvor minunat, după ce mâncasem oleacă, și nu m-am mai trezit decât ca să văd corabia ce se și depărtase pe mare. De altminteri, mulți dintre negustorii de la muntele de diamante m-au văzut și ar putea să mărturisească că chiar eu sunt Sindbad Marinarul!

Nici nu apucasem eu să isprăvesc lămuririle, că unul dintre negustori, care se întorsese pe punte să-și ia mărfurile, veni la mine, mă măsură cu luare-aminte și, de îndată ce sfârșii de vorbit, își plesni palmele una de alta a uimire și strigă:

— Pe Allah! o, voi toți, nu mă credeți când v-am istorisit mai cândva întâmplarea ciudată pe care am trăit-o la muntele de diamante, unde v-am spus că am dat de un ins legat de un hartan de oaie și ridicat din vale pe

munte de o pasăre numită rokh! Ei bine, iacătă-l pe omul acela! Chiar acesta este Sindbad Marinarul, omul cel mărinimos care mi-a dăruit niște diamante atâta de frumoase!

Și, după ce vorbi într-acest chip, negustorul veni să mă sărute ca pe un frate pierdut și găsit.

Atunci reizul corăbiei mă măsură o clipită și deodată cunosc și el că eu sunt Sindbad Marinarul. Și mă luă în brațe cum l-ar fi luat pe chiar fiul său și îmi spuse:

— Pe Allah, o, stăpâne al meu, povestea ta este uluitoare și pățania ta este de-a mirările! Ci binecuvântat fie Allah, carele a îngăduit să ne întâlnim iarăși și să-ți găsești mărfurile și bunurile!

Pe urmă porunci să fie cărate pe uscat toate mărfurile mele ca să le vând, numai întru câștigul meu de data aceasta. Și câștigul pe care îl dobândii chiar că fu nemăsurat de mare și mă despăgubi până peste orice nădejde de toate câte vremurile mă făcuseră să pierd până aci.

După care lăsarăm insula Salahata și ajunserăm în țara Sândului, unde vândurăm și cumpărarăm așijderea.

În mările acelea depărtate, am văzut lucruri uimitoare și minunății fără de număr despre care nu pot să vă fac o povestire cu de-amănuntul. Da, printre altele, am văzut un pește care avea chip de vacă, și un altul care semăna cu măgarul. Asemenea am văzut o pasăre ce se năștea dintr-o scoică de mare, și ai cărei pui trăiesc la fața apei, fără ca să zboare vreodată înspre uscat.

După asta ne urmarăm plutirea, cu îngăduința lui Allah, și ajunserăm într-un sfârșit la Bassra, unde nu ne oprirăm decât puține zile, pentru ca apoi să intrăm în Bagdad.

Pornii atunci înspre ulița mea, intrai în casa mea, dădui binețe rudelor, prietenilor și vechilor mei tovarăși, și împărții dani mari la văduve și la orfani. Mă întorsesem, într-adevăr, mai bogat ca oricând de pe urma deverurilor pe care le izbândisem vânzându-mi mărfurile.

Ci mâine, o, prietenii mei, de-o vrea Allah, am să vă istorisesc povestea celei de a patra călătorii, care le întrece ca minunare pe cele trei pe care le-ați ascultat.

Pe urmă Sindbad Marinarul puse să i se dea, ca și în zilele de mai înainte, o sută de galbeni lui Sindbad Hamalul, poftindu-l să vină și a doua zi.

Hamalul nu pregetă a-i da ascultare și, în ziua următoare, se întoarse să asculte cele ce, la sfârșitul cinei, avea să istorisească Sindbad Marinarul...

În clipita accasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a trei sute doua noapte

Spuse:

...se întoarse să asculte ceea ce, la sfârșitul cinei, avea să istorisească Sindbad Marinarul.

Cea de a patra istorisire dintre istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a patra călătorie

Și Sindbad Marinarul spuse:

Nici huzurile, nici zaiafeturile vieții de la Bagdad, o, prietenii mei, nu au putut să mă fac a da uitării călătoriile.

Dimpotrivă, nu îmi mai aduceam deloc aminte de caznele îndurate și de primejdiile trăite. Iar sufletul cel viclean, care mă îmboldea, nu zăbovi a-mi înfățișa foloasele ce le-aș avea străbătând iarăși meleagurile altor oameni. Încât nu mai putui să mă împotrivesc ispitelor lor și, într-o zi, lăsându-mi casa și averile, luai cu mine o mare grămadă de mărfuri scumpe, cu mult mai multe decât luasem în celelalte călătorii ale mele, și de la Bagdad plecai la Bassra, unde mă imbarcai pe o corabie mare în tovărășia unor negustori de vază tare bine prețuiți în târg.

Călătoria noastră pe mare, din mila lui Allah, la început fu strălucită. Treceam de la insulă la insulă și de la un uscat la alt uscat, vânzând, și cumpărând, și izbândind câștiguri tare pricopsite, până ce într-o zi, în larg de mare, reizul porunci să se arunce ancora și strigă înspre noi:

— Suntem pierduți fără de scăpare!

Și deodată o pală de vânt năprasnică rocoși marea toată, care se năpusti asupra corăbiei, o sparse în toate chipurile și îi smulse pe călători, cu căpitan, cu năieri și cu mine cu tot. Și dintru-ntâi toată lumea se înecă, iar eu așijderea.

Da eu izbutii, din mila lui Allah, să dau, prin genune, de o bârnă din corabie, de care mă încheștai cu mâinile și cu picioarele, și pe care fusei bălăbănit vreme de o jumătate de zi, dimpreună cu alți negustori care izbutiseră să se agațe de ea ca și mine.

Atunci, tot lopătând din mâini și din picioare, ajunserăm până la urmă, ajutați de vânt și de bătaia apelor, să fim aruncați, ca niște scânduri, pe

jumătate ca și morți de frig și de spaimă, pe țărmul unui ostrov.

Șezurăm o noapte întreagă zdrobiți, fără de mișcare, pe țărmul acelui ostrov. Da a doua zi izbutirăm să ne ridicăm și să pornim înspre lăuntrul ostrovului, unde zărirăm o așezare către care ne îndreptarăm.

La sosirea noastră, văzurăm cum ieșea pe poarta acelei așezări o ceată de oameni goi de-a binelea și negri care, fără a ne spune o vorbă, ne înhățară și ne împinseră să intrăm într-o sală unde, pe un jeț înalt, ședea un sultan.

Sultanul ne porunci să ședem jos, iar noi șezurăm. Atunci dinainte ni se aduseră niște tablale pline cu niște bucate de care nu mai văzusem în toată viața noastră nicăierea. Vederea lor mie nu îmi stârni deloc pofta, osebit de tovarășii mei care le mâncară cu înfulecături, ca să-și astâmpere foamea ce-i rodea de când cu prăpădul corăbiei noastre. Cât despre mine, nelăcomia de atunci fu pricina ce avea să-mi mântuie viața până astăzi.

Căci, de la cele dintâi îmbucături, o hulpăvie nemăsurată îi potopi pe tovarășii mei, care începură să hăpăie ceasuri și ceasuri în șir tot ce li se aducea, cu niște schime de nebuni și cu niște pufnituri de pomina.

Pe când ei se aflau în starea aceea, oamenii cei goi aduseră o oală plină cu un fel de ir cu care îi unseră pe trup, și a cărui urmare asupra pântecelui lor fu nemaipomenită. Într-adevăr, văzui cum pânțele tovarășilor mei se umflă treptat, treptat în toate părțile, până ce ajunse mai mare decât un cimpoi umflat: iar pofta le sporea pe măsură, până acolo încât urmară a mânca mai departe fără de contenire, în vreme ce eu mă uitam la ei, speriat de a lua seama că burdihanul nu li se mai umple.

Or eu, dacă văzui urmarea aceea asupra tovarășilor mei, stăruii a nu mă atinge neam de bucatele acelea și nu mă înduplecai să mă las uns cu ir. Și chiar că acea cumpătare îmi fu mântuitoare, întrucât mi se vădi că oamenii aceia goi erau mâncători de carne de om și că se slujeau de acele felurite mijloace spre a-i îngrășa pe oamenii ce le cădeau în mână și spre a le face carnea în felul acesta mai fragedă și mai mustoasă. Iar cât despre sultanul acelor mâncători, mi se vădi că era căpcăun. I se gătea în fiecare zi ca friptură câte un om îngrășat după tipicul acela; cât despre inșii cei goi, lor nu le plăcea friptura și mâncau carne de om crudă, fără niciun fel de găteală, așa cum era.

În acea jalnică încredințare, spaima de soarta mea și de cea a tovarășilor mei ajunse cu atâta mai fără de margini, cu cât în curând băgai de seamă o scădere vădită a judecății tovarășilor mei, pe măsură ce pânțele li se îmburdiha și făptură li se umfla. Ba până la urmă ajunseră de se

îndobitociră cu totul de-atâta mâncare și, dacă se făcură întocmai ca niște vite de zalhana, fură dați în paza unui păstor care în fiecare zi îi ducea la păscut în pajiște.

Cât despre mine, foamea pe de o parte și frica pe de alta mă prefacuseră în chiar umbra mea, iar carnea mi se uscaseră pe oase. Încât dacă mă văzură așa de jigărit și de scofâlcit, băștinașii de pe ostrovul acela nu se mai îngrijară de mine și mă dădură cu totul uitării, de bună seamă socotindu-mă nevrednic a fi gătit ca friptură pentru sultanul lor, ba nici baremi la grătar.

Lipsa aceea de veghere din partea ostrovenilor cei negri și goi îmi îngădui într-o zi să mă depărtez de sălașele lor și să pornesc înspre altă zare. În drumul meu, dădui peste păstorul care mâna la păscut ciurda alcătuită de nenorociții mei de tovarăși, îndobitociți de pântecul lor. Grăbii a mă afunda în ierburile cele înalte și de a merge și de a alerga spre a-i pierde din vedere, atâta de amarnic prilej de chinuri și de jale îmi era înfățișarea lor.

Soarele amurgise de mult, da eu nu conteneam să merg. Mersei mai departe tot înainte noaptea toată, fără să mă încerc nevoia de a dormi, atâta de tare mă stăpânea frica să nu cad iarăși pe mâna negrilor mâncători de carne de om. Și mersei înainte și toată ziua următoare, și tot așa încă alte șase zile, neluându-mi decât numai răgazul trebuitor pentru vreo odihnă care să-mi îngăduiască a-mi urma drumul înspre neștiut. Și, drept toată hrana, culegeam ierburi de pe jos și le mâncam, atâta numai cât să nu-mi dau sufletul de foame.

În dimineața celei de a opta zile...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute treia noapte

Spuse:

...În dimineața celei de a opta zile, ajunsei pe țărmul de dincolo al ostrovului și zării oameni ca și mine, albi și îmbrăcați cu haine, și care se îndeletniceau cu culesul boabelor de piper de prin tufărișurile de care era acoperit meleagul acela. Când mă zăriră și ei, se strânseră ciotcă împrejurul meu și îmi grăiră pe limba mea cea arăbească, pe care de atâta amar de vreme nu o mai auzisem.

Mă întrebă cine sunt și de unde vin. Eu răspunsei: „O, oameni buni, sunt om străin și sărman!” Și le istorisii ce necazuri și ce primejdii îndurasem. Povestirea mea îi minună de-a minunelele și mă firitisiră că dovedisem să

scap de la înfulecătorii de carne de om, îmi aduseră de mâncat și de băut, mă lăsară să mă odihnesc vreme de un ceas, apoi mă luară în luntrea lor ca să mă înfățișeze sultanului lor a cărui cetate de scaun era pe un alt ostrov din vecinătate.

Ostrovul în care domnea sultanul avea drept cetate de scaun un oraș tare plin de lume, îmbelșugat cu toate cele ale traiului, plin de sukuri și de negustori ale căror prăvălii erau încărcate cu lucruri de preț, străbătut de ulițe frumoase pe care treceau mulțime de oameni călări pe cai strălucitori, da fără de șei și fără de scări. Încât, atunci când îi fusei înfațșat sultanului, după salamalecuri nu pregetai să-i mărturisesc mirarea în care mă aflam de a vedea oamenii cum călăresc pe deșelate. Și îi spusei:

— Pentru care pricină, o, stăpâne și doamne al nostru, nu vă slujiți aici de șei? Șaua este un lucru tare înlesnitor la mersul călare! Și-apoi îl face pe călăreț mai stăpân pe calul său!

Sultanul rămase tare nedumerit de vorbele mele și mă întrebă:

— Păi da ce vrea să fie o șa? Atare lucru nu am văzut niciodată în viața noastră!

Eu îi spusei:

— Nu ai vrea să-mi îngăduiești a-ți meșteri o șa spre a putea să-i încerci priința și să-i prețaluiești mulțumirea?

El îmi răspunse:

— De bună seamă!

Atunci cerui să vină un tâmplar și îl pusei să tâmplărească, sub ochii mei, tarnița pentru o șa, aidoma după arătările mele. Și șezui lângă el până ce isprăvi. Atunci căptușii eu însumi tarnița cu straturi de dimie și cu săftiele, și la urmă o împodobii de jur împrejur cu chindiseli de aur și cu ciucuri de felurite culori. Cerui apoi să vină un fierar pe care îl învățai meșterea de a făuri o zăbală și niște scări; iar el meșteri desăvârșit lucrurile acestea, întrucât nu mă dezlipii de lângă el nicio clipită.

Când totul fu îndeplinit fără de cusur, alesei calul cel mai arătos din grajdurile sultanului, îl înșăuai și îi pusei frâul și îl dichisii strălucit, fără a uita să-i pun fel de fel de țarțamuri de podoabă, precum fotaze de cele lungi, canafuri de mătase și de aur, ciucure în frunte și gâtar albastru. Și mă dusei de îndată să i-l înfățișez sultanului, care aștepta de câteva zile cu mare nerăbdare.

Sultanul încălecă numaidecât și se simți atâta de bine cumpănit și fu atâta de mulțumit de acea născocire, încât îmi dovedi mulțumirea sa cu niște

daruri strașnice și cu peșcheșuri mari.

Când văzu și vizirul șaua și se încredință cu cât este ea mai presus de chipul de a călări de mai înainte, mă rugă să-i fac și lui una la fel. Iar eu binevoii să mă înduplec. Atunci toți mai-marii din împărăție și toți dregătorii râvniră să aibă și ei o șa și îmi cerură să le-o fac. Și îmi dădură atâtea daruri, cât în puțină vreme ajunsei omul cel mai bogat și cel mai de vază din cetate.

Ajunsesem prietenul sultanului și, când mă dusei într-o zi la el ca de obicei, se întoarse înspre mine și îmi spuse:

— Știi bine, Sindbad, că îmi ești tare scump! Ai ajuns, în saraiul meu, ca unul de-ai mei, și nu mai pot să mă lipsesc de tine, nici să îndur gândul că ar veni o zi când să ne părăsești. Doresc, așadar, să-ți cer un lucru, fără a te vedea că te împotrivești!

Eu răspunsei:

— O, Maria Ta, poruncește! Puterea ta asupra-mi este durată pe milele tale și pe mulțumita pe care ți-o datorez pentru tot binele cu care îți sunt datornic de la venirea mea în accastă împărăție!

El răspunse:

— Doresc să te însor la noi cu o femeie frumoasă, nurlie, desăvârșită, bogată și ca arginți și ca haruri, pentru ca ea să te înduplece să rămâi pe totdeauna în cetatea noastră și la saraiul meu. Așa că îți cer să nu care cumva să te lepezi de socoata și de vorbele mele!

Eu, la spusele accstea, rămăsei tare încurcat, lăsai capu-n jos și nu putui să dau niciun răspuns, așa mă sugruma împrejurarea. Încât sultanul mă întrebă:

— Pentru ce nu-mi răspunzi, o, copilul meu?

Eu îngăimai:

— O, sultane al vremilor, socoata este socoata ta, iar eu sunt robul tău!

Numaidecât sultanul trimise după cadiu și după martori și îmi dădu pe loc de soție o femeie hanâmə, de viță înaltă, tare bogată, stăpână peste multe bunuri, damuri de case și moșii, și procopsită cu o frumusețe mare. Totodată mă milui cu un sarai, plin cu de toate, cu slugile, robii și roabele lui, și cu o nafaca într-adevăr împărătească.

Încât trăii într-o tihnă deplină și ajunsei până peste poate de mulțumit și de înflorit. Și mă bucuram de pe acum că am să pot într-o zi să scap din cetatea aceea și să mă întorc la Bagdad luând-o cu mine și pe soția mea; căci tare o îndrăgisem, iar înțelegerea dintre noi era desăvârșită. Da când un lucru a fost hotărât de soartă, nicio putere omenească nu-l mai poate face să se

abată. Și care-i făptura aceea care poate să cunoască cele ce vor veni? Și, vai! avea să mi se dovedească încă o dată că toate socoatele noastre sunt jocuri de copii față de voia sorții.

Într-o zi, soția vecinului meu, din porunca lui Allah, muri. Cum vecinul îmi era prieten, mă dusei la el ca să-l alin spunându-i:

— Nu te mâhni mai mult decât este îngăduit, bre vecine! Allah are să te despăgubească în curând dându-ți o soție încă și mai binecuvântată! Alungească-ți Allah zilele!

Da vecinul, uluit de vorbele mele, săltă capul și îmi spuse:

— Cum de poți să-mi urezi viață lungă când știi bine că nu mai am decât un ceas de trăit?

Eu atunci rămăsei uluit la rându-mi, și îi spusei:

— Vecine, pentru ce vorbești așa, și de unde asemenea presimțiri? Din mila lui Allah, ești bine sănătos, și nimic nu te amenință! Au nu cumva vrei să te omori cu mâna ta?

El răspunse:

— A! văd acuma bine că tu habar nu ai de obiceiurile din țara noastră. Află dar că datina cere ca tot soțul rămas în viață să fie înmormântat de viu cu soția sa moartă, și că orice femeie rămasă în viață să fie înmormântată cu soțul ei mort. Este un lucru de neabătut! Și tot acuma am să fiu și eu înmormântat de viu cu soția mea cea moartă! Aici toată lumea, chiar și sultanul, trebuie să se supună acestei pravili stătorite de strămoși!

La vorbele acelea, strigai:

— Pe Allah! datina aceasta este tare ticăloasă! Iar eu niciodată nu aș putea s-o îndeplinesc!

Pe când vorbeam noi într-acest chip, rudele și vecinii prietenului meu intrară și chiar că începură să-l mângâie pentru moartea lui și a soției sale. După care se apucară de pregătirile de înmormântare. Trupul femeii fu pus într-un sicriu descoperit, după ce o îmbrăcaseră cu hainele ei cele mai frumoase și o împodobiseră cu odoarele cele mai scumpe. Pe urmă se alcătui alaiul; și toată lumea, iar eu la fel, se îndreptă înspre locul de îngropăciune.

Ajunserăm afară din cetate la un munte de lângă mare. Într-un anume loc, văzui un fel de puț tare larg de pe care grăbiră a ridica o lespede de piatră. Coborâră în puț sicriul în care se afla femeia cea moartă împodobită cu giuvaierurile ei; apoi îl apucară pe vecinul meu, care nu încercă nicio împotrivire, îl coborâră cu ajutorul unei funii până în fundul puțului,

împreună cu un chiup mare de apă și cu șapte pâini, drept merinde. Când isprăviră, astupară la loc gaura puțului cu pietrele cele mari care slujeau de capac, și se întoarseră pe unde veniseră.

Or, eu șezusem de față la toate, într-o stare de spaimă de neînchipuit, cugetând în sufletul meu: „Asta chiar că este mai rău decât toate câte le-am văzut!” Și, de cum mă întorsei la sarai, dădui fuga la sultan și îi spusei:

— O, stăpâne al meu, am străbătut până astăzi multe țări, da nu am văzut nicăieri un obicei atâta de varvar ca acesta care cere să fie înmormântat soțul rămas viu lângă soția lui moartă! Încât tare aș vrea să știu, o, sultane al vremilor, dacă și cel străin este dator acestei pravili la moartea soției sale!

El îmi răspunse:

— Păi de bună seamă! Va fi îngropat lângă ea!

Când auzii vorbele acestea, simții că de amar plesnește beșica fierii din ficatele mele și ieșii de acolo nebun de spaimă și mă dusei acasă la mine, speriat de pe acum ca nu care cumva soția să-mi fi murit în lipsa mea și să fiu silit a mă supune caznei cumplite la care fusesem martor. Degeaba încercai să mă alin zicându-mi: „Sindbade, fii liniștit! De bună seamă că tu ai să mori întâi! Și-așa că nu tu ai să fii înmormântat de viu!” Asta nu avea să-mi slujească la nimic, întrucât, peste puțină vreme, soția mea căzu bolnavă, zăcu la pat câteva zile și muri, cu toate îngrijirile de zi și noapte cu care nu contenii s-o oploșesc.

Jalea mea atunci fu până peste fire; întrucât chiar că nu găseam deloc că a fi îngropat de viu ar fi mai puțin amarnic decât a fi înfulecat de mâncătorii de carne de om. Și-apoi nici nu mă mai îndoii de soarta mea când îl văzui pe însuși sultanul că vine în casa mea să-mi deștearnă părerile lui de rău în ceea ce privea înmormântarea mea. Ba chiar binevoi, însoțit de toată lumea de vază de la curtea împărătească, să-mi facă cinstea de a fi de față la înmormântarea mea, mergând alături de mine în fruntea alaiului, pe urma sicriului în care fusese pusă soția mea moartă, acoperită cu odoarele și împodobită cu toate dischisurile ei.

Când ajunserăm la poalele muntelui de lângă mare, unde se căsca puțul cu pricina, fu coborât în fundul gropniței trupul soției mele; după care toți cei de față veniră în preajma mea și îmi deșternură părerile lor de rău și rămas-bunul lor. Eu atunci gândii să mai fac o încercare pe lângă cugetul sultanului și al celor de față ca să mă scutească de acea năpastă, și strigai plângând:

— Eu sunt străin, și nu e drept să fiu supus pravilei voastre! Și-apoi am în țara mea o soție care e în viață și copii care au nevoie de mine!

Da degeaba tot ții și suspinai, că ei mă înhățară, fără a vrea să mă asculte, mă legară cu niște funii pe după subsuori, agățară deasupra mea un chiup cu apă și șapte pâini, după datină, și mă coborâră în afundul zgăului. Când ajunsei jos de tot, îmi strigară:

— Desfă-ți legăturile, ca să tragem afară funiile!

Ci eu nu vrusei să mă dezleg nicicum și tot smuceam de ele ca să-i înduplec să mă tragă afară. Atunci dădură ei drumul funiilor, aruncându-le peste mine, astupară la loc gura puțului și își luară calea fără a mai asculta la țițele mele jalnice...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute patra noapte

Spuse:

...fără a mai asculta la țițele mele jalnice.

În curând, duhoarea din locul acela de sub pământ mă sili să-mi astup nasul. Da asta nu mă împiedică, la o geană de lumină ce venea de sus, să cercetez peștera aceea a morților, plină cu leșuri și mai vechi și mai proaspete. Era tare largă și se întindea atâta de departe, încât privirea mea nu izbutea să-i scruteze adâncimea. Atunci mă aruncai la pământ și-mi strigai: „Ți se prea cuvine soarta, Sindbade cu suflet nesățios! Și-apoi ce nevoie aveai să-ți iei o soție în cetatea aceasta? Of! de ce nu te-ai fi prăpădit tu în valea diamantelor! ori de ce n-ai fi fost înfulecat de mâncătorii de oameni! De-ar fi dat Allah să fi fost înghițit de mare în vreunul din prăpădurile tale de pe ape, mai degrabă decât să te răpună o moarte atâta de înfricoșată!” Și pe urmă începui să-mi dau cu pumnii în cap și în pânțele și peste tot. Ci, îmboldit de foame și de sete, nu putui a mă hotărî să mă las să mor de ajunare, și desprinsei de pe funie pâinile și chiupul cu apă, și mâncai și băui, da cu măsură, chibzuind la zilele ce vor urma.

Trăii în felul acesta vreme de câteva zile, desprinzându-mă treptat cu duhoarea de neîndurat din gropniță, și dormeam pe pământ într-un cotlon pe care îmi dasem osteneala să-l curăț de osemintele de care era năpădit. Da curând luai seama că are să vie ceasul când nu voi mai avea nici pâine, nici apă. Și ceasul acela sosi. Atunci, într-o deznădejde deplină, îmi făcui mărturisirea de credință și stam să închid ochii ca să-mi aștept moartea,

când deodată văzui că deasupra capului se deschide gura puțului și e lăsat în jos un om mort într-un sicriu și, după el, soția lui cu cele șapte pâini și cu chiupul cu apă.

Eu atunci așteptai ca oamenii de deasupra să astupe iarăși intrarea și, fără a face nici cel mai mic zgomot, apucaii un ditamai ciolan de mort și, dintr-o săritură, mă repezii asupra femeii pe care, cu o izbitură în cap, o și precurma; și, ca să mă încredințez că murise, îi mai altoii o lovitură, și încă una, în cap, din toate puterile mele. Pusei apoi mâna pe cele șapte pâini și pe chiupul cu apă, și în felul acesta avusei merinde pe încă vreo câteva zile.

După acest răstimp, intrarea se deschise iar și fu lăsată jos de data aceasta o femeie moartă și un bărbat viu. Nu pregetai, ca să trăiesc, căci sufletul este scump! să-l precurm pe bărbat și să-i iau pâinile și apa. Și urmai să trăiesc așa o bună bucată de vreme, omorând de fiecare dată pe cel ce era înmormântat de viu, și furându-i merindele.

Într-una din zile, dormeam la locul meu obișnuit, când mă deșteptai tresărind la un zgomot ciudat. Era ca o răsuflare de om și ca o lipăitură de pași. Mă ridicai și luai ciosvârta de care mă slujeam spre a-l precurma pe insul înmormântat de viu, și mă îndreptai înspre partea de unde părea că vine zgomotul. După câțiva pași, mi se păru că întrezăresc ceva ce o luă la fugă pufnind strașnic. Eu atunci, tot înarmat cu osul meu, pornii după năluca aceea de umbră care fugea, mă ținui după ea multă vreme și alergam mereu pe urma ei prin beznă, lunecând la fiecare pas pe oasele celor morți, când deodată, drept înaintea mea, în fundul peșterii, mi se păru că năzăresc un licăr de lumină care ba strălucea, ba se stingea. Înaintai mai departe și, pe măsură ce înaintam, vedeam lumina cum crește și se întărește. Ci nu cutezam nicicum să cred că ar fi acolo vreo deschizătură pe unde să mă strecur afară și îmi ziceam: „De bună seamă că trebuie să fie vreo altă gură a gropniței, pe unde oamenii lasă în jos leșurile!” Încât care nu-mi fu uluiala când văzui umbra cea fugace, care nu era altceva decât o jivină, cum își ia vânt și sare prin deschizătura aceea. Pricepui atunci că acolo era o gaură săpată de jivinele ce veneau să mănânce trupurile morților din peșteră. Și sării și eu pe urmele dihaniei și mă pomenii deodată în lumina zilei, sub cer.

La acea priveliște, căzui în genunchi și îi mulțumii din toată inima Celui Preaînalt pentru izbăvirea mea; și îmi potolii sufletul și mi-l liniștii din zbuciumul lui.

Cercetai atunci zările și văzui că mă aflam la poalele unui munte, la marginea mării; și băgai de seamă că muntele acela nu putea să aibă nicio

legătură cu cetatea, așa era de prăpăstios și de netrecut. Și chiar că încercai să mă cațăr pe el, da degeaba. Atunci, ca să nu mor de foame, mă întorsei în peșteră prin gaură și mă dusei să iau pâinea și apa; și venii să mănânc sub cer: ceea ce făcui cu mai multă poftă decât pe vremea șederii printre morți.

Urmai a mă duce în fiecare zi în gropniță să-mi iau pâinile și apa, precurmându-i pe cei ce erau înmormântați de vii. Apoi îmi veni în gând să strâng toate giuvaierurile de la morți, diamantele, brățările, salbele, mărgăritarele, rubinele, mademurile meșterite, veșmintele cele de preț și toate odoarele de aur și de argint. Și de fiecare dată îmi căram prada la țărmul mării, cu nădejdea că într-o zi voi putea să scap de acolo cu toate bogățiile acelea. Și, ca să fie totul gata, le întocmii în niște legături bine înfășurate în hainele și în pânzeturile celor ce, bărbați ori femei, se aflau în peșteră.

Ședeam într-o zi cugetând la pățaniile mele și la starea mea de acum, la marginea mării, când zării o corabie care trecea destul de aproape de munte. Mă sculai grabnic, îmi desfășai banda de mătase a turbanului și începui să-l vântur cu fluturări mari și cu țipete amarnice, gonind de-a lungul țărmului. Din mila lui Allah, oamenii de pe naie văzură semnele mele și sloboziră o luntre care să vină să mă ia și să mă ducă pe puntea lor. Mă luară cu ei și binevoiră să se împovăreze și cu calabalăcurile mele.

Când ajunserăm pe punte, reizul veni la mine și îmi spuse:

— O, tu, cine ești și cum ai făcut să ajungi pe muntele acesta unde, de-atâta vreme de când plutesc prin aceste meleaguri, nu am văzut vreodată decât dihânii sălbatice și păsări de pradă, da niciodată vreo faptură omenească?

Eu răspunsei:

— O, stăpâne al meu, sunt un biet negustor, străin în aceste locuri. Mă aflam pe o corabie mare care s-a scufundat lângă coasta de aici; și numai eu dintre toți tovarășii mei am izbutit, mulțumită voiniciei și vârtoșiei mele, să scap de la înec și să-mi scap odată cu mine și mărfurile pe care le-am pus pe o scândură mare pe care am putut s-o prind la vreme, când s-a sfarmat corabia! Ursitoarea și soarta m-au aruncat pe țărmul acesta, și a vrut Allah să nu mă lase să mor nici de foame, nici de sete!

Și iaca-așa i-am spus căpitanului, ferindu-mă cu grijă să-i dezvăluiesc adevărul despre înșurătoarea și despre înmormântarea mea, de frică să nu se afle pe punte careva din cetatea în care stăpânea datina cea înfricoșată sub care era să cad jertfă!

Isprăvindu-mi spusa față de reiz, scosei dintr-o legătură un odor scump și i-l dădui în dar, ca să mă privească cu ochi buni de-a lungul călătoriei. Ci, spre mirarea mea cea mare, reizul se dovedi de o mărinimie rară, nu vroi nicicum să primească darul și îmi spuse cu glas binevoitor:

— Nu-mi stă în obicei să las să mi se plătească o faptă bună. Nu ești tu cel dintâi pe care îl culegem de pe mare. I-am mai ajutat și pe alți pierduți pe ape și i-am dus până în țara lor, în numele lui Allah; și nu numai că n-am vrut să ne lăsăm plătiți în niciun chip, da, întrucât erau lipsiți de toate, le-am dat să mănânce și să bea, și i-am îmbrăcat; și tot numai în numele lui Allah le-am dat și cu ce să-și scoată cheltuielile de drum! Întrucât oamenii sunt datori față de semenii lor, în numele lui Allah!

La vorbele acestea, îi mulțumii căpitanului și mă rugai pentru el urându-i viață lungă, pe când el poruncea să se desfășoare pânzele și pornea corabia la drum.

Plutirăm minunat vreme de zile și zile în șir, din ostrov în ostrov și din mare în mare, pe când eu ședeam întins cu desfătare ceasuri la rând cugetând la pățaniile mele cele ciudate și întrebându-mă dacă am trăit aievea toate acele năpaste ori de nu cumva nu au fost decât în vis. Și uneori chiar că, gândindu-mă la șederea din gropnița de sub pământ lângă soția mea moartă, simțeam că ajung să înnebunesc de spaimă.

Da până la urmă, cu mila lui Allah Preaînaltul, sosirăm bine sănătoși la Bassra, unde nu ne oprirăm decât numai câteva zile, pentru ca apoi să intrăm în Bagdad.

Eu atunci, încărcat cu bogății fără de capăt, luai drumul înspre ulița și înspre casa mea, unde ajunsei și unde îmi găsii rudele și prietenii; sărbătoriră cu toții întoarcerea mea și se bucurară până peste poate, firitisindu-mă că scăpasem cu zile. Atunci îmi încui ai cu grijă comorile în dulapuri, ci fără de a uita să fac pomeni mari săracilor, văduvelor și orfanilor, și daruri bogate prietenilor și cunoscuților. Și de-atunci înapoi n-am mai conținut să mă tot dedau la toate desfătările și la toate poftele, în tovărășia unor inși mehenghi.

Da toate câte v-am povestit acum nu sunt chiar nimic pe lângă cele ce le păstrez să vi le istorisesc mâine, de-o vrea Allah!

Așa grăi Sindbad în ziua aceea! Și nu uită a pune să i se dea o sută de galbeni hamalului și a-l pofti să cineze cu el, în rând cu mai-mărimile care

se aflau de față. Pe urmă, toată lumea se întoarse acasă, minunată de toate acestea.

Cât despre Sindbad Hamalul...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute șasea noapte

Spuse:

Cât despre Sindbad Hamalul, d-apoi el se întoarse la casa lui, unde visă toată noaptea la povestea aceea uluitoare. Iar a doua zi, când se întoarse iar în casa lui Sindbad Marinarul, încă tot mai era tare tulburat de înmormântarea gazdei sale. Da cum masa se și afla întinsă, luă loc împreună cu ceilalți, și mănă, și bău, și îl binecuvântă pe Atoatebinefacătorul. După care, în mijlocul tăcerii tuturor, ascultă ceea ce povesti Sindbad Marinarul.

Cea de a cincea istorisire din istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a cincea călătorie

Sindbad spuse:

Aflați, o, prietenii mei, că la întoarcerea din cea de a patra călătorie mă afundai în desfăt, în huzururi și în chiolhanuri, și până acolo cât îmi uitai repede patimile trecute și nu îmi mai aminteam decât de câștigurile de-a mirările pe care mi le aduseseră pățaniile mele de pomină. Încât să nu vă mirați dacă am să vă spun că nu pregetai deloc să mă supun sufletului meu, care mă îndemna la alte călătorii înspre țările altor oameni.

Mă sculai așadar și cumpărai mărfurile care, din sfetirile de mai înainte, știam că sunt lesnicioase la dever și aduc câștig neîndoielnic și îmbelșugat; pusei să fie strânse în legături și plecai cu ele la Bassra.

Acolo, mă dusei să mă preumblu pe chei și văzui o corabie mare, nouă-nouță, care tare îmi plăcu și pe care o cumpărai numai pentru mine, atunci pe loc. Luai în slujba mea un reiz bun și priceput, și niște năieri, și poruncii să se încarce pe corabia mea mărfurile mele de către robii mei care rămaseră pe punte ca să mă slujească. Primii și călători câțiva negustori cu chipuri plăcute, care îmi plătiră cinstit prețul de călătorie. Astfel, ajungând de data aceasta stăpân pe corabie, puteam, mulțumită priceperii căpătate în treburile năierești, să-l ajut pe reiz cu staturile mele.

Plecarăm de la Bassra cu inima ușoară și voioasă, și urându-ne între noi tot felul de binecuvântări. Iar plutirea ne fu norocită, înlesnită mereu de un vânt prielnic și o mare blajină. Și, după ce făcurăm felurite popasuri, ca să vindem și să cumpărăm, într-o zi trăserăm la țărmul unui ostrov cu totul nelocuit și pustiu, și pe care nu se vedea altă locuință decât numai o boltă albă. Ci eu, cercetând mai îndeaproape bolta aceea, pricepui că era oul unui rokh. Da nu le spusei nimic călătorilor care, de îndată ce coborâră pe uscat, nu găsiră altceva mai bun de făcut decât să arunce cu pietroaie în coaja oului. Încât până la urmă izbutiră să-l spargă și, spre marea lor uluire, curse din el multă zeamă, iar peste câteva clipite puiul de rokh își scoase un picior din ou.

Când văzură așa, negustorii sparseră oul mai departe; pe urmă omorâră puiul de rokh, îl tăiară în bucăți strașnice, și se întoarseră pe punte să-mi povestească întâmplarea.

Pe mine atunci mă cuprinse o spaimă până peste poate și strigai:

— Suntem pierduți! Tatăl și mama rokhului au să vină asupra noastră și au să ne dea pieirii! Trebuie dar să ne depărtăm cât mai repede de ostrovul acesta!

Și numaidecât desfășurărăm pânzele și, ajutați de vânt, luarăm largul. Estimp, negustorii se apucară să frigă hartanele de rokh; da nici nu prinseră ei să se înfrupte din ele, că și văzurăm doi nouri groși cum astupă ochiul soarelui cu totul. Când norii aceia ajunseră mai aproape de noi, văzurăm că nu erau altceva decât niște păsări rokh urieșești, tatăl și mama celui care fusese omorât. Și le auzirăm cum băteau din aripi și cum scoteau niște huituri mai cumplite ca tunetul. Și în curând le văzurăm chiar deasupra capetelor noastre, da sus de tot, ținând fiecare în gheare câte o ditamai stâncă mai mare decât naia noastră.

La priveliștea aceea, nu mai avurăm nicio îndoială asupra pieirii noastre, ca urmare a răzbunării păsărilor rokh. Și deodată una dintre păsări lăsă din înaltul slăvilor să cadă stânca înspre corabie. Ci reizul era tare priceput; cu o răsucitură din pana cârmei, cârmi atâta de iute, încât corabia se plecă pe o latură, iar stâncăraia căzu, trecând chiar pe lângă noi, în marea care se despică într-un chip atâta de căscat, încât îi zărirăm fundul, iar naia săltă și coborî și iarăși săltă înfricoșător. Da tot atunci soarta noastră vru ca al doilea rokh să sloboadă și el stâncăraia care, până să apucăm noi să ne ferim, ajunse să cadă taman pe puntea din spate, sfărâmând cârma în zeci de bucăți și scufundând jumătate din corabie în ape. Din izbitură, negustorii și

năierii fură unii stropșiți, iar ceilalți scufundați. Eu fusei din rândul celor scufundați.

Ci izbutii să răzbat o clipită la fața apei, atâta mă zbătusem împotriva morții, înghioldit de imboldul de a-mi izbăvi sufletul cel de preț. Și, din norocire, izbutii să mă agăț de o scândură din corabia mea, care pierise.

Într-un sfârșit, dovedii să mă încălărez pe scândura aceea și, lopătând din picioare, putui, ajutat de vânt și de viitura apelor, să ajung la un ostrov, taman la vreme ca să nu-mi dau suflarea cea de pe urmă, așa de istovit eram de trudă, de foame și de sete. Mă aruncai dintru-ntâi pe mal, unde șezui amețit un ceas de vreme, până ce sufletul și inima să izbutească a mi se odihni și potoli. Mă sculai atunci și pășii în ostrov ca să cercetez locurile.

Nu fu de trebuință să fac un drum lung spre a băga de seamă că, de data aceasta, soarta mă adusesse într-o grădină atâta de frumoasă, încât putea să fie asemuită cu grădinile raiului. Peste tot, dinaintea ochilor mei fermecați, numai pomi cu poame daurite, izvoare murmuitoare, păsări cu potop de ciripituri și flori răpitoare. Încât nu pregetai deloc să mănânc din poamele acelea, să beau din apa aceea și să miros acele flori; și găsii totul cât se poate de minunat...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute șaptea noapte

Spuse:

...și găsii totul cât se poate de minunat. Încât nu mă mai clintii din locul unde mă aflam și mă odihnii acolo mai departe de trudele mele, până seara.

Da când se lăsă noaptea și mă văzui singur pe ostrov, nu mă putui opri, în pofida frumuseții și a tihnei ce mă împresurau, să mă apuce o spaimă cumplită; încât nu putui să dorm decât cu un ochi, iar somnul îmi fu bântuit de vise amarnic de urâte, în sânul acelei tăceri și al singurătății.

Dimineața mă sculai, mai liniștit, și dusei ceva mai încolo cercetările. Ajunsei astfel la un gâldău în care curgea apa de la un izvor, iar pe marginea gâldăului ședea nemișcat un bătrân falnic, împodobit cu o mantie mare făcută din frunze de copaci. Iar eu cugetai în sufletul meu: „Bătrânul acesta trebuie să fie și el tot vreun scăpat de la înec care, înainte de mine, și-o fi găsit adăpost pe ostrovul de aici!”

Așa că mă apropiai de el și îi urai bună pace. El îmi răspunse la urare, da numai prin semne, fără să rostească o vorbă. Și îl întrebai:

— O, preacinstitele șeic, cum se face de te afli în locul acesta?

El nu îmi mai răspunse, ci doar clătină din cap cu o înfățișare mâhnită și îmi facu din mână niște semne care tâlmăceau: „Mă rog ție să mă iei în cârcă și să mă treci râul: aş vrea să culeg niște poame de pe malul de dincolo!”

Eu atunci gândii: „Sindbade, negreșit că vei săvârși o faptă bună dacă îi vei face binele acesta bătrânului!” Așa că mă aplecai și îl luai în spinare, petrecându-i picioarele peste pieptul meu; iar el îmi cuprinse astfel gâtul între armurii lui, și capul cu brațele. Și îl cărai peste râu decindea, până la locul pe care mi-l arătase; apoi mă aplecai iarăși și îi spusei:

— Coboară încetișor, o, preacinstitele șeic!

Ci el nici nu se clinti. Ba dimpotrivă, își strânse și mai vârtos picioarele pe după gâtul meu și mi se încheștă de grumaji din toate puterile lui.

La pătărania aceea, rămăsei până peste poate de uluit și mă uitai mai cu luare-aminte la picioarele lui. Mi se părură negre și păroase și aspre ca pielea de bivol, și mă înfricără de tot. Încât, năpădit deodată de o spaimă fără de margini, dădui să mă desprind din strânsoarea lui și să-l arunc la pământ; ci el atunci mă strânse atâta de strașnic de beregată de mă și sugrumă pe jumătate și văzui lumea cum mi se înnegurează dinaintea ochilor. Mai făcui o sfortare, da cu asta îmi și pierdui judecata, cu suflarea tăiată, și căzui leșinat la pământ.

După o bucată de vreme, îmi venii în simțiri și, în ciuda leșinului, îl găsii pe moșneag tot încheștat pe grumajii mei; doar că își mai slăbise olecuță picioarele ca să îngăduie răsuflării să-mi pătrundă în gâtlej.

Când mă văzu că răsuflu, îmi trase două lovituri de picior în pânțece, ca să mă silească să mă ridic. Durerea mă facu să mă supun, și mă sculai iarăși în picioare, în vreme ce el mi se încheștase de gât mai tare ca până aci. Cu mâna îmi făcu semn să merg sub copaci; iar acolo începu să culeagă poame și să le mănânce. Și ori de câte ori mă opream fără de învoirea lui sau dacă mergeam prea repede, îmi ardea niște lovituri de picior tare vajnice care mă sileau la supunere.

Șezu toată ziua aceea pe umerii mei, mânându-mă ca pe o vită de dârvală; iar când se lăsă noaptea, mă sili să mă întind pe jos cu el, ca să poată să doarmă încheștat întruna de gâtul meu. Iar de dimineață mă trezi cu o izbitură de picior în pânțece, ca să mă pună să-l car ca și în ajun.

Rămase încheștat așa pe umerii mei zi și noapte, fără contenire. Își făcea pe mine toate nevoile, și udul și scârna, și mă îmboldea fără de milă să tot

umblu, cu lovituri de picioare și cu lovituri de pumn.

Încât văzui limpede că nicicând nu îndurasem în sufletul meu atâta umilință și în trupul meu atâtea cazne ca în slujba aceluia bătrân mai ager ca un flăcău și mai nemilos ca un măgărar. Și nu mai știam ce mijloc să folosesc ca să mă scutur de el; și îmi blestemam îndemnul cel bun care mă făcuse să-mi fie milă de el și să-l iau în cârcă. Și chiar că, la ceasul acela, îmi doream moartea din tot adâncul inimii.

Eram de destul de multă vreme în starea aceea nenorocită, când într-o zi, punându-mă să merg pe sub niște pomi din care atârnav niște tigve mari, îmi veni în gând să mă slujesc de troacele acelea uscate ca să-mi fac din ele niște vase. Așa că ridicai de pe jos o ditamai tiugă uscată, căzută de multă vreme din copac, o golii și o curățai cu totul pe dinlăuntru, și mă apucau să culeg de pe niște vițe de vie ciorchinii de struguri cei mai frumoși, pe care îi storșii în tighă până ce o umplui. O astupai apoi cu grijă și o pusei la soare, unde o lăsați mai multe zile până ce mustul se făcu de ajuns vin curat. Luai atunci tigha și băui din ea atâta cât îmi era de ajuns ca să-mi întărească puterile și să mă ajute să îndur ostenele poverii, da nici atâta totuși cât să ajung la beție. Da tot mă simții înviorat și plin de voieșie, încât începui să țopăi de colo colo, cu povara pe care nici nu o mai simțeam, și să dănuiesc cântând pe sub pomi. Ba mă apucau să și bat din palme ca să țin hangul danțului și râzând în hohote din toate beregățile mele.

Când mă văzu în starea aceea neobișnuită, și când luă aminte că puterile mi se sporiseră până într-atâta încât îl purtam fără de caznă, îmi porunci prin semne să-i trec lui tigha. Eu rămăsei tare închiudat de cererea lui; da atâta de frică îmi era de el, încât nu cutezai să nu mă supun; așa că zorii să-i dau tigha, măcar că plin de necaz. O luă din mâinile mele, și-o duse la gură, gustă mai întâi ca s-o încerce, și, întrucât găsi ispititoare băutura, o bău pe toată, golind tiuga până la ultimul strop, după care o aruncă hăt încolo.

În curând, aburul vinului începu să-și facă rostul asupra creierului său; și cum băuse destul cât să se îmbete, nu zăbovi a începe să dănuiască mai întâi în felul său și să se bătă pe umerii mei, pentru ca apoi să se înmoaie, cu toate vinele fleșcăite, și să se clatine ba la dreapta, ba la stânga, ținându-se numai atâta cât să nu cadă.

Eu atunci, simțind că nu mai sunt strâns ca de obicei, cu o mișcare iute îi deznodai picioarele de pe gâtul meu și, dintr-o repezitură de umeri, îl aruncai să bufnească la câțiva pași mai încolo și să se dea de-a dura pe jos, unde rămase fără de mișcare. Sării atunci pe el și, apucând de pe sub pomi

un cogeamitea pietroi, îi trăsei în cap un potop de lovituri așa de bine alduite, încât îi zdrobii scăfârlia și îi mestecai sângele cu carnea. Și muri! Nu s-ar mai milui Allah nicicând de sufletul lui...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute opta noapte

Spuse:

...Nu s-ar mai milui Allah nicicând de sufletul lui!

La vederea leșului său, îmi simții sufletul încă și mai ușurat decât trupul, și începui să alerg de bucurie și ajunsei în felul acesta pe țărm, chiar pe locul unde mă aruncase marea, când cu prăpădul corăbiei mele. Vru soarta ca, taman la ceasul acela, să se nimerească acolo niște năieri, coborâți pe uscat de pe o corabie trasă la țărm, ca să caute apă și poame. Când dădură cu ochii de mine, rămaseră până peste poate de minunați, și veniră să mă împresoare și să mă cerceteze, după salamalecurile de o parte și de alta. Iar eu le istorisii cele câte le pătimisem, cum mi se scufundase corabia și cum fusesem adus la starea de vită de povară de către moșneagul pe care într-un sfârșit îl omorâsem.

La auzul istorisirii mele, năierii rămaseră uluiți și strigară:

— Mare minune că ai izbutit să scapi de șeicul acela pe care toți corăbierii îl știu pe numele de Bătrânul-mării! Ești cel dintâi pe care nu l-a sugrumat; că i-a curmat totdeauna între armurii lui pe toți cei asupra cărora a izbutit să se facă stăpân. Binecuvântat fie Allah carele te-a izbăvit de el!

După care mă duseră pe corabia lor, unde reizul mă primi cu drag și îmi dădu haine să-mi acopăr golătatea; și, după ce mă puse să-i istorisesc pătăria mea, mă firitisi că scăpasem și ridică pânzele.

După mai multe zile și mai multe nopți de plutire, intrară la schila unei cetăți cu case bine zidite și care da înspre mare. Cetatea aceea se chema Cetatea Maimuțelor, din pricina mulțimii uluitoare de maimuțe care sălășluiau în copacii dimprejur.

Coborâi și eu pe uscat cu unul dintre negustorii de pe corabie, ca să văd cetatea și să încerc vreun alșveriş. Negustorul, cu care legasem chelemet, îmi dăte un sac de bumbac și îmi spuse:

— Ia sacul acesta, umple-l cu pietre și alătură-te locuitorilor care ies dintre zidurile cetății. Și în felul acesta ai să-ți câștigi din plin cele ale traiului.

Făcui atunci ceea ce mă sfătuisese el, îmi umplui sacul cu pietre și, de cum isprăvii treaba aceasta, văzui că iese din cetate o liotă de inși tot așa încărcați fiecare cu câte un sac la fel cu al meu. Negustorul, prietenul meu, mă duse la ei și le spuse cu căldură:

— E un om sărac și străin. Luați-l cu voi ca să-l învățați cum să-și câștige viața aici! Dacă îi faceți binele acesta, Atoateîmpărțitorul are să vă răsplătească din belșug!

Ei răspunseră cu ascultare și cu supunere și mă luară cu ei.

După ce meraserăm o vreme, ajunserăm la o vale largă acoperită de niște pomi așa de înalți, cât nimenea nu ar fi putut să se cațere în ei; și pomii aceia erau plini de maimuțele cu pricina, iar ramurile lor erau grele de poamele cu coaja tare numite cocos indienesc.

Ne oprirăm la poalele acelor pomi, iar tovarășii mei își puseră sacii jos pe pământ și începură să dea în maimuțe aruncând cu pietre. Atunci maimuțele, mâniate, răspunseră aruncând în noi de sus din copaci un potop de nuci de cocos. Iar noi, punându-ne din vreme în vreme la adăpost, culegeam nucile de pe jos și ne umpleam sacii.

Când sacii se umplură, îi săltarăm în spinare și băturăm calea îndărăt spre cetate, unde negustorul îmi luă sacul și îmi dădu prețul lui în bani peșin. Și îi însoții tot așa mai departe în fiecare zi pe culegătorii de nuci de cocos, și vindeam în cetate nucile, și-așa până când, încet, încet, tot strângând ceea ce câștigam, încherbai o avere care spori mereu ca urmare a fel de fel de trocuri și de cumpărări, și îmi îngădui să mă sui pe o corabie care pleca înspre Marea cu Mărgăritare.

Cum avusesem grijă să iau cu mine o grămadă de nuci de cocos, nu pregetai, când ajungeam la vreun ostrov, să le schimb pe piper și pe scorțișoară; și vindeam piperul și scorțișoara în altă parte și cu banii pe care îi câștigam ajunsei la Marea cu Mărgăritare, unde năimii pe cheltuiala mea niște scufundători.

Norocul meu la pescuitul de mărgăritare fu de-a mirările. Îmi îngădui să dobândesc în scurtă vreme o avere strașnică. Încât nu vrusei să-mi mai târăgănesc întoarcerea și, după ce cumpărai, numai spre folosința mea, niște lemn de aloe de cel mai bun soi de la băștinași din țara aceea închinătoare la bozi, mă încărcai pe o corabie care îmi ridica pânzele înspre Bassra, unde ajunsei cu bine după o plutire minunată. De-aci plecai fără de zăbavă la Bagdad, și dădui fuga înspre ulița și înspre casa mea, unde fusei întâmpinat cu revărsări de bucurie de către rudele și prietenii mei.

Cum mă întorceam mai bogat de cum fusesem vreodată, nu pregetai să revărs îndeostularea împrejurul meu, făcând danii mari celor ce se aflau în nevoie. Iar eu însumi trăii într-o tihnă deplină, în sânul veseliei și al huzururilor.

Ci voi ceștilalți, o, prietenii mei, cinați în seara aceasta la mine, iar mâine nu pregetați să veniți iar ca să ascultați povestea celei de a șasea călătorii; întrucât aceea chiar că este uluitoare, și are să vă facă să uitați pățaniile pe care le-ați ascultat acum, orișicât de nemaipomenite or fi fost ele!

Apoi Sindbad Marinarul, când încheie istorisirea aceasta, puse să i se dea, după obiceiul său, o sută de galbeni hamalului fermecat care plecă, după cină, cu ceilalți musafiri. Iar a doua zi, de față cu aceiași prieteni, după un ospăț tot așa de falnic ca și cel din ajun, Sindbad Marinarul grăi într-acest chip:

Cea de a șasea istorisire din istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a șasea călătorie

Aflați o, voi toți, prieteni, tovarăși și oaspeți ai mei dragi, că după întoarcerea din cea de a cincea călătorie, ședeam într-o zi dinaintea porții să iau aer și chiar că mă simțeam până peste măsură de tihnit, când văzui că trec pe ulița mea niște negustori ce păreau că se întorceau din călătorie. La vederea lor, îmi amintii cu drag de zilele întoarcerilor mele, tot așa, din călătorie, de bucuria de a mă întâlni iarăși cu ai mei, cu prietenii și cu tovarășii de odinioară, și de bucuria încă și mai mare de a-mi vedea iar țara în care m-am născut; iar amintirea aceasta îmi îmbia sufletul către călătorii și alișverișuri. Încât hotărâi să mă călătoresc; cumpărai mărfuri bogate și de preț, volnice să înfrunte marea, pusei să mi se încarce calabalâcurile, și plecai din cetatea Bagdadului înspre cetatea Bassrei. Acolo găsii o corabie mare plină cu negustori și cu obaze alese care aveau cu ei mărfuri strălucite. Pusei să mi se încarce calabalâcurile lângă ale lor pe puntea corăbiei și plecarăm în pace din cetatea Bassrei...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute noua noapte

Spuse:

...și plecarăm în pace din cetatea Bassrei.

Nu contenirăm să tot plutim din loc în loc și din cetate în cetate, vânzând, cumpărând și bucurându-ne de vederea priveliștilor altor țări cu alți oameni, ocrotiți întruna de un vânt prielnic de care ne prilejuirăm spre a ne bucura de viață. Ci iacătă că într-o bună zi, pe când ne aflam într-o tihnă deplină, auzirăm niște țipete de deznădejde. Cel ce le scotea era chiar căpitanul. Tot atunci îl și văzurăm cum își trăneste turbanul la pământ, cum se plesnește peste ochi, cum își smulge barba și cum se lasă frânt taman chiar în mijlocul naiei, pradă unui zbucium de neînchipuit.

Atunci toți călătorii și toți negustorii se strânseră împrejurul lui și îl întrebară:

— O, reizule, ce belea s-a întâmplat?

Căpitanul răspunse:

— Aflați, oameni buni strânși aici, că ne-am rătăcit cu corabia noastră și că am ieșit din marea în care eram ca să intrăm într-o mare pe unde nu cunoaștem nicidecum calea. Așa că dacă Allah nu ne hărăzește vreun noroc ca să scăpăm din apele de aici, vom pieri toți câți suntem laolaltă. Așa că trebuie să ne rugăm la Allah Preaînaltul să ne scoată din belea!

Căpitanul, pe urmă, se sculă de pe jos și se sui pe catarg și vru să rânduiască pânzele; da vântul deodată suflă răzvrătit și înclină naia spre îndărăt atâta de amarnic, încât cârma se frânse, pe când noi ne pomenirăm lângă un munte înalt. Atunci reizul sări jos de pe catarg și strigă:

— Nu este ajutor și tărie decât întru Allah Preaînaltul și Atotputernicul! Nimenea nu poate să oprească soarta! Pe Allah! am căzut într-o pierzanie înfricoșată, fără nicio nădejde de mântuire ori de scăpare!

La vorbele acestea, călătorii începură cu toții să-și plângă de milă și să-și ia bun-rămas unii de la alții, până a nu-și vedea zilele încheiate și nădejdea prăbușită. Și deodată corabia se înclină înspre muntele cu pricina și se sfărâmă și se împrăștie făcută țăndări din toate părțile. Și toate câte se aflau pe ea se scufundară. Iar negustorii căzură în mare. Unii se înecară, iar alții se încheștară de muntele cu pricina și izbutiră să scape. Eu fusei din rândul celor care se agățară de munte.

Muntele acela se afla pe un ostrov tare mare, cu coastele pline de corăbii prăpădite și de tot felul de sfărâmături. La locul unde puserăm piciorul, văzurăm împrejurul-ne o grămadă uluitoare de tărături aruncate de mare, mărfuri și lucruri scumpe de toate soiurile. Iar eu începui să colind printre lucrurile acelea împrăștiat și, după câțiva pași, ajunsei la un pârlăuș cu apă

dulce care, alminteri decât toate celelalte râuri, se vărsa în mare, ieșea din munte și se depărta de mare spre a se afunda mai încolo într-o peșteră aflată chiar la poalele aceluiași munte, și să piară în ea.

Da asta nu era nicidecum totul. Băgai de seamă că malurile râului erau presărate cu pietre de rubin, cu gemme de toate culorile, cu nestemate de toate chipurile și cu mademuri de preț. Și toate acele pietre scumpe erau fără de număr, ca pietricelele de pe albia unui râu. Încât tot locul dimprejur sclipea și strălucea de răsfrângerile și de focurile lor, până într-atâta cât ochii nici nu pluteau să le îndure lucirea.

Asemenea băgai de seamă că pe ostrov se afla cel mai bun soi de aloe chinezesc și comaresc.

Mai era pe ostrovul acela și un izvor de ulei de chihlimbar, de culoarea catranului, care curgea ca o ceară topită de arșița soarelui; iar peștii cei mari ieșeau din mare și veneau s-o înfulece; o dospeau în pântecele lor și o borau după o vreme la fața apei; atunci uleiul acela se întărea și își schimba firea și culoarea; iar valurile îl aduceau îndărăt la țărmul care era îmbălsămat de el. Cât despre chihlimbarul pe care peștii nu-l înfulecau, acela se topea sub bătaia razelor de soare și revărsa peste tot ostrovul o boare asemuitoare cu mireasma de musc.

Mai trebuie să vă spun că toate acele bogății nu puteau să-i folosească nimănui, dat fiind că nimenea nu putuse să răzbată la acel țărm și să mai scape de acolo viu ori mort. Într-adevăr, orice corabie care se apropia de ostrov era zdrobită de muntele acela; și nimenea nu putea să se cațere pe el, așa de prăpăstios era.

Încât călătorii care izbutiseră să scape de la prăpădul corăbiei noastre, ca și mine, rămaserăm tare uluiți și șezurăm acolo pe țărm năuci de toate bogățiile câte le aveam sub ochi și de soarta cea ticăloasă care ne aștepta între atâtea străluciri.

Conăcirăm așadar o bună bucată de vreme pe țărmul acela, fără a ști încotro s-o luăm; apoi, întrucât găsiserăm ceva merinde, le împărțirăm între noi cinstit. Or, tovarășii mei, care nu prea erau deprinși cu necazurile, își mâncară tot tainul dintr-o dată, ori din două dăți: încât nu zăboviră, după o bucată de vreme, măsurată după puterea de răbdare a fiecăruia, să-și dea sufletul unul câte unul, din lipsă de hrană. Da eu mă pricepui să-mi drămuiesc cu chibzuială merindele, și nu mâncai din ele decât numai o dată pe zi; și-apoi mai și dibăcisem, numai pentru mine, și alte rosturi de-ale gurii, despre care mă ferii cu mare grijă să le pomenesc fâtașilor mei.

Aceia dintre noi care muriră întâi fură îngropați de ceilalți, după ce erau spălați și puși într-un giulgiu din țesăturile găsite pe țărm. La lipsurile acelea se mai adăugă și o molimă de pântecăraie, pricinuită de jilăveala acelui loc scăldat de mare. Încât tovarășii mei nu zăboviră să moară până la unul; și eu cu mâna mea săpai groapa celui din urmă tovarăș al meu.

La ceasul acela, nu-mi mai rămăseseră decât tare puține merinde, în pofida legumelii și a chibzuinții mele; și, văzând că mi se apropie clipa morții, începui să-mi plâng zilele gândind: „De ce nu m-oi fi prăpădit înaintea fărtaților mei care mi-ar fi adus îngrijirile cele de pe urmă, spălându-mă și îngropându-mă! Nu este ajutor și tărie decât numai întru Allah Preaînaltul!” Și cu asta începui să-mi mușc mâinile...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute zecea noapte

Spuse:

...începui să-mi mușc mâinile de deznădejde.

Mă hotărâi atunci să mă scol și mă apukai să-mi sap o groapă adâncă, zicându-mi: „Când am să simt că mi se apropie ceasul cel de pe urmă, am să mă târăsc până aici și am să mă aștern în groapa aceasta unde am să mor. Vântul se va osteni să strângă treptat nisipul peste capul meu și să astupe groapa!” Și, pe când faceam treaba aceea, îmi căinam lipsa de înțelepciune și plecarea din țara mea, după toate câte le pătimisem în călătoriile de mai înainte și câte le pățisem în cea dintâi, în cea de a doua, în cea de a treia, în cea de a patra și în cea de a cincea, și fiecare pățanie era mai rea decât cea de dinainte. Și îmi ziceam: „De câte ori te-ai căit, ca să începi iar! Ce zor aveai să te mai călătorești? Au nu aveai tu la Bagdad bogății destule și ce să cheltuiești fără de socoată și fără de teamă că ai să-ți fituiești vreodată averile care ți-ar fi ajuns pentru două vieți ca a ta?”

La gândurile acestea, se urmă în curând o altă cugetare la vederea râului. Îmi zisei într-adevăr: „Pe Allah! râul acesta de bună seamă că trebuie să aibă un început și un sfârșit. Îi văd bine începutul de aici, da sfârșitul îi e nevăzut! Totuși râul care se afundă așa sub munte nu încapă îndoială că trebuie să iasă pe cealaltă parte prin vreun loc. Încât, socotesc că singurul gând într-adevăr cu putință ca să scap de aici este de a-mi întocmi vreo plută, de a mă sui pe ea și de a mă lăsa dus de curgerea apei care are să mă bage în peșteră. Dacă așa mi-o fi scrisa, am să gădesc eu cumva pe acolo

calea de scăpare; dacă nu, oi muri în ea, și tot are să fie mai puțin cumplit decât să mor de foame pe arinișă de aici!”

Așa că mă sculai, îmbărbătat oleacă de gândul acela, și mă apucaii numaidecât să-mi înfăptuiesc chibzul. Strânsei niște trupine mari de lemn de aloe comaresc și chinezesc și le legai strașnic între ele cu frânghii; pusei deasupra niște bucăți mari de scândură adunate de pe țărm și care ajunseseră acolo de la corăbiile sfărâmate, și încherbai totul astfel în chip de plută, lată cât râul, ori mai degrabă oleacă mai puțin lată, da nu cu mult. Când lucrarea fu gata, încărcai pe plută câțiva saci mari plini cu pietre de rubin, cu mărgăritare și cu toate soiurile de nestemate, alegându-le pe cele mai mari, acelea care erau ca niște pietroaie; și luai de asemenea și câteva sarcini de chihlimbar cenușiu, pe care îl aleasei cât mai bun și scuturat de toate murdăriile lui; și nu uitai să iau și ceea ce îmi mai rămăsese de-ale gurii. Cumpănii atunci totul bine pe plută, pe care avui grijă s-o înzestrez cu două scânduri în chip de vâsle, și la sfârșit mă așezai și eu deasupra, încredințându-mă voiei lui Allah și amintindu-mi de stihurile poetului:

*Prietene, fugi repede din țara
În care asuprirea-nfige gheara,
Și lasă să răsunе goală casa
De jalea celui ce-o-nălță frumoasă!
Un alt pământ vei mai găsi – bun, rău –
În locu-acestui vechi pământ al tău,
Dar suflet numai unu-i dat oricui,
Nu mai găsești un altu-n locul lui!
Și nu te mai mâhni de ce năpaste
Ți-e dat în pragul nopții să te-adaste,
Căci, cât de mare-ar fi el, nenorocul,
Îi vine pân la urmă și sorocul.
Și nu uita că, de ți s-a menit
Un colț de lume să-ți găsești sfârșit,
Nu vei putea să-ți sapi nicicând mormânt,
Oricât te-ai strădui, în alt pământ!
Iar de-ai ajuns la greu și la nesor,
Degeaba cauți vreun sfătuitor,
Căci nimeni nu-i să-ți dea un sfat mai bine
Ca inima și sufletul din tine!*

Așa că pluta fu dusă de ape sub bolta peșterii, unde începu să se frece amarnic de pereți, iar capul mi se izbi și el în fel și chipuri de boltă, pe când eu, speriat de bezna deplină în care mă pomenii deodată, aș fi și vrut să mă întorc la arinișă de pe țärm. Da nu mai aveam cum să dau îndărăt; apele tare vijelioase mă mânau tot mai care spre adânc; iar alvia râului aci se lărgea și aci se strâmta, în vreme ce negurile se faceau toc mai dese împrejurul meu și mă munceau mai amarnic ca orice. Eu atunci, lăsând vâslele, care de altminteri nici nu-mi slujiseră la mare lucru, mă aruncai cu pânțele pe plută ca să nu-mi sparg capul de boltă, și, habar nu am cum, mă pierdui fără de simțire într-un somn adânc.

Somnul meu de bună seamă că o fi ținut un an ori și mai bine, dacă ar fi să-l socotesc după chinurilc care, fără de îndoială, că îl pricinuiseră. Oricum, când mă trezii, mă aflam în lumina deplină a zilei. Căscai ochii mai bine și mă văzui întins pe iarbă, într-o câmpie largă; iar pluta mea sta legată la malul unui râu; și de jur împrejurul meu erau niște indieni și niște abisinieni.

Când mă văzură că mă trezesc, oamenii începură să-mi vorbească; ci nu pricepui nimic din graiul lor și nu putui să le răspund. Ba chiar începeam să socotesc că toate celea nu erau decât un vis, când văzui că pășește înspre mine un ins care îmi spuse pe limba arăbească:

— Pacea fie asupra-ți, o, fratele nostru! Cine ești, de unde vii și ce pricină te-a adus în țara aceasta? Cât despre noi, suntem niște plugari și am venit aici să ne udăm semănăturile și ogoarele. Am zărit pluta pe care dormeai și am prins-o și am priponit-o la mal; pe urmă am așteptat să te trezești singur încetișor, ca să nu te sperii. Așa că povestește-ne prin ce împrejurare te afli în locul acesta?

Și-i răspunsei:

— Allah fie asupra-ți, o, stăpâne al meu, dă-mi mai întâi să mănânc, căci sunt înfometat; și-apoi întreabă-mă cât ți-o plăcea!

La vorbele acestea, insul grăbi să dea fuga și să-mi aducă de mâncare; iar eu mâncai până ce mă saturai, și mă liniștii, și mă înviorai. Simții atunci că sufletul meu își vine în ori și îi mulțumii lui Allah pentru noroc și firitisindu-mă strașnic că scăpasem pe apa aceea de sub pământ. După care le istorisii celor care mă înconjuraau toate câte mi se întâmplaseră, de la început până la sfârșit.

După ce îmi ascultară povestea, rămaseră uluiți de-a mirărilea și începură să-și vorbească între ei, iar cel care grăia arăbește îmi tălmăci ce-și ziceau,

așa cum de altminteri le tălmăcise și lor spusele mele. Vroiau să mă ducă, atâta erau de minunați, la sultanul lor ca să audă și el pățaniile mele. Eu mă învoii numaidecât; iar ei mă duseră. Și nu pregetară a-mi căra și pluta, așa cum se găsea, cu sarcinile de chihlimbar și cu sacii cei mari plini cu nestemate.

Sultanul, după ce i se spuse cine sunt, mă primi cu multă dragoste; și, după salamalecurile cuvenite, mă puse să-i deștern și lui povestea pățaniilor mele. Numaidecât mă supusei și îi istorisii toate cât mi se întâmplaseră, fără a sări niciun amănunt. Ci nu ar fi de niciun folos să le mai spunem și noi încă o dată.

La povestirea mea, sultanul de pe ostrovul acela, care era ostrovul Serendibului, rămase minunat până peste marginile minunării, și mă firitisi îndelung că scăpasem cu viață în ciuda atâtor primejdii înfruntate. Eu atunci vrusei să-i dovedesc că acele călătorii îmi și slujiseră totuși la ceva, și grăbii să desfac dinaintea lui sacii și tăraturile mele.

Atunci sultanul, care era mare știutor la nestemate, tare îmi mai lăudă comorile; iar eu, din cinstire față de el, aleasei câte o piatră din fiecare soi de nestemate, și tot așa mai multe cogeamitea mărgăritare și câteva daraburi întregi de aur și de argint, și i le așternui în dar. El binevoi să le primească, și, ca răspuns, mă coperi cu hatăruri și cu cinstiri, și mă rugă să locuiesc în chiar saraiul său. Ceea ce și făcui. Încât din ziua aceea ajunsei prieten cu sultanul și cu oamenii cei mai de vaza de pe ostrov. Și toți mă cercetau despre țara mea, iar eu le răspundeam; și, la rându-mi, îi cercetam și eu pe ei despre țara lor, și ei îmi răspundeau. Aflai în felul acesta că insula Serendibului avea optzeci de parasanji în lungime și optzeci în lățime; că avea un munte care era cel mai înalt de pe tot pământul și că pe vârful lui a sălășluit o bună bucată de vreme părintele nostru Adam; că pe ea se găseau multe mărgăritare și pietre scumpe, mai puțin frumoase, ce-i drept, decât cele din calabalâcurile mele, și mulți cocotieri...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute unsprezecea noapte

Spuse:

...și mulți cocotieri.

Într-o zi, sultanul Serendibului mă iscodi și el despre rânduielile obștești de la Bagdad și despre felul de a ocârmui al califului Harun Al-Rașid. Iar eu

îi povestii cât de drept și cât de plin de dărnicie era califul, și deșternui îndelung despre volniciile și despre harurile lui. Iar sultanul Serendibului se minună și îmi spuse:

— Pe Allah! văd că într-adevăr califul cunoaște dibăcia și isteciunea de a-și oblădui împărăția. Iar tu chiar că m-ai făcut să prind mare drag de el. Încât tare aş dori să-i pregătesc câteva daruri vrednice de el și să i le trimit prin tine!

Eu răspunsei numaidecât:

— Ascult și mă supun, o, stăpâne al nostru! Negreșit! am să-i înmânez cu credință peșcheșul tău califului, care are să fie bucuros până peste poate. Și totodată am să-i spun ce prieten minunat îi ești și că poate să se bizuie pe statornicia ta!

La vorbele acestea, sultanul Serendibului dete câteva porunci cămărașilor săi care zoriră a le îndeplini. Și iacătă în ce sta peșcheșul pe care mi-l aduseră pentru califul Harun Al-Rașid: era mai întâi un ol mare tăiat dintr-un singur rubin, minunat la culoare, și înalt de o jumătate de picior și gros de un deget. Olul acela, care avea înfățișare de cupă, era plin ochi cu mărgăritare rotunde și albe, mari cât o alună fiecare. Într-al doilea rând, era un chilim întocmit dintr-o ditamai piele de șarpe, cu niște solzi mari cât un dinar de aur, care avea virtutea de a tămădui de toate bolile pe cel ce se culca pe el. Într-al treilea rând, erau două sute de boabe de camfor din cel mai de soi, fiecare boabă de mărimea unui fistic. Într-al patrulea rând, erau doi colți de elefant, lung fiecare de doisprezece coți, și lat, la rădăcină, de doi coți. Pe deasupra, mai era, încărcată cu nestematele ei, și o preafrumoasă copilă din țara Serendibului.

Totodată sultanul îmi înmână și o scrisoare pentru emirul drept-credincioșilor, spunându-mi:

— Să-l rogi de iertăciune pe calif pentru puținul pe care i-l trimit în dar. Și să-i spui că tare îl am drag!

Iar eu îi răspunsei:

— Ascult și mă supun!

Și îi sărutai mâna. Atunci el îmi spuse:

— Totuși, Sindbade, dacă ți-ar plăcea să rămâi în împărăția mea, vei fi precum capul și ochii noștri; și, în atare împrejurare, aş trimite pe altcineva în locul tău la calif, la Bagdad!

Eu atunci strigai:

— Pe Allah! o, sultane al veacului, bunătatea ta este o bunătate mare, și m-ai copleșit cu milele; da tocmai s-a nimerit o corabie gata de plecare înspre Bassra, și tare aş râvni să mă încarc pe ea ca să mă duc să-mi văd rudele, copiii și țara!

La vorbele acestea, nu vroi să mă îndemne mai mult să rămân, și porunci să fie chemat pe dată căpitanul corăbiei cu pricina, precum și negustorii care plecau cu mine, și le dete o sumedenie de sfaturi în privința mea, poruncindu-le să se poarte față de mine cu toate cinstirile. Plăti el însuși prețul călătoriei mele, și îmi dăruî o grămadă de lucruri scumpe, pe care încă le mai păstrez, întrucât nu m-am putut îndura să le vând, ca amintire de la acel minunat sultan al Serendibului.

După ce îmi luai bun-rămas de la sultan și de la toți prietenii pe care mi-i făcusem de-a lungul șederii mele în ostrovul acela desfătător, mă încărcai pe corabia care își și înălță pânzele. Plecarăm cu un vânt bun, încredințându-ne milei lui Allah, și plutirăm de la ostrov la ostrov și din mare în mare, până ce ajunserăm, din mila lui Allah, în deplină tihnă la Bassra, de unde plecai degrabă la Bagdad, cu bogățiile mele și cu peșcheșul menit califului.

Încât, mai nainte de orice, mă dusei la saraiul emirului drept-credincioșilor, și fusei poftit în sala de primire. Atunci sărutai pământul dintre mâinile califului, îi înmânai scrisoarea și darurile, și îi povestii pățania mea cu toate amănuntele.

După ce califul isprăvi de citit scrisoarea sultanului de la Serendib și după ce cercetă darurile, mă întrebă dacă sultanul acela era tot așa de bogat și tot așa de puternic pe cât îl vedeau scrisoarea și peșcheșul.

Eu răspunsei:

— O, emire al drept-credincioșilor, pot să mărturisesc că sultanul de la Serendib nu înflorește faptele întru nimic. Ba mai mult, la puterea și la bogăția sa mai adaugă și un simț de dreptate, și își oblăduiește norodul cu înțelepciune. Numai el este cadiu în împărăția sa, unde de altminteri oamenii sunt așa de pașnici, încât nu au niciodată între ei zăzanii. Într-adevăr, sultanul acela este vrednic de prietenia ta, o, emire al drept-credincioșilor!

Califul rămase mulțumit de vorbele mele și îmi spuse:

— Scrisoarea pe care tocmai am citit-o și spusele tale dovedesc că sultanul de la Serendib este un om ales care cunoaște pe deplin daturile înțelepciunii și ale buneî-viețuirii. Fericit norodul peste care domnește!

Pe urmă califul mă cinsti cu un caftan de fală și cu daruri bogate și mă copleși cu milele și cu hatârurile sale, și hotărî ca povestea mea să fie scrisă de calemgiii cei mai iscusiți spre a fi păstrată în dulapurile împărătești.

Eu atunci plecai și dădui fuga înspre ulița și înspre casa mea, unde trăii în potop de bogății și de cinstiri, între rudele mele și între prietenii mei, uitându-mi de izbeliștile trecute și nemaigândind decât cum să storc de la viață toate bunurile pe care putea să mi le dea.

Și-aceasta-i povestea mea de pe vremea celei de a șasea călătorii. Ci mâine, o, oaspeții mei, de-o vrea Allah, am să vă povestesc istoria celei de a șaptea călătorii, care este mai de-a mirările, și mai uluitoare, și mai plină de minunății decât toate celelalte șase laolaltă.

Și Sindbad Marinarul porunci să se întindă masa pentru ospăț și să se aducă cina oaspeților săi, printre care și Sindbad Hamalul, căruia puse să i se dea, înainte de a pleca, o sută de galbeni, ca și în zilele celelalte. Și hamalul se întoarse acasă la el, minunându-se de toate câte auzise. Apoi, a doua zi, își facu rugăciunea de dimineață și se duse iar la sarai la Sindbad Marinarul.

După ce toți oaspeții se adunară și după ce mâncară, și băură, și tăifasuiră între ei, și râseră, și ascutară cântece și zvoană de alăute, șezură jos roată, chibzuiți și tăcuți. Iar Sindbad Marinarul grăi astfel:

Cea de a șaptea istorisire din istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a șaptea călătorie a lui

Aflați că, o, prieteni ai mei, după întoarcerea din cea de a șasea călătorie, am lăsat cu hotărâre la o parte orice gând de a mai face vreo alta de aci înainte; întrucât nu doar vârsta nu îmi mai îngăduia hoinărelile cele îndepărtate, da chiar că nu mai aveam niciun chef să mai încerc alte isprăvi după toate primejdiile înfruntate și necazurile pătimate. De altminteri, ajunseseam omul cel mai bogat din Bagdad, iar califul adesea mă chema la el ca să audă din gura mea povestirea lucrurilor cele ciudate pe care le văzusem de-a lungul călătoriilor mele.

Într-o zi, califul mă pofti la el, după năravul său, iar eu mă și pregăteam să-i istorisesc una, ori vreo două, ori vreo trei pătăranii de-ale mele, când el îmi spuse:

— Sindbade, trebuie să mergi la sultanul Serendibului ca să-i duci răspunsul și darul pe care i le-am menit. Nimenea nu cunoaște ca tine calea care duce la împărăția aceea al cărei sultan de bună seamă că are să fie tare mulțumit să te mai vadă! Așa că gătește-te să pleci astăzi chiar; căci nu ar fi cuviincios pentru noi să-i fim datornici sultanului de pe ostrovul acela, și nici vrednic de noi să mai zăbovim răspunsul și temeneaua noastră!

La vorbele acestea ale califului, lumea se întunecă dinaintea chipului meu și rămăsei până peste poate de încurcat și de uluit. Ci izbutii să-mi stăpânesc simțămintele, ca să nu cumva să-l supăr pe calif; și, măcar că făcusem jurământ că nu am să mai ies niciodată din Bagdad, sărutai pământul dintre mâinile califului și răspunsei cu ascultare și cu supunere. El atunci puse să mi se dea zece mii de dinari de aur pentru cheltuielile mele de călătorie și îmi înmână o scrisoare scrisă cu chiar mâna sa și darurile menite sultanului de la Serendib.

Și iacătă în ce stau acele daruri: era mai întâi un crivat falnic numai din catifea cârmâzie, ce putea să prețuiască mai bine de o grămadă de dinari de aur; era un alt crivat de altă culoare. Erau o sută de caftane din țesătură aleasă și înhorboțite, de la Kufa și de la Alexandria, și cincizeci de la Bagdad. Era un ol de cornalină albă, lucrat în vremuri străvechi, și pe fundul căruia era închipuit un luptător cu arcul lui întins împotriva unui leu.

Mai erau încă multe alte lucruri care nu s-ar mai isprăvi de înșiruit și, pe deasupra, o pereche de cai din neamul cel mai frumos de la Arabia...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute douăsprezecea noapte

Spuse:

...o pereche de cai din neamul cel mai frumos de la Arabia.

Eu atunci fusei nevoit să plec oricum, împotriva vrierii mele de data aceasta, și mă încărcai la Bassra pe o corabie gata de drum.

Soarta ne ocroti până într-atâta încât peste două luni, zi la zi, sosirăm la Serendib în bună pace. Și dădui fuga să-i duc sultanului darurile și scrisoarea de la emirul drept-credincioșilor.

Sultanul, când mă văzu iar, se învoioși și se însenină; și rămase tare mulțumit de curtenia califului. Vru atunci să mă oprească pe lângă el pentru o ședere mai lungă; ci eu nu vrusei să zăbovesc decât numai atâta cât să mă hodinesc. După care îmi luai rămas-bun de la el, și, copleșit cu daruri și cu

cinstiri, grăbii să mă încarc pe o naie spre a lua drumul înspre Bassra, precum venisem.

Vântul la început ne fu prielnic, iar cel dintâi loc la care trăserăm fu un ostrov cu numele de insula Sinului⁶⁰. Și chiar că până acolo fusesem într-o stare de mulțumire deplină; și, pe tot răstimpul drumului, tăifasuisem între noi și pălăvrăgisem și ne împărtășisem fel de fel de lucruri, într-un chip tare plăcut.

Ci într-o zi, la o săptămână după ce lăsasem insula aceea, unde negustorii izbândiseră felurite trocuri și deveruri, și pe când ne tolănisem în tihnă, după tabietul nostru, deodată deasupra capetelor noastre izbucni o furtună cumplită și ne potopi o ploaie cu găleata. Atunci sărirăm să așternem cergile de cânepă peste calabălăcuri și peste mărfuri, ca să le ferim să nu le strice apa, și începurăm să ne rugăm lui Allah să abată toată primejdia din calea noastră.

Pe când ne aflam în starea aceasta, reizul naiei se sculă, se încinse peste mijloc cu o cingătoare, își suflecă mânecile și își sumese caftanul apoi se cățăără în vârful catargului, de unde începu să scruteze largul ba la stânga, ba la dreapta. Pe urmă coborî, șofrănit tare la chip, se uită la noi cu o privire de deznădejde deplină, începu să-și care în tăcere niște lovituri amarnice peste ochi, și să-și smulgă barba. Noi atunci, tare speriați, dădurăm fuga la el și îl întrebărăm:

— Ce este?

El ne răspunse:

— Cereți de la Allah să ne scoată din genunea în care am căzut! Ori mai degrabă plângeți-vă zilele și luați-vă bun-rămas unii de la alții! Aflați așadar că apele ne-au făcut să ne abatem de la calea noastră și ne-au aruncat la marginile mărilor lumii!

Apoi, după ce vorbi într-acest chip, căpitanul își descuie sicrinul și trase din el un sac de bumbac pe care îl deznodă și scoase de acolo o țărână ce se asemuia cu cenușa. Înmuie acel praf cu olecuță de apă, așteptă câteva clipite, și pe urmă începu să adulmece amestecul. După care, luă din sicrin o cărțulie, citi din ea câteva foi, mormăind, și într-un sfârșit ne spuse:

— Aflați, o, călătorilor, că această carte năzdrăvană iacătă că îmi adeverește prepunerile. Pământul pe care îl vedeți că se zugrăvește dinaintea voastră, în zare, este pământul cunoscut pe numele de Meleagul Sultanilor. Acolo se află mormântul stăpânului nostru Soleiman ben-Daud. (Asupra lor a amândurora fie rugăciunea și pacea!) Acolo se găsesc niște

dihăanii și niște șerpi cu chipuri înfricoșătoare. Pe deasupra, marea în care suntem acum este sălășluită de niște iazme de apă care pot să soarbă dintr-o înghițitură corăbiile cele mai mari, cu încărcătura și cu călătorii lor cu tot! Iacătă-vă așadar prevestiți! Uassalam!

După ce auzirăm vorbele acestea ale reizului, rămaserăm năuci până peste poate; și ne întrebam ce prăpăd avea să se întâmple, când ne simțirăm sălțați odată cu corabia, apoi coborâți năprasnic, pe când un muget cumplit ca tunetul se ridica din mare. Ne înfricoșarăm atâta de tare, încât ne făcurăm rugăciunea cea de pe urmă și rămaserăm înțepeniți ca morții. Și iacătă că dinaintea noastră, pe apa rocoșită, zărirăm cum venea înspre corabie o hală mare și înaltă cât un munte, pe urmă încă o hală și mai mare, și încă una după ele, mare cât celelalte două la un loc. Aceasta de pe urmă sări deodată peste marea care se crăpă ca un hău, deschise un bot mai nemăsurat ca o genune, și ne și înghiți pe trei sferturi corabia, cu toate câte se aflau pe ea. Eu nu avusei vreme decât numai să sar înspre partea de dindărăt a naiei și să mă arunc în mare, pe când iazma isprăvea de înghițit în foalele ei cel de al patrulea sfert și se și afunda în adâncuri dimpreună cu celelalte două soațe ale ei.

Cât despre mine, izbuti să mă prind de una din scândurile care săriseră din corabie printre dinții halei și, după o sumedenie de cazne, dovedii să ajung la țărmul unui ostrov care, spre norocul meu, era plin de pomi roditori și scăldat de un pârâu cu apă minunată. Dar luai aminte că râul acela avea o curgere atâta de iute, încât scotea un huiet ce se auzea până departe. Atunci mă bătui gândul, aducându-mi aminte de chipul cum scăpasem de moarte de pe ostrovul cu nestemate, să-mi meșteresc o plută, ca și cea de dinainte, și să mă las dus de apă. Așadar, cu toată dulceața de pe acel ostrov, vream să încerc a mă întoarce în țara mea. Și îmi ziceam: „Dacă izbutesc să scap, totul are să fie cât se poate de bine și am să mă leg cu jurământ că nu am să mai îngăduiesc niciodată să ajungă pe limba mea vorba «călătorie» și că nu am să mă mai gândesc niciodată la așa ceva cât oi avea de trăit. Dacă dimpotrivă, am să mă prăpădesc în această încercare, atunci de asemenea totul are să fie cât se poate de bine; întrucât în felul acesta am să isprăvesc cu patimile și cu primejdiile, pe totdeauna!”

Așa că mă sculai pe dată și, după ce mâncai câteva poame, strânsei o grămadă mare de ramuri, despre care nabar nu aveam din ce fel de pom sunt, dar despre care aveam să aflu mai târziu că erau lemn de santal, din soiul cel mai prețuit la negustori, datorită rarității lui. Când isprăvii, începui

să caut frânghii și sfori, da nu găsii deloc dintru-ntâi. Ci luai seama că pe copaci erau niște vrejuri agățătoare, mlădii și strașnic de tari, care puteau să-mi fie de folos. Tăiai atâtea câte îmi erau de trebuință și mă slujii de ele ca să leg ramurile cele groase de santal. Meșterii în felul acesta o ditamai plută, pe care cărai o sumedenie de poame, și mă încărcai și eu, grăind: „Dacă voi scăpa, asta-i de la Allah!”

Abia mă suisem pe plută și de-abia apucaii s-o dezleg de la mal, că și fu luată de ape cu o iuțea înfricoșătoare, iar pe mine mă cuprinse amețea și căzui leșinat pe grămada de poame pe care o așezasem acolo, întocmai ca un pui de găină beat.

Când îmi venii în ori, mă uitai împrejurul meu și rămăsei mai mult ca oricând pironit de spaimă și asurzit de un vuiet ca de tunet. Râul nu mai era decât o viitură de spume bulbucite care, mai iute ca vântul și izbindu-se în stânci, se prăvălea înspre o prăpastie căscată pe care mai mult o simțeam decât o vedeam. Fără de nicio îndoială că aveam să mă zdrobesc când aveam să cad în ea cine știe de la ce înălțime!

La atare gând de groază, mă încleștai din toate puterile mele de ramurile din plută și închisei ochii fără să vreau, ca să nu mă mai văd în ceasul zdrobirii și al prefacerii mele într-o stropșitură, și chemai într-ajutor numele lui Allah. Și dintr-odată, în loc să se rostogolească în prăpastie, simții pluta cum se oprește cu o smucitură pe apă, și deschisei ochii o clipită spre a vedea pe ce treaptă a morții mă aflam, da văzui că nu mă sfărmasem deloc între stânci, ci stam prins, cu pluta întreagă, într-un năvod nemăsurat pe care niște oameni îl aruncaseră peste mine de pe mal. Fusei pescuit într-acest chip și tras înspre uscat, și acolo fusei scos, mort pe jumătate și viu pe jumătate, dintre ochetii năvodului, pe când pluta era adusă la țărm.

Cum stam întins acolo, lat și dârdâind, un preacinstit șeic cu barba albă, care mai întâi îmi ură bun venit și mă înveli cu niște haine calde ce-mi făcură cel mai mare bine...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute treisprezecea noapte

Spuse:

...ce-mi făcură cel mai mare bine.

După ce mă înviorai în urma bușumărilor și a frământăcurilor pe care bătrânul avu bunătatea să mi le facă, putui să mă ridic în capu-oaselor,

măcar că încă nu îmi dobândisem la loc folosința graiului. Atunci bătrânul mă sprijini de braț și mă duse cătinel la hammam, unde puse să mi se facă o scaldă minunată care îmi dete îndărăt pe deplin răsuflarea, apoi mă puse să trag pe nas niște profumuri alese și mă stropi cu ele pe tot trupul; apoi mă luă acasă la el.

Când ajunsei în casa acelui bătrân, toți ai lui tare se mai bucurară de venirea mea și mă primiră cu multă bunăvoință și cu semne de prietenie. Bătrânul însuși mă pofti să șed jos în mijlocul divanului din sala de primire și mă îmbie să mănânc niște bucate din cele mai alese și să beau o apă înmiresmată frumos cu flori.

După care arseră tămâie împrejurul meu, iar roabele îmi aduseră apă caldă și înmiresmată ca să mă spăl pe mâini, și îmi deșternură niște ștergare tivite cu mătase ca să mă șterg pe degete, pe barbă și pe buze. După care bătrânul mă pofti într-o odaie tare bine dichisită, unde mă lăsă singur, și plecă apoi cu multă gingășie. Da lăsă la poruncile mele câțiva robi care, din când în când, veneau să vadă dacă nu aveam nevoie de slujba lor.

Vreme de trei zile fusei găzduit așa, fără ca nimenea să mă fi iscodit ori să-mi fi pus vreo întrebare; și nu mă lăsau să duc lipsă de nimic, îngrijindu-mă cu multă îndatorință, până ce într-un sfârșit simții că puterile mi se întoarseră pe deplin, iar sufletul și inima mi se potoliseră și mi se învioraseră. Atunci, cum era în dimineața celei de a patra zile, bătrânul veni să șadă jos lângă mine, după salamalecuri, și îmi spuse:

— O, oaspete al nostru, ivirea ta ne-a umplut de bucurie și de drag! Binecuvântat fie Allah carele ne-a scos în calea ta ca să te scăpăm de la prăpastie! Cine ești și de unde vii?

Eu atunci îi mulțumii îndelung bătrânului pentru binele nemăsurat pe care mi-l făcuse, mântuindu-mi viața și apoi dându-mi să mănânc și să beau de minune și înmiresmându-mă de minune, și îi spusei:

— Mă cheamă Sindbad Marinarul! Mă cheamă așa datorită călătoriilor cele lungi pe care le-am făcut pe mare și a pățaniilor de pomină care mi s-au întâmplat și care, dacă ar fi scrise cu iglița în colțul ochiului, ar sluji de învățătură cititorului cu luare-aminte!

Și îi istorisii bătrânului istoria mea de la început până la sfârșit, fără a sări peste niciun amănunt.

Atunci bătrânul rămase uluit de-a mirările și șezu vreme de un ceas fără să poată grăi, atâta de tulburat era de cele ce auzise. Pe urmă săltă capul,

îmi repeți încă o dată mărturisirea bucuriei sale de a mă fi ajutat și îmi spuse:

— Acuma, o, oaspete al meu, dacă ai vrea să asculți de povața mea, ți-ai vinde mărfurile care negreșit că prețuiesc mulți bani, datorită rarității lor și soiului lor bun!

La vorbele acestea ale bătrânului, rămăsei până peste poate de nedumerit și, neștiind nici ce vrea el să zică, nici despre ce marfă vorbea, dat fiind că mă știam scuturat de toate, tăcui dintru-ntâi vreme de câteva clipite; pe urmă, întrucât nu vroiam să las totuși să-mi scape un prilej atâta de aparte ce mi se înfățișă pe neașteptate, luai o înfățișare chibzuită și răspunsei:

— Asta s-ar cam putea!

Atunci bătrânul îmi spuse:

— Să nu ai nicio grijă, copilul meu, în ceea ce privește mărfurile tale. Nu ai decât să te scoli și să mă însoțești la suk. Iar eu mă însărcinez cu cele ce au să urmeze. Dacă la strigare are să se ajungă la un preț care să ne mulțumească într-adevăr, avem să-l primim; de nu, am să-ți fac binele de a păstra marfa în capanurile mele până la creșterea devalorului; și atunci vom putea să scoatem prețul cel mai bun!

Eu atunci mă simții în lăuntrul meu tot mai uluit; da nu lăsa să se vadă nimic, căci îmi ziceam: „Mai rabdă oleacă, Sindbade, și ai să vezi limpede despre ce este vorba!” Și îi spusei bătrânului:

— O, preacinsite moșule al meu, ascult și mă supun! Tot ceea ce vei socoti ca bun de făcut va fi plin de binecuvântare! Din partea mea, după toate câte le-ai făcut pentru binele meu, nu aș putea decât să mă potrivesc vrerii tale!

Și mă sculai pe dată și îl însoții la suk.

Când ajunserăm în inima sucului unde se ținea mezatul, care nu-mi fu mirarea când îmi văzui pluta adusă acolo și înconjurată de o mulțime de misiți și de negustori care o măsurau din ochi cu prețuire și cu clătinări din cap. Și din toate părțile auzeam strigăte de minunare: „Ya Allah! ce minunat soi de santal! Nicăieri pe lume nu se află un soi asemenea!” Pricepui atunci că aceasta era marfa cu pricina, și socotii că e de folos pentru vânzare să iau o înfățișare mândră și chibzuită.

Da iacătă că tot atunci bătrânul, ocrotitorul meu, se duse la starostele samsarilor și îi spuse:

— Începe strigarea!

Și mezatul fu deschis, ca întâie strigare a plutei la prețul de o mie de dinari! Iar starostele samsarilor strigă:

— La o mie de dinari pluta de sandal, o, cumpărătorilor!

Atunci bătrânul strigă:

— O iau eu la două mii!

Ci un altul strigă:

— La trei mii!

Și negustorii urmară a ridica strigarea prețului până la zece mii de dinari! Atunci căpetenia samsarilor se uită înspre mine și mă întrebă:

— La zece mii! Nu se mai dă nimic peste!

Ci eu spusei:

— Nu vând la prețul acesta!

Atunci ocrotitorul meu veni la mine și îmi spuse:

— Copilul meu, sucul la vremea aceasta nu e prea înfloritor, iar marfa și-a pierdut oleacă din preț. Așa că ar fi mai bine să primești cât ți s-a dat. Ci eu, dacă vrei, am să mai ridic pe seama mea, și adaug încă o sută de dinari! Vrei dară să-mi lași totul la zece mii de dinari și încă o sută de dinari?

Eu răspunsei:

— Pe Allah! moșule al meu bun, numai pentru tine primesc târgul, ca să-ți mulțumesc pentru facerile tale de bine! Mă învoiesc să-ți las lemnul la suma aceasta!

La vorbele acestea, bătrânul le porunci robilor săi să care tot sandalul la capanurile cu prisoase, și mă luă acasă la el, unde îmi numără pe loc cei zece mii de dinari și încă o sută de dinari, și îi încuie într-un sicrin strașnic, dându-mi mie cheia și mulțumindu-mi iarăși pentru ceea ce făcusem pentru el.

Pe urmă puse să se aștearnă masa, și mâncărăm, și băurăm, și lăfuirăm cu voioșie. După care ne spălarăm pe mâini și pe gură; apoi bătrânul îmi spuse:

— Copilul meu, am a-ți face o cerere cu care tare aș vrea să văd că te învoiești!

Eu răspunsei:

— Moșule bun al meu, mă învoiesc cu dragă inimă la orice față de tine!

El îmi spuse:

— Cum vezi, o, fiul meu, am ajuns un om tare înaintat în vârstă și nu am niciun copil de parte bărbătească și care să-mi poată moșteni într-o zi averile. Da trebuie să-ți spun că am o fată, copilă încă, plină de nuri și de drăgălășie, care are să fie tare bogată la moartea mea. Încât îmi doresc să ți-o dau de soție, cu învoiala să primești a te așeza în țara noastră și de a trăi viața noastră. Vei fi astfel stăpân peste toate câte le am și peste toate cât le

diriguiește mâna mea. Și vei trece pe locul meu în slujbele mele și în stăpânia averilor mele!

Când auzii vorbele acestea ale bătrânului, lăsai capul jos tăcut, și șezui așa fără să rostesc un cuvânt. El urmă atunci:

— Crede-mă, o, fiul meu, împlinește-mi ceea ce îți cer! Că are să-ți aducă binecuvântarea! Aș adăuga, ca să-ți liniștești sufletul, că după moartea mea vei putea să te întorci în țara ta luând-o și pe soția ta, fiica mea, cu tine. Nu îți cer să zăbovești aici decât numai vremea câtă mi-a fost menită pe pământ!

Răspunsei atunci:

— Taică șeicule al meu, îmi ești ca un părinte și, față de tine, nu pot să am alt gând și nici să iau altă hotărâre decât cele care îți sunt pe voie; că eu, ori de câte ori am vrut în viața mea să înfăptuiesc vreun gând, nu am avut decât necazuri și amăgiri. Așa că sunt gata să mă supun vrerii tale!

Pe dată bătrânul, îmbucurat până peste poate de răspunsul meu, le porunci robilor săi să dea fuga după cadiu și după martori, care nu zăboviră să sosească...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și tăcu sfielnic.

Dar când fu cea de a trei sute patrusprezecea noapte

Spuse:

...după cadiu și după martori care nu zăboviră să sosească. Și bătrânul mă însură cu fata lui, și ne dete un ospăț peste poate și ne facu o nuntă strălucită. După care mă luă și mă duse la fiică-sa, pe care încă nu o văzusem. O găsii desăvârșit de frumoasă și de drăgălașă, gingașă la statură și la boiu. Și mai era și împodobită cu odoare și cu giuvaieruri, cu mătăsurii și cu atlazuri, cu dichisuri și cu nestemate; iar ceea ce purta pe ea prețuia mii de mii de galbeni, și chiar că nimenea nu ar fi izbutit să le prețluiască întocma.

Încât, când ajunsei lângă ea, îmi plăcu. Ne îndrăgirăm unul de celălalt. Și rămaserăm împreună lungă vreme, desfătându-ne fericiți până peste poate.

După un răstimp, bătrânul, părintele soției mele, se zăvârși întru tihna și mila Celui Preaînalt. Îi făcurăm înmormântare frumoasă și îl îngropărăm. Iar eu pusei mâna pe toate câte le stăpânise, și toți robii și toate slugile lui ajunseră robi și slugi la mine, sub puterea mea numai. Pe deasupra, negustorii din cetate mă aleseră căpetenie a lor, în locul lui, și atunci chiar

că putui să cercetez obiceiurile locuitorilor din cetatea aceea și felul lor de trai.

Ca urmare, băgai de seamă într-o zi, spre uluirea mea, că oamenii din cetatea aceea sufereau în fiecare an o năpârlire, la vremea primăverii: năpârleau de la o zi la alta, schimbându-și făptura și înfățișarea; le creșteau niște aripi pe umeri și se făceau zburători. Puteau atunci să zboare până la bolta cea mai de sus a văzduhurilor; și se foloseau de starea lor cea nouă ca să-și ia cu toții zborul din cetate, nelăsând acolo decât femeile și copiii, care nu aveau și ei virtutea de a dobândi aripi.

Atare ispravă mă minună în cele dintâi vremi; dar pe urmă mă deprinsei cu acele schimbări ce se petreceau statornic. Numai că veni și o zi când începui să mă rușinez de a fi singurul bărbat fără de aripi, și de a fi nevoit să rămân în cetate numai eu cu femeile și cu copiii. Da degeaba îi tot iscodii eu pe locuitori în ce chip ar fi să fac ca să-mi crească și mie aripi la umeri, că nimenea nu putu ori nu vru să-mi dea vreun răspuns în această privință. Iar eu tare mai rămăsei necăjit că nu eram decât Sindbad Marinarul, fără a putea să-mi adaug la poreclă și însușirea de zburător.

Într-o zi, cum pierdusem orice nădejde că voi putea ajunge vreodată să-i fac să-mi mărturisească taina aceea a creșterii aripilor, îl ochii pe unul dintre ei căruia îi făcusem fel de fel de înlesniri, și, trăgându-l de-o parte, îi spusei:

— Pe Allah, asupra-ți fie El! fă-mi și tu măcar o dată, în temeiul a câte am făcut eu pentru tine, binele de a mă lăsa să mă agăț de tine și de a zbura cu tine în rotirea ta prin văzduhuri. Că aceasta-i o călătorie care tare mult mă mai ispitește, și pe care aș vrea să-o adaug la șirul celor pe care le-am făcut pe mări!

Dintru-ntâi omul nici nu vru să mă asculte; dar, de sila rugămintelor, până la urmă îl înduplecai să se învoiască. Atâta de încântat fusei de treabă, încât nici baremi nu îmi mai făcui vreme să-o vestesc și pe soția mea și pe cei din casa mea; mă încheștai de el cuprinzându-l pe după mijloc, iar el mă duse în văzduhuri luându-și zborul, cu aripile larg desfăcute.

Goana noastră prin văzduhuri sui dintru-ntâi în linie dreaptă, un răstimp destul de lung. Așa că până la urmă ajunserăm atâta de sus sub bolta cerească, încât putui să aud limpede până și îngerii cum își cântau psalmii sub coviltirul cerurilor. Ascultând cântările acelea minunate, mă cuprinse un val de cucernicie și strigai și eu:

— Mărire lui Allah în slava cerurilor! Binecuvântat fie El și preamărit de toată făptură!

De-abia rostisem vorbele acestea, că purtătorul meu cel cu aripi trase o sudalmă înfricoșată și, scurt, după o fulgerătură amarnică, într-o bubuitură de tunet, coborî atâta de iute, încât îmi pierdui răsuflarea și eram gata să leșin și să mă desprind de el cu primejdia de a mă prăbuși în genunea cea fără de fund. Și, într-o clipeală de ochi, ajunserăm pe vârful unui munte unde purtătorul meu, aruncându-mi o uitătură diavolească, mă părăsi și pieri luându-și zborul iarăși înspre nevăzut.

Eu atunci rămăsei singur pe muntele acela pustiu; habar nu mai aveam nici ce să mă fac, nici încotro s-o iau ca să mă întorc la soția mea, și strigai, uluit până peste fire: „Nu este ajutor și tărie decât numai întru Allah

Preaînaltul și Atotputernicul! Ori de câte ori scap de la o belea, o iau de ia cap cu alta și mai rea! La urma urmei, mi se și cade ceea ce pățesc!”

Șezui atunci jos pe o stâncă spre a chibzui

la vreun mijloc de a îndrepta ponosul, când deodată văzui că veneau înspre

mine doi băieți de o frumusețe vrăjită, care semuiau cu două lune. Fiecare ținea în mână un toiag de aur roșu în care se sprijineau în mers. Eu atunci mă ridicai iute, mă dusei să-i întâmpin și le urai bună pace. Ei îmi răspunseră cu gingășie la urare: ceea ce îmi dăde curaj să le îndrept cuvânt, și le spusei:

— Pe Allah, asupra voastră a amândurora, o, băiețași vrăjiți, spuneți-mi cine sunteți și ce faceți aici?

Ei îmi răspunseră:

— Suntem închinători la Dumnezeu cel adevărat!

Pe urmă, unul dintre cei doi îmi făcu un semn cu mâna într-o parte, ca spre a mă pofti să-mi îndrept pașii într-acolo, lăsă în mâinile mele toiagul lui de aur și, luându-l de mână pe tovarășul său cel frumos, pieri cu el din privirile mele.

Luai atunci toiagul de aur și nu pregetai să mă îndrept înspre partea care îmi fusese arătată, tot minunându-mă cu gândul la cei doi băieți atâta de frumoși. Cum mergeam așa de o bună bucată de vreme, văzui deodată cum iese de după o stâncă un șarpe urieșesc care ținea în gură un om înghițit pe trei sferturi și din care nu vedeam decât capul și brațele. Brațele se zbăteau cu deznădejde, iar capul țipa:

— O, trecătorule, scapă-mă din gura acestui șarpe și nu vei avea să te căiești de fapta ta!

Eu atunci o luai la fugă după bală și îi alduii pe la spate cu toiagul meu de aur roșu o lovitură așa de bine altoită, încât bala rămase fără de suflare pe clipă și pe dată. Și întinsei mâna către omul înghițit și îl ajutai să iasă din pânțele șarpelui.

Când mă uitai mai bine la chipu-acelui om, rămăsei până peste poate de uluit cunoscând în el zburătorul ce mă luase să fac călătoria aceea a mea prin văzduh și care până la urmă se prăvălise cu mine, cu primejdia de a mă prăpădi, din slava boltei cerului, pe vârful muntelui, unde mă părăsise în primejdia de a muri de foame și de sete. Ci nu vrusei totuși să-i arăt că-i port vreo pică pentru fapta lui cea rea, și mă mulțumii să-i spun cu dulceață:

— Oare așa se poartă prietenii cu prietenii lor?

El îmi răspunse:

— Am mai întâi a-ți mulțumi pentru ceea ce ai făcut pentru mine. Numai că tu habar nu ai că tu ești cel care, din pricina proslăvirilor tale când ai rostit Numele, și fără de voia mea m-ai prăvălit din vânătaia văzduhurilor!

Că Numele are asupra noastră a tuturor această putere! Încât noi nu-l rostim niciodată!

Atunci, pentru ca să mă scoată din muntele acela, îi spusei:

— Iartă-mă și nu mă certa, întrucât chiar că nu aveam de unde să ghicesc urmările cele prăpăditoare ale închinăciunii mele de laudă față de Numele! Îți făgăduiesc că nu am să-l mai rostesc de-a lungul zborului, dacă mai vrei acuma să te învoiești a mă căra îndărăt acasă!

Atunci zburătorul se plecă, mă luă în spinare și, dintr-o clipeală de ochi, mă lăsă jos pe terasa casei mele, și plecă la el.

Când văzu că vin de pe terasă, și că intru în casă după o lipsă atâta de îndelungată, soția mea pricepu tot ce se petrecuse și îl binecuvântă pe Allah carele mă mai scăpase încă o dată de la pieire. Apoi, după revărsările de bucurie ale întoarcerii, îmi spuse:

— De-acuma nu se cuvine să te mai încârduești cu locuitorii din cetatea aceasta; sunt frați cu diavoli⁶¹!

Eu îi spusei:

— Da oare părintele tău cum de-a trăit cu ei?

Ea îmi răspunse:

— Tatăl meu nu se ținea de tagma lor și nu făcea nicidecum ca ei și nu trăia deloc traiul lor. Oricum, dacă am un sfat a-ți da, nu avem nimica mai bun de făcut, de vreme ce tatăl meu a murit...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a trei sute cincisprezecea noapte

Spuse:

...nu avem nimica mai bun de făcut, de vreme ce tatăl meu a murit, decât să lăsăm cetatea aceasta păgânească, după ce firește avem să ne vindem bunurile, casele și acareturile. Vei săvârși totul cum vei putea mai bine, vei cumpăra niște mărfuri frumoase cu o parte din banii pe care îi vei căpăta, și vom pleca amândoi la Bagdad, în țara ta, să-ți vezi rudele și prietenii, și să trăim în pace și la adăpost și cu cinstirea datorată lui Allah Preaînaltul!

Eu atunci răspunsei cu ascultare și cu supunere.

Numaidecât mă apuca să vând, cum mă pricepui mai bine, bucată cu bucată, și fiecare lucru la vremea lui, toate bunurile socrului meu șeicul, părintele soției mele, răposatul pe care aibă-l Allah întru mila și milostivirea

sa! Și preschimbai într-acest chip toate câte le stăpâneam, și lucruri de casă și avuții, în galbeni de aur; și dobândii astfel un câștig de o sută la unul.

După care, îmi luai soția și mărfurile ce mă îngrijisem să le cumpăr, năimii pe socoteala mea o naie care, cu voia lui Allah, avu o plutire norocită și rodnică; așa încât, din ostrov în ostrov și din mare în mare, ajunserăm într-un sfârșit cu bine la Bassra, unde nu ne oprirăm decât numai puțină vreme. Suirăm pe fluviu în sus și intrarăm în Bagdad, cetatea păcii.

Mă îndreptai atunci, cu soția și cu bogățiile mele, înspre ulița și înspre casa mea, unde rudele ne primiră cu mari revărsări de bucurie și o îndrăgiră tare pe soția mea, fiica șeicului.

Cât despre mine, grăbii a-mi pune rânduială pe totdeauna în alișverisuri, îmi așezai la magazii mărfurile cele frumoase, îmi încuiai bogățiile, și putui, într-un sfârșit, să primesc în tihnă firitiselile prietenilor și ale apropiaților mei care, socotind vremea cât lipsisem, găsiră că această a șaptea călătorie, cea de pe urmă din călătoriile mele, durase, de la un cap la altul, douăzeci și șapte de ani, tocmai pe tocmai! Iar eu le istorisii pe de șart pățaniile mele din vremea acelei lipse îndelungi; și făcui jurământul, de care mă țin neabătut, precum vedeți, că niciodată, câte zile voi mai avea de trăit, nu voi mai purcede la nicio călătorie, pe mare fie, ori fie și numai pe uscat. Și nu pregetai să dau mulțumire lui Allah Preaînaltul că, în atâta de multe rânduri și în pofida zăticnelilor mele repetite, mă scosese din atâtea primejdii și mă adusese îndărăt în sânul alor mei și al prietenilor mei!

Și-așa a fost, o, oaspeți ai mei, această cea de a șaptea călătorie și cea din urmă care fu leacul deplin al jindurilor mele după isprăvuri nemaipomenite!

Când Sindbad Marinarul își sfârși în felul acesta istorisirea, în mijlocul musafirilor tăcuți și minunați, se întoarse înspre Sindbad Hamalul și îi spuse:

— Și acum, o, Sindbad pământeanule, măsoară muncile câte le-am îndurat și necazurile câte le-am pățimit din mila lui Allah, și spune-mi dacă soarta ta de hamal nu a fost cu mult mai prielnică unei vieți tihnite decât cea care mi-a fost menită mie de la ursitoare? Tu, e adevărat, ai rămas sărac, iar eu am agonisit bogății fără de socoată; da oare nu e așa că fiecare dintre noi a fost răsplătit după truda sa?

La vorbele acestea, Sindbad Hamalul veni să-i sărute mâna lui Sindbad Marinarul și îi spuse:

— Pe Allah, asupra-ți fie El, o, stăpâne al meu, iartă-mi nechibzuința cântecului!

Atunci Sindbad Marinarul puse să se aștearnă masa pentru musafirii săi și le dăde un ospăț care ținu trei nopți. Pe urmă binevoi a-l păstra pe lângă sine, în slujba de chivernisitor al casei sale, pe Sindbad Hamalul. Și trăiră amândoi într-o prietenie desăvârșită și huzuriți peste poate, până ce veni să-i caute aceea care face să se spulbere desfătările, cea care rupe prietenii, care năruiește saraiurile și înalță mormintele, moartea cea amară. Mărire celui Viu, carele nu moare niciodată!

După ce Șeherezada, fiica vizirului, isprăvi de istorisit povestea lui Sindbad Marinarul, se simți cam ostenită și, cum de altminteri vedea că se apropie dimineața și nu vroia, sfioasă după obiceiul ei, să treacă peste îngăduința dată, tăcu zâmbind.

Atunci micuța Doniazada, care ascultase minunată și cu ochii bulbucăți povestea aceasta uluitoare, se sculă de pe chilimul pe care ședea ghemuită și dăde fuga s-o sărute pe suroră-sa, spunându-i:

— O, Șeherezada, sora mea, ce dulci sunt vorbele tale și gingașe, și curate, și desfătătoare la gust, și înmiresmate în prospețimea lor! Și ce grozav e, și uluitor, și cutezător Sindbad Marinarul!

Iar Șeherezada îi zâmbi a râde și spuse:

— Da, sora mea! Da ce este aceasta pe lângă cea pe care am să v-o istorisesc la amândoi noaptea următoare, dacă voi mai fi în viață din mila lui Allah și din bunul plac al sultanului!

Și sultanul Șahriar, care găsisese călătoriile lui Sindbad cu mult mai lungi decât cea pe care o făcuse el însuși dimpreună cu fratele său Șahzaman în câmpia de pe țărmul mării, acolo unde li se ivise ginnul cel împovărat cu lada, se întoarse înspre Șeherezada și îi spuse:

— Chiar că, o, Șeherezada, nu văd ce poveste ai putea să-mi mai istorisești! Oricum, aș vrea una care să fie împănată cu stihuri! Mi-ai făgăduit-o mai de mult și nu pari că te-ai îndoi cumva că, dacă tot zăbovești așa să-ți îndeplinești făgăduiala, capul tău are să se adauge la capetele celor de dinaintea ta!

Iar Șeherezada spuse:

— Pe ochii mei! Chiar aceea pe care ți-o păstrez, o, norocitul sultan, are să-ți dea mulțumire deplină, și, pe deasupra, este și peste măsură de ispititoare pe lângă toate cele câte le-ai ascultat! Poți s-o și judeci de pe acum după numele ei, care este: *Povestea cu frumoasa Zurnurrud*⁶² și cu Alișar, fiul lui Glorie.

Atunci sultanul Șahriar zise în cugetul său: „Nu am s-o omor decât după!” Pe urmă o luă în brațe și își petrecu ce mai rămăsese din noapte cu ea.

Dimineața se sculă și plecă la divanul dreptăților. Și sala se umplu de mulțimea de viziri, de emiri, de dregători, de străji și de slugi de la sarai. Iar cel mai de pe urmă care intră fu vizirul cel mare, părintele Șeherezadei, care veni sub braț cu giulgiul menit fiicei sale, pe care, de data aceasta, o și socotea pierită de-a binelea. Da sultanul nu-i spuse nimic în privința aceasta, și preurmă a judeca, a căftăni în slujbe, a mazili, a oblădui și a isprăvi treburile aflate în chibz, și tot așa până la sfârșitul zilei. Apoi divanul fu ridicat și sultanul se întoarse în sarai, pe când vizirul cel mare rămânea nedumerit și până peste poate de minunat.

Apoi, când se facu noapte, sultanul Șahriar intră la Șeherezada și făcură împreună treaba lor obișnuită.

POVESTEA CU KAMARALZAMAN ȘI CU DOMNIȚA BUDUR, CEA MAI FRUMOASĂ LUNĂ DINTRE LUNE

POVESTEA CU FRUMOSUL-FERICIT ȘI FRUMOASA-FERICITĂ

POVESTEA CU ALUNIȚĂ

POVESTEA CU MULT ÎNVĂȚATA SYMPATHIA

PĂȚANIA POETULUI ABU-NOWAS

POVESTEA CU SINDBAD MARINARUL

Cea dintâi istorisire dintre istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este călătoria lui cea dintâi

Cea de a doua istorisire dintre istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a doua călătorie a lui

Cea de a treia istorisire din istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a treia călătorie

Cea de a patra istorisire dintre istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a patra călătorie

Cea de a cincea istorisire din istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a cincea călătorie

Cea de a șasea istorisire din istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a șasea călătorie

Cea de a șaptea istorisire din istorisirile lui Sindbad Marinarul și care este cea de a șaptea călătorie a lui

Notes

[← 1]

Pe parcursul volumelor, vor lipsi mai multe nopți, datorită faptului că nu au existat în sursele cercetate de noi. Astfel se explică și lipsa celei de a două sute douăzeci și noua nopți. (Vezi nota de subsol p. 263. Voi. IV) – n. ed.

[← 2]

La M. A. Salie, poemul este altul:

*Cu trupul meu unduitor l-am îmbiat să mă cuprindă
Și către el m-am aplecat ca o ispită unduindă.
Dărziei sufletului său i-am dat licoarea mea s-o bea,
Și se supuse rugăminții doar ca să facă voia mea.
Că se temea să nu-l zărească vreun hulitor cu gura mare
Atunci când se va arăta în zalele-i strălucitoare.
Se plânge mijlocu-i mlădiu de șoldurile-i fără milă –
Când calcă, e piciorul lui precum piciorul de cămilă,
În ochii lui se împletesc sclipiri de paloșe tăioase.
Iar zalele cămășii-i sunt din fir de nopți întunecoase.
Mireasma-i e bună vestire ce cu ivirea-i te îmbie,
Și fug spre el ca pasărea scăpată dintr-o colivie.
Mi-aștern obrazii-n calea lui să-i calce tălpile-i iubite,
Cu sulimanul pulberii să-mi vindec pleoapele rănite.
Sub steagul dragostei l-am strâns, îmbrățișându-ne fierbinte,
Am dezlegat mândria lui de nodurile dinainte,
Și-am rânduit un zamparalâc, iar el s-a învoit cu mine,
Și fără grijile cărunte, doar cu zurbalele senine.
Eu luna am acoperit cu stele de pe buza lui –
Cum dulcii stropi horesc jucând pe fața dulce-a vinului.
Iar în mihrab eu am găsit deplinul sfintei desfătări,
Cu cea al cărei har i-aduce pe păcătoși la adevăr!
Mă jur pe Sura Zorilor* și-a-închinăciunii, că în veci
N-am să te uit, minunea mea, oriunde-ai fi, oriunde pleci!*

(*Sura Zorilor și Sura închinăciunii sunt denumirile date capitolelor CXIII – penultimul – și, respectiv, XXXIII din Coran.)

[← 3]

La M. A. Salie, se păstrează numele originale ale eroilor povestirii, așa încât titlul este *Povestea cu Nime și cu Num*.

[← 4]

Kufa- oraş irakian, socotit sfânt în legendele islamice, situat la sud de ruinele străvechiului Babilon.

[← 5]

La M. A. Salie: ar-Rabi ibn Hatim.

[← 6]

La M. A. Salie: Nimat-Allah – Mila lui Allah.

[← 7]

La M. A. Salie: Taufic.

[← 8]

La M. A. Salie: Sad.

[← 9]

La M. A. Salie: Num – Fericire, Bunăstare, Prosperitate.

[← 10]

1 La M. A. Salie, nu scrie decât versuri:

*Doar o privire, numai una de și-ar trimite-asupra-mi Num,
Djuml însăși mi-ar părea o ciumă. Sad* pacoste ieșită-n drum!
Spuneau: „S-o uiți, că-n locu-i multe și mai frumoase vor apare!”
Eu le-am răspuns: „Ci ea nu are în lumea-ntreagă-asemănare!”*

(*Joc de cuvinte, bazat pe semnificația numelor: *Djuml* = frumusețe, *Sad* = noroc.)

[← 11]

La M. A. Salie, mai întâi cântă Num versurile următoare:

*Când vrăjmașii despărțirea ne-o vroiau neabătut,
Măcar că nici tu, nici eu niciun rău nu le-am făcut,
Ne-ndemnau cu vorbe rele și cu-al vicleniei spor.
Și puțini au fost cei care ne-au sărit în ajutor.
Cu săgețile privirii tale eu i-am înfruntat.
Și cu paloșul iubirii, și cu focul ei curat!*

După care Nime ia lăuta și cântă la rându-i:

*Cu luna te-aș asemui, dar luna asfințește-n zare!
Cu soarele, ci iată că sunt pete și-n slăvitul soare!
Ca o minune ești – ci câtă minune-i scrisă în iubire!
Și cât noian de gânduri mari, de dor, de chin, de fericire!
Ușoară-i calea când mă duc către iubita mea frumoasă.
Dar cât de grea-i când mă întorc spre pustiul meu de-acasă!*

Apoi cântă sora califului:

*Alean și chin s-au cuibărit în mine.
Statornice, și grele, și depline!
Uscat mi-e trupul până peste fire,
Încât văd toți că sufăr de iubire!*

După care Nime ia lăuta și cântă la rându-i:

*O, cel cărui i-am dat viața-mi, iar el sufletu-mi sfâșie!
Când am vrut s-o iau acasă nu am mai avut tărie!
Dă-i râvnita izbăvire celui ars de dor și chin.
Pană ce nu vine moartea cu cernitul ei suspin!*

[← 12]

La M. A. Salie, sora califului adaugă:

*Sunt feluriți la chip – și-i leagă această neasemuire,
Căci frumusețea uneori mai vie-i prin deosebire!*

[← 13]

1 La M. A. Salie, înainte de expunerea pildei, toți cei de față se delectează cu băuturile, iar sora califului procitește niște versuri:

*Paharnicul, de-mi tot va da să beau și iar să beau cu sete
Din trei pocale – va vedea cum vinul are să mâ-mbete
Și poala cum o să-mi rotesc ca un păun coborâtor
Din os de os împărătesc, emir drept-credincioșilor!*

După care cântă Num:

*Iată-l pe cel fără de seamă în lumea noastră, pe cel care
E preamărit de-ntreg pământul precum un răsărit de soare.
Slăvit cum nu e altu-n lume. Domnind în strălucitu-i jeț.
El, scutul și lumina noastră, mândria noastră fără preț!
Tu, domn al domnilor și-al lumii, nemărgnita-ți dărnicie
Asupra-ne-o reverși bogată, cu milă și cu bucurie.
Allah să ni te ocrotească, spre-a ticăloșilor pieire.
Și daurească-ți pururi steaua cu-a biruinței strălucire!*

1 La M. A. Salie, mai întâi cântă Num, la îndemnul surorii califului, stihurile acestea:

*De-a pururi vremea-i crunt izvor de cazne.
Răpune inimi, fulgeră năprasne.*

*Pe-ndrăgostiți amarnică-i desparte,
În lacrimi ca de foc obraji-i arde.*

*Ah, viața mea a fost ca o lumină
Cât am trăit în dragoste deplină!*

*De-atunci cu mări de lacrimi ca de sânge
Și zi și noapte dragostea mea plânge.*

[← 15]

În varianta tradusă de M. A. Salie, titlul este: *Povestea despre Ala-ad-din Abu-ş-Şamate..*

[← 16]

Fatihà (în arabă: „deschizătoarea”) este suraua cu care începe *Coranul*, și echivalează pentru musulmani cu „Tatăl nostru” al creștinilor.

[← 17]

El-Saiied Abd El-Kader El-Ghilani a fost un propovăduitor și un mistic din vremurile străvechi. La mormântul său de la Bagdad i se aduceau ofrande.

[← 18]

La M. A. Salie: *Habazlam Bazzaza*.

[← 19]

La M. A. Salie, se păstrează numele original: pungașul *Abmad-Kamakin*.

[← 20]

Ali, cel de al patrulea calif (656-661), asasinat la Kufa, a fost soțul lui Fatimă și ginerele lui Mahomed.

[← 21]

„Cei doi mari șeici” sunt Abu Bekr, primul calif arab (din 632) și Omar, cel de al doilea calif (634-644), care au pus temeliile Imperiului Arab.

[← 22]

Suniții reprezintă ramura ortodoxă a islamului, pe când *șiiții*, adică partizanii lui Ali, sunt socotiți de către ortodocși ca sectanți.

[← 23]

Aslan înseamnă pe turcește „leu”.

[← 24]

La M. A. Salie, este păstrat numele original: *Tabaddud*.

[← 25]

O modificare, justificată de unele divergențe dintre textele arabe, se aduce de către traducător, în volumul acesta și în cele următoare, față de ordinea în care își propusese să facă să se urmeze poveștile. Astfel *Povestea cu Sindbad* a fost plasată aici, pe câtă vreme inițial ea nu trebuia să apară decât în volumul al IX-lea al traducării (Nota lui Mardrus).

[← 26]

La M. A. Salie, numele este *Abu-li Husn*.

[← 27]

La M. A. Salie, în loc de „însemnele celc din vechime” se traducc: „poveștile despre cei dintâi oameni”.

[← 28]

Pentru modul de citire a *Coranului* au fost stabilite mai multe feluri adoptate de către una sau alta dintre școlile de citeți. De obicei se consideră canonice șapte citiri.

[← 29]

Surâ în limba arabă este numele dat fiecăruia dintre cele 114 capitole ale *Coranului*.

[← 30]

Prin „despărțăminte” se înțeleg grupurile de surale ce se citesc împreună, ca un fel de lecție, de către musulmani.

[← 31]

Denumire suralelor „din Mecca” sau „din Medina” se datorează locului unde au fost scrise de către Mahomed respectivele capitole – la Mecca, orașul de baștină al lui Mahomed, sau la Medina, unde acesta s-a mutat în anul 622 (mutare numită *hegiră*).

[← 32]

Ibrahim ben-Saiar (mai corect: *Ibrahim ibn Saiar-an-Nazzam*) a fost un mare teolog islamic; a murit în anul 845.

[← 33]

Kâbla este direcția înspre care își îndreaptă fața musulmanul când își face rugăciunea.

[← 34]

Sunnà, în limba arabă, însemnează „obicei”, „datină”, „regulă”; sub numele acesta sunt cuprinse, în religia mahomedană, toate regulile de viață ce se desprind din viața și obiceiurile lui Mahomed.

[← 35]

Muhammed El-Şafiy ben-Idris a fost un teolog, întemeietorul uneia dintre şcolile de interpretare a canoanelor islamice (mort în anul 820).

[← 36]

Suraua Vacii este cea de a doua sura din *Coran*, intitulată astfel pentru că, printre altele, se pomenește în ea și despre vaca pe care Moise le poruncise izraeliților s-o jertfească („Amintiți-vă de ziua când Moise a spus poporului său: «Dumnezeu vă poruncește să jertfiți o vacă...»” v. 63).

[← 37]

Luna ramadan este cea de-a noua lună din calendarul lunar musulman. În *Coran* (cap. II, v. 181) se spune: „Luna ramadanului, în care *Coranul* a coborât de sus spre a sluji de îndrumar oamenilor, de lămurire limpede a preceptelor, și de distincție între bine și rău. Este timpul în care trebuie să se postească. Oricine va zări această lună se va pregăti îndată să postească”.

[← 38]

Pasărea ababil este pomenită în suraua 105, denumită *Elefantul* (deci un animal pe care răspunsul Sympathiei nu-l include!) Unii interpreți cred că această „pasăre” ar fi cea care provoacă pustulele de variolă sau că este chiar variola.

[← 39]

Tharid (mai corect *sarid*) este o fiertura de carne în care s-a farâmițat pâine.

[← 40]

Aișa a fost una dintre soțiile lui Mahomed, fiica discipolului său, viitorul calif Abu-Bekr.

[← 41]

1 La M. A. Salie, se adaugă următoarele versuri:

*O, tu, cel ce bei vin, nu ți-e rușine?
Allah nu-ngăduie să bei, știi bine!
Deci lasă vinul și fii înțelept –
Beția-i pedepsită, și-i pe drept!*

Iar un altul a spus tot așa:

*Băui și eu otrava păcătoasă –
Beția-i rea, că fără minți te lasă!*

[← 42]

La M. A. Salie, aceste cuviințe de la urmă sunt exprimate în versuri: „cum a spus poetul despre ea”:

*Ea doar dintr-o ochire totul știe,
Fără de-ndemn și fără dăscălie;
Iar frumusețea-i caldă e-o grădină
Plină de fiori ce tremură-n lumină.*

[← 43]

Patriarhul Abraham (în arabă: Ibrahim) din *Biblie* este tatăl spiritual al lui Mahomed în temeiul celor ce se spun în *Coran* (cap. III. V. 61): „Cei ce aparțin cel mai strâns de credința lui Abraham sunt cei care îl urmează. Așa Prorocul (Mahomed) și drept-credincioșii.”

[← 44]

În limba arabă în text: în traducere: *Nu există decât un Allah (Dumnezeu), și Mahomed este trimisul lui Allah.*

[← 45]

La M. A. Salie, după răspunsul acesta, urmează:

„Spune-mi care îți este începutul și care sfârșitul?” „Începutul meu este un strop de umezeală ticăloasă, iar sfârșitul un hoit spurcat; începutul îmi este din țărână, iar sfârșitul îmi este în țărână” răspunse copila. Că a spus poetul:

*Din lut sunt plămădit. – Orice răspuns
Și orice întrebare-i fără tâlc ascuns:
Țărână-am fost și iar voi fi țărână –
Nimic altceva nu va să ramână!*

[← 46]

Mai corect *As-Sârat* (drumul) – este podul pe care, conform mitologiei islamice, sufletele morților trec în lumea de dincolo.

[← 47]

În varianta tradusă de M. A. Salie, Sympathia mai răspunde la următoarele întrebări:

„Care sunt porțile gheenei?”

„Sunt șapte, răspunse fata, și despre ele glăsuiesc versurile:

Djahapiam e una, apoi Laza, și iar:

Ali-Hatâm, și Sair, și mai apoi Sakar:

Pe urmă e Djahim, și-apoi e Haiya –

Acesta e răspunsul la întrebarea ta.”

„Vorbește-mi, spuse an-Nazzam, despre ce glăsuiește poetul în versurile acestea:

Ca-n două scoici rotunde stă vișiniu-i sânge;

Urechile-i sunt roșii când gura se răsfrânge;

Stăpânul ei cu pliscul lăuntru-i ciugulește;

Ca preț – o jumătate de dirham prețuiește.

„Aceasta este călimara”, răspunse fata.

[← 48]

La M. A. Salie, pe tocul lăutei se află scrise următoarele versuri:

*Allah adapă țara în care crește-n vânturi
Copacul ce se umple de cânt și-nfiorare.
Cât timp e verde – păsări îi pun în ramuri cânturi;
Când s-a uscat – el cântă la piepturi de fecioare!*

[← 49]

La M. A.Salie, se dau și versurile cântate:

*Dă-ncolo despărțirea
Și neagra supărare!
În sufletu-mi iubirea
Îți cere alinare,
Îmi arde-n piept suspinul.
De plânsul meu te-mbună –
Prea mare îmi e chinul.
Iubirea prea nebună!*

[← 50]

Abu-Nowas, unul dintre cei mai mari poeți ai lumii, a fost un bețiv libertin și sodomit, căruia i se ierta totul pentru marele său talent. A murit pe la 810-812.

La M. A. Salie, se redau și versurile pe care le cântă tânăra:

*Glasul iubirii-n sufletul meu plânge
Și toți îmi văd aleanul ce mă frânge.
Durerea grea îmi șade mărturie
Că sufletul meu se robește ție.
Și nu-mi ascund nemistuitul dor,
Ci-mi plâng iubirea-n ochii tuturor.
Pe nimeni n-am iubit până la tine –
Allah îmi știe lacrimile bine!*

[← 52]

La M. A. Salie, califul îi cere poetului: „Procitește-mi stihurile în care se spune: «Ah, cine ești? Ce cauți?...»” Și Abu-Nowas procitește:

*Se delungise noaptea fără de somn, târziu.
Pustiu mi-era în suflet, și-n inimă pustiu.
Și m-am sculat să-mi scutur aleanul fără grai
Și-am părăsit iatacul și umbra din sarai.
Mergeam de unul singur. Ca într-un vis. Apoi.
Văd niște plete negre pe niște umeri goi.
Erau ca luna plină în slăvile senine.
Ca mlaia unei sălcii stând gata să suspine.
Sorb vinul dintr-o cupă, întârziind cuminte.
Sărut apoi lumina ce-mi strălucea-nainte.
Și-atunci din somn tresare deodată și se-ndoaie
Ca ramura sub greul potopului de ploaie.
Pe urmă, ridicându-și privirile deodată:
„Ah, cine ești? Ce cauți?” întreabă speriată.
Eu îi răspund minunii: „Un oaspete-ți sosi
Și cere-adăpostire până spre zori de zi!”
Iar ea: „Stăpâne-doamne, pofteste! Mă supun
Cu văzul, cu auzul cu tot ce am mai bun!”
Și califul îi spune poetului: „Bătu-te-ar Allah! parcă ai fi fost de față lângă noi!”*

[← 53]

La M. A. Salie, aici se intercalează următoarele:

„Și când Abu-Nowas își încheie poezia, roaba îi aduse vin califului, apoi luă alăuta în mâini și, după pestref, cântă stihurile acestea:

*Darnic ești numai cu alții, iar cu mine crunt mereu?
Altor le dai iubirea, mie numai chinul greu!
Dacă-n dragoste pe lume s-ar afla judecător,
Jeluimu-i-aș să-mi deie parte după chin și dor!
De m-alungi și nu mi-îngâdui nici să-ți trec pe lângă prag.
Eu din depărtări sărutul tot ți-l mai trimit cu drag!”*

[← 54]

La M. A. Salie, anecdota se încheie cu mult înainte de finalul acesta, exact la sfârșitul ultimelor versuri spuse de Abu-Nowas, cu următoarele: „Și cârmuitorul drept-credincioșilor spuse: «Bătu-te-ar Allah, da cum de ai dibăcit toate astea? Ci ne învoim cu cele rostite de tine!» Și porunci să i se dea haine de fală și o mie de dinari, iar Abu-Nowas plecă voios.”

[← 55]

Pronunția arabă a numelui vestitului personaj este *Sindabad*. Păstrăm însă termenul consacrat la noi, adică cel de *Sindbad*.

[← 56]

Numele de *Mihrajan* provine din pronunția stâlcită a cuvântului *maharadjah* din limba indiană, care însemnează „împărat”. Vechii geografi arabi denumeau Insula Java și insulele din arhipelagul Malaysiei cu numele de Insulele Maharadji.

[← 57]

Caii de mare ar putea să fie hipopotamii, dar mai degrabă sunt ființe ireale, născocite de fantezia populară.

[← 58]

La M. A. Salie: „Un ostrov printre alte ostroave, căruia i se zicea Kasil”.

[← 59]

Rinocer sau, așa cum i se mai spunea odinioară, *nasicorn*.

[← 60]

La M. A. Salie, nu este vorba de nicio insulă, ci de *cetatea Kitaiului*.

[← 61]

Episodul cu oamenii zburători (de altminteri ca și alte episoade din *O mie și una de nopți*) a prilejuit amatorilor de speculații pe tema lumilor dispărute sau a extraterestrilor multe supoziții. Cititorul atent va găsi, fără îndoială, destule asemenea relatări stranii în cele ce i s-au izvodit mult-iscusitei Șeherezada.

[← 62]

Zumurrud: smarald